Licence No. 350

ചിലാനിധി

Photo by: R. M. Subramoniam.

1127 കന്നി

വിഷയ വിവരം.

		പേജ്
1951 അക്ടോബർ പഞ്ചാംഗം		1194
ഓണക്കതിരുകറ്റാം	(കവിത)	1195
ഗാന്ധിസൂക്തമാല		1196
വീട്	(കവിത)	1197
കബീർസൂക്താവലി		1198
ശ്രീനാരായണജയന്തി	(കവിത)	1200
സമ്പാദകീയം		1201
വിമോചനം	(കവിത)	1204
അടഞ്ഞ കണ്ണുകൾ	(ചെറുകഥ)	1205
നിമിഷത്തിന്റെ നിധി	(കവിത)	1208
പുത്തൻചിങ്ങം വന്നല്ലോ	(കവിത)	1208
മണ്ണപ്പം	(കവിത)	1209
ശാകുന്തളത്തിന്റെ ആന്തരാർത്ഥം (ഉപ)		1210
ഒട്ടക്കത്തെ മുഴക്കം	(കവിത)	1217
ഒഴിഞ്ഞ തോണി	(ചെറുകഥ)	1218
തേക്കുപാട്ട്	(കവിത)	1222
സ്ത്രീയുടെ കർത്തവ്യബോധം.	(ചെറുകഥ)	1224
മുറുവടി	(കവിത)	1227
ഹിന്ദി സാഹിത്യത്തിലെ ചെറുകഥാ പ്രസ്ഥാനം	(ഉപന്യാസം)	1229
മറന്ന കൊള്ളൂ	(കവിത)	1231
പുലമാടത്തിൽ	,,	1232
ശയപ്പെട്ടിക്കാരൻ	(ചെറുകഥ)	1233
പ്രശാന്തരശ്മി	(കവിത)	1237
അവരുടെ ഓണം	(ചെറുകഥ)	1240
കടൽത്തീരത്തിൽ	(കവിത)	1247
ബീഭത്സരസം.	(ഉപന്യാസം)	1249
കലാകാരൻ	(കവിത)	1251
തെമ്മാടിത്തരം	(ചെറുകഥ)	1257
യാത്ര അയപ്പ്	(കവിത)	1265
സ്വർണ്ണമോതിരം	(ചെറുകഥ)	1266
ഉദ്ബോധനം!	(കവിത)	1273
വസ്തു അഥവാ മാറ്റർ	(ശാസ്ത്രം)	1274
നവ്യോദയം	(കവിത)	1279
നൊസ്റ്റാൾ	(സിനിമാപംക്തി)	1281
രാക്ഷസനും കുള്ളനും	(ബാലപംക്തി)	1284
വിനോദപംക്തി		1285

വരിസംഖ്യ	ക.	ണ.	സ.
ഒരു വർഷത്തേയ്ക്ക്	6	0	0
ആറു മാസത്തേയ്ക്ക്	3	8	0
ഒറ്റ പ്രതിക്ക്	0	8	0
ഇൻഡ്യയ്ക്കു വെളിയിൽ	8	0	0

വരിസംഖ്യ എപ്പോഴും മുൻകൂർ.

മാനേജർ, കലാനിധി.

1951 അക്ടോബർ.

അക്ടോബർ 15-ാംനു- തുലാത്തിൽ ബുധൻ.

17-ാംനു- ബുധനാഴ്ച 20 നാഴിക 4 വിനാഴികയ്ക്കു മേടക്കൂറിൽ തുലാരവിസംക്രമം.

മല മാസം	ഇം മാ	ആഴ്ച	നക്ഷത്രം നാ.	വി.	തിഥി നാ.	വി.	വിശേഷ ദിവസങ്ങൾ
	15	1 തിങ്കൾ	അ	44 47	ത	2 47	1-ാംനു- സ്ഥാലീപാകം, ആശ്വിനമാസ ശരദൃതു, നവരാത്രി ആരംഭം.
	16	2 ചൊവ്വാ	ചി	43 20	പ്ര	0 27	
	17	3 ബുധൻ	ചോ	40 57	ദ്വ	52 30	2-ാംനു- ശ്രീശാന്ധിജയന്തി.
	18	4 വ്യാഴം	വി	37 38	ച	46 13	3-ാംനു- വൈധൃതിപുണ്യകാലം.
	19	5 വെള്ളി	അ	33 43	പ	39 25	6-ാംനു- ഷഷ്ഠീവ്രതം.
	20	6 ശനി	കേ	30 33	ഷ	33 44	7-ാംനു- സുധായോഗം.
	21	7 ഞായർ	മൂ	26 48	സ	28 20	8-ാംനു- ദുർഗ്ഗാഷ്ടമി പൂജവയ്പ്പ്.
	22	8 തിങ്കൾ	പൂ	23 21	അ	24 53	9-ാംനു-മഹാ നവമി സ്വായംഭുവമനുവാദി.
	23	9 ചൊവ്വാ	ഉ	19 44	ന	20 5	
	24	10 ബുധൻ	തി	17 12	ദ	15 5	10-ാംനു- വിജയ ദശമി പൂജയെടുപ്പ്, വിദ്യാരംഭം.
	25	11 വ്യാഴം	അ	14 13	ഏ	11 55	
	26	12 വെള്ളി	ച	12 20	ദ്വാ	9 30	11-ാം ഏകാദശിവ്രതം, ഉദിച്ചു് 25॥ നാഴികവരെഹരിവാസരം
	27	13 ശനി	പൂ	10 2	ത്ര	8 30	
	28	14 ഞായർ	ഉ	10 26	ച	4 33	12-ാംനു- പ്രദോഷവ്രതം.
	29	15 തിങ്കൾ	രേ	10 37	ത	0 42	14-ാംനു- ഇന്ദ്രലക്ഷ്മീവ്രതം, പൌർണ്ണമാസി ഒരിക്കൽ.
	30	16 ചൊവ്വാ	അ	12 15	പ്ര	0 13	
	31	17 ബുധൻ	ഭ	15 37	ദ്വി	1 28	15-ാംനു- സ്ഥാലീപാകം.
	1	18 വ്യാഴം	കാ	19 35	ദ്വ	3 46	17-ാംനു- വിഷുവൽ പുണ്യകാലം.
	2	19 വെള്ളി	രോ	25 15	ച	7 31	18-ാംനു- വ്യതിപാത പുണ്യകാലം,
	3	20 ശനി	മ	31 36	പ	12 33	19-ാംനു- മൃത്യുയോഗം.
			തി	38 57	ഷ	18 27	24-ാംനു- മണ്ണാർശാലയിൽ ആയില്യം.
	4	21 ഞായർ					
	5	22 തിങ്കൾ	പൂ	46 30	സ	24 58	26-ാംനു- ഏകാദശിവ്രതം 27 നാഴിക മുതൽ 58। നാ. വരെ ഹരിവാസരം.
	6	23 ചൊവ്വാ	പൂ	53 45	അ	31 8	
	7	24 ബുധൻ	അ	60 0	ന	36 20	
	8	25 വ്യാഴം	അ	0 4	ദ	40 17	28-ാംനു- പ്രദോഷവ്രതം. വൈധൃതി പുണ്യകാലം. അസ്തമിച്ചു പുലരാൻകാലത്തു ദീപാവലിസ്നാനം തിരുവനന്തപുരത്തു കൊടിയേറ്റു്
	9	26 വെള്ളി	മ	4 40	ഏ	42 22	
	10	27 ശനി	പൂ	7 16	ദ്വാ	42 25	
	11	28 ഞായർ	ഉ	9 33	ത്ര	41 56	29-ാംനു- നരകചതുർദ്ദശി.
	12	29 തിങ്കൾ	അ	7 32	ച	37 26	
	13	30 ചൊവ്വാ	ചി	5 18	ത	32 40	30-ാംനു- അമാവാസി ശ്രാദ്ധം പുണ്യകാലം. 31-ാംനു- സ്ഥാലീപാകം കാർത്തികമാസത്തെ സീപൂജാരംഭം
	14	31 ബുധൻ	ചോ	1 33	പ്ര	26 43	

1127 കന്നി — 1127 തുലാം.

2.7.8,9.10,12,14,21,23,28,29 ഈ തീയതികൾ പബ്ലിക് ഒഴിവു ദിവസങ്ങളാകുന്നു.

യാവദാദിത്യസ്സംപതി യാവദ് ഭ്രാജതി ചന്ദ്രമാഃ
യാവദ്വായുഃ പ്രവഹതി താവജ്ജീയാൽ കലാനിധിഃ

കലാനിധി

-കഥാമയ സാഹിത്യ മാസിക-

Chief Editor—R. NARAYANA PANIKKAR, B. A., L. T.

ഓണക്കതിരുകൾ

കുമാരനെല്ലൂർ, തൃശ്ശി.

—മഴ മാറിക്കാർമുകിൽപോയ്
മാനത്തിൽത്തെളി യിതറി
അഴകു വഴിഞ്ഞൊഴുകുമൊരാ-
ക്കാലം വന്നു!.....

മാമലകൾ ചിരിതൂകി മധുവൊഴുകുംമലരുകളാ-
ലമലപ്പൂ യിരിയുമൊരാക്കാലം വന്നു!.....
കുളിർവിതറിക്കുളിർവിതറിക്കുതുകമൊടങ്ങെ-
തിർക്കാറ്റ-
ത്തുളിരിനെയും മലരിനെയും തഴുകിച്ചേർന്നു!!
കളകളസ്വനവുമായ് സാനന്ദം മലമടിയിൽ
ഒഴുകിച്ചെന്നമൃതം കൊച്ചരുവികളും!.....

—കിളികൾ കളഗാനാമൃത-
മയിടപ്പൊഴിക്കുമ്പോൾ
മലർവാടികളറിയാതെ
യുത്തമാട്ടം!!.....

അവിടുത്തെ സ്സൌന്ദര്യലഹരിയിൽ – മുങ്ങിയെ-
ന്നവനഹൃദയം തളർന്നു പോയി!!!.....
കുളിരിളംകാറ്റലകൾ തഴുകവേ കിക്കിളിയാൽ
അറിയാതെ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചുപോയി!.....
മധുമാധവമുരളീരവമൊഴുകും മലർവാടികയിൽ
മദനന്റെ മാടകഹരിതന്നിൽ
കുളിർകാറ്റു തഴുകുമ്പോൾ പുളകാംഗികൾ
പുളകംകൊ-
ണ്ടിളകി മറിയുന്ന രംഗം കണ്ടോ?.....

—എവിടേയും മലരണി-
ക്കുന്നകൾ തല പൊക്കി-
ക്കവികളെ മാടി
യിളിച്ചീടുന്നു!!!

(പകുപ്പുവകാശം തീവിക്കു)

ഗാന്ധിസൂക്തമാല

ബ്രഹ്മാവു് യജ്ഞയജ്ഞം ചുമത്തി മനുഷ്യനെ സൃഷ്ടിച്ചുവിട്ടശേഷം, അവരോടു പറഞ്ഞു "ഇതുകൊണ്ടു് നിങ്ങൾ അഭിവൃദ്ധിയെ പ്രാപിക്കുക. ഇതു് നിങ്ങളുടെ സങ്കല്പസിദ്ധികാരിയായിഭവിക്കട്ടെ എന്നു്.' ...യജ്ഞം അനുഷ്ഠിക്കാതെ ഭക്ഷിക്കുന്നവൻ കട്ടുതിന്നുന്നവനാകുന്നു എന്നു ഗീതയും പറയുന്നു. "നെറ്റിവിയർപ്പിച്ചു നീ നിന്റെ ആഹാരം നേടുക" എന്നു ബൈബിളും അനുശാസിക്കുന്നു. യജ്ഞങ്ങളിൽ പലതരത്തിലായാലും അവയിൽ ഒന്നു് അന്നപ്രയത്നമാണു്. എല്ലായിടത്തും അവരവർക്കുവേണ്ടിടത്തോളം പ്രയത്നിച്ചാൽ, എല്ലാവർക്കും ആവശ്യമുള്ളിടത്തോളം ആഹാരം ഉണ്ടായിരിക്കും; എല്ലാവർക്കും വേണ്ടിടത്തോളം വിശ്രമവും ലഭിക്കും. അങ്ങനെയിരുന്നാൽ നാം ഇപ്പോൾ മുറുമുറുപ്പുണ്ടാക്കുന്നതുപോലെ ജനസംഖ്യാവർദ്ധനവിനെപ്പറ്റിയോ, രോഗത്തെപ്പറ്റിയോ കഷ്ടതകളെപ്പറ്റിയോ ഉള്ള വിലാപയത്നം ഒരിടത്തും കേൾക്കയില്ല. അതുതന്നെയായിരിക്കും യജ്ഞത്തിന്റെ ഉത്തമരൂപം. മനുഷ്യൻ തങ്ങളുടെ ശരീരംകൊണ്ടും മനസ്സുകൊണ്ടും മറ്റു പലതും പ്രവർത്തിക്കുമെന്നുള്ളതു സംശയമറ്റ സംഗതിയാണു്. എന്നാൽ അവയൊക്കെ പൊതുനന്മയ്ക്കായി ചെയ്യുന്ന നിസ്വാർത്ഥകർമ്മങ്ങളായിരിക്കും. അപ്പോൾ ധനികരും നിർദ്ധനന്മാരും—ഉൽകൃഷ്ടന്മാരും അപകൃഷ്ടന്മാരും; അസ്പൃശ്യന്മാരും സ്പൃശ്യന്മാരും—ഈമാതിരി വ്യത്യാസം ഒന്നും ഉണ്ടായിരിക്കയില്ല.

ഇതു് അപ്രാപ്യമായ ഒരു ആദർശമായിരിക്കാം. എന്നാൽ അതുകൊണ്ടു് അതിനുവേണ്ടി പ്രയത്നിക്കേണ്ട ആവശ്യം ഇല്ലെന്നുവരുന്നില്ല. യജ്ഞയജ്ഞത്തെ—നമ്മുടെ സത്തയുടെ ഏകധർമ്മത്തെ—പരമാവധി അനുഷ്ഠിക്കാതിരുന്നാൽത്തന്നെയും, നാം നമുക്കാവശ്യമുള്ള അന്നത്തിനുവേണ്ടിടത്തോളം കായികാധ്വാനം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നപക്ഷം, ആ ആദർശപ്രാപ്തിയോടു് ഒട്ടുവളരെ സമീപിക്കും.

നാം അങ്ങനെചെയ്താൽ, നമ്മുടെ ആവശ്യങ്ങൾ കുറയും; നമ്മുടെ ആഹാരരീതി ശാലീനമായിരിക്കും. നാം അധ്വാനിതിന്നായി ജീവിക്കാതെ, ജീവിക്കാനായിമാത്രം തിന്നും. ഇതു അഭിപ്രായം ശരിയാണോ എന്നു സംശയിക്കുന്നവരുണ്ടെങ്കിൽ, അവർ ആഹാരത്തിനുവേണ്ടി ശരീരം വിയർപ്പിച്ചുനോക്കട്ടെ—അപ്പോൾ അവർക്കു തങ്ങളുടെ പ്രയത്നഫലത്തിൽനിന്നു് അത്യന്തം ആനന്ദം ഉണ്ടാകുന്നതായും, ശരീരത്തിനു ആരോഗ്യം വർദ്ധിക്കുന്നതായും, തങ്ങൾ ശീലിച്ചുപോന്ന പലതും അനാവശ്യങ്ങളായിരുന്നു എന്നുള്ള ബോധം ജനിക്കുന്നതായും കാണാം.

മാനസികാധ്വാനംകൊണ്ടു മനുഷ്യർക്കു ആഹാരം നേടിക്കൊടുപ്പാൻ പാടില്ല. ശരീരാവശ്യങ്ങൾ ശരീരത്താൽതന്നെ നിറവേറ്റണം. 'സീസറിനുള്ളതു സീസറിനുതന്നെ കൊടുക്കണം' എന്ന പഴമൊഴി ഇവിടെയും ബാധകമാണു്.

കേവലം മാനസികമായ — അതായതു് ബുദ്ധികൊണ്ടുള്ള പ്രയത്നം, ആത്മാവിനുവേണ്ടിയുള്ളതാകുന്നു—അതു് ആത്മാവിനു സംതൃപ്തിജനിപ്പിക്കുന്നു അതിനു പ്രതിഫലം ഒരിക്കലും ആവശ്യപ്പെട്ടിട്ടുകൂടാ. മായികാരാഷ്ട്രത്തിൽ, ഡാക്ടർമാർ, വക്കീലന്മാർ മുതലായവരെല്ലാം തങ്ങൾക്കുവേണ്ടി പ്രയത്നിക്കാതെ സമുദായക്ഷേമത്തിനായിമാത്രം ജോലിചെയ്യും. അന്നനിയമത്തിന്റെ അനുസരണം സമുദായസംഘടനയിൽ

നീരവമായ വിപ്ലവം വരുത്തും. മനുഷ്യരുടെ വിജയം ജീവിതമാത്സര്യത്തിന്റെ സ്ഥാനത്തു മിഥസ്സേയനാത്മമുള്ള മത്സരത്തെ പ്രതിഷ്ഠിക്കുന്നതിലായിരിക്കും. മൃഗധർമ്മത്തിന്റെ സ്ഥാനത്തു് മനുഷ്യധർമ്മം സ്ഥാപിതമാവും.

ഗ്രാമങ്ങളിലേയ്ക്കുള്ള പ്രത്യാഗമനത്തിന്റെ അർത്ഥം അന്നപ്രയത്നത്തിന്റെ അവശ്യാനുഷ്ഠേയതയുടെ സ്വമേധയാ ചെയ്യുന്ന അംഗീകാരമെന്നാണു്.—എന്നാൽ പുരോഭാഗി പറഞ്ഞേക്കാം "ഇന്ത്യയുടെ സന്താനങ്ങളിൽ എത്രയോലക്ഷം പേർ ഇന്നു ഗ്രാമങ്ങളിൽ അധിവസിക്കുന്നു; എന്നിരുന്നിട്ടുംഅവർഅല്പപട്ടിണിക്കാരാണല്ലോ" എന്നു്. ഇതു ദൌർഭാഗ്യവശാൽ പരമാർത്ഥതന്നെ. എന്നാൽ അവരുടെ അനുസരണം സ്വമനസാ ചെയ്യുന്നതല്ലെന്നു് നമുക്കറിയാവുന്നതു ഭാഗ്യംതന്നെ. കഴിവുണ്ടെങ്കിൽ, അവർ കായികപ്രയത്നം കൈയെടിഞ്ഞിട്ടു്, ഏറ്റവും അടുത്തുള്ള നഗരത്തിലേയ്ക്കു പായും. ഒരു യജമാനനോടുള്ള നിർബന്ധിതാനുസരണം അടിമത്തമാണു്; പിതാവിനോടു സ്വാത്മനാ ചെയ്യുന്ന അനുസരണമാണു് പുത്രത്വത്തിന്റെ മഹിമ. അതുപോലെതന്നെ അന്നപ്രയത്നനിയമത്തിന്റെ നിർബന്ധിതമായ അനുസരണം ദാരിദ്ര്യത്തെയും രോഗത്തെയും അസംതൃപ്തിയേയും വളർത്തുന്നു. അതു അടിമത്തം തന്നെയാണു്. അതിനെ സ്വമനസാ അനുസരിക്കുന്നതായാൽ, അതു സംതൃപ്തിയേയും ആരോഗ്യത്തെയും ജനിപ്പിക്കും. ആരോഗ്യമാണു് യഥാർത്ഥധനം, വെള്ളിയുടേയും സ്വർണ്ണങ്ങളുടേയും തുണ്ടുകളല്ല. ഗ്രാമവ്യവസായസംഘടന സ്വമേധയാ ഉള്ള അന്നായാനത്തെ സംബന്ധിച്ചു നടത്തുന്ന ഒരു പരീക്ഷണമാണു്.

ഹരി—29—6—35

വീടു്.

കന്നത്തൂർ, ശിവശങ്കരപ്പിള്ള.

[ടാഗോർമഹാകവിയുടെ 'ക്രെസന്റ്' മൂൺ' എന്ന കൃതിയിൽനിന്നു്—സ്വതന്ത്രാനുവാദം.]

ലുബ്ധനേപ്പോലവേ സായാഹ്നസൂര്യൻ തന്നന്തിമസ്വർണ്ണമൊളിച്ചുവെയ്ക്കേ,
പാടം പകുക്കുമപ്പാതയിൽക്കൂടി ഞാനേകനായ് മന്ദം നടക്കയായി.

ക്രൂരിരുൾക്കണ്ടിന്നടിയിലേക്കപ്പുകൽച്ചുരുളെളിച്ചും മുഴുകിപ്പോകെ,
കൊയ്തുകഴികയാൽ വൈധവ്യമാർന്നൊരപ്പാടം കിടന്ന നിശ്ശബ്ദതയിൽ.

നേരത്തൊരു ബാലകരുമ്പും വിഹായസ്സിൻ മാർത്തട്ടിലേക്കുയർന്നക്ഷണത്തിൽ.
ഒന്നുമിരുട്ടിലറിയാൻ കഴിയാതബ്ബാലകൻ വഴിയിൽക്കിടക്കയത്രേ.
അന്തിതൻശാന്തിയിൽ മുങ്ങി യാസംഗീതപന്ഥാവുകൂടിയവന്നകന്നു.

പൊങ്ങിയുളരും കരിമ്പുയയൽകൾക്കുമങ്ങേപ്പുറത്തായ് തരിഭൂമി—
—തന്നുടെയറ്റത്തായ്, വാഴകവുങ്ങുകൾ, കേരങ്ങൾ, പ്ലാവുമരങ്ങളെല്ലാം—
തിങ്ങിവളർന്നവളർന്നതിൻശീതളച്ഛായകൾ ചൂഴുന്നതിന്നിടയിൽ—
ബാലകൻതൻഗ്രാമമീടൊരു ശാലീനഭാവം പകർന്നു മറഞ്ഞു നിന്നു.

ഏകാന്തമാർഗ്ഗത്തിൽ നക്ഷത്രകാന്തിയിൽ
ഒറ്റനിമേഷം ഞാൻ നിന്നുപോയി.
തൊട്ടിൽ, കിടക്കക, ളന്തിവിളക്കുകൾ
ചൂഴ്ന്നിടുമൊട്ടേറെ വീടുകളും,
വിശ്വത്തിൽ സ്വീയമാം മാഹാത്മ്യമോരാതെ—
യാനന്ദിക്കും ചിഞ്ചുജീവിതവും,
കൈയിലൊതുക്കുമപ്പുണ്യനിമിഷങ്ങളിൽ
ക്രൂരിരുൾ ബാധിച്ചതീക്ഷിച്ചു ഞാൻ.

കബീർ സൂക്താവലി

രാഗം ഗൌഡി.

44

ഹരിയുടെ യശസ്സു കേൾക്കുന്നില്ല; ഹരിയുടെ ഗാനം പാടുന്നുമില്ല. കേവലം നിരർത്ഥകവാദത്തിൽ ആകാശത്തെ വീഴ്ത്താൻ കാംക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഇക്കൂട്ടരോടു് എന്തു പറയാനാണു്? പ്രേമഭക്തിയാൽ യജ്ഞ്യനായിവച്ചിരിക്കുന്നോ അവരെ എപ്പോഴും ഭയപ്പെടുകതന്നെ വേണം. (1)

സ്വയം കൈക്കുമ്പിളിൽ നിറച്ചു ജലം കൊടുക്കാൻ സാധിക്കാത്തവൻ, പൃഥ്വിയിൽ ഗംഗ ഒഴുക്കിയവനെ നിന്ദിക്കുന്നു. (2)

അക്കൂട്ടർ നിന്നും ഇരുന്നും കപടചക്രം തിരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു; സ്വയം നശിക്കുന്നതു പോരാഞ്ഞിട്ടു് അന്യരേയും നശിപ്പിക്കുന്നു. (3)

കുലച്ചു് ഒഴിച്ചു് അവക്കു മറെറാന്നും അറിഞ്ഞുകൂടാ; ബ്രഹ്മാവു പറഞ്ഞാലും, അവർ വകവയ്ക്കുകയും ഇല്ല. (4)

താനും തുലഞ്ഞു മറുള്ളവരേയുംതുലയ്ക്കുമാറു് അവർ വീട്ടിനു തീ കൊളുത്തിയശേഷം അതിനുള്ളിൽ കിടന്നുറങ്ങുന്നു. (5)

സ്വയം കാണുന്നു; എന്നാൽ മറുള്ളവരെ നോക്കിച്ചിരിക്കുന്നു. അവരെക്കണ്ടിട്ടു് കബീർ കേവലം ലജ്ജിതനായ്ഭവിക്കുന്നു. (6)

45

പിതാക്കൾ ജീവിച്ചിരിക്കവേ, അവരോടു തീരെ ശ്രദ്ധ ഇല്ലായിരുന്നു. അവർ മരിച്ചശേഷം ഇപ്പോൾ അവരുടെ ശ്രാദ്ധം നടത്തുന്നു. എന്നാൽ ആ പാവപ്പെട്ട പിതാക്കൾക്കു വല്ലതും കിട്ടുന്നോ? എല്ലാം കാക്കയും നായും തിന്നുന്നു. കുശലത എന്തെന്നു് ആരെങ്കിലും എനിക്കു കാണിച്ചുതരുമോ? കുശലം കുശലം എന്നു പറഞ്ഞു ജഗത് കുശലം വിനാ കാലം പോക്കുന്നു. വെറും പറച്ചിൽകൊണ്ടു കുശലം എവിടുന്നു വരാനാണു്? (1)

മുത്തുകൊണ്ടു് ദേവിയേയും ദേവനേയും ഉണ്ടാക്കീട്ടു്, അതിനു മുമ്പിൽ ജീവികളെ ബലി നല്കുന്നു—തങ്ങൾക്കു നേടിയതൊന്നും കിട്ടാത്തവരാണു് നിങ്ങളുടെ പിതൃക്കൾ. (2)

നിർജ്ജീവവസ്തുവിന്റെ പൂജയ്ക്കായി സജീവികളെ ബലികഴിക്കുന്നവരുടെ അന്തിമകാലം ഭയങ്കരമായിരിക്കും. രാമനാമത്തിന്റെ ഗതി അറിയാത്തതിനാൽ പ്രാപഞ്ചിക ജനത ഭയത്തിൽ മുഴുകിപ്പോയിരിക്കുന്നു. (3)

ദേവീദേവന്മാരെ പൂജിച്ചുകൊണ്ടു ചുററിത്തിരിയുന്നു; എന്നാൽ പരബ്രഹ്മത്തെ അടുക്കുന്നേയില്ല.

കബീർപറയുന്നു: —"അവരുടെ ബുദ്ധി ഉണർന്നിട്ടില്ല; അവർ വിഷയവാസനാലിപ്തരായിരിക്കുന്നു" (4)

Phone No. 2554. Tel. Kalanidhi.

കലാനിധി

പൂജാസ്പെഷ്യൽ

24-2-1127 (10-10-1951-ൽ)

വിദ്യാരംഭദിവസം പ്രസിദ്ധീകരിക്കത്തക്കവണ്ണം

'കലാനിധി'യുടെ വിശേഷാൽപ്രതി

തയ്യാറായി വരുന്നു.

കഴിഞ്ഞ വിശേഷാൽപ്രതികളേക്കാൾ ഉള്ളടക്കത്തിനു കൂടുതൽ വൈചിത്ര്യവും കെട്ടിലും മട്ടിലും കൂടുതൽ കമനീയതയും പ്രതീക്ഷിക്കാം; എന്നാൽ പത്രക്കടലാസ്സിന്റെ വിലക്കൂടുതലും ദൌർല്ലഭ്യവും നിമിത്തം പ്രതികൾ കുറവായിട്ടേ അച്ചടിക്കാൻ സാധിക്കൂ. അതിനാൽ പൂജാസ്പെഷ്യൽ ആവശ്യമുള്ളവർ 30-9-'51-നകം അപേക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്.

വില പ്രതി ഒന്നിന് 1 ക.

പോസ്റ്റേജ് പ്രത്യേകം. വി. പി. അയയ്ക്കുന്നതല്ല.

ഒറ്റപ്രതി ആവശ്യമുള്ളവർ പോസ്റ്റേജടക്കം 1 രൂ. 6 ണ. അടച്ചിരിക്കണം.

കലാനിധി പൂജാസ്പെഷ്യലിൽ പരസ്യം ചെയ്യണമെന്നുള്ളവർ മാറ്റവും പരസ്യക്കുലിയും ഉടനെ അയച്ചുതരുവാൻ അപേക്ഷ.

'കലാനിധി'

P. B. NO. 4. തിരുവനന്തപുരം.

ശ്രീ നാരായണ ജയന്തി.

ടി. യി. കുഞ്ഞൻ എം. ഏ., ബി. ടി., ഞന്തിക്കാട്ട്.

1

അറബിക്കടലിന്റെ ഹുങ്കാരാരവമിതാ
യന്നണഞ്ഞീടുന്നൊരു മംഗലധ്വനിപോലെ.
മഴയാൽ നനഞ്ഞുള്ള മഞ്ജുവാം മലയാള
മാമരവൃന്ദങ്ങളോ കുളുങ്ങിച്ചിരിക്കുന്നു!
നീളവേ, പാടങ്ങളിൽ നാരിമാർ ഞാറുനട്ടു
നീങ്ങവേ നീട്ടിടുന്ന നീണ്ട ഗാനവുമൊപ്പം.
ഇവിടെപ്പൊന്നോണത്തോടൊത്തു യന്നെത്തം
കുള്ള
മൂന്നോണച്ചതയത്തിൻപിറവിയടുത്തുപോയ്!
ഇവിടെ മതൈക്യത്തിൻപൊന്നൊളിപരത്തിയ
ഭാവുകപ്പൊന്നുഷസ്സിൻപിറന്നാളടുത്തുപോയ്!

2

ചരിത്രച്ചെപ്പേടുകൾ ചോരയിൽനനച്ചുകൊ-
ണ്ടിരവുപകലുകൾ കഴഞ്ഞുമറിയവേ,
ജാതി, തൻരക്ഷാഹേതുവിയലും വാളാൽ നര-
തതിയെപ്പതിപ്പിച്ചു മുന്നേറി ഞെളിയവേ,
ശാന്തിയും സമതാവും പിറന്ന മലനാട്ടിൽ—
ശരിയാണല്ലോ,-പോന്നുയന്നുശ്രീനാരായണൻ!

3

നിത്യവും സഞ്ചാരചലപ്പൊൻമുടിയിങ്കലേക-
രവിയെമാത്രം കണ്ടിങ്ങുണരുമെൻനാട്ടുകാർ
അന്നൊരു പ്രഭാതത്തിൽ ശ്രീഹര രവിയേയും
കൂടവേ കണ്ടിട്ടേറെ കൌതുകംപൂണ്ടുനിന്നാർ!

4

ശ്രീമൽശങ്കരനന്നു കേരളകേദാരത്തിൽ
അദ്വൈതസ്തൂപാവനം പൊടിപ്പിച്ചെന്നാകിലും
തെറ്റായ മതത്തിനാൽ, ജാതിയാലടിപിടി-
കൂടിയീമഹോദ്യാനം നശിച്ചുകിടക്കവേ,
'കേരളം ഭ്രാന്താലയ'മെന്നൊരച്ചിവിടത്തെ
ഘോരതയാകെ യംഗയോഗീന്ദ്രൻ തെളിയിക്കെ,
ജനങ്ങൾക്കൊണ്ടാടുമാ ലൌകികസുഖങ്ങളെ
പുല്ലുപോൽത്യജിച്ചങ്ങു മരുത്വാൻമലയിങ്കൽ—
(സ്വാർത്ഥത്തിനല്ല, നാട്ടിൻനഷ്ടചൈതന്യം
നേടാൻ)—
നിതരാംതപംചെയ്തു സഞ്ചരിച്ചുഹോ! ശക്തി!

5

മുമ്പൊക്കെ പ്രവാചകർ, പേരെഴുമാചാര്യരും
പോകവേ, തമ്മിൽത്തമ്മിലടിച്ചു ജനതതി.
തങ്ങൾതൻമത-ജാതി മാത്രമേ നല്ലതുള്ളൂ
പിന്നെയുള്ളവയെല്ലാം പുല്ലെന്നുചൊല്ലിത്തന്നെ!
എങ്കിലെന്നാചാര്യനീ സമരനിരതനാ
നിതരാം വിളിച്ചോതീ ജീവിതസന്ദേശത്താൽ!

6

സൃഷ്ടിയും, സ്രഷ്ടാവായിട്ടുള്ളതും, സൃഷ്ടിജാല-
മഖിലമേകമാണെന്നവിടുന്നുൽഘോഷിച്ചു.
മായയും മായാവിയും മായയാൽ വിനോദിക്ക-
ന്നവനുമേകമാണെന്നവിടുന്നുൽഘോഷിച്ചു.
സത്യവുമാനന്ദവും, ജ്ഞാനവുമതുപോലെ
നിത്യമല്ലാത്ത മൂന്നുകാലവും മൊഴികളും;—
ഓർക്കയോ യൊക്കെസ്സാക്ഷാൽ ദൈവമാ,
ണതുലമാം
അദ്വൈതതത്വം നിത്യമവിടുന്നുൽഘോഷിച്ചു!

7

യന്ത്രനമെൻദേവനു ജാതി നോക്കാതെ ശാന്തി
പരത്തിപ്പിരിഞ്ഞൊരെൻ നന്ദിതഗുരുവിനു;
യന്ത്രനമൊരുജാതി ദിവ്യസന്ദേശത്തിനു,-
മഖിലമതസാരഭൂതകാദ്വൈതത്തിനും.

കലാനിധി

അവിടെയും ഗ്രസ്തി; ഇവിടെയും ഗ്രസ്തി.

എന്നാൽ അവിടത്തെ ഗ്രസ്തി, വ്യക്തിമാഹാത്മ്യമുള്ള പണ്ഡിത്ജിയും ടാണ്ഡൻജിയും തമ്മിലാണ്. അവർ രണ്ടുപേരും രണ്ടാദർശങ്ങൾക്കായി നിലകൊള്ളുന്നു. വിശാലവിശാലമീക്ഷണത്തോടുകൂടിയ പണ്ഡിത്ജി, മഹാത്മജിയുടെ മുഖ്യട്ടിക്കളെ പിന്തുടർന്ന്, അദ്ധ്വേയത്തിന്റെ ഉത്തരാധികാരി എന്ന നിലയിൽ, യഥാർത്ഥ ജനകീയതത്വങ്ങളുടെ സിദ്ധാന്തവൽക്കരണത്തിനു വേണ്ടി പ്രയത്നിക്കുമ്പോൾ, ടാണ്ഡൻജി, മതാധിഷ്ഠിതമായ രാഷ്ട്രത്തിനും പുരാതന വൈദിക സംസ്കാരത്തിന്റെ പുനഃപ്രതിഷ്ഠയ്ക്കും വേണ്ടി സ്വജീവിതത്തെ അർപ്പിക്കുന്നു. രണ്ടുപേരും ആദർശസമ്പന്നരാണ്; ധർമ്മിഷ്ഠന്മാരുമാണ്. എന്നാൽ ജനായത്തസിദ്ധാന്തങ്ങളുടെ വളർച്ചയിൽ ക്ഷുഭിതരായ മഹാരാജാക്കന്മാരും, ജമീന്ദാരന്മാരും, വ്യവസായപ്രമുഖന്മാരും, കരിഞ്ചന്തക്കാരും സ്വാർത്ഥലാഭം നേടാൻ ഇതുതന്നെ തരം എന്നു വിചാരിച്ചുകൊണ്ട് ടാണ്ഡൻജിയെ വലയംചെയ്തിരിക്കുന്നു എന്നുള്ളതാണ് അദ്ധ്വേയത്തിനു പറ്റിയ അബദ്ധം. സ്വാതന്ത്ര്യലബ്ധിയോടുകൂടി, കാൺഗ്രസ്സ് പിരിച്ചുവിട്ടിരുന്നുവെങ്കിൽ—മഹാത്മജിയുടെ ഉപദേശം നേതാക്കന്മാർ സ്വീകരിച്ചു പ്രയത്നിച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ—ഈ അപകടം സംഭവിക്കയില്ലായിരുന്നു. ഇന്നു ഭാരതത്തിൽ രണ്ടു രാഷ്ട്രപതികളുണ്ട്. പ്രസിഡണ്ട് നിയമപ്രകാരമുള്ള രാഷ്ട്രപതിയാണ്; അദ്ധ്വേയത്തിന്റെ വാസസ്ഥാനം രാഷ്ട്രപതിഭവനവുമാകുന്നു. കാൺഗ്രസ്സ് പ്രസിഡണ്ടിനേയും-രാഷ്ട്രപതി എന്നുതന്നെ ജനങ്ങൾ വിളിക്കുന്നു. പക്ഷേ അദ്ധ്വേയം കേവലം ഒരു കക്ഷിയാൽമാത്രം തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടന്നു എന്നൊരു വ്യത്യാസമുള്ളതു പലരും മനസ്സിലാക്കുന്നില്ല. ഇന്നു് കാൺഗ്രസ്സുകക്ഷി അധികാരത്തിൽ ഇരിക്കുന്നു; നാളെ സോഷ്യലിസ്റ്റുകക്ഷി അധികാരം പിടിച്ചെടുത്തു എന്നുമിരിക്കാം. ന്യൂനപക്ഷത്തിന്റെ അനുമതിയോടുകൂടി ഭൂരിപക്ഷം ഭരിക്കുക എന്നുള്ളതാണ് ജനായത്തഭരണത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനതത്വം. ഒരു കക്ഷിയുടെ നേതാവു് പ്രധാനമന്ത്രിപദത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠിതനായിത്തീർന്നാൽ, അന്നുമുതല്ക്കു്, ആ കക്ഷിയുടെ സാമാന്യനയത്തെ പാലിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ ബാധ്യസ്ഥനാണെന്നിരുന്നാലും, തൈനന്ദിനഭരണകാര്യങ്ങളുടെ നിർവ്വഹണത്തിൽ, ഇടപെടാൻ അതിന് അവകാശമില്ല. സാമാന്യനയത്തെ പ്രധാനമന്ത്രി പാലിക്കുന്നുണ്ടോ എന്നു നോക്കാൻ പാർലമെന്ററി പാർട്ടി ഉന്നിദ്ധം പ്രയത്നിക്കുമ്പോൾ, ആ വിഷയത്തിൽ ശങ്കയ്ക്കു് അവകാശവുമില്ല. മന്ത്രിസഭ കാൺഗ്രസ്സ് പ്രസിഡണ്ടിന്റെ ഉപദേശാനുസൃതം പ്രയത്നിക്കണമെന്നുള്ള ശാഠ്യം അദ്ധ്വേയമായി പിടിച്ചുകൂപലാനി ആയിരുന്നു. ഗവർണ്ണർമാരേയും, സ്ഥാനാധിപതികളേയും നിയമിക്കുക, വിദേശനയം രൂപവൽക്കരിക്കുക—ഇത്യാദി കാര്യങ്ങളിൽ തന്റെ ഉപദേശം, മന്ത്രിസഭ അനുസരിക്കുന്നില്ലെന്നു കണ്ടപ്പോൾ, അദ്ധ്വേയം രാജിയച്ചു പിരിഞ്ഞു. ടാണ്ഡൻജി പക്ഷേ അങ്ങനെ ഒരടിക്കളയാൻ ഭാവിച്ചിട്ടില്ലെന്നു തോന്നുന്നു. രണ്ടിലൊന്നറിയുന്നതുവരെ സമരം എന്ന നിലയാണ് ഭാഗ്യദോഷത്താൽ അദ്ധ്വേയം അവലംബിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ഇംഗ്ലണ്ടിൽ ഹാരോൾഡ് ലാസ്കി ഏതാണ്ടിതുപോലെ ഒരു നിലപാടവലംബിക്കുകയും, ആറടിയിൽ ശവക്കുഴിയുണ്ട് വഴങ്ങാതെ വന്നപ്പോൾ, ഇംഗ്ലണ്ടിലെ ലേബർപാർട്ടി ഇടപെട്ടു് ലാസ്കിയെ നിലയ്ക്കുനിർത്തുകയും ചെയ്തതുപോലെ, ഇവിടെയും സംഭവിക്കാൻപോകുന്നു എന്നാണ് തോന്നുന്നതു്.

നെഹ്രുവിന്റെ മരണം ഇവിടത്തെ ചില മനുഷ്യസമുദായവിദ്വേഷികളുടെ സ്വപ്നാചാരിതയ്ക്കു കണ്ടകമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതു പകൽപോലെ തെളിഞ്ഞ കാര്യമാണു്. ഗോമാംസാക്കും, ആർ. എസ്സ്. എസ്സ്. അന്നത്തെ ആ 'പഴയ ദുരന്തനാടകം' ഒന്നുകൂടി അഭിനയിക്കാൻ ഉടുത്തൊരുങ്ങി നില്ക്കയാണു്; അമേരിക്കൻ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ അവരുടെ പിന്നിൽ പക്ഷേ ഉണ്ടായിരിക്കാനിടയില്ല. നമ്മുടെ രാഷ്ട്രത്തെ അമേരിക്കൻഡോളറിനോടു ബന്ധിച്ചു്, ജന്മിമുതലാളിഭരണത്തിനും കരിഞ്ചന്തയ്ക്കും ശാശ്വതപാതം നല്കാമെന്നു വ്യാമോഹിക്കുന്ന ചില മൻഷിസാറന്മാരും പട്ടീലുകളും മുന്നണിനേതാക്കന്മാരുടെ ഇടയ്ക്കുതന്നെയുണ്ടെന്നതും. ബമ്മയിൽനിന്നു വേണ്ടിടത്തോളം അരി വാങ്ങിക്കാനുള്ള സാധ്യതയ്ക്കു തുരങ്കംവച്ചു്, ഇവിടെ കൃത്രിമക്ഷാമം അഴിച്ചുവിടുന്നതിനും, ഇൻഡ്യയെ ഡോളർദേവതയ്ക്കു അടിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള വഴിതെളിക്കുന്നതിനും ശ്രമിച്ച മന്ത്രിസത്തമന്മാരും നമുക്കുണ്ടു്. ഈ ഉപജാപങ്ങളെ എല്ലാം അതിജീവിക്കുന്നതിൽ പണ്ഡിത്ജി എത്രത്തോളം വിജയിക്കുന്നു എന്നുള്ളതിനെ ആശ്രയിച്ചായിരിക്കും ഇൻഡ്യയുടെ ഭാവി നില്ക്കുന്നതു്.

ഇവിടത്തെ ഗ്രസ്റ്റ് താത്വികമായ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അല്ല നില്ക്കുന്നതു്. കുറേച്ചില്വുകളുടെ ഗ്രൂപാൽവ്യവസായം, പെർമിറ്റുകാര്യം ഇവയെല്ലാം ഒരു വഴിക്കു് നിർബാധം നടക്കുന്നു; അവർ ചില്ലറ ശല്യങ്ങൾക്കു കഴിവുള്ള ചെറുമീനുകളും അഥവാ നത്തോലികളാണു്. നേതാവിനെ കുതികാൽ കുത്തിമറിച്ചിടേണ്ട ആവശ്യമുണ്ടെന്നു വലിയ തിമിംഗിലങ്ങൾക്കു തോന്നുമ്പോൾ, മാത്രമേ അവരുടെ പ്രാധാന്യം പ്രത്യക്ഷപ്പെടൂ. യഥാർത്ഥമത്സരം ഒക്കെ തിമിംഗിലങ്ങൾ തമ്മിലാണു്. കേശവകുമ്പളം ഗ്രസ്റ്റി ഈ വിധത്തിലുള്ളതാകുന്നു.

വഴങ്ങൽ വിദഗ്ദ്ധനായിരുന്ന ടി. കെ. പ്രധാനമന്ത്രിയായിരുന്നിടത്തോളംകാലം, തിമിംഗിലങ്ങൾ സർദാറ്റിന്റെ ഇഷ്ടംപോലെ കാര്യങ്ങൾ നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. ജസ്റ്റീസ് ശങ്കരന്റെ റിപ്പോർട്ടു് കിട്ടിയിട്ടു് കാലം എത്രയായി! എന്നിട്ടും ജോസഫ്ജോണിന്റെ കാര്യത്തിൽ ഒരു നടപടിയും എടുക്കാതിരുന്നതുതന്നെ അതിനൊരു തെളിവല്ലേ? എന്നാൽ ആ കുമാരിമസ്ക്രീൻ മുതുകുന്നത്തുവച്ചു് ഒരു പ്രസംഗം തട്ടിമൂളിച്ചതും, ജോൺഫിലിപ്പോസ്സ് അവരുടെ കക്ഷശമായ വിമർശനത്തിനു പാത്രീഭവിച്ചതും, പനമ്പള്ളി ടി. കെ. യുടെ അഭിലാഷത്തിനു കടകവിരുദ്ധമായ നില അവലംബിച്ചതും നിമിത്തം ടി. കെ. മന്ത്രിസഭ രാജിവയ്ക്കേണ്ടിവന്നതു് ഒരു ദുഷ്ടലാഭമായിത്തീർന്നു. ഈ അവസരത്തിൽ ശ്രീ കേശവനെ നേതൃസ്ഥാനത്തേക്കു തിരഞ്ഞെടുത്തതു് ഒരു പ്രത്യേക ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടിയായിരുന്നു. കുമ്പളം രാഷ്ട്രപതിയും, സി. കേശവൻ മുഖ്യമന്ത്രിയും ആയിരുന്നാൽ ആ കേസ്സു എങ്ങനെയും തേച്ചുമാച്ചുകളയാമെന്നു് ആ ബുദ്ധിമാൻ ഊഹിച്ചു. പക്ഷേ മന്ത്രിസഭയിൽ വീണ്ടും ടി. കെ. യും ജാണും കടന്നുകൂടിയതു് ഒരു ദുഷ്ടലക്ഷ്യത്തെ അട്ടിമറിപ്പിച്ചു. കൊച്ചീക്കാർ പിണങ്ങിപ്പിരിഞ്ഞു എന്നു മാത്രമല്ല, മിക്കപേരും നിയമസഭയിൽനിന്നു രാജിവയ്ക്കയും ചെയ്തു. ഇതു യാസ്സയത്തിൽ കുമ്പളപ്രതീക്ഷകളുടെ ഉദ്ദേശലാഭത്തിനു അനുകൂലമായിരുന്നതിനാൽ, അവർ മന്ത്രിസഭയെ സർവശക്തികളും പ്രയോഗിച്ചു്, പിന്താങ്ങുകതന്നെ ചെയ്തു. എന്നാൽ എന്തുചെയ്യാം! മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ മനസ്സാക്ഷി ഉണർന്നുപോയി; അതിനെ ഉറക്കാൻ ഒരു മയക്കുമരുന്നിനും സാധിക്കാതെവന്നപ്പോഴാണു്, ഇനി എന്തു നിവൃത്തിഎന്നു് അവർ ആലോചനയുടങ്ങിയതു്. കുമ്പളം വീണ്ടും വെള്ളയമ്പലം തുള്ളൽ ആയത്തിച്ചു. ഇതാ മന്ത്രിസഭ തുലയാൻ പോകുന്നു! എന്നു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാർശ്വത്തികർ ഉൽക്രോശിച്ചു. വെണ്ടയ്യാപ്പുത്തുങ്കം കേശവോപാലംഭങ്ങൾകൊണ്ടു നിറഞ്ഞു. ചില നേതാരമന്യ

ന്മാർ തങ്ങളും മന്ത്രിക്കസാലകളിൽ ഇരിക്കുന്നതായി സ്വപ്നംകണ്ടു. ഒരു 'അത്യാഗ്രഹ'സേനതന്നെയും മന്ത്രിമന്ദിരങ്ങളെ അവരോധിച്ചു—പക്ഷേ ഇക്കുറി അവർ മനസ്സിൽ കണ്ടതൊക്കെ വടികുത്തിപ്പിരിഞ്ഞുപോയി. തിരുവനന്തപുരത്തുവച്ചു നടന്ന പാർട്ടിയോഗത്തിൽ കീരിയും പാമ്പും ഒക്കെച്ചേർന്ന ഒരു ഒത്തുതീർപ്പുനടന്നു. ഇങ്ങനെ തങ്ങളുടെ തൊലിക്കു ഒരു പോറൽ പോലും ഉണ്ടാവാതെ അവർ പിൻവലിഞ്ഞു എങ്കിലും സെപ്തംബർ പത്താംതീയതിക്കുശേഷമേ, ഒത്തുതീർപ്പിന്റെ അർത്ഥം നാട്ടുകാർക്കു മനസ്സിലാവൂ.

ഇങ്ങനെ നോക്കിയാൽ ഇവിടെ മന്ത്രിസഭയ്ക്കു രാജ്യക്ഷേമകരങ്ങളായ കാര്യങ്ങളൊന്നും ചെയ്യാനില്ല. വെളിച്ചെണ്ണ രാഷ്ട്രീയം, പെർമിറ്റു രാഷ്ട്രീയം, പഞ്ചസാര രാഷ്ട്രീയം, ബസ്സു രാഷ്ട്രീയം, ടിൻഷീറ്റു രാഷ്ട്രീയം ഇങ്ങനെ പലെ താൽപര്യങ്ങളും തമ്മിലുള്ള ഗുസ്തിമത്സരങ്ങളേ ഇവിടെ ഉള്ളൂ. അതിനാൽ ഇവിടത്തെ ഗുസ്തി അവസാനിക്കണമെങ്കിൽ, രാജ്യത്തെ മൊത്തം സ്റ്റോറിൽ ലയിപ്പിക്കതന്നെവേണം. ഇന്നത്തെ നിലയിൽ ജനതയ്ക്കു അതല്ലാതെ ഒരു മോചനമാർഗ്ഗവുമില്ല.

* * * *

ആഗസ്റ്റ് പതിനഞ്ചു്

ആ ദിവസം ആരുമാരുമറിയാതെ വന്നിട്ടു പോയി. നഗരവീഥികളും ജനവിരഹിതമായി കാണപ്പെട്ടു. സക്കാരിന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ ചില യോഗങ്ങളും നടന്നു എങ്കിലും, അതിൽ പങ്കുകൊണ്ടവർ ഏതാനും ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരും ബാക്കി പോലീസുകാരും ആയിരുന്നു. എന്താണു് ഇതിന്റെ അർത്ഥം എന്നു് ഭരണധുരന്ധരന്മാർതന്നെ ആലോചിച്ചു തീർച്ചപ്പെടുത്തട്ടെ.

* * *

ഓണംവന്നു; ഓണംവന്നു

റേഡിയോ സ്റ്റേഷനിൽനിന്നു് ഏതാണ്ടീ അർത്ഥംവരുന്ന ചില പാട്ടുകളും കേട്ടു. ഞങ്ങളും നാലുപാടും നോക്കി—എവിടെ ഓണം? 'മാവേലി' നാട്ടിൽ യാതനക്കാർ അധികാരം നടത്തിത്തുടങ്ങിയ കാലംമുതല്ലു് 'ഓണം' എന്നൊന്നില്ലാതെയായില്ലേ?. പരമാർത്ഥത്തിൽ എന്തിനു് നാം ഓണം ആഘോഷിക്കുന്നു? ഭാരതം സെക്കുലർ സ്റ്റേറ്റാണു്. ഇവിടെ ഏതാനുമതരത്തോടു ബന്ധപ്പെട്ട ഒരു ദിനത്തെ ആഘോഷിക്കുന്നതു് 'മതേതര'ത്വത്തിനു യോജിച്ചതാണോ? നമുടെ ആണ്ടും മാസവും ഒക്കെപ്പോയില്ലേ? അക്കൂട്ടത്തിൽ ഓണത്തിനോടും യാത്രപറയേണ്ടതാണു്. പക്ഷേ, ആരും നിർബ്ബന്ധിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല. ഉണ്ടിട്ടും ഉടുത്തിട്ടും വേണമല്ലോ ഓണം ആഘോഷിപ്പാൻ? ഈശ്വരാധീനംകൊണ്ടു് നാലൊൺസ് അരിയും അര ഔൺസ് കീടവും കൊണ്ടു് കാൽവയറെങ്കിലും നിറയ്ക്കാൻ ആർക്കും സാധ്യമല്ലല്ലോ. മുണ്ടിന്റെ കാര്യം പറയാനുമില്ല. മൽമൽ എന്ന പേരോടുകൂടിയ ഒരുതരം ചാക്കുതുണി ആറു ഗജമേ ഒരു യിട്ടിലേക്കു കിട്ടുകയുള്ളൂ. ആ സ്ഥിതിക്കു് "ഓണം ഒന്നാഘോഷിച്ചുകളയാം" എന്നു് ആരെങ്കിലും വിചാരിച്ചാൽത്തന്നെയും, ഫലമില്ല. അല്ലല്ല, മറന്നുപോയി. നിങ്ങൾക്കു് ഇങ്ങനെ ഒരു ദിനം ആണ്ടിൽ ഒരിക്കലെങ്കിലും ആഘോഷിച്ചേതീരുവെങ്കിൽ, മാക്കം കൂടിയാൽമതി. ക്രിസ്തുമസ്സിനും, ഈദു പെരുനാളിനും കൂടുതൽ അരിയും വസ്ത്രങ്ങളും സക്കാരിൽനിന്നു് അനുവദിക്കുമല്ലോ.

വിമോചനം.

ഭാസ്കരൻ, ചാലക്കുടി.

ആചാരബദ്ധമീ മാനവലോകത്തിൻ
നീചമാം ചേതനയ്ക്കപ്പുറത്തായ്,
നിന്ദ്യമീ ലൊകമതിൻകെട്ട നീതിക-
ളൊന്നുമണയാത്ത പുണ്യഭൂവിൽ,
സത്യസമുജ്ജ്വല സംഗീത സാന്ദ്രമാം
നിത്യത തൻ നവമണ്ഡലത്തിൽ,
നീതികേടിന്റെ നെടുതാം വലയതിൻ
നീളും കരുക്കുകൾക്കപ്പുറമായ്,
ആമോദലോല ഹൃദയരാരണ്ടുപേർ
പ്രേമസംഗീതത്തിൻ വീചികളായ്
മാറുകയായ് പരിപൂതമാമസ്ഥാനം
മാലണയാത്തൊരായിൺപഥത്തിൽ!

കലാനിധി പൂജാസ്പെഷ്യലിൽ
കുഞ്ഞിയമ്മയും
കത്തെഴുതുന്നു.
(പി. കെ. രാജരാജവർമ്മ.)
ഒറ്റപ്രതിക്ക് 1 ക. പോസ്റ്റേജ് പ്രത്യേകം.
"കലാനിധി"
P. B. No. 4. തിരുവനന്തപുരം.

കാളിമയാർന്നൊരെൾഭീതി ചേർത്തിട്ടും
നീളെ നിറഞ്ഞെത്തും കാർകൊണ്ടലും
കാണിയും സൈരമേകാതെ വിറപ്പിക്കും
കാഠിന്യമാർന്ന വൻ സായകവും
കണ്ടുകണ്ടോരെ നരകാനുഭൂതിയാ-
ലിണ്ടൽ നിറഞ്ഞൊരാക്കണ്ണുകളിൽ,
അന്ധനു കാഴ്ച വെച്ചുള്ളൊരു നൂതന
ചന്തവുമാശയും തങ്ങിനിന്നു!
വിശ്വവിജയം വരിച്ചുപോലുന്നത-
ശ്യൗവിലാസം നിറഞ്ഞിരുന്നു!

ഘോരഘോരങ്ങളിടിമുഴക്കങ്ങളും,
തോരാതിരമ്പുമലയടിയും,
ചെന്നലച്ചേറെബുധിരത ബാധിച്ച
നന്നെത്തഴമ്പിച്ച കാതുകളിൽ,
വിണ്ണിലെ നിർവൃതിയുൾക്കൊള്ളുമേതൊരു
പൊന്നോടക്കാലിൻ നിനദമാത്രം
നീളും പരിസരം നീറുന്ന ചിന്തയിൽ
നിർല്ലോഭം ചന്തനച്ചാറുചേർക്കാൻ!

ആലിംഗനത്തിന്റെ മാധുര്യസീമയിൽ
കാലം വിലയറ്റതായിത്തീർന്നു!
ചൂടെഴും നാട്ടും ചുടലയുമൊന്നുപോൽ
പേടിപ്പെടാത്തതായ് തോന്നുകയായ്!
ആരുമില്ലൊന്നുമില്ലിപ്പാരിലീദ്വന്ദ്വ-
പ്രേമബന്ധത്തെ മുറിച്ചുനീക്കാൻ!
ആരുമില്ലൊന്നുമില്ലിപ്പരിപൂതമാ-
രാഗരംഗത്തെ തടഞ്ഞുനിർത്താൻ!...

ആഴിയിലോളത്തിൽ തേങ്ങിക്കരയെ
ആലിംഗനാബദ്ധമജ്ജഡങ്ങൾ. [ത്തി
പാരെയണഞ്ഞു പലരുമിക്കാഴ്ചയി-
ലാശ്ചര്യമൂകരായ് നിന്നുപോയ്!
പെട്ടെന്നവിടത്തിലൂറിയൊരുശബ്ദം
ഒട്ടേറെ വ്യക്തമായ്ത്തന്നെയപ്പോൾ
"ഈ രണ്ടു ജീവിതമെങ്കിലും സസ്നേഹാ
തീരാനരക വിമുക്തരായി!"
മറ്റൊരു ശബ്ദമുയർന്നുനായതി-
ന്നൊരു വ്യാഖ്യാനമെന്നപോലെ:
"അല്ല, വിമോചനമല്ലിതു; ഭീരുക്കൾ-
ക്കുള്ളതൊളിച്ചുള്ളപാടലത്രേ!"

അടഞ്ഞ കണ്ണുകൾ

ചന്ദ്രശേഖരൻ, തിരുവനന്തപുരം.

കറുപ്പും കോളും നിറഞ്ഞ കർക്കടകത്തിലെ ഒരു രാത്രി. നിശ്ശബ്ദതയിൽ ഉറങ്ങിക്കിടക്കുന്ന ആ കടിലിനെ ഉണർത്തുവാനെന്നോണം ശക്തിയായ ഇടി. ആ രോഗി അസഹ്യമായ വേദനയാൽ കട്ടിലിൽക്കിടന്നു് ഉരുളുകയാണു്. അയാളുടെ ഭാര്യ ആ കട്ടിലിൽതന്നെ ഇരിക്കുന്നു. അവൾ നെടുതായി ഒന്നു നിശ്വസിച്ചു. അവളുടെ കണ്ണുകളിൽ അശ്രുക്കൾ നിറഞ്ഞു എന്തുചെയ്യും. ഒരു ശില്പിക്കാളുപോലും അവളുടെ പക്കലില്ല.

യുറ്റിയപേരുരിൽ നിന്നു നാലുനാഴിക അകലെയാണു് ആ കടിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു്. മേഞ്ഞിരുന്ന ഓലയിൽ പകുതിയിലധികം ദ്രവിച്ചുകാണും. ജാലകപ്പഴുതിൽക്കൂടെ പ്രവഹിച്ചിരുന്ന ശക്തിയായ തണുത്തകാറ്റു് ആ രോഗിയെ അത്യധികം അലട്ടികൊണ്ടിരുന്നു.

"മേരീ" അയാൾ ഭാര്യയെ വിളിച്ചു.

"എന്താ വല്ലാതെ വേദനയുണ്ടോ?"

അവൾ ചോദിച്ചു.

അയാളുടെ കണ്ണും ഇടറി. നയനങ്ങളിലൂടെ കൊച്ചരുവികൾപോലെ കണ്ണുനീർ പ്രവഹിച്ചു. ജോസഫ് മേരിയുടെ മുഖത്തേക്കു നോക്കി. രണ്ടു നിമിഷം.....അയാൾക്കധികനേരം അങ്ങനെ നോക്കിനില്ക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ഒരുതുള്ളി രക്തം പോലും അയാൾ അവളുടെ മുഖത്തുകണ്ടില്ല.

മേരി ഒരു കീറിയതോർത്തുമുണ്ടുകൊണ്ടു് ജോസഫിനെ പുതപ്പിച്ചു. അവളുടെ മുട്ടുകരങ്ങളും ആ രോഗിയെ വലയംചെയ്തു. അവൾ ചിന്തിച്ചു. കഷ്ടം! ഒരു ഡാക്ടറെവിളിച്ചു കാണിക്കണമെങ്കിൽ എന്തുചെയ്യും? കൈയിൽ ഒരൊറ്റകാശുപോലും ഇല്ല. അവളുടെ ഹൃദയം ആ വൻപ്രശ്നത്തോടു് ഏറ്റുമുട്ടി. അതിൽ അവൾ പരാജിതയാകാതിരിക്കാൻ തരമില്ല. അവൾ അല്പനേരം ആ കിടക്കയിൽതന്നെ കിടന്നു. നിദ്രാദേവി അവളെ അനുഗ്രഹിച്ചതേയില്ല. ജോസഫ് ഉറങ്ങിക്കാണും. അവൾ വീണ്ടും കഴിഞ്ഞുപോയ ആ കാലങ്ങളെ ചിന്തിച്ചു.

അദ്ദേഹത്തിനു് ഇപ്പോഴും ആ റേഷൻഷാപ്പിൽ ജോലിയുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ...എത്ര ഡാക്ടർമാരെ കാണിക്കും—അന്നു് എനിക്കു ജലദോഷംപിടിപെട്ടപ്പോൾ എത്ര ഡാക്ടർമാരെയാണു് അദ്ദേഹം വരുത്തിയതു്. എന്നാൽ ഇന്നെനിക്കു്.....എന്തുചെയ്യാം!

അവളുടെ കണ്ണുകളിൽനിന്നു രണ്ടു വെൺമുത്തുകൾ അടർന്നുവീണിട്ടായിരിക്കാം. ജോസഫ് ഉണർന്നു.

"അല്പം ഭേദമുണ്ടോ" അവൾ ചോദിച്ചു.

അസഹ്യമായ വേദനയാലാണു് അയാൾ ഉണർന്നതു്. മുഖം വിളറിയിരുന്നു. എങ്കിലും മേരിയോടു് അതെങ്ങനെ പറയും. അഥവാ അവളതറിഞ്ഞാൽ...അയാൾ കള്ളംപറഞ്ഞു.

"ഉവ്വു്. ഇപ്പോൾ കുറച്ചു ഭേദമുണ്ടു്."

തന്റെ ഹൃദയത്തെ വേദനിപ്പിക്കരുതെന്നുകരുതിയാണു് ജോസഫ് അങ്ങനെ പറയുന്നതെന്നു് മേരി മനസ്സിലാക്കാതിരുന്നില്ല. എങ്കിലും അവൾ യാതൊന്നും മിണ്ടിയില്ല.

ദിവസങ്ങൾ ഒന്നുരണ്ടു കടന്നുപോയി. ജോസഫിന്റെ രോഗത്തിനു് യാതൊരു ശമനവും ഇല്ല. അയാൾ ബോധശൂന്യനായി കിടക്കുന്നു. സമയം പ്രഭാതമായിക്കാണും. അവൾ ആ കടിലിന്റെ മുറത്തിൽ ഏകാകിനിയായി നില്ക്കുന്നു. മുറത്തെ മാവിന്മേൽനിന്നു് ഒരു കാക്ക വേഗത്തിൽ പറന്നുമറയുന്നു. മേരി സൂക്ഷിച്ചു നോക്കി. കൂട്ടിൽനിന്നു് വേറൊരു കാക്കയുടെ ദീനസ്വരം കേൾക്കുന്നു. അവൾ ചിന്തിച്ചു. അതാ തന്റെ ഭർത്താവിനെ രക്ഷിക്കുവാൻ ആ കാക്ക പാരവശ്യത്തോടെ പറന്നുപോകുന്നു. എന്നാൽ ഞാനോ?

അവൾക്കതിനു് ഉത്തരം ലഭിച്ചില്ല. മേരി കുറേനേരം അങ്ങനെതന്നെനിന്നു.

നേരം വെളുത്തു. അങ്ങു് ചക്രവാളത്തിൽ സൂര്യബിംബം ഉദിച്ചുയരുന്നു. അവളുടെ മുഖം തൽക്ഷണം പ്രകാശിച്ചു. ഏതോ ഒരു ദുഃഖനിശ്ചയത്തോടെ അവൾ പുറത്തിറങ്ങി.

മേരി കയറിച്ചെന്നതു് യഹൂദിസ്സു് മുതലാളിയുടെ വീട്ടിലേക്കാണു്. സാധുക്കളിൽ കരുണയുള്ളവനാണെന്നാണു് ആ നാട്ടുകാർ മുതലാളിയെപ്പറ്റി പ്രശംസിക്കുന്നതു്. അതുകൊണ്ടായിരിക്കാം മേരി അവിടെ ചെന്നതു്. അവൾ അവളുടെ വിഷമതകളും മുതലാളിയോടു പറഞ്ഞുകാണും. യഹൂദിസ്സു് മുതലാളി ഒരഞ്ചുരൂപാനോട്ടെടുത്തു് അവൾക്കു നീട്ടി. മേരിക്കതു വാങ്ങാൻ യാതൊരു സങ്കോചവും ഉണ്ടായില്ല. അവളുടെ മുഖത്തു് യാതൊരുവികാരങ്ങളും സ്ഫുരിച്ചില്ല. മേരിക്കു് അർഹത്തോടു് എന്തെന്നില്ലാത്ത ബഹുമാനംതോന്നി. അവൾക്കതിനവകാശമുണ്ടു്. അവൾ പോകുവാനായി യാത്രചോദിക്കുമ്പോൾ കാമാക്രാന്തനായി മുതലാളി അവളെ യുറിച്ചുനോക്കി. എന്നാൽ അവൾക്കതു മനസ്സിലായില്ല. കാരണം, മേരിയുടെ ഹൃദയം പരിശുദ്ധമാണു്.

മേരി മടങ്ങിവരുമ്പോൾ ഒരു ഡാക്ടർകൂടി അവളുടെകൂടെ ഉണ്ടായിരുന്നു. ഡാക്ടർ രോഗിയെ പരിശോധിച്ചു മരുന്നു നിശ്ചയിച്ചു. മേരി മടിക്കുത്തിൽനിന്നും അഞ്ചുരൂപയെടുത്തു ഡാക്ടർക്കുകൊടുത്തു് അദ്ദേഹത്തെ യാത്രയാക്കി. ജോസഫിനു് അപ്പോഴും ബോധമുണ്ടായിരുന്നില്ല.

മേരി അടുക്കളയിൽ കാപ്പി തിളപ്പിക്കുമ്പോഴാണു് വയ്ലീസ്സു് മുതലാളി അവിടെ കയറിച്ചെന്നതു്. അവളെന്തുചെയ്യും. മനോഹരമായി അലങ്കരിച്ചിട്ടുള്ള കസാലകളിന്മേലും മറ്റുമല്ലെ അദ്ദേഹം ഇരിക്കുക പതിവു്. ഈ കടിലിൽ അതൊക്കെയുണ്ടോ? മേരി ഒന്നു നടുങ്ങി. എങ്കിലും അവൾ അല്പം ഭേദപ്പെട്ട ഒരുപായയെടുത്തു് ആ പരുപരുത്ത നിലത്തുവിരിച്ചു. ഇരിക്കുവാൻ പറയുമ്പോൾ അവളുടെ ചുണ്ടുകൾ വിറയ്ക്കാതിരുന്നില്ല. വയ്ലീസ്സു് മുതലാളി പത്തുരൂപയെടുത്തു അവൾക്കു നീട്ടി. അവൾ മടിച്ചു. മുതലാളി അവളെ പാരവശ്യത്തോടെ നോക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. മേരിക്കതു മനസ്സിലായി. മുതലാളി രോഗിയെ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി.

"സൂക്ഷിക്കണം. രോഗം അധികമാണു്. ഡാക്ടറെ നാളേയും കൊണ്ടുവരണം. അതുകൊണ്ടു് ഇതിരിക്കട്ടെ" മുതലാളി പറഞ്ഞു.

മേരി എന്തുചെയ്യും! അവൾ പണിപ്പെട്ടു് കൈകൾനീട്ടി...

ഡാക്ടരുടെ ചികിത്സയിൽ ജോസഫിന്റെ സുഖക്കേടിനു് കുറച്ചു് ആശ്വാസമുണ്ടു്. അയാൾ കണ്ണുതുറന്നിരുന്നു. ഓർമ്മകേടു് വിട്ടിട്ടുണ്ടാകും.

അന്നു നേരം ഇരുട്ടായി. ജോസഫ് ഉറങ്ങുകയാണു്. മേരി ആ കട്ടിലിൽതന്നെ ഇരിക്കുന്നു.

ഠും...യാതിൽക്കൽ ഒരു മുട്ടു്. "ആരാണതു്" മേരി ചോദിച്ചു.

"ഞാൻ. വയ്ലീസ്സു് മുതലാളി. യാതിൽതുറക്കു" അയാൾ പറഞ്ഞു.

മേരി എന്തുചെയ്യും. പാവം അവളുടെ ഹൃദയത്തിൽ തുടുതുടുപ്പായ് വികാരങ്ങൾ മാറിമറിഞ്ഞു. മനസ്സു് അവളെ അതിനനുവദിക്കുമോ?

അയ്യോ. അപ്പോഴാണ് ഇതറിഞ്ഞാൽ..... മേരി ചിന്തിച്ചു. അവർക്കു വീണ്ടും വിചാരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

തന്നെ ആവൽപ്പെട്ടത്തിൽ സഹായിച്ച അപ്പോഴത്തെ നിരാശനാക്കയോ. അതോ ഉപ്പിപ്പെട്ടുത്തുകയോ. ഒടുവിൽ അവർ തീച്ചപ്പെടുത്തി.

യാതിൽഉറക്കാം. വിവരങ്ങൾ പറയാം. അപ്പോഴത്തിനുമില്ലേ ഒരു ഹൃദയം. മേരി വിചാരിച്ചു. അവളുടെ തല കറങ്ങി. മേരി മെല്ലെ സോഫയിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി വിവരങ്ങൾ പറയുകയായിരിക്കും. മണിക്കൂറുകൾ കഴിഞ്ഞു. അവരുടെ വാക്കുകൾ ഉച്ചത്തിലായി. ജോസഫ് ഉണർന്നതിൽ അത്ഭുതമില്ല. അയാൾ കിടക്കയിൽനോക്കി. എന്നാൽ മേരിയെ കണ്ടില്ല. ജോസഫ് എഴുന്നേറ്റു കട്ടിലിൽ ഇരുന്നു. അടുത്തമുറിയിൽ നിന്നും അതാ വർത്തമാനം കേൾക്കുന്നു. ഒരാണിന്റേയും ഒരു പെണ്ണിന്റേയും. അതു മേരി തന്നെയാണെന്നു് അയാൾക്കു മനസ്സിലായി. അയാളുടെ മുഖം ഇരുണ്ടു. ശരീരം വിറച്ചു. ജോസഫ് തെറ്റിദ്ധരിച്ചിരിക്കാം.

"ഞാൻ ആത്മാർത്ഥമായി പ്രണയിച്ച ഒരുവൾ അന്യനുമായി രാത്രിയിൽ ഞാനറിയാതെ വൃഭി ചരിക്കുകയോ?" ജോസഫ് ചിന്തിച്ചു വീണ്ടും ചിന്തിക്കുവാൻ അയാൾക്കു കഴിഞ്ഞില്ല. ജോസഫ് എഴുന്നേറ്റു യാതിൽനിന്നു പുറത്തിറങ്ങി.

അടുത്ത വിയ്യൂർ സെൻട്രൽ ജയിലിൽനിന്നു് മണി ഒന്നടിച്ചു. യാതിൽ മുറക്കുന്ന ശബ്ദം മേരി വ്യക്തമായികേട്ടു. അവൾ ജോസഫ് കിടന്നിരുന്ന കട്ടിലിന്നരികിലേക്കു് പാഞ്ഞെത്തി. ഒരു നിമിഷം ശൂന്യത. സർവ്വത്രശൂന്യത. അവളുടെ ഹൃദയം തകർന്നു. ദേഹം വിയർത്തു. മേരി പൊട്ടിക്കരഞ്ഞു. പാവം തകർന്നഹൃദയം.

നിരാശയോടെ അവൾ പുറത്തിറങ്ങി. ക്ലർക്കുണ്ടു്. എവിടേയും അന്ധത. അവൾ നടന്നു കാലുകൾ വിറക്കാതിരിക്കയില്ല. തല കറങ്ങാതിരിക്കയില്ല. മേരി പണിപ്പെട്ടു് പടിക്കലെ

'കലാനിധി' പൂജാസ്പെഷ്യലിനു്

മുൻകൂട്ടി ഏജൻറന്മാരെ സമീപിച്ചു് നിങ്ങളുടെ കോപ്പിക്കു് ഏർപ്പാടു ചെയ്യുക.

ഹെഡ്ഗിൻ ബോതാംസ്—സ്വദേശമിത്രൻ എന്നീ

റയിൽവേ ബുക്കുസ്റ്റാളുകളിൽ നിന്നും

"കലാനിധി" നിങ്ങൾക്കു ലഭിക്കുന്നതാണു്.

എന്നാൽ, നേരത്തേതന്നെ അവരെ സമീപിച്ചിരിക്കണം. ഇല്ലെങ്കിൽ നേരിട്ടെഴുതുക.

കാൽ എന്തിനേലോ തട്ടിക്കാണും. അവൾ നിലംപതിച്ചു. ജോസഫിന്റെ ശരീരം തന്നെയാണു് അവിടെ കിടക്കുന്നതു്. മേരിക്കു മനസ്സിലായി. തല കല്ലിനേൽ തട്ടിപൊളിഞ്ഞു രക്തം പ്രവഹിക്കുന്നതു് അവൾ ആ ഇടിമിന്നലിൽ ദർശിച്ചു. മേരി, ആ രൂപത്തെ ഒന്നുകൂടിനോക്കി. പക്ഷെ.....അവളുടെ കണ്ണുകളിൽനിന്നു കണ്ണുനീർ ആ ശരീരത്തിൽ പതിച്ചു ഛിന്നഭിന്നമായി കിടന്നിരുന്നു.

നിമിഷത്തിന്റെ നിധി

ഏറ്റുപൂർ പരമേശ്വരൻ.

മധുരയിഭാതമനോജ്ഞതയുള്ളിൽ
മണിപോലെ മിന്നുമീമഞ്ഞുനീർത്തുള്ളി
തൃണദലമൊന്നിന്റെ ചില്ലയിൽ തുങ്ങി
ക്ഷണനേരം സൂര്യപ്രഭയിൽത്തിളങ്ങി
വിലയറെറാരപ്പൂല്ലൊടിയിലുംകൂടി
വിമലയിദ്ദുല്ലതാകാന്തികം കൂടി
വിലസുന്നു വിലസുന്നു, വിസ്മയംപോലെ
വിജയമണിമാലയിൽ കൌസ്തുഭംപോലെ.

അഴകാന്ന ജീവിതം മേളിച്ചിണങ്ങി
അരനിമിഷംപുല്ലൊടിയ്ക്കുഭിരാമതതിങ്കി
പച്ചപ്പുൽത്തുമ്പിന്റെ സൌഭാഗ്യരത്നം
വിശ്വസത്യങ്ങൾ തെളിക്കുമാരത്നം
നാലഞ്ചുനിമിഷങ്ങളങ്ങനെ പോകെ
കാലദിവ്യാകരശ്മികൾ വീഴ്കെ,
ക്ഷണമിതാ മിന്നിജ്ജ്വലിച്ചുമായുന്നു
ക്ഷണമതിൻജന്മംസഫലമായ്ത്തീർന്നു!...

കനകക്കിനാക്കൾ രചിച്ചൊരീബിന്ദു
കരളിന്നു കഷ്ടം രമായ്മിന്നിനിന്നു! ...
നിമിഷങ്ങൾ, നാലഞ്ചുനിമിഷങ്ങൾ മാത്രം
സുമലളിതകോമളം മിന്നിയസ്താത്രം!...
നിമിഷങ്ങൾ, നാലഞ്ചുനിമിഷങ്ങളാലേ
നിരവധിജന്മത്തിൻസൌഖ്യങ്ങൾ ചാലേ
അഴകോടെ യാമഞ്ഞുനീർത്തുള്ളി നേടി
അവിടെങ്ങും സച്ചിദാനന്ദം നർത്തനമാടി!...

മഴവില്ലിൻമഞ്ജിമ മാഞ്ഞിടുംവേഗം
മലരിലും കാൽക്ഷണാൽമായുംപരാഗം!...
ഹിമകണം നാലഞ്ചുനിമിഷങ്ങളോളം
ശബളാഭമെങ്ങിനെ പുഞ്ചിരിക്കൊള്ളും!...
ഉലകിലെ സൌന്ദര്യസമ്മേളനങ്ങൾ
ക്ഷണികങ്ങൾ, കേവലം സച്ചിദാത്മകങ്ങൾ
അഴകിനെ മുമ്പിച്ചു വേദനാശൂന്യം
ജവമങ്ങുമാഞ്ഞുപോം ജന്മമേ ധന്യം!!...

പുത്തൻചിങ്ങം വന്നല്ലോ!

കെ അയ്യപ്പൻ, അമ്പലപ്പുഴ.

പൂത്തുമ പൊഴിക്കും പുലരിയുമായി-
പ്പുത്തൻചിങ്ങം വന്നല്ലോ.
മലയാളത്തിൻമധുരിമയെത്തും,
മധുരച്ചിങ്ങം വന്നല്ലോ.
മധുമാസത്തിന്നിക്കിളി ചാർത്തും
മരതകലതിക നിറഞ്ഞല്ലോ.
കളകളനാദം തുകിത്തുകി
പുത്തൻ നിമ്നഗ പോയല്ലോ
ഓണപ്പക്കികൾ മഞ്ഞയണിഞ്ഞി-
ട്ടുയരം ഗഗനേ പാടുമ്പോൾ;
ജീവികൾ തൻമുട്ടുകണ്ണാത്തിൽനി-
ന്നാനാദം ഞാൻ കേട്ടല്ലോ.
പുത്തൻചിങ്ങം വന്നെന്നോ!

* * *

ഉയരും നാദം, ഉണരും ലോകം,
ഉയിരെരിയിക്കും പൂതനാദം,
കളകളനാദം പെയ്തില്ലെന്നോ-
ഹാ, ഹാ! കേൾക്കൂ, വയറെരിയുന്നീ-
പൂതനാദത്തിൽ ശ്രദ്ധിക്കൂ.
എവിടെപ്പൂമ; എവിടെച്ചിങ്ങം,
നവനവനാദം കേൾക്കുമ്പോൾ.
ഉലകലയിക്കും മാരകനാദം,
മധുമാസത്തിന്നാഗമനം.

* * *

ഓണപ്പാട്ടും പാടിപ്പാടി-
പ്പോകാത്തെന്തേ! പരഭൃതമേ!
തവനാദത്താലുലകണരുമ്പോൾ,
മാമകദേശം മധു തൂവും.

മണ്ണപ്പം

കൃഷ്ണകുമാർ.

അ നടപ്പാതതൻവക്കത്തു രണ്ടോമ-
ലാനന്ദക്കുട്ടന്മാരൊത്തുകൂടി;
അണ്ണാൻ ചിലയ്ക്കുമരയാലിൻചോട്ടിലായ്
മണ്ണപ്പമുണ്ടാക്കിക്കേളിയാടി!

2

സ്വതപമറിയാത്ത പൈതങ്ങൾ കാട്ടുമീ
സ്വർഗ്ഗകൽപ്പാവിന്റെ വേല കണ്ടോ?
മേഘത്തിൻചെഞ്ചിതൽപ്പുറത്തിൽത്രസിക്കുന്ന
മോഹമല്ലാത്തൊരു തേജഃപുഞ്ജം
മണ്ണിന്റെ ചോരക്കവിത കുറിക്കുന്ന,
യിണ്ണിന്റെ നീലപ്പനത്തുരുമ്പിൽ!

3

നാലഞ്ചു കുഞ്ഞപ്പം തീർത്തങ്ങുവെച്ചു,നി
നാളെയാകാമെന്നു തീർച്ചയാക്കി.
നേരമിരുട്ടിയമൂലമബ്ബാലകർ
മാരോ മഴിക്കു തിരിച്ചുപോയി!

4

ആളൊഴിഞ്ഞാവഴിയ്ക്കുത്തുകയാണൊരാൾ
ചൂളം വിളിച്ചെന്തോ മൂളിമൂളി;
കേളിയിൽ, കുഞ്ഞപ്പമൊന്നിൽ തൻകാൽ
ക്കാമുകനപ്പോൾ കടന്നുപോയി! [വെച്ചും-

5

ആ, രാമനാമം ജപിച്ചുകൊണ്ടന്നേരം
നേരേ പുറകിലായ്വന്നിരുന്ന
കാവിയസ്സൂക്കാരനോക്കാതതിലൊന്നിൽ
കാൽതട്ടി വേഗം കടന്നുപോയി!

6

കുഞ്ഞിനെത്താങ്ങിയൊരമ്മതൻകൈയുയ
കൈയിൽ മരുന്നുപൊതിയുമായി!
കാണാൻ കഴിഞ്ഞില്ലെന്നാലും ജനനിതൻ-
കാല,തിൽമുട്ടിയില്ലപ്പൊഴേക്കും
ഉണ്ണിക്കിടാവൊന്നു പൊട്ടിച്ചിരിച്ചോതി
"മണ്ണപ്പമമ്മേ,യൊന്നിച്ചു വേണം!
കണ്ണിൽ തീ കത്തുന്ന മാതാവിൻകോപമേ-
ക്കുണ്ണിതന്നാത്മനയെത്തിയിട്ടും
ഒന്നവ നോക്കി "പിന്നാട്ടെയെൻതങ്കമേ"
എന്നോതിയങ്ങു കടന്നുപോയി!

7

ആവഴിയാത്രക്കാരൊക്കെയുംപോകുമ്പോൾ
ആ വഴിയ്ക്കൊരാൾ നിന്നിരുന്നു!
ആ മിഴിമാത്രം നനഞ്ഞുപോയ്—കണ്ണീരി-
ലാമണ്ണപ്പങ്ങളലിഞ്ഞുപോയി!

8

ആ വിധമന്നു കരഞ്ഞ വഴിപോക്ക-
നാരായിരിക്കാമെന്നാരു ചൊല്ലും!!

(പകുപ്പുകാരും രചയിതാവിനും)

* ശാകുന്തളത്തിന്റെ ആന്തരാർത്ഥം.

മംഗലത്തു് കുഞ്ഞൻകുട്ടി.

"ശാകുന്തളത്തിൽ സ്വർഗ്ഗവും ഭൂമിയും സമ്മേളിക്കുന്നു." ഗീഥെ എന്ന ജർമ്മൻ പണ്ഡിതന്റെ ഈ അഭിപ്രായത്തിൽ ശാകുന്തളമിശ്രനം മുഴുവൻ അടങ്ങിയിട്ടുണ്ടു് എന്നു വേണം പറയുവാൻ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഈ കൊച്ചുവാചകം ഒരു ചെറിയ ദീപശിഖാമാത്രമാണെങ്കിലും, ശാകുന്തളത്തിന്റെ ആന്തരപ്രകൃതിയിന്മേൽ ധാരാളം വെളിച്ചം വീശുവാൻ ഇതിനു കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. ഗീഥെയുടെ വാക്കുകളിൽ ശാകുന്തളം സ്വർഗ്ഗവും ഭൂമിയും സമ്മേളിക്കുന്ന പ്രയാഗയാണു്.

അതിശയോക്തിയുടെ ഒരു മധുരപ്രകടനമെന്ന നിലയ്ക്കു നമ്മളിൽ പലരും ഗീഥെയുടെ വാക്കുകളെ അവഗണിക്കുന്ന വിധത്തിൽ ആദരിക്കാറില്ല. ശാകുന്തളം ഒരു നല്ല നാടകമാണെന്നു ഗീഥെ അഭിപ്രായപ്പെട്ടതായി നമ്മൾ പല പ്പോഴും ഇതിനെ വ്യാഖ്യാനിക്കാറുണ്ടു്. എന്നാൽ ഗീഥെയുടെ വാക്കുകളുടെ പിന്നിൽ ഇത്രമാത്രമാണോ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നതു്? അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാക്കുകൾ ആസ്വാദനത്തിന്റെ ഒരു അതിശയോക്തിയല്ല; നേരെ മറിച്ചു് ഒരു യഥാർത്ഥ വിമർശകന്റെ അറിഞ്ഞു കൊണ്ടുള്ള നിരൂപണത്തിന്റെ സമാഹാരമാണു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാക്കുകളിൽ ഒരു പ്രത്യേക മർമ്മസ്ഥലമുണ്ടു്. ശാകുന്തളത്തിൽ ഒരു വളച്ചുയുടെ—പുഷ്പത്തിന്റെ ഫല രൂപത്തിലേക്കുള്ള വളച്ചുയുടെ—ഭൂമിയുടെ സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്കുള്ള ഉയച്ചുയുടെ—വസ്തുവിന്റെ ആത്മാവിലേക്കുള്ള വികാസത്തിന്റെ —ചരിത്രമടങ്ങിയിട്ടുണ്ടെന്നു ഗീഥെ ധ്വനിപ്പിക്കുന്നു.

വാസ്തവത്തിൽ ശാകുന്തളത്തിൽ രണ്ടു സമാഗമങ്ങളുണ്ടു്. നാടകത്തിന്റെ ഉദ്ദേശം തന്നെ, പ്രഥമാങ്കത്തിൽ വർണ്ണിക്കപ്പെടുന്ന ഭൌതിക സൌന്ദര്യപ്രണയാദികളുടെ കഴുത്തിൽ കൈയെച്ചുകൊണ്ടുള്ള നായികാനായകന്മാരുടെ ആദ്യസമാഗമത്തിൽ നിന്നു്, ഏഴാമങ്കത്തിൽ ചിത്രീകരിക്കപ്പെടുന്ന നിത്യാനന്ദപ്രദമായ സ്വർഗ്ഗീയാശ്രമത്തിലെ സമാഗമംവരെയുള്ള, വളച്ചുയെ കാണിക്കലാണു്. ഈ നാടകം കൊണ്ടു് ഉദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതു്. ഏതെങ്കിലും പ്രത്യേകവികാരത്തിന്റെ സുന്ദരമായ കലാപ്രകടനമോ, കഥാപാത്രത്തിന്റെ വളച്ചുയോ അല്ല; വിഷയത്തെ അങ്ങനെ തന്നെ ഒരു ലോകത്തിൽനിന്നുമറ്റൊന്നിലേക്കു്—ശാരീരികസൌകുമാര്യത്തിൽ അധിഷ്ഠിതമായ പ്രണയത്തെ, ആത്മീയസൌന്ദര്യത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠിതമായ സ്വർഗ്ഗീയസൂക്ഷമയിലേക്കു്, സംക്രമിപ്പിക്കലാണു്.

കാളിദാസൻ ഏറ്റവും നിഷ്പ്രയാസമാണു് നാടകത്തെയും ഭൂമിയേയും ഒരു പാവനസ്ഥലത്തു യോജിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതു്. രണ്ടുലോകങ്ങളുടേയും അതിർത്തിരേഖ നമുക്കു നിർണ്ണയിക്കാൻ സാധിക്കാത്ത തരത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ലോകം സാധാരണ സമ്പ്രദായത്തിൽ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ ലയിക്കുന്നു. പ്രഥമാങ്കത്തിൽ ശകുന്തളയുടെ മാലിന്യത്തിലേക്കുള്ള വഴുതിവീഴലിനെ കവി ഒളിപ്പിച്ചുവെച്ചിട്ടില്ല. നായികാനായകന്മാരുടെ സ്വഭാവങ്ങളിൽ ഒരുപോലെ, അധഃപതനത്തിനു് എതുമാത്രം ആവേഗങ്ങൾ സഹായകങ്ങളായി എന്നു കവി തികച്ചും വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ടു്. മാർക

* The inner meaning of Sakuntala എന്ന ടാഗോർ ലേഖനത്തിന്റെ ഒരു ഏകദേശവിവർത്തനം.

മായ യുക്തബോധത്തിന്റെ സവ്വവിധ സഖ്യിലാസതയേയും, ധീനോദ്ധതസികതയേയും, മനശ്ചാഞ്ചല്യത്തേയും, അഗാധമായ ലജ്ജയും, സംയമനാക്ഷമമായസഹയം പ്രകാശനവുംതമ്മിലുള്ള വടംവലിയേയും കവി വ്യക്തമായി ചിത്രീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതു ശകുന്തളയുടെ തുറന്ന ഹൃദയത്തിനും ഒരു തെളിവാണ്. ദുഷ്യന്തന്റെ സന്ദർശനാനന്തരത്തിൽ, ക്ഷണമനസരിച്ചു മാത്രമല്ലാതെ അതിനു മുമ്പിൽ തന്നെ, സഖിമാരുടെ പുറത്തേക്കു പ്രകാശിപ്പിക്കുവാൻ ശകുന്തളാഹൃദയം സന്നദ്ധമായിരുന്നില്ല. അതുകൊണ്ട് അവളുടെ ഹൃദയം രക്ഷാകവചമില്ലാത്ത വിധത്തിൽ നഗ്നമായിരുന്നു. സഖാനുഭൂതികളേയോ, കാമുകസഖാവത്തേയോ അവിശ്വസിക്കുവാൻ അവർക്കു കഴിഞ്ഞില്ല. മനക്കരം അവിടെ ഭയമറിയാതിരുന്നതുപോലെത്തന്നെ, ആ ആശ്രമത്തിന്റെ വളർത്തുപുത്രി സംശയലേശമറിയാഹീനയായിരുന്നു.

ദുഷ്യന്തന്റെ ശകുന്തളാപ്രാപ്തി പ്രകൃതിനിയമാനുസൃതമായ വിധത്തിൽത്തന്നെ ചിത്രീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. അതേകഴിവോടുകൂടിത്തന്നെ, വീര്യയുടെ വക്രത്തുവെച്ചുപോലുമുള്ള അവളുടെ സ്വഭാവപരിശുദ്ധതയേയും—അവളുടെ കളങ്കമില്ലാത്ത സ്വതസ്സിദ്ധമായ പാതിവ്രത്യശുദ്ധിയേയും—കവി പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ശകുന്തളയുടെ ഹൃദയനൈർമ്മല്യത്തിനും ഇതു മറ്റൊരു തെളിവാണ്.

വന്യകുസുമത്തിനും അതിന്റെ ഇതളുകളിലെ പൊടി തുടച്ചുകളയുവാൻ യാതൊരു പരിചാരകനേയും ആവശ്യമില്ല. അവിടം മൂടുപടം കൂടാതെയാണ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നതു്. അവളിൽ മാലിന്യമുണ്ട്. അതുണ്ടായിരുന്നിട്ടുകൂടി, അവളുടെ സ്വസുകുമാരനൈർമ്മല്യത്തെ അവിടം നിഷ്പ്രയാസം നിലനിർത്തുന്നു. ശകുന്തളയിൽ മാലിന്യം സ്ഥിതി ചെയ്യുക തന്നെ ചെയ്തു. എന്നാൽ അതു് അവളുടെ അന്തഃകരണം അറിഞ്ഞിട്ടുണ്ടായിരുന്നുവോ എന്നു കൂടി സംശയമാണ്. പരിശുദ്ധയായ വന്യമൃഗത്തെപ്പോലെയോ, കുട്ടത്തിയേപ്പോലെയോ, മാലിന്യമുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽക്കൂടി, അവിടം പരിശുദ്ധയായിത്തന്നെ സ്ഥിതിചെയ്തു.

പ്രകൃതിയുടെ സംശയരഹിതമായ മാർഗ്ഗത്തെ പിൻതുടരുവാൻ ആശ്രമത്തിന്റെ ഭദ്രപുത്രിയായ ശകുന്തളയെ കാളിദാസൻ അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ട്; ഒരു സ്ഥലത്തും അവളെ തടഞ്ഞു നിർത്തിയിട്ടില്ല. എന്നിട്ടുകൂടി, അദ്ദേഹം അവളെ അവളുടെതന്നേടത്തോടും, ദുഃഖസഹനശീലത്തോടും, കർക്കശമായ ആത്മീയമായ അച്ചടക്കത്തിനും വിധേയമായ ജീവിതത്തോടുകൂടിയ സ്നേഹശീലയായ ഒരു പതിവ്രതയുടെ പദവിയിലേക്ക് ഉയർത്തിയിട്ടുണ്ട്. നമ്മൾ, ആദ്യത്തിൽ ശകുന്തളയെ, ചെടികളെപ്പോലെയോ, പുഷ്പങ്ങളെപ്പോലെയോ, തന്നെത്തന്നെ വിസ്മരിക്കുന്നവളും, പ്രകൃതിയുടെ പ്രചോദനങ്ങൾക്ക് വിധേയയും ആയി ദർശിക്കുന്നു. എന്നാൽ, അവസാനത്തിലാകട്ടെ, അവളുടെ അടി കാണാത്ത സ്ത്രീയുടെ ആത്മാവിനെ—ഗൗരവശീലയും, ക്ഷമാശീലയും, യതിവ്രതത്തിൽ സ്ഥിരപ്രജ്ഞയും, ഭക്തിയുടെ പരിപൂതനിയമങ്ങളാൽ കർശനമായി നിയന്ത്രിക്കപ്പെട്ടവളും ആയി—നമ്മൾ കാണുന്നു. പ്രവൃത്തിയുടേയും ശാന്തതയുടേയും, പ്രകൃതിയുടേയും നിയമത്തിന്റേയും, നദിയുടേയും സാഗരത്തിന്റേയും മേളനസ്ഥലത്താണോ കാളിദാസൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ നായികയെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചിട്ടുള്ളതു് എന്നു തോന്നും. അവളുടെ പിതാവു് ഒരു യോഗിയായിരുന്നു. മാതാവാകട്ടെ ഒരു അപ്സരസ്സും. അവളുടെ ജനനം തന്നെ ഇളക്കപ്പെട്ട സമാധിയുടെ അനന്തരഫലമായിരുന്നു. എന്നാൽ അവിടം വളർന്നതാകട്ടെ പ്രകൃതിയും യതിവ്രതവും, സൌന്ദര്യവും നിയന്ത്രണവും നിശ്ശബ്ദമായി സംഘടിക്കുന്നൊരു പാവനസ്ഥലത്താണ്. സമുദായത്തിന്റെ വകവെച്ചുകൊടുക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള നിയമങ്ങളൊന്നും തന്നെ അവിടെയില്ല; എങ്കിലും മതത്തിന്റെ കർശനമായ അച്ചടക്കം അവിടെയുണ്ട്. അവളുടെ ഗാന്ധർവ്വവിവാഹവും കൂടി

അതേ തരത്തിലുള്ളതായിരുന്നു; വൈവാഹിക സാമൂഹ്യക്കുട്ടികെട്ടിന്നു് ഇണചേർന്നുപ്രകൃതിയുടെ കൂട്ടാളത്വം അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നു. ശകുന്തളയും എല്ലാം സാഹിത്യങ്ങൾക്കും അധ്യക്ഷ്യമായി ഒറ്റക്കു നില്ക്കുന്നു; കാരണം അതു നിയന്ത്രണവും സ്വാതന്ത്ര്യവും ഉരസൽ കൂടാതെ കൂടിച്ചേരുന്നതിനെ ചിത്രീകരിക്കുന്നു. അതിലെ എല്ലാ അഹ്ലാദവീചികളും, കണ്ണുനീർ പുഴകളും, സമാഗമങ്ങളും വിരഹങ്ങളും ഈ രണ്ടു ശക്തികളും തമ്മിലുള്ള മത്സരത്തിൽനിന്നാണു് ഉത്ഭവിക്കുന്നതു്.

ശകുന്തളയുടെ നൈർമ്മല്യം പ്രകൃതിജന്യമാണു്. മിറാന്ദയുടേതാകട്ടെ, അങ്ങിനെയൊട്ടല്ലതാനും. വ്യത്യസ്തങ്ങളായ പരിതഃസ്ഥിതികളുടെ കീഴിൽ വളർത്തപ്പെട്ടതാണു് ഇതിന്നു കാരണം. മിറാന്ദയുടേതെന്നപോലെ, ശകുന്തളയുടെ പരിമിതമായ അജ്ഞതയാൽ വലയം ചെയ്യപ്പെട്ടതായിരുന്നില്ല. തന്നിൽ യുവത്വം വികസിച്ചു നില്ക്കുന്നതു് അറിയാതെ കഴിഞ്ഞു കൂടുവാൻ ശകുന്തളയുടെ രണ്ടു സഖികളും അവളെ അനുവദിക്കുന്നില്ലെന്നു നമ്മെ പ്രഥമാങ്കത്തിൽത്തന്നെ മനസ്സിലാക്കുന്നു.

ശകുന്തള—അനസൂയേ, പ്രിയംവദയാൽ വരിഞ്ഞു കെട്ടപ്പെട്ട വല്ക്കലം കാരണം എനിക്കു ശ്വാസം വിടുവാൻ പോലും വിഷമമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ഇതൊന്നു് അയച്ചു തരൂ!

അനസൂയ—അല്പകാരം തന്നെ (അയക്കുന്നു.)

പ്രിയംവദ—(സഹാസം) നിന്റെ പയോധരങ്ങളെ വലുതാക്കുന്ന യൌവനത്തെയാണു് ഇതിൽ കുറ്റപ്പെടുത്തേണ്ടതു്. എന്നെ എന്തിന്നു പഴിക്കുന്നു?

ലജ്ജാശീലയായിരിക്കുവാൻ ശകുന്തള അഭ്യസിച്ചിട്ടുണ്ടു്. എന്നാൽ ഇതെല്ലാം ഭൌതികമാണു്. അവളുടെ പരിമിതമായ കൂട്ടുതൽ അഗാധതയിൽ നിലയുറപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന പുറമെയുള്ള ലോകത്തിന്റെ അനുഭവങ്ങൾ അവർക്കു് ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നു കവി അവരുടെ നൈർമ്മല്യം സ്വതസ്സിദ്ധമാണു്. ലോകത്തെക്കുറിച്ചു് അവർക്കു ചിലതെല്ലാം അറിവുണ്ടായിരുന്നുവെന്നുള്ളതു് പരമാർത്ഥമാണു്. കാരണം, ആശ്രമം തികച്ചും സമുദായത്തിന്റെ പുറത്തല്ല സ്ഥിതി ചെയ്തിരുന്നതു്. ഗൃഹജീവിതത്തിലെ നിയമങ്ങൾ അവിടേയും അനുഷ്ഠിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. സ്വാനുഭവങ്ങളില്ലെങ്കിൽക്കൂടി, പുറമെയുള്ള ജീവിതത്തെക്കുറിച്ചു് അവർ കേവലം അജ്ഞരായിരുന്നില്ല. എന്നാൽ വിശ്വാസ്തതയ്ക്കു് അവളുടെ ഹൃദയത്തിൽ സ്ഥിരപ്രതിഷ്ഠ ലഭിച്ചിരുന്നു. അത്തരത്തിലുള്ള വിശ്വാസ്തതയിൽ നിന്നും ഉടലെടുക്കുന്ന ഉറച്ച മനസ്ഥിതി, ഒരു നിമിഷനേരത്തേക്കു് അവളുടെ അധഃപതനത്തിന്നു കാരണമായിത്തീർന്നു. അതുതന്നെ, എന്നെന്നേക്കുമായി അവളെ ഉയർത്തുകയും ചെയ്തു. അപ്പിക്കപ്പെട്ട വിശ്വാസത്തിന്റെ ക്രൂരമായ നിഷ്കാസനത്തിൽപോലും, ഈ വിശ്വാസ്തത അവളെ, സഹിഷ്ണുതയുടേയും, ക്ഷമയുടേയും ഉറ്റസഖിയാക്കിത്തീർത്തു. മിറാന്ദയുടെ പരിമിതയാകട്ടെ, ഇത്തരത്തിലുള്ള ഒരു ഭയങ്കരമായ അഗ്നിപരീക്ഷയ്ക്കു് ഒരിക്കലും വിധേയമായിരുന്നില്ല; അതു് ഒരിക്കലും ലൌകികതയുമായി കൂട്ടിമുട്ടിയിട്ടുമില്ല.

നമ്മുടെ തിളച്ചു മറിയുന്ന വികാരങ്ങളും കൊടുങ്കാറ്റുകളെ ഉയർത്തുന്നു. കാളിദാസൻ ഈ നാടകത്തിൽ, തിങ്ങിവിങ്ങുന്ന വികാരാഗ്നിസ്ഫുലിംഗങ്ങളെ, പശ്ചാത്താപവിവശമായ ഹൃദയത്തിന്റെ കണ്ണുനീർ ഒഴിച്ചു കെടുത്തിക്കളഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. എന്നാൽ അദ്ദേഹം ഹൃദയത്തിന്റെ ഈ പാരവശ്യത്തിൽത്തന്നെ അധികനേരം തിങ്ങിനിന്നിട്ടില്ല. അതിലേക്കു് എത്തിനോക്കുവാനുള്ള ഒരു സന്ദർഭം മാത്രം കൊടുത്തു തിരശ്ശീലയിടുകയാണു് അദ്ദേഹം ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്. യഥാർത്ഥ ജീവിതത്തിൽ ശൃംഗാരലോലനായ ദുഷ്യന്തന്റെ മനസ്ഥിതിയുടെ പരിണതഫലമായി പ്രകൃതിക്കനുയോജ്യമായ വിധത്തിൽ സംഭവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ശകുന്തളാപരിത്യാഗം, ഇവിടെ ദുർവ്വാസസ്സു

ന്റെ ശാപം മൂലമാണ് സംഭവിക്കുന്നതു്. മറ്റൊരു തരത്തിലായിരുന്നെങ്കിൽ, നാടകത്തിന്റെ ശാന്തതയേയും ഭദ്രതയേയും ആകമാനംതന്നെ നശിപ്പിച്ചേക്കാവുന്ന വിധത്തിൽ ഈ പരിത്യാഗം അത്രമാത്രം ക്രൂരമായും, പരിതാപകരവും ആയി പരണമിച്ചേക്കുമായിരുന്നേനേ. പക്ഷെ, കവി ആ തിരശ്ശീലയിൽ ഒരു ചെറിയ സുഷിരമുണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ട്. അതിൽക്കൂടി രാജകീയ പാപത്തിന്റെ ഒരു ഏകദേശസ്വരൂപം നമുക്കു മനസ്സിലാക്കാം. ശകുന്തളരാജധാനിയിൽ എത്തിച്ചേരുന്നതിന്നും, ഭർത്താവിനാൽ തിരസ്കരിക്കപ്പെടുന്നതിന്നും മുമ്പായി കാളിദാസൻ നിമിഷനേരത്തേക്കു് രാജാവിന്റെ പ്രണയസംഭാഷണങ്ങളിൽ നിന്നു തിരശ്ശീലമാറ്റിക്കാണിക്കുന്നുണ്ടു്. അണിയറയിൽ നിന്നു് ഒരു സ്ത്രീയുടെ പരിഭവപൂർണ്ണമായ പരിദേവനം കേൾക്കുന്നു.

"പുതിയ മധുകൊതിച്ചു മാഴലർ-
ക്കുലയെയതിൻ വിധമാസ്വദിച്ചു നീ
നളിനിവസതിമാത്രയപ്പനായ്
ഇതിനെ മിളിന്ദ, മറന്നതെങ്ങിനെ."

(വള്ളത്തോൾ)

രാജകീയ മന്ദിരത്തിലെ നീറുന്ന ഹൃദയത്തിന്റെ ഈ ആഴലാതി, ശകുന്തളയോടുള്ള ദുഷ്യന്തന്റെ പ്രേമപ്രകടനങ്ങളുടെ കൂടെ സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന നമ്മളെ പിടിച്ചു കുലുക്കുന്നു. പരിജ്ഞാതയുടേയും, മാധ്യസ്ഥിന്റേയും, സൌകുമാര്യത്തിന്റെയും പര്യായമായ ശകുന്തളയെ, വൃദ്ധനായ കണ്വമഹർഷിയുടെ ആശീർവാദങ്ങളും കാനനലോകത്തിന്റെ മുഴുവൻ തന്നെ ആശംസകളും ശിരസാ വഹിച്ചുകൊണ്ടു്, ഭർത്തൃഗൃഹത്തിലേക്കു യാത്രപുറപ്പെടുന്നതായി നമ്മൾ കണ്ടതുകഴിഞ്ഞ അങ്കത്തിൽ തന്നെയാണു്. നമ്മൾ അത്രമാത്രം ആശയോടുകൂടി നിർമ്മിച്ച അവളുടെ പ്രണയക്ഷേത്രത്തിന്റെ ചിത്രത്തിന്മേൽ ഇപ്പോൾ ഒരു തുള്ളി മഷി വീഴുന്നു.

"ഈ പാട്ടുകൊണ്ടു് ഉദ്ദേശിക്കപ്പെടുന്നതെന്താണെ"ന്നു വിദൂഷകൻ ചോദിക്കുന്നു. ദുഷ്യന്തൻ സഹാസം മറുപടി പറയുന്നു. "മുരുങ്ങിയ കാലത്തെ പ്രണയപ്രകടനത്തിന്നു ശേഷം ഞങ്ങൾ പ്രണയഭാജനങ്ങളെ സന്ത്യജിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടു രാജ്ഞി "ഹംസപദിക"യുടെ ഈ ശകാരം തികച്ചും ഞാൻ അർഹിക്കുന്നുണ്ടു്." അഞ്ചാമങ്കത്തിന്റെ ആദ്യത്തിലുള്ള രാജകീയപ്രണയത്തിന്റെ സ്ഥിരതയില്ലായ്മയുടെ ഈ സൂചന ഉദ്ദേശം കൂടാതെയുള്ളതല്ല. ദുർവാസസ്സിന്റെ ശാപമോക്ഷം കൊണ്ടു സാധിച്ചതെന്തോ, അതിന്റെ ബീജങ്ങൾ മനുഷ്യപ്രകൃതിയിൽ തന്നെ ഉണ്ടെന്നു കവി അമിതമായ കഴിവോടുകൂടി ഇവിടെത്തന്നെ കാണിക്കുന്നു.

നാലാം അങ്കത്തിൽനിന്നു് അഞ്ചാമത്തേതിലേക്കു കടക്കുമ്പോൾ ഒരു പുതിയ അന്തരീക്ഷത്തിലേക്കാണു് നമ്മൾ പ്രവേശിക്കുന്നതു്. ആശ്രമത്തിന്റെ ആദർശലോകത്തിൽനിന്നു്, കഠിനഹൃദയങ്ങളും, വഞ്ചനാപൂർണ്ണങ്ങളായ പ്രണയപ്രകടനങ്ങളും, വിവാഹത്തിന്നുള്ള വിഘ്നങ്ങളും അധിവസിക്കുന്ന രാജധാനിയിലേക്കാണു് നമ്മൾ കടക്കുന്നതു്. ആശ്രമത്തിന്റെ മധുരസ്വപ്നങ്ങൾ ഇവിടെ തകർന്നുപോകുന്നു. ശകുന്തളയെ അനുഗമിക്കുന്ന രണ്ടു യുവതാപസന്മാർക്കും, വ്യത്യസ്തമായ ഒരു പുതിയ ലോകത്തിലേയ്ക്കു് തങ്ങൾ പ്രവേശിച്ചതായി അനുഭവപ്പെടുന്നു. ശാർങ്ഗരവന്റെ വാക്കുകളിൽ

'ജനാകീർണ്ണം മന്യേ ഹുതവഹപരീതംഗൃഹമിവ'

'അഗ്നിയാൽ വലയംചെയ്യപ്പെട്ട ഒരു ഗൃഹ"മാണു് രാജമന്ദിരം. അഞ്ചാമങ്കത്തിന്റെ ആദ്യത്തിൽ ഇത്തരത്തിലുള്ള പ്രയോഗങ്ങൾകൊണ്ടു്, അതിന്റെ അന്തത്തിലുള്ള ശകുന്തളാതിരസ്കരണത്തിന്നു് കവി കളമൊരുക്കുന്നു. അതല്ലെങ്കിൽ, ആ ആഘാതം നമുക്കു താങ്ങുവാനാകാത്തതായേനേ.

അനന്തരം ശകുന്തളാതിരസ്കാരമാണു് നടക്കുന്നതു്. പെട്ടെന്നു് വജ്രാഘാതമേറ്റതുപോലെ ശകുന്തളയ്ക്കു തോന്നുന്നു. വിശ്വാസസ്ഥാനത്തിൽ നിന്നും അടിയേറ്റ ഒരു മാൻപേടയെപ്പോലെ,

ഈ കാനനത്തിന്റെ പുതുമ ആശ്ചര്യത്തോടും ഭയത്തോടും വേനലേയോടുംകൂടി മിഴിച്ചുനിന്നു പോകുന്നു. ചിരകാലം അധിവസിച്ച ആശ്രമത്തിൽനിന്ന് ഒരൊറ്റ തള്ളുകൊണ്ട് അവൾ നിഷ്കാസിതയായി. ആദ്യജീവിതത്തിലെ സ്നേഹഭാജനങ്ങളായ തോഴികളും, പക്ഷികളും, മൃഗങ്ങളും, ചെടികളും, സൌന്ദര്യവും, ശാന്തതയും, പരിശുദ്ധതയും ആയുള്ള അവളുടെ ബന്ധം അവൾക്ക് നഷ്ടപ്പെടുന്നു. ഇത്തരുണത്തിൽ താങ്ങും തണലുമില്ലാതെ അവൾ ഒറ്റയ്ക്കു നിൽക്കുന്നു. ഒരൊറ്റ ഞൊടിക്കിടയിൽ, ആദ്യത്തെ നാലു് അങ്കത്തിൽനിന്നും വഴിഞ്ഞൊഴുകുന്ന സംഗീതം നിശ്ചലമായിപ്പോകുന്നു.

നിശ്ശബ്ദതയും ഏകാന്തതയും അപ്പോൾ അവളെ വലയംചെയ്യുന്നു. സ്വന്തം സുകുമാരഹൃദയംകൊണ്ട് ആശ്രമദേശത്തു് ഒരു പുതിയ ലോകം സൃഷ്ടിച്ച അവൾ ഇന്നു് തികച്ചും ഒറ്റയ്ക്കു സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. വിശാലമായ അന്തരീക്ഷത്തെ അവൾ ദുസ്സഹമായ സ്വശോകംകൊണ്ടു് തിരക്കുന്നു. മറ്റൊരുങ്ങും കാണാൻ കഴിയാത്ത ജ്ഞാനദൃഷ്ടികൊണ്ടു കാളിദാസൻ അവളെ കണ്വാശ്രമത്തിലേയ്ക്കു് തിരിച്ചേല്പിക്കുവാൻ വിസമ്മതിക്കുന്നു. ദുഷ്യന്തനാൽ സന്ത്യജിക്കപ്പെട്ടതിനുശേഷം അവൾക്ക് മുന്നേപ്പോലെ ആശ്രമത്തിൽ സമാധാനപൂർണ്ണമായ ഒരു ജീവിതം നയിക്കുക ദുസ്സാധമായിത്തീർന്നു. അവൾ ഇപ്പോൾ ആദ്യത്തെ ശകുന്തളയല്ല; ലോകത്തോടുള്ള അവളുടെ ബന്ധത്തിനുതന്നെ മാറ്റംസംഭവിച്ചിരുന്നു. പഴയ ചുറുചുറുപാടിൽത്തന്നെ അവളെ വീണ്ടും പ്രതിഷ്ഠിച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ അതു് ആ സന്ദർഭത്തിന്റെ മാറ്റു കെടുത്തിക്കളയുമായിരുന്നു. കേഴുന്നവളുടെ ദുസ്സഹദുഃഖത്തിനുപയോഗ്യമായവിധത്തിലുള്ള ഒരു ഭയങ്കര നിശ്ശബ്ദതയായിരുന്നു ഇപ്പോൾ അത്യാവശ്യമായിരുന്നതു്. എന്നാൽ കമിതാവിൽനിന്നുള്ള വിരഹംമൂലത്തിലെച്ച ശോകത്തിന്റെ ഒരു കനത്ത ചുമടുംതാങ്ങിക്കൊണ്ടു് ബാല്യകാലത്തെ സഖികളിൽ നിന്നും പിരിഞ്ഞു്, പുതിയ ആശ്രമത്തിലുള്ള ശകുന്തളയുടെ ഒരു ചിത്രം കവി നമുക്കു് കാണിച്ചുതന്നിട്ടില്ല. ശകുന്തളയുടെ ചുറ്റും പറ്റിപ്പിടിച്ചുനില്ക്കുന്ന നിശ്ശബ്ദതയുടേയും ഏകാന്തതയുടേയും ആഴം വർദ്ധിപ്പിക്കയാണു് കവിയുടെ ഇവിടെയുള്ള മൌനംകൊണ്ടു് സാധിച്ചിട്ടുള്ളതു്. തിരസ്കരിക്കപ്പെട്ട ഭാര്യയെ കണ്വാശ്രമത്തിലേക്കു് മടക്കിക്കൊണ്ടുവന്നിരുന്നുവെങ്കിൽ ആ ആശ്രമംകൂടി മൌനം ഭജിക്കുമായിരുന്നു. കവി ഒരു വാക്കുപോലും പറഞ്ഞിട്ടില്ലെങ്കിൽക്കൂടി, നമ്മുടെ ഭാവനയിൽ, ആശ്രമത്തിലെ വൃക്ഷലതാദികളും, രണ്ടു തോഴിമാരും ശകുന്തളയ്ക്കുവേണ്ടി കണ്ണീരൊഴുക്കുമായിരുന്നു. എന്നാൽ അപരിചിതമായ മരീചിയുടെ ആശ്രമത്തിൽ നമുക്ക് എല്ലാം നിശ്ചലവും നിശ്ശബ്ദവും ആണു്. സർവ്വസംഗപരിത്യാഗിനിയെപ്പോലെ സമാധിയിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നവളും, ശാന്തയും, വിരക്തിയന്നവളും, തപസ്സുകൊണ്ടു് പക്വതയന്നവളും ആയ നിഷ്കാസനംചെയ്യപ്പെട്ട ശകുന്തളയുടെ അടിത്തട്ടുകാണാത്തശോകംമായും നമ്മുടെ മനോദൃഷ്ടികൾക്കുമുമ്പിൽ വർത്തിക്കുന്നുണ്ടു്.

ദുഷ്യന്തനാകട്ടെ, ഇപ്പോൾ പശ്ചാത്താപാഗ്നിക്കു് ഇരയായിത്തീർന്നവനാണു്. ഈ പശ്ചാത്താപം ഹൃദയത്തിൽ തട്ടിയതുമാണു്. ഈ പശ്ചാത്താപംകൊണ്ടല്ലാതെ ശകുന്തളയെ ലഭിക്കുന്നേടത്തോളം കാലം; അവളെ ലഭിക്കുന്നതിൽ യാതൊരു മേന്മയുമില്ല. യുവതപത്തിന്റെ പെട്ടെന്നുള്ള ഒരു എടുത്തുചാട്ടംകൊണ്ടു്, ഒരു ഞൊടിക്കിടയിൽ, അവൾ ദുഷ്യന്തനു് വശഗയായി. എന്നാൽ അതു് നാമമാത്രമായ ഒരു കീഴടങ്ങലായിരുന്നു. യഥാർത്ഥത്തിൽ അവളെ കൈവരിക്കൽ സ്നേഹംകൊണ്ടു്—പശ്ചാത്താപംകൊണ്ടു്—ആണു് സാധിക്കേണ്ടതു്. നിഷ്പ്രയാസം ലഭിച്ചതു് എളുപ്പത്തിൽ നഷ്ടപ്പെടുന്നു. ശാശ്വതവും യഥാർത്ഥവുമായ പരസ്പരലാഭത്തിനുവേണ്ടി, കവി, കാമുകീകാമുകന്മാരെ ചിരകാലം കഠിനമായ ഒരു തപംചെയ്യുവാൻ നിർബ

ന്ധിക്കുന്നു. രാജധാനിയിലേക്കാനീതയായ ശകുന്തളയെ ദുഷ്യന്തൻ ആദ്യത്തിൽത്തന്നെ സ്വീകരിച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ, അന്തഃപുരത്തിന്റെ ഒരു ഒഴിഞ്ഞ മൂലയിൽ അവൾ ഉപയോഗശൂന്യയായി കഴിഞ്ഞുകൂടുമായിരുന്നേനേ.

ദുഷ്യന്തൻ ശകുന്തളയെ ആദ്യത്തിൽ ഉപേക്ഷിച്ചതു് പരോക്ഷമായി അവൾക്കു് ഒരു അനുഗ്രഹംതന്നെയായിരുന്നു. ഈ ക്രൂരതയുടെ തിരിച്ചടി ഏല്ക്കുമ്പോൾ ദുഷ്യന്തനു് അവളുടെനേക്കു കണ്ണടച്ചിരിക്കുവാൻ സാദ്ധ്യമല്ലാതെവരുന്നു. യിട്ടുവിരിയാത്ത ദുസ്സഹമായ ശോകം അളേഹത്തിന്റെ ഹൃദയത്തെ ഉരുക്കി ശകുന്തളയുടേതിനോടു് കൂട്ടിയോജിപ്പിക്കുന്നു. അത്തരത്തിലുള്ള ഒരു അനുഭവം രാജാവിനു് പുത്തരിയായിരുന്നു. യഥാർത്ഥമായി പ്രണയിക്കുവാനുള്ള സന്ദർഭവും സാഹചര്യങ്ങളും രാജാവിനു് അതേവരെ ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഈ വിഷയത്തിൽ രാജാക്കന്മാർ നിർഭാഗ്യവാന്മാരാണു്. അവരുടെ അഗ്രഹങ്ങൾ നിഷ്പ്രയാസം നിറവേറുന്നതുകൊണ്ടു് സ്നേഹംകൊണ്ടു മാത്രം ലഭിക്കേണ്ടതിനെ അവർ അറിയുന്നില്ല. യിധി അളേഹത്തെ കണ്ണുനീർക്കടലിൽ സ്നാനം ചെയ്യിപ്പിച്ചു യഥാർത്ഥപ്രണയത്തിനു തികച്ചും അർഹനാക്കിത്തീർത്തു—യിടവൃത്തി ഉപേക്ഷിക്കുവാൻ അളേഹത്തെ നിർബന്ധിതനാക്കിത്തീർത്തു.

ഇപ്രകാരം കാളിദാസൻ പാപിയുടെ കെട്ടടങ്ങാത്ത ഹൃദയാഗ്നിയിൽ പാപങ്ങളെ ദഹിപ്പിച്ചുകളഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. അളേഹം അയു് പുറമേക്കു് ഒളിപ്പിച്ചുവെക്കുവാൻ പരിശ്രമിച്ചിട്ടുമില്ല. അവസാനാങ്കത്തിൽ യവനിക :യിഴുമ്പോൾ ഒരു ചിതയിലെന്നപോലെ, എല്ലാ പാപങ്ങളും ഭസ്മമായിത്തീർന്നയുപോലേയും, പരിപൂർണ്ണവും യുപ്പികരവുമായ ഫലത്തിൽനിന്നു് ഉടലെടുത്ത ശാന്തത നമ്മുടെ ഹൃദയത്തിൽ വ്യാപിച്ചയുപോലേയും നമുക്കു് തോന്നുന്നു. പുറമെനിന്നുള്ള ഒരു അളൗശൂക്തി നട്ടുവളർത്തിയ വിഷവൃക്ഷത്തിന്റെ സർവ്വേരുകളും കാളിദാസൻ പുഴക്കിക്കളഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. ശകുന്തളാ ദുഷ്യന്തന്മാരുടെ ശാരീരികസമാഗമത്തെ ശോകത്തിന്റെ പാതയിൽക്കൂടി ചരിപ്പിച്ചു് പരിപൂതമാക്കിത്തീർത്തിനുശേഷം ആത്മീയസംയോഗത്തിലേക്കു് കാളിദാസൻ നയിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അയുകൊണ്ടുമാത്രമാണു് "ഗീതെ" ശാകുന്തളം, വസന്തകാലത്തിലെ പുഷ്പത്തിന്റേയും, ശരൽക്കാലത്തിലെ ഫലത്തിന്റേയും; നാകത്തിന്റേയും ഭൂമിയുടേയും സമാഹാരമാണെന്നു് സമർത്ഥിച്ചയു്. ശാകുന്തളത്തിൽ യഥാർത്ഥത്തിൽ ഒരു സർഗ്ഗം നഷ്ടപ്പെടലും, മറെറാരുസർഗ്ഗം യിണ്ടെടുക്കലും അടങ്ങിയിട്ടുണ്ടു്.

ശകുന്തളാ ദുഷ്യന്തന്മാരുടെ പ്രഥമാങ്കത്തിലുള്ള വെറും കാമുകീകാമുകന്മാരുടെ നിലയ്ക്കുള്ള സംയോഗം എങ്ങനെ പ്രയോജനരഹിതമായിത്തീരുന്നുവെന്നും, അവസാനാങ്കത്തിലുള്ള അവരുടെ ഭരതന്റെ മാതാപിതാക്കന്മാരെന്നനിലയ്ക്കുള്ള സമാഗമം എങ്ങനെ യഥാർത്ഥത്തിലുള്ളതായിത്തീരുന്നുവെന്നും, കാളിദാസൻ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ടു്. പ്രഥമാങ്കം മുഴുവൻ ചഞ്ചലിപ്പുള്ള പ്രകാശംകൊണ്ടു് നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അവിടെ യൌവനം തുള്ളിത്തുളുമ്പുന്ന ഒരു താപസകുമാരിയും കേളിയിൽ വ്യാപൃതരായിട്ടുള്ള അവളുടെ രണ്ടു സഖികളും, പൂമുലരുകളെക്കൊണ്ടു് മോടിപിടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള ഒരുകാനനച്ഛായയും ഉണ്ടു്. ലതകളും, സവിശേഷപരിഗളത്താൽ മദാസക്തനായ വണ്ടും, വൃക്ഷങ്ങളുടെ മറവിൽനിന്നു് എത്തിനോക്കുന്ന ആകൃഷ്ടചിത്തനായ രാജാവും അവിടെത്തന്നെയുണ്ടു്. ആനന്ദം അലയടിക്കുന്ന ഈ നാടകത്തിൽനിന്നും ദുഷ്യന്തന്റെ വെറും പ്രണയമായ ശകുന്തള അപമാനത്തോടുകൂടിയവളായി പുറത്താക്കപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ ഭരതന്റെ മാതാവും, ഗുണങ്ങളുടെ അവതാരവുമായ ശകുന്തള അഭയംപ്രാപിക്കുന്ന മരീചിയുടെ ആശ്രമത്തിലെ അന്തരീക്ഷം ആദ്യത്തേതിൽ നിന്നു ഭിന്നമാണു്. അവിടെ താപസകുമാരികൾ വൃക്ഷങ്ങളെ നനയ്ക്കുകയോ, ലതകൾ

സഹോദരീസ്നേഹം വഴിഞ്ഞൊഴുകുന്ന ലോചനങ്ങളോടുകൂടി നോക്കുകയോ, മാൻകിടാങ്ങളെ കൈകൊണ്ടു് ക്ഷണംകൊടുത്തു് പോററിക്കൊണ്ടുവരികയോ ചെയ്യുന്നില്ല. അവിടെ കാനനത്തിന്റെ മാറിടം മുഴുവൻതന്നെ ഒരേ ഒരു ശിശുവിനെക്കൊണ്ടു് നിറയുന്നു. അവിടെ വൃക്ഷങ്ങളുടേയും, ലതകളുടേയും, കുസുമങ്ങളുടേയും മുഴുവൻ ഭംഗിയും ഒരു ബാലകനിൽ കേന്ദ്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. സ്നേഹഭരിതകളായ ആ ആശ്രമത്തിലെ മാതാക്കന്മാർ ആ "സർവ്വദമന"ന്റെ കേളികൾക്കു് യശംവദകളായിരിക്കുന്നു. ശകുന്തള പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ, പൊടിപുരണ്ട വസനങ്ങളാൽ പരിവേഷ്ടിതയായി, പരിപൂതമായ ആത്മാവോടുകൂടി, പരിത്യജിക്കപ്പെട്ട പതിയാൽ അനുഷ്ഠിക്കപ്പെടുന്ന തപോവ്രതംകൊണ്ടു് പരിക്ഷീണമായ വദനത്തോടുകൂടിയവളായിട്ടാണു് നമ്മൾ അവളെ കാണുന്നതു്. ദുഷ്യന്തനുമായുണ്ടായ പ്രഥമസമാഗമത്തിലെ പാപങ്ങളെയെല്ലാം, അവൾ ചിരകാലത്തെ തപസ്സുകൊണ്ടു് കഴുകിക്കളഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഒരു മാതാവിന്റെ തികഞ്ഞ ഗൌരവത്തോടുകൂടിയാണു് അവൾ ഇവിടെ പ്രതിഷ്ഠിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതു്. മാതൃതത്ത്വത്തിന്റേയും സൌകുമാര്യത്തിന്റേയും, നന്മയുടേയും മൂർത്തിമൽഭാവമാണു് അവളിത്തരുണത്തിൽ. അവളെ ഇപ്പോൾ ആക്ഷേപിക്കുവാൻ നിഷ്കാരുണ്യം ചെയ്യാൻ കഴിയുമോ?

കാളിദാസന്റെ കുമാരസംഭവത്തിലെന്നപോലെ ഇവിടേയും, ലാവണ്യം ആത്മീയതത്വവുമായി കൈകോർത്തുപിടിച്ചുയരുമ്പോഴാണു് ശാശ്വതപദത്തിലേക്കു് ഉയരുന്നതെന്നു് സമർത്ഥിച്ചിരിക്കുന്നു. ശാന്തവും നിയന്ത്രിതവും ഗുണാത്മകവുമായ രൂപമാണു് പ്രണയത്തിന്റെ ഏറ്റവും നല്ല ആകൃതി. നിയന്ത്രണത്തിന്റെ കൊടിക്കീഴിലാണു് സൌന്ദര്യം യഥാർത്ഥത്തിൽ മനോഹരമായിത്തീരുന്നതു്. കടിഞ്ഞാണില്ലാത്ത മൃഗീയമായ ലാവണ്യം ക്ഷണഭംഗുരമാണു്. പ്രേമമാണു് മഹത്തമമെന്നും വകവെച്ചുകൊടുക്കുവാൻ ഭാരതത്തിലെ ഈ പുരാതനകവി വിസമ്മതിക്കുന്നു. പ്രേമത്തിന്റെ അങ്ങേ അററത്തെ ലക്ഷ്യം നന്മയാണെന്നു് അദ്ദേഹം ഉച്ചൈസ്വരം ഉദ്ഘോഷിക്കുന്നു. ആത്മാവിൽ നിലയുറപ്പിക്കുന്നേടത്തോളംകാലംവരെ; നന്മയുടെ വിളനിലമായിത്തീരുന്നേടത്തോളംകാലംവരെ; പുത്രനിൽനിന്നും, പുത്രിയിൽനിന്നും, അതിഥികളിൽനിന്നും അയൽപക്കക്കാരിൽനിന്നും കവിഞ്ഞു് സമുദായത്തിൽ സത്യം അലിഞ്ഞുചേരുന്നതുവരെ സ്ത്രീപുരുഷപ്രണയം സുന്ദരമോ, ശാശ്വതമോ ഫലാത്മകമോ അല്ലെന്നു് കവി നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്നു.

ഗുണാത്മകമായ ഗൃഹസ്ഥാശ്രമബന്ധവും, ബാഹ്യലോകത്തിൽനിന്നും വിട്ടുനിൽക്കുന്ന ആത്മസ്വാതന്ത്ര്യവുമാണു് ഭാരതത്തിലെ രണ്ടു പ്രത്യേക തത്വങ്ങളും. നാനാമുഖമായ വർഗ്ഗങ്ങളിലും, മതവിശ്വാസങ്ങളിലും ഇന്ത്യ ഒട്ടിപ്പിടിച്ചു നില്ക്കുന്നു. ഇവയിൽ ഒന്നുപോലും സന്ത്യജിക്കുവാൻ അവൾക്കു് സാദ്ധ്യമല്ല. പക്ഷെ, സ്നേഹത്തിന്റെ വേദിയിൽ അവൾ ഒറ്റയ്ക്കാണു് നില്ക്കുന്നതു്. ഈ രണ്ടു തത്വങ്ങളും ഒരു നാണയത്തിന്റെ തന്നെ രണ്ടു ഭിന്നവശങ്ങളാണെന്നും, ഒന്നിൽനിന്നു് മറെറാന്നിലേക്കു് അജ്ഞാതമായ ഒരു പകരൽ ഉണ്ടെന്നും കാളിദാസൻ ശാകുന്തളത്തിലും കുമാരസംഭവത്തിലും വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പണ്ണശാലയിൽ ഒരു മനുഷ്യക്കുട്ടി സിംഹശിശുക്കളോടുകൂടി ക്രീഡിക്കുന്നു; ആശ്രമത്തിന്റെ ജീവൻഗ്രന്ഥസ്ഥന്റെ ആത്മാവുമായി കൂടിച്ചേരുന്നു.

സന്ന്യാസാശ്രമത്തിന്റെ അസ്തിഭാരത്തിന്മേൽ ഗൃഹസ്ഥാശ്രമമാണു് കാളിദാസൻ പടുത്തുകെട്ടിയിട്ടുള്ളതു്. ലൈംഗികബന്ധത്തെ അദ്ദേഹം കാമത്തിന്റെ പിടിയിൽനിന്നും മോചിപ്പിച്ചു്, പരിശുദ്ധവും ദിവ്യവുമായ ത്യാഗത്തിന്റെ വേദിയിൽ പ്രതിഷ്ഠിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഹൈന്ദവധർമ്മഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ നിയമാനുസൃതമായലൈംഗികബന്ധം കർശനമായനിയമങ്ങളിൽക്കൂടിയും

ഒടുക്കത്തെ മുഴക്കം

മലയേഷ്യൻ, രാമകൃഷ്ണപിള്ള.

(കല്യാണി കളവാണി)

I

തന്ത്രികഠിനതരത്തയ—ഞെരുക്കി മനോവിപഞ്ചികയന്ത, പുഴ പൊടി പററി—മയങ്ങിടയേ,
മായികേ, മമ മനോ—നായികേ, സുരലോകഗായികേ, നീയതിനെ—ത്തിരഞ്ഞുവന്നു.

അനഷ്ഠാനങ്ങളിൽക്കടിയും നിഷ്ചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. സൌന്ദര്യോപാധികളുടെ സഹായത്തോടുകൂടി കാളിദാസൻ ആ ബന്ധത്തെ സോദാഹരണം വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹം ആരാധിക്കുന്ന സൌന്ദര്യം ഔന്നത്യത്തിന്റേയും, വിനയത്തിന്റേയും, നന്മയുടേയും പ്രകാശത്തിൽ പ്രശോഭിക്കുന്നു. അതിന്റെ വ്യാപ്തിയിൽനിന്നു് വിശ്വത്തെ ആകമാനം വലയംചെയ്യുന്നു. പരിത്യാഗത്താൽ അതു് നിറയോറപ്പെടുന്നു. ശോകത്താൽ അതു് സുഘടമാക്കപ്പെടുന്നു. മതത്താൽ അതു് ശാശ്വതീകരിക്കപ്പെടുന്നു. ഒരുകാട്ടരുവി നന്മയുടെ സാഗരത്തിൽ വിലയിച്ചതുപോലെ, ഈ സൌന്ദര്യത്തിന്റെ പ്രഭാപൂരത്തിൽ സ്ത്രീപുരുഷവൃന്ദത്തിന്റെ വികാരഭരിതമായ മൃഗീയമായ കാമം സ്വയം നിയന്ത്രിതവും ശാന്തവും ആയിത്തീരുന്നു. അതുകൊണ്ടു മാത്രമാണു്, അത്തരത്തിലുള്ള പ്രണയം മൃഗീയവും അനിയന്ത്രിതവുമായ വികാരത്തേക്കാൾ മാറ്റുകൂടിയതും അത്ഭുതാവഹവുമായിത്തീരുന്നതു്.

(പകുപ്പുകാശം വിയത്തകനിൽ.)

പൊൽത്തളിർക്കരങ്ങളാൽ—പുൽകിനീതലോടപുത്തനാമുയിരതിൽ—പുഞ്ചിരിച്ചു. [സ്വേ
കമ്പികഠിനം മുകിയൽ—ക്കമ്പമാന്നുയിരിതം
എൻപഴയവീണ യെന്പി—ത്തുടിക്കുകയായ്.
മോദഖേദനകഠിനം തൻ—മേദുരതരംഗങ്ങളിൽ
നാദമായ് നഭസ്സിങ്കലുയന്നൊഴുകി.
മാൺപെഴും പുതുമലർ—മാസത്തിൻപുണരലിൽ
ആൺകയിൽത്തെന്നലിൽനി—ന്നെന്നപോലെ,
മാറെഴും വികാരോദ്ര—ന്മാധുരീ സുധാധാരീ
മാറെറാലി ചേർത്തുഴം—അലയ്ക്കുകയായ്.
കോരിമയിർക്കൊണ്ടുപോയ് ഞാൻ—ഈ മരത്തുണ്ടിലിരു
കോമളരാഗസമ്പ—ത്തൊളിഞ്ഞിരുന്നോ?

II

ഗാനവാഹിനിയതു—പാഞ്ഞൊലിച്ചോടുമിടൊരാനന്ദമൂർഛയോളം—മണയുമാറായ്.
വീണയും ഗായകിയും—ഗാനവും മറവിയിൽ
വീണലിഞ്ഞൊലിച്ചുപോ—യൊരു നിമിഷം.
ക്രൂരനാം വിധിയുടെ—ഗ്രുദ്ധമാം നെടുംകൈകഠം
ആരംഗത്തിലേയ്ക്കുട—നാഞ്ഞുവീശി.
അഹന്ത കണ്ടുനില്പും—ദീനരോദനത്തോടും
ആ വിപഞ്ചിക തക—ർന്നടഞ്ഞുപോയി.
പൊട്ടിയ കമ്പികളേ—പൊൻവിരൽകളാൽപുൽത്തൊട്ടുനീ മോഹമാന്ന—നിലംപതിക്കേ, [കി-
മങ്ങിയ നിൻ ചേതന—തന്നിലുമാനാദത്തിൻ
അന്തിമ മുഴക്കം ക—ന്നലച്ചിരിക്കാം.

ഒഴിഞ്ഞ തോണി

പുന്നപ്പുരം, കൃഷ്ണൻകുട്ടി.

നയനമോഹനമായ ഒരു ഗ്രാമം. പട്ടണത്തിൽനിന്നും അധികം ദൂരത്തല്ല ആ പ്രദേശം. മലമ്പാറകളിൽ കൂടി ഒഴുകി വരുന്ന ഒരു നദി. അതിന്റെ വക്കത്തൊരു ചെറിയകുടിലും.

തിളങ്ങുന്ന സൂര്യരശ്മികൾ അങ്ങു ദിഗന്തരേഖയിൽ നിൽക്കുന്ന നീലമലകളിൽ പ്രവേശിച്ചു. ആകാശം മുഴുവൻ അന്തിതിരികളാൽ അലംകൃതമായി. നേരം സന്ധ്യയങ്ങിയിട്ടും, മകളെകാണാത്തതുകൊണ്ട് ആ വൃദ്ധൻ ആ കുടിലിൽ നിന്നും എഴുനേറ്റു നദിയുടെ വക്കിന് ചെന്ന് ആകാംക്ഷയോടെ നോക്കിനിന്നു. പുതച്ചു മൂടിയിരുന്ന ആ ചലിക്കുന്ന അസ്ഥിപഞ്ജരം മഞ്ഞുപോലെ മരവിച്ചു. ഒഴുകിവരുന്ന ജലപരപ്പിൽ ഒരു ചെറിയ ശബ്ദമുണ്ടായാൽ മതി അയാൾ തല ഉയർത്തി പരക്കെ വീക്ഷിക്കും. നിമിഷങ്ങൾ അയവിറക്കികൊണ്ട് എത്ര നേരമങ്ങനെ കഴിഞ്ഞെന്നയാൾക്കു തന്നെ നിശ്ചയമില്ല.

ഇരുളെല്ലാം നീങ്ങി. അരുണചന്ദ്രൻ പ്രകാശിച്ചു. നക്ഷത്രങ്ങൾ നവചൈതന്യത്തോടെ മിന്നിത്തിളങ്ങി. അയാൾ അപ്പോഴും അവിടെ കാത്തിരിക്കുകയാണ്. ഒരമ്പൽപോലെ ഒരു ചെറിയ തോണി, 'മീനയെയും വഹിച്ചുകൊണ്ട് അനങ്ങി, അനങ്ങി കരയ്ക്കടുത്തു.

വൃദ്ധൻ വിറച്ചു, വിറച്ചു എഴുനേറ്റു അവളെതന്നെ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. കോപം ജ്വലിക്കുന്ന ആ നോട്ടം. പുനിലാവിനെ വെല്ലുന്ന അവളുടെ പുഞ്ചിരി അയാളുടെ കോപം എങ്ങോ പറന്നുപോയി. ചലിക്കുന്ന അവളുടെ കൺപീലികൾ അപരാധബോധത്തോടുകൂടി അല്പം വിറച്ചു. ഒരു ചെറിയ വട്ടിയും കൈയിലേന്തി അവൾ കരയ്ക്കു കയറി. ഒരു തെങ്ങിൽ കെട്ടിയിട്ടിരുന്ന കയറെടുത്ത് ആ വള്ളം അവൾ ബന്ധിച്ചിട്ടു.

നിർന്നിമേഷയായി അവൾ നിന്ന കുടിലിലേക്ക് നടക്കുവാൻ.

"മോളെ" സ്നേഹമസൃണമായ, ഒരു പിതാവിന്റെ ശബ്ദം.

അവൾ ദീർഘമായി നിശ്വസിച്ചു. അവളുടെ ലോലഹൃദയത്തിൽ ഒളിഞ്ഞു കിടന്നിരുന്ന ആശങ്ക എവിടെയോ പറന്നുപോയി.

"ഇന്നെന്താഇത്രം താമസം" സമാധാനമായി മീനയോട് അയാൾ ചോദിച്ചു.

"അപ്പൻവല്ലോം കഴിച്ചോ?" മീന അയാളോടുകൂടി അന്വേഷിച്ചു.

"ഇല്ലമോളെ, മോളെന്തോ കൊണ്ടുവന്നു."

"ഇന്നെല്ലാം ഉണ്ട്."

മീന നടന്നു കുടിലിലെത്തി. അവൾ കൈയിലിരുന്ന വട്ടി നിലത്തുവച്ചു. അടുപ്പത്തു തപ്പിതീപ്പെട്ടി എടുത്ത് അവൾ തകരവിളക്ക് കത്തിച്ചു.

"ഇതാ അപ്പൻ തിന്നോ ഞാനെല്ലാം കഴിച്ചുതാ." അവൾ വട്ടി അവിടെ വന്നിരുന്ന വൃദ്ധന്റെ മുന്നിൽ നീക്കിയിച്ചു. അതു മൂടിയിരുന്ന കടലാസ് അയാൾ എടുത്തു മാറ്റി. അരണ്ടവെളിച്ചത്തിൽ കാഴ്ചകുറഞ്ഞ ആ നയനങ്ങൾകൊണ്ടു വിവിധനിറത്തിലും ആകൃതിയിലുമുള്ള പലയാഹാരങ്ങളെ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി.

"ഇന്നെന്താടീ യമന്റെവിടെയിരുശേഷം'... നീ അതാണിത്ര താമസിച്ചുയ്... ഏ... എനിട്ട് നീ ഒന്നും പറയാഞ്ഞെന്താ?"

"ഇന്നല്ലെ കുസ്സ്മസ്സ്, അതിനങ്ങോക്കിയതാ. അപ്പന കൊടുക്കാനെന്നും പറഞ്ഞ് പ്രത്യേകം തന്നതാ? കൊച്ചേമാനനും വന്നിട്ടുണ്ട്."

അയാളൊന്നു മൂളി. അതിലൊരെണ്ണം അയാളെടുത്തു കടിച്ചുനോക്കി. അയാളുടെ മുഖം വല്ലാതെ ചുളിഞ്ഞു.

"എന്നാ മധുരം പെണ്ണെ, എനിക്കൊന്നുംവേണ്ട, ഇന്നാ നീ തിന്നോ" അയാൾഅയ മുഴുവൻ മകളുടെ മുന്നിൽ നീക്കിമാറ്റി.

"അപ്പൻ പിന്നെ എന്താ കഴിക്കും."

"കലത്തെ കഞ്ഞി ഒണ്ടെകി; ഇത്തിരിമോളോം കൂടി ഇങ്ങെടുക്ക്."

മീന അയളുടെ അപ്പനോടായതും പറഞ്ഞു നോക്കി രുചിയേറിയ ആ പലഹാരങ്ങൾ കഴിക്കുവാൻ.

"ഇതെല്ലാം എമ്പാട്ടും ചക്രം ചിലവാക്കി ഒണ്ടാക്കിയതാ, അപ്പന കൊടുക്കാൻ പ്രത്യേകം തന്നതാ."

"എനിക്ക വേണ്ടാടിപെണ്ണെ" വൃദ്ധൻ തീർത്തു പറഞ്ഞു.

അവസാനം മീന തോറ്റു, തണുത്ത കഞ്ഞി മാത്രം കഴിച്ചുകൊണ്ട് അയാൾ കിടപ്പുപിടിച്ചു. മീനയുന്നു ഉറക്കം വരാതെ അവൾ തിരിഞ്ഞും മറിഞ്ഞും കിടക്കുകയാണു.

അവിടത്തെ കൊച്ചേമാന്റെ സുരണ അവളിൽ നിന്നും മായുന്നില്ല. ഒരു വല്ലാത്തനോട്ടം. അതിനുമുമ്പ അവൾക്കനുഭവപ്പെട്ടിട്ടില്ലാത്ത ഒരു വികാരം. ആ കൊച്ചേമാന്റെ കൂടെ സംസാരിക്കുന്നതവൾക്ക് അനന്ദാനുഭൂതി ഉളവാക്കുന്ന അനഷ്ടനിമിഷങ്ങളാണു. എന്നാലും അവൾക്കൊരുഭയം. സുന്ദരമായ ആ മുഖം ഔദ്യയം വിടാതെയാണവൾ കണ്ടിട്ടുള്ളതു. അവൾക്ക് സഹിക്കാനാവാത്ത ചില ചിന്തകളും. അച്ഛന്റെ രൂപവും തന്നെ അവളുടെ ഓർമ്മയിൽ ഓളം തല്ലുന്നു.

മീനാ...ആ വിളി.

"എന്തോ" മീന വിളികേട്ടു. അവൾതെല്ലൊന്നു പരിഭ്രമിച്ചു. നാലുചുറ്റും മീനയുടെ കണ്ണ് മിഴികൾ കറങ്ങി. ആരെങ്കിലും കണ്ടാൽ കൊച്ചേമാനനും അവളുംമാത്രം ആ പൂന്തോട്ടത്തിൽ. മീന മുഖം സാധ്യാനം ഉയർത്തി കൊച്ചേമാനനെ നോക്കി. തുറിച്ച ദൃഷ്ടികൾ. മീനയുടെ തല കുനിഞ്ഞു. അവൾ തൻറെവലതുകാലിലെ പെരുവിരൽകൊണ്ടു തറയിൽ എന്തോ വരച്ചുകൊണ്ടു നോക്കി നിന്നു.

"മീനയുടെ വീടേതാ." കൊച്ചേമാൻ ഒരു ചുവടുകൂടി മുന്നോട്ടു നടന്നു.

"അക്കരെയ്യ്...ഇത്തിരി അകന്നു."

"അക്കരെയോ? ഇത്തിരി അകന്നോ? അപ്പോൾ നീ നദിയിൽ നീന്തിയാണോ ഇവിടെ വരുന്നതു."

അവൾക്കു ചിരി വന്നു. അവളുടെ തുടുത്ത കപോലങ്ങൾ വികസിച്ചു. മീന ധൈര്യമായി പറഞ്ഞു. "എനിക്കൊരു തോണിയുണ്ട്, അതിലാവരുന്നേ."

"ആ തോണിയിൽ എന്നെ കൂടെ കയറ്റി തുഴയാമോ?"

"അയ്യോ, ആരെങ്കിലും കണ്ടാൽ."

"അവർ അസൂയപ്പെട്ടുമായിരിക്കും. അല്ലേ."

മീനാ...വല്ലാത്ത പുമുഖത്തു നിന്നു വിളിച്ചതാണു. മയങ്ങി ആ കടിലിൽ സ്വപ്നം കണ്ടുകിടന്നിരുന്ന മീന അറിയാതെയിളികേട്ടുഎന്തോ?

"എന്താടീ പെണ്ണെ" അവളുടെ അപ്പൻ മീനയോടു ചോദിച്ചു. നീ എന്തിനാ ഉറങ്ങുകിടക്കുമ്പം വിളി കേൾക്കണതു.

"ഉം ഒന്നുമില്ല. അപ്പനെന്നെ വിളിച്ചോ?"

"ഇല്ല."

പിന്നീടു അവർരണ്ടു പേരും ഒന്നും സംസാരിച്ചില്ല.

അടുത്ത ദിവസം അരുണനുണർന്നു. അപ്പോഴേയ്ക്കും മീന എഴുനേറ്റു കുളി കഴിഞ്ഞു കഞ്ഞിയും പാകംചെയ്തു തുടങ്ങി.

മീനാ...അവളുടെ അപ്പൻ അവളെ അടുത്തു വിളിച്ചു.

"നീ ഇന്നു വേലയ്ക്കു പോണ്ടമോളെ എനിക്കു നല്ല സുഖമില്ല."

"ഉം..." വാടിയ മുഖത്തോടുകൂടി അവൾ പറഞ്ഞു. വൃദ്ധൻ മീനയുടെ ഭാവഭേദം വളരെ സൂക്ഷിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

"ഇല്ല മോളു പോ...അപ്പൻ വെറുതെ പറഞ്ഞതാ."

മീനയുടെ മുഖം പ്രകാശമാനമായി. അവൾ അയാളെ കൃതജ്ഞതനിറഞ്ഞ നയനങ്ങളോടെ നോക്കിനിന്നു.

"കൊച്ചേമാനനെന്താ മോളെ ഉദ്യോഗം."

"ഹാ! ഞാനറിയില്ല."

"അങ്ങേരുതമ്മനം വല്ലതും കഴിച്ചിട്ടുണ്ടോ മോളെ."

"ഹാ! എനിക്കറിഞ്ഞൂട." മീന എങ്ങും തൊടാതെ മറുപടി നൽകി.

അവൾ പതുപുപോലെ അപ്പനു കഞ്ഞിയെല്ലാം കൊടുത്തതിനുശേഷം യാത്ര പറഞ്ഞുകൊച്ചു തോണിയിൽ കയറി യമാന്റെ വീട്ടിലേക്കു തുഴഞ്ഞു.

അന്നും ആരും ഇല്ലാത്ത തരം നോക്കി യജമാനൻ അവളുടെ അടുത്തെത്തി. ആ മധുരപ്രതിജ്ഞകൾ മീന പൂർണ്ണമായി വിശ്വസിച്ചു. ഒരു വീട്ടു ജോലിക്കാരി അവിടുത്തെ കൊച്ചേമാന്റെ ഭാര്യയാകുക. അതവളുടെ ഭാഗ്യോദയമാണെന്നു മീന സ്വപ്നം കണ്ടു. അങ്ങനെ നാളുകൾ നീങ്ങുകയാണു.

മീനയുടെ അപ്പൻ പലപ്പോഴും അവളെ ഉണർത്തോഷിക്കാറുണ്ടു, "എടീ കാലം പൊല്ലാത്തതാണെ, നീ സൂക്ഷിച്ചോണം."

അവൾക്കു കാര്യം മനസ്സിലാകും എങ്കിലും തന്റെ രഹസ്യങ്ങളൊന്നും അവളുടെ അപ്പനറിഞ്ഞിട്ടില്ലെന്നവൾക്കുറപ്പുണ്ടു. അതറിയിക്കുന്നതിനും അവൾ തുനിഞ്ഞില്ല. കൊച്ചേമാന്റെ ആ വാക്കുകൾ, "നിന്റെ അപ്പനോടിതൊന്നും ഇപ്പോൾ പറയരുതെ. ഞാൻ തന്നെ നേരിട്ടു പറയാം" പൊള്ള വാചകങ്ങളിൽ വിശ്വസിച്ച മീന കൊച്ചേമാനെ എണ്ണപ്പെട്ട ദൈവമായി ആരാധിച്ചു.

* * * *

ആ പുഴയിൽ ജലംവറ്റി ഒഴുക്കിന്റെ ശക്തി കുറഞ്ഞു. അങ്ങനെ കുറേ ദിനങ്ങൾ. വീണ്ടും അയ്യു ഇരമ്പി പാഞ്ഞുതുടങ്ങി.

അന്നു സന്ധ്യ കഴിഞ്ഞിട്ടും മീന കുടിലിലേക്കു തിരിച്ചില്ല. അവൾക്കെന്തോ ഒന്നു കൊച്ചേമാനനോടറിയിക്കുവാൻ ഉണ്ടായിരുന്നു. അത്യസാനമായി അളോഹത്തോടവൾക്കതു പറയേണ്ടിയിരുന്നു.

ഒരു മോട്ടാർകാറിന്റെ ശബ്ദം. കൊച്ചേമാൻ പടികടന്നുവന്നു. ആദരവോടെ മീന അളോഹത്തിന്റെ മുന്നിൽ ആശ്രിതയായി. പഴയ കാമുകന്റെഭാവം അളോഹത്തിൽ ലേശം പോലും അന്നില്ലായിരുന്നു. അവളുടെ ഉന്തി നില്ക്കുന്ന ഉദരത്തെനോക്കി കൊച്ചേമാൻ അറിയാതെ നടുങ്ങി.

"നിനക്കു ഞാൻ പത്തോ അൻപതോ തന്നേക്കാം. ഉം- പൊയ്ക്കോ, ഇനി ഇവിടെ ജോലിക്കും വരേണ്ട." പല്ലുകൾ ഞെരിച്ചുകൊണ്ടളോഹം, ഉത്തരവിട്ടു.

മീനയുടെ ശബ്ദം ഉയരുന്നില്ല. അവളുടെ മിഴികൾ നനയുന്നുണ്ടെന്നുമാത്രം. വീണ്ടു കൊച്ചേമാനൻ ഗർജ്ജിച്ചു. "ഉം പൊയ്ക്കോ, എന്റെ കൺ മുമ്പിൽനിന്നു പോകാൻ."

"അപ്പനറിഞ്ഞാൽ.....എന്നെ" മീനയുടെ അപേക്ഷകേട്ടു അളോഹം പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു.

"നിന്റെ അപ്പനെ കൊന്നു കഴിച്ചുമൂടു."

മീന ഞെട്ടിപ്പോയി വായിട്ടലച്ചു കരഞ്ഞുതുടങ്ങി. അവൾ കേണപേക്ഷിച്ചു നോക്കി. അവളുടെ രക്ഷാമാർഗ്ഗം കൊച്ചേമാനൻ മാത്രമാണു.

അവൾ, അതറിയിച്ചു. ആ ആവലാധി ആരു് കേൾക്കാൻ.

തേങ്ങലോടെ അവൾ മടങ്ങി. അവൾക്കു വേണ്ടി ഒരു ചെറിയ തോണിമാത്രം പുഴയുടെ ഓളംതല്ലുന്നിൽ അടിയുലയുന്നുണ്ടു്. മീനയുടെ ദീപ്തനിശ്വാസങ്ങൾ താങ്ങാൻ ആ വഞ്ചിമാത്രം.

മീന അതിൽ കയറി, തുഴയെടുത്തു് ഒന്നു തുഴഞ്ഞു. വഞ്ചി മെല്ലെ നീങ്ങിത്തുടങ്ങി.

"മീന"..... കൊച്ചേമാനൻ അവളെ വിളിച്ചു: മീന തിരിച്ചുനോക്കി. അവിടെ ഓടിയെത്തിയ കൊച്ചേമാനൻ അവളോടപേക്ഷിക്കുകയാണു്.

"മീനാ.... എന്റെ മീനാ നീ ക്ഷമിക്കു, ഞാനെന്തെല്ലാമോ പറഞ്ഞുപോയി."

മീനയ്ക്കൊന്നും മനസ്സിലായില്ല. ആനന്ദത്തിന്റെ തിരമാലകൾ മെല്ലെ അവളുടെ ഹൃദയത്തെ പന്തടിക്കയാണു്.

"മീനാ, ഞാൻകൂടി ഈ വള്ളത്തിൽ വരുന്നു. നിന്റെ അച്ഛനോടിന്നു തന്നെ, നമ്മുടെ വിവാഹക്കാര്യം ഞാൻ പറയാം."

സ്നേഹം തുളുമ്പുന്ന ആ വാക്കുകൾ മീനയുടെ ആനന്ദകരണത്തിൽ മുഴങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അവരെ രണ്ടുപേരേയും വഹിച്ചുകൊണ്ടാവഞ്ചി മുന്നോട്ടു നീങ്ങി.

നല്ല വസന്ത ചന്ദ്രിക. പാലൊളിതൂവി പുഞ്ചിരിക്കുന്ന ആകാശം. കളിർകാറ്റിന്റെ നിശ്ശ്വാസാനം. മീന സ്വപ്നത്തിലേന്നോണം മതിമയങ്ങിപ്പോയി. അവൾ കണ്ണുകൾ തിരുമ്മിനോക്കി. കൊച്ചേമാൻ തോണി തുഴയുന്നു. അവളെനോക്കി പുഞ്ചിരിച്ചാനന്ദിക്കുന്നു.

അവളുടെ സർവ്വസ്വവും അദ്ദേഹമാണു്. അവളുടെ അടുത്തു് പുഷ്പങ്ങളുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിൽ, അദ്ദേഹത്തെ അവൾ പൂജിക്കുമായിരുന്നു. അവൾ ഒരു ഗായകിയായിരുന്നെങ്കിൽ ഒരു സ്തുതിഗീതംപാടി അദ്ദേഹത്തെ സ്തുതിക്കുമായിരുന്നു. അവളെഴുനേറ്റാൽ ആ വഞ്ചി ഉലയുകയില്ലെങ്കിൽ അവൾ അപ്പോൾ തന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാദങ്ങളിൽ വീണു് നമസ്കരിക്കുമായിരുന്നു.

ആ വഞ്ചി അങ്ങനെ നദിയുടെ നടുവിലായതറിഞ്ഞിരുന്നതും അറിഞ്ഞില്ല. ആ തോണി ഒരു വശത്തേയ്ക്കു് ചാഞ്ഞു. മീന സ്വപ്നത്തിൽ നിന്നു് ഞെട്ടിയുണർന്നു. അവൾ പരിഭ്രമിച്ചു. പെട്ടന്നാകാശം കാർമേഘാവൃതമായി. പ്രകാശിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ചന്ദ്രബിംബം എങ്ങോ ഒളിച്ചു മറഞ്ഞു. കാറ്റു് ശക്തിയായിവീശി.

മീന പായും അയ കണ്ടു് കണ്ണു പൊത്തി. നയനങ്ങൾ വിടർത്തി; അവൾ സൂക്ഷിച്ചു. കൊച്ചേമാനെ കാണുന്നില്ല. ഇരുണ്ടരോകരത. അവൾ നിർന്നിമേഷയായി ഇരുന്നുപോയി. അല്പം അകലെ അവൾ കണ്ടു സ്ഥായിയായസ്തംഭങ്ങൾക്കു് വേണ്ടി കൊച്ചേമാന്റെ കൈകൾ ജലത്തിനു മീതേ ഉയർന്നും താഴ്ന്നും നീങ്ങുന്നു. മീന ഒന്നും ചിന്തിച്ചില്ല. ഒരു ക്ഷണവും കൂടാതെ അവൾ വെള്ളത്തിൽ ചാടി. നല്ല അടിഒഴുക്കു്. മീനയ്ക്കു് നീന്താൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അവൾ നാലു ചുറ്റും നോക്കി. കൊച്ചേമാനെ കാണുന്നുമില്ല. ഒരു ചുഴിയിലകപ്പെട്ടവൾ കരുങ്ങി. പായും പൊങ്ങിയും, താണും അവൾ താഴോട്ടൊഴുകി.

വഞ്ചനയുടെ വിജയം. പ്രകൃതിപോലും ആ വഞ്ചനയ്ക്കു് കൂട്ടുനിന്നു. അല്പനേരത്തിനുള്ളിൽ കാർമേഘങ്ങൾ മാറി. ആകാശം തെളിഞ്ഞു. കൊച്ചേമാനൻ ഒഴുക്കു മുറിച്ചു് നീന്തി രക്ഷപ്പെട്ടു കരയ്ക്കു് കയറി.

"അവളിനി രക്ഷപ്പെടുകയില്ല" അദ്ദേഹത്തിനു് സമാധാനമായി.

എങ്കിലും മീനയുടെ അപ്പൻ ആ പുഴക്കടവു ചുമച്ചുകൊണ്ടു് കാത്തിരിക്കുകയാണു് മകളുടെ വരവും പ്രതീക്ഷിച്ചു. അയാൾ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി ആ നദിയിൽ എന്തെങ്കിലും അനക്കം കേൾക്കുന്നുണ്ടോ? എന്നു്. പതിവിലധികം അന്നു്

തേക്കുപാട്ട്

സി. ജെ. മണ്ണമ്മൂട്.

മഴയും മഞ്ഞും പോയപ്പോൾ
മഹിയിൽ വേനലു വന്നപ്പോൾ
മരതകമേടുകൾ വിട്ടുപ്പഞ്ചിരി
മറയുകയായി വേഗത്തിൽ.
കൊച്ചിളഞാറിൻ ചാഞ്ഞുകളെല്ലാം—
മുച്ചൂ തളർത്തീ പാടത്തിൽ.
വേദനയേറി വേലക്കാരുടെ
വീറു പെരുക്കും ഹൃദയത്തിൽ.

കാലും കോലും നാട്ടീട്ടവരും
കേറീ തേക്കിന മേളത്തിൽ.
നീലക്കുയിലുകൾ നീളെ നിരന്നു
നീട്ടി ലയങ്ങൾ വരമ്പത്തു
പനപനെയൊഴുകും നീരിൽ ഞാറുകൾ
പുളകമണിഞ്ഞതുനേരത്തിൽ.
യുത്തു കണക്കികളവരോടൊപ്പം
തത്തിച്ചാടീ ചാരത്തു.
താളിലപോലെ വാട്ടംവരെയവർ
തേകുകയായീ ശീഘ്രത്തിൽ.
തേകിക്കൊണ്ടവർ പാടിക്കുയുകം
പാകി വയലിൻതീരത്തിൽ.

ഒഴുകിച്ചെന്നാഗാനങ്ങൾ
തഴുകിബ്രഹ്മജനഹൃദയങ്ങൾ.

* * * *

"വേലപ്പെണ്ണങ്ങൾ വേപ്പിൽ മുങ്ങുന്ന
വേനലു വീണ്ടും വന്നല്ലോ
ദാഹംകൊണ്ടു വലഞ്ഞല്ലോ
ദേഹം വാടിയുലഞ്ഞല്ലോ.
തീമഴ ചൊരിയുകയാണല്ലോ
ഭൂമി വരാണ്ടു കഴിഞ്ഞല്ലോ.
കുളിയായ്പ്പോലും മഴ ചാറാതെ
തളരുന്നല്ലോ ഞാറെല്ലാം.
വേലക്കാരുടെ ഹൃദയംതോറും
വേദനയേറി നിറഞ്ഞല്ലോ!"
തേകിക്കൊണ്ടവർ പാടിക്കുയുകം
പാകി വയലിൻതീരത്തിൽ.

ഒഴുകിച്ചെന്നാഗാനങ്ങൾ
തഴുകിക്കഷ്ടകഹൃദയങ്ങൾ.

* * *

"പട്ടിണികൊണ്ടു നിറഞ്ഞീടും
പുഷ്പികളും മണ്ണിമറഞ്ഞീടും
വയലുകളൊക്കെ വിളഞ്ഞില്ലേൽ
വയറുകളൊക്കെ വിശന്നീടും.
പുഞ്ചിരിയൊക്കെപ്പോയ്പോകും
പുഞ്ചനിലങ്ങൾ കരിഞ്ഞെന്നാൽ.
സ്വപ്നം മന്നിൽ രചിച്ചീടാൻ
സ്വത്തും മന്നിലണച്ചീടാൻ
എണ്ണം പുഷ്പി യിരിച്ചീടാൻ
ഭംഗികൾകൊണ്ടു നിറച്ചീടാൻ

കാത്തിരുന്നു. അയാൾ എഴുന്നേറ്റു നോക്കി. മീന തന്നെ, അയാൾ തീച്ചൂണ്ടി.

ആ തോണി, അടുത്തെത്താറായി, അയാൾ ഉറക്കെ വിളിച്ചു. മീനാ...ഒരൊഴിഞ്ഞതോണി. ആരുമില്ലാതെ, ഒന്നുമറിയാത്ത ഭാവത്തിൽ, ആ നദീജലത്തിൽ കൂടി അടി ഉലഞ്ഞു് താഴോട്ടൊഴുകുന്നതുമാത്രം ആ വൃദ്ധൻ കണ്ടു. വീണ്ടും അയാളുടെ സ്വരം ഉയർന്നു മീനാ...

ദേഹം വാടിവളഞ്ഞോട്ടേ
തേകാം ഞാനു നനച്ചീടാൻ.
തേകിക്കൊണ്ടവർ പാടിക്കുതുകം
പാകി വയലിൻതീരത്തിൽ

ഒഴുകിച്ചെന്നാഗാനങ്ങളും
തഴുകിക്കാനനഹൃദയങ്ങളും.

* * * *

"നാളെ നമുക്കാനെല്ലറതോറും
നീളെക്കാണാം നെന്മണികളും.
നാളെ നമുക്കു മുഖങ്ങളിതോറും
നീളെക്കാണാം പുഞ്ചിരികളും.
വേദനയേറും വേലകഴിഞ്ഞാൽ
ചേതന മാത്രം പൂളകങ്ങളും.

വെയിലും മൂത്തു കഴിഞ്ഞല്ലോ
വയലും ചുട്ടു പഴുത്തല്ലോ.
വേഗം വേഗം തേകട്ടെ
വേദനയോടിയൊളിക്കട്ടെ:
ഞാനുകളും ശിരസ്സുകളും പൊക്കട്ടെ
നാളെപ്പുഷ്ടി പെരുക്കട്ടെ!
തേകിക്കൊണ്ടവർ പാടിക്കുതുകം
പാകിവയലിൻ തീരത്തിൽ.

ഒഴുകിച്ചെന്നാഗാനങ്ങളും
തഴുകി മാനവഹൃദയങ്ങളും!

അഖിലേന്ത്യാ റേഡിയോ, തിരുവനന്തപുരം
ശാഖയുടെ അനുമതിയോടുകൂടി.

ശ്രീ. കോവൂരിന്റെ സാഹിത്യശക്തികളുടെ
വെന്നിക്കൊടിക്കൂറ.

കൊലച്ചോറ്.

180 പുറമുള്ള ഈ വലിയ ഗ്രന്ഥത്തിൽ ചിരിപ്പിക്കയും, ചിന്തിപ്പിക്കയും, നിങ്ങളുടെ സൂരണയിൽ എന്നും തിളങ്ങി നിൽക്കയും ചെയ്യുന്ന 18 ചെറു കഥകളാണുള്ളതു്.

'ഗോറവേയിൽ വച്ചു്' ഇതിലാണു്. ബോംബെ മലയാളികളുടെ ഇടയിൽ കോളിളക്കമുണ്ടാക്കിയ 'ബോംബായ് വാലാ' ഇതിലാണു്.

'തിരണ്ടിവാലും' 'വെടിക്കെട്ടും' ഇതിലുണ്ടു്.

വില രൂപാ 1. അണ 8.

റെഡ്യാർപ്രസ്സ് & ബുക്ഡിപ്പോ, തിരുവനന്തപുരം.

സ്ത്രീയുടെ കർത്തവ്യബോധം

തെക്കേക്കുന്നത്തു, രാധാകുമാരി, ചേന്ദമംഗലം.

"അപ്പോൾ ലിസീ! നീ അദ്ദേഹത്തെ യഥാർത്ഥമായി സ്നേഹിക്കുന്നില്ലേ? അതു പുറമേയും സ്വന്തമാക്കി എടുക്കണമെന്നു് ആഗ്രഹമില്ലേ? പിന്നെ —ഒരു ദിവസമെങ്കിലും നേരിട്ടു കണ്ടു പറയാത്തതെന്തു്? ഫലസ്വരം അനുരാഗമുള്ള സ്ഥിതിക്കു മറ്റു തരത്തിൽ വിവാഹത്തിനു് ഇടകൊടുക്കരുതു്. വെറുതെ ചിന്തിച്ചിരുന്നു ദുഃഖിച്ചു ദേഹം ക്ഷീണിപ്പിക്കുന്നതു് അദ്ദേഹം എങ്ങനെ അറിയും?"—ബീച്ചിൽ കിടന്നിരുന്ന ചാരുബഞ്ചിൽ തന്നോടു ചേർന്നു് ആലോചനാമഗ്നയായിരുന്ന "ലിസി"യെ കുലുക്കിയിളിച്ചു മേരി ചോദിച്ചു.

ഒന്നു ദീർഘമായി നിശ്വസിച്ചുകൊണ്ടു ലിസി പറഞ്ഞു:—"അതെ; ശരിയാണു മേരീ! ഞാൻ പല തവണ പറഞ്ഞിട്ടില്ലേ എനിക്കദ്ദേഹത്തോടു ഗാഢമായ സ്നേഹമുണ്ടെന്നു്. എന്തു ചെയ്യാം? വഴിയിൽവെച്ചു കണ്ടു നിർവൃതി അടയാനെങ്കിലും ഇത്രനാളും സാധിച്ചിരുന്നു..... നമ്മൾ മൂന്നു പേരും ഒരുമിച്ചു പഠിച്ചു. ഞാൻ ബി. എ. യ്ക്കു വായിക്കുമ്പോഴേയ്ക്കും അദ്ദേഹം നിയമപരീക്ഷാബിരുദം സമ്പാദിച്ചു കഴിഞ്ഞു. അദ്ദേഹം നല്ല ബുദ്ധിമാനാണു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്നേഹപൂർണ്ണമായ നോട്ടവും ഗൌരവമായ ആ നടപ്പും ഞാൻ ഇനി എങ്ങനെ മറക്കും? ആ ആകർഷകമായ മുഖം ദൂരെ ഒന്നു കണ്ടാൽ മതി എനിക്കു രോമഞ്ചമുണ്ടാകുവാൻ. മധുരമയമായ ആ സുന്ദരനിമിഷങ്ങളിൽ ഞാൻ ഏതോ സ്വർഗ്ഗവീഥിയിൽ കൂടിയാണു നടക്കുന്നതെന്നു് എനിക്കു തോന്നിപ്പോകാറുണ്ടു്. പക്ഷേ—എന്റെ സ്വാർത്ഥം എങ്ങനെ തുറന്നു പറയും? അദ്ദേഹം ബ്രാഹ്മണകുലത്തിലല്ലേ ജനിച്ചതു്? ഒരു ക്രൈസ്തവയുവതിയായ എനിക്കു് ഒരിക്കലും പാവനമായ ആ ഭാഗ്യപദം ലഭിക്കയില്ലായിരിക്കും. മധുരയിലുള്ള ഒരു "രാജമ്മാൾ" ആണത്രെ വധു. അദ്ദേഹത്തിനെങ്കിലും ദൈവം ഇഷ്ടം വരുത്തട്ടെ. ആ വിവാഹം അങ്ങനെ നടക്കുന്നതിലല്ല വിഷമം. മേരി അറിഞ്ഞില്ലല്ലോ—അപ്പൻ എന്നെ വലിയ ധനികനായ ഒരു ബാങ്കുമാനേജർക്കു് വിവാഹം ചെയ്തു കൊടുപ്പാൻ ആലോചിക്കുന്നു. അയാൾ സുന്ദരനാണുപോലും! "അഗസ്റ്റീൻ" എന്നോ മറ്റോ ആണു് പേരു്. എന്തു സൌന്ദര്യം?! അദ്ദേഹത്തിനുള്ളസൌന്ദര്യം ലോകത്തിൽ മറ്റാരിലും കാണുവാൻ എന്റെ കണ്ണുകൾക്കു സാധിക്കയില്ല. ഏതായാലും മറ്റൊന്നും തുറന്നു പറയാനും ചെയ്യിക്കാനും കഴിവില്ലാത്ത ഞാൻ ഉപരിപഠനത്തിനു പോയി എന്നും ഈ വിവാഹത്തിൽ നിന്നു് ഒഴിഞ്ഞു: നടക്കും.....രാജമ്മാളോടൊരുമിച്ചു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വീട്ടിൽ ഒരു ദാസി ആയിട്ടെങ്കിലും ഒളിച്ചു താമസിക്കാമായിരുന്നു. ഇഷ്ടദേവൻ നിർദ്ദേശിച്ചതുകൊണ്ടു മനസ്സുഖമെങ്കിലും നശിക്കാതിരുന്നേനെ."

കൈയിൽ തിരുപ്പിടിച്ചു കൊണ്ടിരുന്ന സാരിത്തുമ്പുകൊണ്ടു് അവളുടെ കണ്ണുനീരു് തുടച്ചുകൊണ്ടു മേരി പറഞ്ഞു:— "ഛീ! മോശം. ഇങ്ങനെ കരയരുതു്, ലിസി. പോരെങ്കിൽ ബീച്ചിൽവെച്ചു്. അതാ, ആ ദൂരെ ഇരിക്കുന്നവർ എന്തു വിചാരിക്കും? ദൈവം എല്ലാം ശുഭമായി വരുത്തും. എണീക്കു. നമുക്കു വീട്ടിലേയ്ക്കു് നടന്നുകൊണ്ടു വർത്തമാനം പറയാം. മണി അഞ്ചാകാറായി. ഇന്നു കാറു കൊണ്ടു വരുംമുമ്പു നമുക്കു വീട്ടിൽ എത്താം.

ആ രണ്ടു സ്നേഹിതമാരും സുസ്മേരവദനരായി ഓരോന്നാലോചിച്ചുകൊണ്ടു മന്ദമന്ദം നടന്നു.

ഏതാണ്ടു യിജനപ്രദേശമായ ആ ചെറിയ റോഡിലേക്കു തിരിഞ്ഞപ്പോൾ മേരി തുടർന്നു:— "എന്റെ അഭിപ്രായം തുറന്നു പറയുന്നതിൽ ലിസി പരിഭവിക്കരുതു്. വാസ്തവത്തിൽ ഏതൊരു കന്യകയും കല്യാണത്തിനു മുമ്പു പ്രേമാഭ്യർത്ഥനം ചെയ്യുന്നതു് ഒരു മഹാപരാധമാണു്. ഭാവിവരൻ ആരാണെന്നു തീച്ചപ്പെട്ടിട്ടു്—യിയാഹം കഴിഞ്ഞിട്ടു് പോരെ—ആ പ്രേമഭാരം ഇറക്കി വെയ്ക്കാൻ? ലിസിയുടെ പ്രേമപ്രവാഹം സജാതീയിലല്ലാതെ മറ്റൊരിടത്തേയ്ക്കാണെന്നു നേരത്തെ അറിയിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ ഞാൻ അതു വല്ല ഭഗീരഥപ്രയത്നവും ചെയ്തു് അണകെട്ടി തടഞ്ഞു നിർത്താൻ സഹായിച്ചേനെ. എന്നെ അറിയിച്ചിപ്പോൾ തന്നെ അതു പൂർണ്ണശേയിലെത്തിക്കഴിഞ്ഞതിരുന്നില്ലേ? ഇനി പറഞ്ഞിട്ടെന്തു ഫലം? ആദ്യം പ്രേമം, പിന്നെ യിയാഹം. ഈ രീതിയും പല സ്ഥലങ്ങളിലും കാണുന്നില്ലെന്നില്ല. ഇതുമായി യോജിക്കാണു് യിഷമം."

* * *

ലിസി അഭിജാതയുമുള്ള ഒരു ക്രൈസ്തവകുടുംബത്തിലെ ഏക പുത്രിയാണു്. സംസ്കാരസമ്പന്നയും സൽസ്വഭാവിയുമായ അവളുടെ പെരുമാറ്റത്തിൽ ആരും ആകൃഷ്ടരായിപ്പോകും. അകാലത്തിൽ തന്നെ യിഭർത്തൃനായി തീർന്നിരുന്ന ലിസിയുടെ പിതാവു തന്റെ സ്നേഹസമ്പത്തു മുഴുവനും അവളിൽ സമർപ്പിച്ചിരിക്കയായിരുന്നു. യിദ്ധ്യാഭ്യാസം ചെയ്യിച്ചു് ആ പിതാവു തന്റെ മകളെ "തനിക്കു താൻ പോരു"ന്ന വിധത്തിൽ യോഗ്യയും സമർത്ഥയുമാക്കിത്തീർത്തിരുന്നു. യിശ്വാസ്യമായ അവളുടെ ആകാരസൂക്ഷ്മ ഏതൊരു യുവതിക്കും അസൂയ ജനിപ്പിക്കത്തക്കതായിരുന്നു. അവർ രണ്ടുപേരും—മേരിയും ലിസിയും ആത്മമിത്രങ്ങളാണു്. എന്നും ഒരേ തരത്തിലുള്ള സാരിയും ജമ്പറും മറ്റുമാണു് അവരുടെ വേഷവിധാനങ്ങൾ. ഒരേ തൊട്ടിൽ വിടർന്ന രണ്ടു പൂക്കളെപ്പോലെ അവരൊത്തൊരുമിച്ചുനടക്കുന്നതുകണ്ടു കോളേജിലെ മറ്റു കൂട്ടുകാർ കളിയാക്കും—"ഛെയ്! ഇങ്ങനെ ഉണ്ടോ ഒരു സ്നേഹം! പഠിപ്പിലും പെരുമാറ്റത്തിലും—ഒരമ്മ പെറ്റ മക്കളെപ്പോലെ. എത്ര നാളത്തേയ്ക്കാണാവോ."

ലിസിയുടെ മുഖം പുഞ്ചിരിയാൽ ഒന്നു പ്രകാശിക്കും. മേരിയാണു് ഉത്തരം പറയുക "വേണ്ട, ആരും കളിയാക്കണ്ട. ഞാനും ലിസിയും ഒരേ ജീവനാണു്. മരിച്ചു മാത്രമേ ഞങ്ങളിൽ പിരിഞ്ഞു പോകാൻ ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളു. നിങ്ങൾക്കും ഇങ്ങനെയൊജിച്ചു കൂടി നടന്നാലെന്താ? ആരെങ്കിലും തടയുമോ?"

ലിസി ബോംബെയിലേക്കു പഠിക്കാൻ പോയതിൽ പിന്നെ മേരിക്കു മനസ്സുഖം തീരെ കുറഞ്ഞു വന്നിരുന്നു. സ്നേഹിതയുമായുണ്ടായ വേർപാടു് അവളുടെ ജീവിതത്തിനെ സാരമായി സ്പർശിച്ചു. അങ്ങനെ ഇരിക്കുമ്പോഴാണു് അയൂരുടെ യിവാഹം മധുരയിൽ വെച്ചു സംഘോഷം നടന്നതായി പേപ്പറിൽ ഒരു വർത്തമാനം കണ്ടതു്. മേരി യിചാരിച്ചു:—"അദ്ദേഹം തന്റെ മനസ്സു നേരത്തെ തന്നെ സമർപ്പായക്കാരിയായ ലിസിയിൽ സമർപ്പിച്ചു പോയതായി അച്ഛനമ്മമാരെ അറിയിച്ചിരിക്കയില്ല. അല്ലെങ്കിൽ ആ യിവാഹം അങ്ങനെ നടക്കുമോ. തന്റെ ഹിതാഹിതങ്ങൾ വേണ്ട സമയത്തു സ്വന്തം അച്ഛനമ്മമാരെപ്പോലും പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കാൻ തക്കവൈയ്യും ഈ പുരുഷന്മാർക്കു് ഇല്ലാതെ പോകുന്നതാണു് അത്ഭുതം. അതല്ല; സജാതിയിൽ തന്നെ വേളിവേണമെന്നുള്ള നിർബ്ബന്ധം കൊണ്ടു ലിസിയോടു യഥാർത്ഥസ്നേഹമില്ലാഞ്ഞിട്ടും ആണു് ഇങ്ങനെസംഭവിച്ചതെന്നും വരാം; അന്യന്റെ ഹൃദയഗതി എങ്ങനെ മനസ്സിലാക്കും."

അയൂർ യിവാഹിതനായിട്ടുമാസങ്ങൾ പലതു കഴിഞ്ഞു. ധനികയായ ഒരു ഗ്രാമീണയുവതി ആണു് രാജം. യുവതിയെന്നു പറഞ്ഞു കൂടാ, അബോധയും ലീലാലാലസയുമായ ഒരുചെറിയ ബാലികാമാത്രമാണു് അവർ.

ആ യിവാഹം നടന്നിട്ടു് കൊല്ലം ഒന്നു തികയുന്ന ദിവസം ബോംബെയിൽ ഭർത്തൃസ

മേതം താമസിക്കുന്ന ബാലകൃഷ്ണ അയ്യർ എന്തിനോ അന്നുച്ചതിരിഞ്ഞു തീവണ്ടി സ്റ്റേഷൻവരെ ഒന്നു പോയിരുന്നു. അവിടെ വണ്ടിയിൽനിന്നും കൈയിൽ ബാഗും തൂക്കിപ്പിടിച്ചു് ലിസി ഇറങ്ങുന്നതു് യദൃച്ഛയാ അദ്ദേഹം കണ്ടു. കൊഴുത്തുരുണ്ടു സുന്ദരമായിരുന്ന ആ ശരീരം അല്പം നീണ്ടു വിളർത്തു ക്ഷീണിച്ചിരുന്നു. അവാച്യമായ—അപ്രതിരോധ്യമായ ഏതോ ഒരു ശക്തി അവരെ തമ്മിലടുപ്പിച്ചു. അവളുടെപുഞ്ചിരിയിൽ ശോകത്തിന്റെ ഒരു നേരിയ ഛായ സൂക്ഷിച്ചു നോക്കുന്നവർക്കു് കാണാമായിരുന്നു. അവളുടെ ഒരകന്ന ചാച്ചുയിലുള്ള ഒരു സഹോദരൻ ഹോസ്റ്റലിൽനിന്നു് അവളെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു് പോവുകയായിരുന്നു. അയാൾ അല്പം അകലെ മറ്റൊരു സ്നേഹിതനുമായി സംസാരത്തിൽ മുഴുകിയിരിക്കയായിരുന്നതിനാൽ ലിസിയും അയ്യരും തമ്മിലുള്ള സംഭാഷണങ്ങളൊന്നും കേൾക്കാനിടവന്നില്ല. അയ്യർ അല്പമൊരു മന്ദഹാസത്തോടെ അഭിവാദ്യം ചെയ്തുകൊണ്ടു് അവളുടെ അടുത്തുചെന്നു. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു—"ആ! ലിസീ! പരീക്ഷയെല്ലാം എന്നു കഴിഞ്ഞു? ലിസി വല്ലാതെ ക്ഷീണിച്ചുപോയല്ലോ. ഇതു കഷ്ടം തന്നെ! എനിക്കു സഹതാപം തോന്നുന്നു. പിന്നെ, ഒരു കാര്യം ആലോചിക്കാനാണു് ഞാൻ വന്നതു്. (കുറച്ചുകൂടി അടുത്തുചെന്നിട്ടു്) ഞെട്ടി പിന്മാറുന്നതെന്തിനാ? എന്റെ ലിസി! ലിസിയെ കൂടാതെയുള്ള ജീവിതം എന്നെ വല്ലാതെ മുഷിപ്പിക്കുന്നു. രാജം പിട്ടിലുണ്ടെങ്കിലും എനിക്കു് ലിസിയോടൊട്ടും സ്നേഹത്തിനു് കുറവില്ല. എന്റെ കൂടെ പോരു. നമുക്കൊരുമിച്ചു് ജീവിക്കാം. അന്നു് കാളേജുവിട്ടു് പോന്നതിൽപിന്നെ പിരിഞ്ഞു് പാർത്തിരുന്ന ലിസിയെ വീണ്ടും ഇങ്ങനെ കാണാൻ ഇടവന്നപ്പോൾ എന്റെ ഉറങ്ങിക്കിടന്നിരുന്ന പ്രണയം വീണ്ടും ഉണർന്നു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അപ്പോഴെയ്ക്കും കണ്ണു നിറച്ചു കളഞ്ഞല്ലൊ. കരയാനൊന്നുമില്ല. എനിക്കിപ്പോഴും സ്നേഹത്തിനൊട്ടും കുറവില്ല. മറ്റെവിവാഹം രജിസ്റ്ററിൽപ്പെടാത്ത ഒന്നായതുകൊണ്ടു് നമുക്കു് ഈ വിവാഹം വേണമെങ്കിൽ രജിസ്റ്റർചെയ്യാം. ലിസിക്കു് ഒരു പുതിയപേരു് നിർദ്ദേശിക്കാം. "ലീല" എന്തോ നല്ല പേരല്ലേ. ലീലാബാലന്മാർ എന്നു് പറയുമ്പോൾ എത്ര യോജിപ്പായിരിക്കും. ശരു. എന്റെ ഉപദേശം സ്വീകരിക്കു. പുതുതായി ജീവിതം പാഴാക്കരുതു്. എന്നെ ഉപേക്ഷിക്കയില്ലെന്നു് ഞാൻ വിശ്വസിക്കട്ടെ—പറയൂ. എന്താണു് മിണ്ടാത്തതു്. എന്റെ വീട്ടിൽ നിങ്ങൾക്കു് രണ്ടാൾക്കും ജീവിക്കാൻ ധാരാളം സ്ഥലസൌകര്യവും ധനവും ഉണ്ടു്.

ലിസി, അയ്യരുടെ വർത്തമാനമെല്ലാം ഭക്തി പൂർവ്വം കേട്ടുനിന്നു. സങ്കടഭാവം ഒതുക്കി പുഞ്ചിരിതൂകിക്കൊണ്ടു് അവർ പറഞ്ഞു—"ഞാനല്ല ഉപേക്ഷിച്ചതു്. അങ്ങുതന്നെയാണു്. ഈശ്വരൻ എന്നെ ഇതു കാലവും രക്ഷിച്ചുവളർത്തി. എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ ഞാൻ അങ്ങയെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. എന്നോടു് അവിടുത്തേക്കു യഥാർത്ഥമായ സ്നേഹം ഇല്ലെന്നുള്ളതു് വിഡ്ഢിയായ ഞാൻ അറിയാൻ ശ്രമിച്ചുമില്ല. പോകട്ടെ. കഴിഞ്ഞതെല്ലാം പോകട്ടെ. ഇനി പറഞ്ഞിട്ടെന്തുഫലം? അനർഹമായ സമ്പത്തിനെ ആശിച്ചതിനുള്ള ദൈവശിക്ഷയായിരിക്കാം എന്റെ ഈ ഒടുങ്ങാത്ത കണ്ണുനീർ. മേലിലും അനശ്വരമായ ദൈവഭക്തി മാത്രം എന്നെ വിട്ടുപിരിയാതിരുന്നാൽ ഞാൻ ഭാഗ്യവതിയായി. എനിക്കു് അങ്ങു പറയുന്നമാതിരി യൊരു ബന്ധത്തിനും ആഗ്രഹമില്ല. എന്നെ ഒരിക്കലും ഉപേക്ഷിക്കാത്ത ആ ഈശ്വരനെ പ്രാർത്ഥിക്കാനായി ഞാൻ എന്റെ ബാക്കിജീവിതവും സമർപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇനി വേറൊരു കാര്യം! കൂടെ പഠിച്ചിരുന്ന ഓരോ പെൺകുട്ടികളെ കാണുമ്പോഴും അവിടുത്തെ മനസ്സു് ഇങ്ങനെ സഹതപിക്കാനും പ്രണയിക്കാനും ആഗ്രഹിക്കയാണെങ്കിൽ അങ്ങു താമസിക്കുന്ന വീടു് ഒരു യിമൻസ് ഹോസ്റ്റലിനു് വേണ്ടതായ സ്ഥലസൌകര്യങ്ങളുള്ളതാ

മറുപടി

ജഗദി വേലായുധൻനായർ.

[...ആറിന്റെ അറിവുമുതൽ, മോഹനമായ മധുരപ്രതിനാറിന്റെ പാകതയതെ, സന്തതസഹവർത്തിയായിരുന്ന കളിത്തോഴന്റെ കൂട്ടുകാരിയായിക്കഴിഞ്ഞ ഒരു യുവതിയുടെ ഹൃദയഗതങ്ങളാകുന്ന കാട്ടരുവിയുടെ കുലംകവിഞ്ഞ മോഹനഗതിയെ, ആചാരത്തിന്റെ പരുപരുത്ത പാറകൾകൊണ്ട് അണകെട്ടി നിരുത്തി, അന്യന്റെ ഹൃദയസമുദ്രത്തിലേയ്ക്കു വെട്ടിവിടുവാൻ വെമ്പുന്ന ബന്ധുജനങ്ങളുടെ സംരംഭങ്ങളറിഞ്ഞു സ്വയം തകരുന്ന പ്രണയവതിയായ കന്യക, സ്വന്തം കമിതാവിനയച്ച കത്തിനു്, തമ്മാതമ്മ യിയേചനബോധമുള്ള ആ കാമുകന്റെ അന്യാമായ മറുപടി...]

യരുമിത്രമനോഹരേ! നാളെ നിൻ നായകൻ
യരമരുളുവാൻ നിനക്കാഗ്രഹം പോലയേ...
യരുളുലമാനസംപോലെയാലോലമാം
യരുണമണിമാലയുംകൊണ്ടു നിന്നന്തികേ...

കരയരുതു തങ്ക,മീ നമ്മളൊന്നിക്കുവാൻ—
കരുതിയതു, പക്ഷേ, കഴിഞ്ഞില്ലയെങ്കിലും,
ഒരു ഫലവുമില്ല നാം മല്ലിടാൻ നോക്കുകിൽ;
നിയതിയുടെ നീതിക്കു നീക്കമില്ലോമനേ!
വിധി,യുമിത്ര നമ്മളന്തർവിശ്വാസവും പലേ-
വിധ,മതൊരുമിക്കുവാൻ വൈഷമ്യമാണുകേൾ.
വിധിയുടെ ഗതിക്കു നാം വിഘ്നം വരുത്തുവാൻ-
തുനിയുവതു കേവലം,ബുദ്ധിമോശം, സഖീ...!

വിലയെഴുമൊരീ മർത്ത്യജീവിതം, കണ്ണുനീ-
രുലകിലണിയിക്കുവാനുള്ളതല്ലെങ്കിലും,
ഉലയുമൊരു മാനസം പ്രേമാന്ത്യസിദ്ധിതൻ-
ഫലമൊട്ടു സമീപിച്ചിടുന്ന കാലങ്ങളിൽ...
ഉലകമതിനന്തരം ചൊല്ലുകില്ലെങ്കിലും,
ഉലകിനിതുപണ്ടേ പഴക്കമാണോർക്കനീ...

ഉരുകി മറിയുന്നൊരാ സൗഹൃ നീതിതൻ-
തിരമറിയുവാനഭ്യസിച്ചു, പലേവിധം.
കരളയുടെ കത്തുന്ന കാട്ടുതീജ്വാലതൻ-
ഖരനിരകൾ പിന്നിട്ടു മുന്നോട്ടുപോയി, നാം.
ധരയിലൊരു സൌഹൃദം കെട്ടിപ്പടുത്തുയ-
ന്നിരുവരെയുമൊട്ടും പിരിഞ്ഞു മാറാത്തതായ്;
വിരവിലൊരുമിക്കാം, നമുക്കൊത്തു വാണിടാം
വിവിധമിതി,നാമന്നു ചിന്തിച്ചുവെങ്കിലും,
നിയതിയുടെ നിശ്ചയം ഹാ! മറിച്ചാണി,നി-
ക്കരയുവതിലർത്ഥമില്ലൊട്ടും മനോഹരേ!.....!!

ഉടവു തടവാതെ,യാദ്യന്തം പ്രശാന്തമായ്
പ്രണയഗതി പോയതായ്ക്കേട്ടിട്ടുമില്ല നാം.
ചുടലയുടെ തീരംവരെയ്ക്കുമാത്മസൌഹൃദം
തടവുകലരാത്തതായ്ത്തീരാൻ പ്രയാസമാം...!
ഒരുവനൊട്ടു തോന്നുന്ന സൌഹൃദം, കാണുമതി-
ന്നൊരുവ,നഭിലാഷങ്ങൾ പൂർത്തിചാർത്തീടുവാൻ
വരുമളവു കേൾക്കുന്നതന്യന്റെ കായ്വും,
വിരവിനൊട്ടു കയ്യേൽപ്പതന്യ,—നെന്നീവിധം

ക്കി തീർക്കേണ്ടിവരും. അവരെല്ലാവരും അവിടെ ഒരുങ്ങണ്ടേ? സഹോദരാ! സമയം അധികമാകുന്നു. അവിടുത്തെ ധർമ്മപത്നി അവിടെ കാത്തിരിക്കയല്ലേ? ത്വേഗം മടങ്ങിപ്പോകൂ. ഞാൻ പോകുന്നു. ദൈവം രക്ഷിക്കട്ടെ "—ലിസി വിനയപൂർവം തെഴുതു യാത്രപറഞ്ഞു നടന്നു. അയ്യർ അത്ഭുതപരതന്ത്രനായി ഒരു പാവയെപ്പോലെ അങ്ങനെ നോക്കിനിന്നു. സ്ത്രീ ഹൃദയത്തിന്റെ അഗാധതയും ത്യാഗശീലവും നയവും അന്നാണ് അദ്ദേഹത്തിനു് ഏതാണ്ടു് മനസ്സിലായതു്.

ഉലകിലതികാമ്യമാമുദ്വാഹവേദിയിൽ
ഫലമബലമാക്കിടം സവ്സാധാരണം!...
അതിലണുവുമിന്നില്ല വേദനിപ്പാൻ നിന-
ക്കതിസുഭഗനല്ലീ വരുന്നു യുവൻ സഖീ!!!
കണവനുടെ കാമ്യമാം ചാടുവാക്യങ്ങളിൽ
കമനീയറികില്ല നീ മദ്വചിയോഗാധികം...

കരയുവതിനല്ല നിൽ ദാമ്പത്യജീവിതം
കതിരു കലരുന്നതും നാളപ്പുലർച്ചയിൽ!
ചുമതലകളൊന്നല്ലയൊട്ടേറെയോമനേ!
പലതുമവിടുണ്ടാം നിനക്കു ചെയ്യേണ്ടതായ്.

ഏറ്റവും പുതിയ പ്രസിദ്ധീകരണം

കൈനോട്ടം.

ചിത്രങ്ങളോടുകൂടിയതു്.

ഗ്രന്ഥകർത്താ,

പഴകുളം നാണുക്കുറുപ്പ്.

മലയാളത്തിൽ ഇന്നേവരെ ഉണ്ടായിട്ടില്ലാത്ത കൈരേഖാശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങളിൽവച്ചു് അത്യുത്തമമായ ഈ ഗ്രന്ഥത്തിനു്

വില 1 ക. മാത്രം.

റെഡ്യാർപ്രസ്സ്, തിരുവനന്തപുരം.

കരിപുരളുമ്പോഴുള്ള കാരുണക്കാരിയായ്—
കഴിയരുതു നീയാ മഹാത്യാഗവേദിയിൽ.
കരടുകലരാത്തൊരാസ്നേഹയോഗങ്ങളിൽ
പഴകുക—,നിനക്കിനിച്ചെയ്യേണ്ടതായതാം...!!

ഇവനുടെ ഭാവിയെച്ചിന്തിച്ചു നീയിനി-
ക്കഴിയുവതിലർത്ഥമില്ലൊട്ടും, മദംബികേ!
പരിണയമണിഞ്ഞാലൊരുത്തിക്കു പിന്നെയി-
ല്ലപരനൊടു തെല്ലും കടപ്പാടു കാര്യമായ്!
കണവനുടെ ജീവിതായോധനത്തിങ്കല-
ങ്ങയലൊരുകടപ്പെട്ട പാത്രമായ്ത്തീർന്നുപോയ്
പരപുരുഷസൗഹൃദം വീണ്ടുമേറിക്കുന്നൊരാ-
സ്മരണയതുപോലും മഹാപാപമോമനേ!...
മരണമണിഞ്ഞത്തം ചവിട്ടിംവരേയ്ക്കു, നിൻ-
വരനുടെ സുഖാസുഖം പങ്കിട്ടെടുക്ക, നീ!
പതിയുടെ പദാർച്ചനമാത്രമാണംഗനാ-
മണികളുടെ ജന്മസാഫല്യമെന്നോർക്കണം!!...!!!
ഉലകമിതിലെന്തിനോ ജീവൻ നശിച്ചു ഞാൻ
പലവിധി കരഞ്ഞോ,കഴഞ്ഞോ, കഴിഞ്ഞിടാം!
കരയണമിതേവിധം സൗഹൃദാന്ത്യങ്ങളിൽ—
കരളുരുകിയാരും, പ്രണയം പഴകിയാൽ...
കരയുവതിനല്ലൊരാൾ ജീവിപ്പതെങ്കിലോ,
അറിയുമളവാഗ്രഹംകൂടാ,മസാധ്യമാം
കരയുവതിനും കച്ചകെട്ടേണ്ടതായ്വരാം.....
ഇനി മമ സുഖങ്ങളും നീയോർക്കാതിരിയ്ക്കിലെൻ-
ഹൃദയമൊരുപക്ഷേ,കറച്ചാശ്വസിച്ചിടും..."

പുളകലളിതങ്ങളായ്നമ്മെപ്പുണർന്നൊര-
പ്പഴയസുദിനങ്ങളെപ്പാടേ മറക്കണം...
പഴമയതു സർവ്വം പോകട്ടെ,യിങ്ങിനി-
പ്പുതുമയുടെ മാധുര്യമോരാൻ ശ്രമിക്ക നീ...
അമൃതമൊഴി! നീ മറന്നേയ്ക്കൂ, നിർഭാഗ്യസ-
മ്മിളിതതരമായൊരാമൽസ്നേഹഗീതികളും.
അതിലൊരുപദംപോലുമോർമ്മിക്കുവാൻ നിന-
ക്കിടയിനി വരാതിരിക്കട്ടെ, മംഗല്യമേ!...

മധുരമൊഴി!—എന്നേയ്ക്കുമായിതാ നമ്മിലൊരുതൻ-
ഹൃദയഗതി വന്നന്ത്യയാത്ര ചോദിക്കവേ,
പുതിയൊരു പുലർച്ചയ്ക്കു കാലു വെയ്ക്കുന്ന നിൻ-
ഹൃദയപരിപ്ലുതിക്കു നേരുന്നു മംഗളം' ...!!!

ഹിന്ദിസാഹിത്യത്തിലെ ചെറുകഥാപ്രസ്ഥാനം.

മോഹൻ, എസ്. സി. കോളേജ്.

നമ്മുടെ മലയാളത്തെപ്പോലെ തന്നെ ഒരു മുരടിച്ച കാലഘട്ടം കൊണ്ടു പുരോഗമന പന്ഥാവിൽ എത്തിച്ചേർന്നിട്ടുള്ള ഒരു ഭാഷയാണു് ഹിന്ദി പ്രയോഗത്തിലും ശൈലിയിലും നമ്മുടെ ഭാഷയ്ക്കും അതിനും വളരെ വ്യത്യാസങ്ങളുണ്ടെങ്കിലും, അതിന്റെ ശബ്ദകോശത്തിനു നമ്മുടേതിനോടു് വളരെ അടുപ്പമുണ്ടു്. എന്തെന്നാൽ, നമ്മുടെ ഭാഷയിൽ സംസ്കൃതത്തിൽ നിന്നും എത്രത്തോളം ശബ്ദങ്ങളും തത്സമതദ്ഭവരൂപങ്ങളിൽ പ്രചരിക്കുന്നുവോ, അത്രത്തോളം തന്നെ പക്ഷേ അതിലും കൂടുതലായി സംസ്കൃതശബ്ദങ്ങളുടെ സമ്മേളം ഹിന്ദിയിലുമുണ്ടു്. സാഹിത്യത്തിന്റെ നാനാഅംഗങ്ങളും വികസ്വരമായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഈ കാലത്തിൽ കലാപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ദ്രുതഗതിയിലുള്ള പുരോഗമനം സ്വാഭാവികമാണു്. ഹിന്ദിയിൽ ഈ പ്രസ്ഥാനം വളരുന്ന ചരിത്രത്തെപ്പറ്റി ഒരു വിഹഗവീക്ഷണം മാത്രമാണു് ഈ ലേഖനം കൊണ്ടുദ്ദേശിക്കുന്നതു്.

നാം ഇന്നു കാണുന്ന രൂപത്തിലുള്ള ചെറുകഥാപ്രസ്ഥാനം പത്തൊൻപതാംനൂറ്റാണ്ടിൽ മൊട്ടിട്ടു വികസിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്നതാണു്. കഥയെഴുത്തു ഇന്നു ഒരു കലയായി ഗണിക്കപ്പെട്ടുന്നു. ഒരു നല്ല കാഥികനു കലാകാരന്റെ പദവി ലഭിക്കുന്നുണ്ടു്. അതു കൊണ്ടാണു് കഥാകാരനായ പ്രേംചന്ദിനു്, കലാക്ഷേത്രത്തിൽ മഹാകവികളായ മൈഥിലീശരൺ ഗുപ്തു്, സുമിത്രാനന്ദൻ പന്തു്, ഇവരോടൊപ്പം സ്ഥാനമുള്ളതു്. പത്തൊൻപതാം ശതാബ്ദത്തിന്റെ മധ്യകാലത്തിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന ഇൻഷാ അല്ലാഖാൻ, ശിവപ്രസാദു്, ഭാരതേന്ദു ഈ മൂന്നു പേരും ഹിന്ദി കഥാസാഹിത്യത്തിന്റെ ജനയിതാക്കളായി ഗണിക്കപ്പെടുന്നു. പക്ഷേ ഇവരുടെ കഥകൾക്കു് ഇന്നത്തെ ചെറുകഥാപ്രസ്ഥാനവുമായി അടുത്തബന്ധമൊന്നുമില്ല. അതുകൊണ്ടു് ഇരുപതാംനൂറ്റാണ്ടിന്റെ പ്രാരംഭദശയിലാണു് ഇന്നത്തെ ആകാരപ്രകാരത്തിലുള്ള ചെറുകഥകൾ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടതു്. 1911-ൽ 'ഗ്രാമം' എന്നൊരു ചെറുകഥ 'ഇന്ദു' എന്ന ഹിന്ദി മാസികയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടു. കഥാദൃഷ്ട്യാനോക്കുന്നപക്ഷം ഈ കഥയ്ക്കു ഇന്നത്തെ ഏതു നല്ല ചെറുകഥയോടും കിടപിടിക്കാൻ തക്കയോഗ്യതയുണ്ടു്. ഈ കഥ ഇന്നത്തെ ഹിന്ദീ ചെറുകഥകളുടെ മാതൃകയിൽ ഒന്നാമതു പ്രസിദ്ധീകൃതമായതുകൊണ്ടു് ഇതിന്റെ കർത്താവായ 'ജയശങ്കർ പ്രസാദ്' ഹിന്ദി ചെറുകഥാപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ പ്രഥമലേഖകനായി ഗണിക്കപ്പെടുന്നു. ഭാവപൂർണ്ണമായ ചെറുകഥകളെഴുതുന്നതിൽ അദ്ദേഹത്തെപ്പോലെ ആരും വിജയിച്ചിട്ടില്ല. പ്രസാദിന്റെ കഥകളിൽ അധികവും ചരിത്രസംബന്ധമായവയാണു്. ഒരു നല്ല കഥാഗവേഷകനായിരുന്ന പ്രസാദു്, ഭാരതചരിത്രത്തിന്റെ സുവർണ്ണകാലഘട്ടം എന്നു വിവരിക്കപ്പെടുന്ന, ഹർഷവംശരാജാക്കന്മാരുടെ ഭരണകാലത്തുള്ള സമുദായസ്ഥിതിയെ, തന്റെ ചെറുകഥകളിൽ നല്ലവണ്ണം ചിത്രീകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

പ്രേംചന്ദിന്റെ ആവിർഭാവത്തോടു കൂടി ഹിന്ദി ഗദ്യസാഹിത്യത്തിൽ ഒരു വിപ്ലവം തന്നെ പൊട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹം ഹിന്ദിയിലെ ഏറ്റവും വലിയ കഥാകൃത്തായിരുന്നു.

ദാരിദ്ര്യത്തിന്റെയും കഷ്ടത്തിന്റെയും മദ്ധ്യത്തിൽ കൂടി സ്വജീവിതം നയിച്ച പ്രേംചന്ദിനു ജീവിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ യാതൊരു പ്രോത്സാഹനവും ലഭിച്ചില്ല. സ്വാതന്ത്ര്യസമരത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു സുധീരമായ ഒരു പങ്കു ഉണ്ടായിരുന്നു. പാവങ്ങളുടെ പക്ഷംപിടിച്ചു വാദിച്ച ഹിന്ദിയിലെ ആദ്യത്തെ സാഹിത്യകാരൻ പ്രേംചന്ദ് ആയിരുന്നു. വൈഷമ്യങ്ങളുടെ സ്വാദു നല്ലവണ്ണം അറിഞ്ഞിരുന്ന പ്രേംചന്ദിനു അവശലക്ഷങ്ങളനുഭവിച്ചുവന്ന മർദ്ദനങ്ങൾ അവയുടെ നഗ്നരൂപത്തിൽ തന്നെ ജനതാമദ്ധ്യത്തിൽ സമർപ്പിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞു. ദുഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന വ്യവസ്ഥിതിയുടെ ദുർഗ്ഗന്ധമലീമസമായ വശങ്ങൾ ചിത്രീകരിക്കുന്നതിൽ അദ്ദേഹത്തിനു പരിപൂർണ്ണവിജയം സിദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആദ്യമാദ്യം ഗാന്ധിയൻ ആദർശവാദത്തോടു അദ്ദേഹത്തിനു ചായ്വുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും ഒടുവിൽഒരു തികഞ്ഞ സോഷ്യലിസ്റ്റായിത്തീരുകയാണു് ഉണ്ടായതു്. പ്രേംചന്ദിന്റെ ചില കഥകൾക്കു വിശ്വസാഹിത്യത്തിൽ ഒരു ഉന്നതമായസ്ഥാനമുണ്ടു്. പാടത്തിൽ കൃഷി ചെയ്യുന്ന കർഷകന്റെ ജീവിതപ്രശ്നങ്ങളും, ഗ്രാമീണസമുദായത്തിന്റെ ജീവിതരീതിയും, ഫാക്ടറിയിൽ പണിചെയ്യുന്ന തൊഴിലാളിയുടെ നിത്യജീവിതത്തിലെകയ്പുനീരനുഭവങ്ങളുംഅദ്ദേഹത്തിന്റെതൂലിക റിയലിസ്റ്റിക്കായി ചിത്രീകരിച്ചുകാട്ടുന്നുണ്ടു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഥകൾ സാധാരണക്കാരനെ സംബന്ധിച്ചതായിരുന്നതിനാൽ അവയിലെ ഭാഷയും ജനസാധാരണത്തിന്റെ ഭാഷതന്നെയായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒഴുക്കും ഓജസ്സും ഉള്ള ശൈലി അത്യന്തം മനോഹരമാണു്. നൂതനവിപ്ലവപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ നായകനായിരുന്ന പ്രേംചന്ദിനെ മറക്കാൻ സാഹിത്യത്തിനു ഒരിക്കലും സാദ്ധ്യമല്ല.

പ്രേംചന്ദ് വെട്ടിത്തുറന്ന സാഹിത്യമാർഗ്ഗത്തിൽകൂടി സഞ്ചരിക്കാൻ പുരോഗമനോത്സുകരായ ചില ലേഖകന്മാർ ഉദ്യുക്തരായി. പ്രേംചന്ദിന്റെ സ്വതസ്സിദ്ധമായ മാധുരിയുള്ള ശൈലിയുടെ അനുകരണത്തിൽ വിജയംവരിച്ച രണ്ടു വ്യക്തികൾ 'സുദർശൻ', 'കൌശിക്' എന്നിവരാണു്. സുദർശന്റെ 'ന്യായമന്ദിർ' എന്ന കഥ സുപ്രസിദ്ധമാണു്. കൌശിക്, ഗാർഹസ്ഥ്യജീവിതം സഫലമായി ചിത്രീകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. കൌശികന്റെ കഥയിൽ സംഭാഷണങ്ങൾ വളരെ രസഭ്രയിഷ്ടമായി കാണപ്പെടുന്നു. മനശ്ശാസ്ത്രസംബന്ധമായിട്ടും ചില കഥകൾ അദ്ദേഹം എഴുതിയിട്ടുണ്ടു്.

ഇന്നത്തെ കഥാകാരന്മാരിൽ ബച്ചൻ ശർമ്മയ്ക്കു ഒരു ഉന്നതസ്ഥാനമുണ്ടു്. 'ഉഗ്ര' എന്ന തൂലികാനാമത്തിലാണു് അദ്ദേഹം കഥകളെഴുതാറുള്ളതു്. സംഭാഷണത്തിലും ചിന്താഗതിയിലും അദ്ദേഹം സ്വന്തമായ അനന്യത്വമാർജ്ജിക്കുന്നു. സമുദായത്തിന്റെ ദുഷിച്ചവശങ്ങളെ അവയുടെ പരിപൂർണ്ണനഗ്നരൂപത്തിൽ തന്നെ പ്രകാശിപ്പിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിനുള്ള കഴിവു് അസാധാരണമാണു്. വായനക്കാർ ഉഗ്രന്റെ ആശയഗതികളെക്കാളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ തീക്ഷ്ണമായഭാഷാശൈലിയാണു് കൂടുതൽ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നതു്. സമുദായത്തിലെ മറച്ചുവയ്ക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന വ്രണങ്ങളെ പുറത്തെടുത്തു അവയെ തുക്ഷ്ണതരമായ രീതിയിൽ പ്രകടിപ്പിക്കുക അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രത്യേകതയാണു്. യൌവനത്തിന്റെ മാദകതയും, കടിഞ്ഞാണില്ലാത്ത ഒഴുക്കും ഉഗ്രന്റെ കൃതികളിൽ സ്പഷ്ടമായി കാണാം. ഉഗ്രന്റെ റിയലിസം ചിലപ്പോൾ അശ്ലീലംവരെ എത്തിയിട്ടുണ്ടു്. 'സദാചാര'ത്തിന്റെ കർത്തക്കൾ ഈ ഒറ്റക്കാരണം കൊണ്ടു തന്നെ അദ്ദേഹത്തെ എതിർത്തിട്ടുമുണ്ടു്.

'ജൈനേന്ദ്രകുമാർ' എന്ന സുപ്രസിദ്ധകഥാകാരന്റെ കഥകളും മിക്കവയും മാനസികബന്ധങ്ങളെ അപഗ്രഥനം ചെയ്തു് എഴുതപ്പെട്ടിട്ടുള്ളവയാണു്. അനനുകരണീയമായ ഒരു മാധ്യാശൈലി

അഭ്യാസത്തിന് വശമുണ്ട്. പ്രാചീനവിചാരഗതികൾ—അവ, സതീത്വമോ, ദേശഭക്തിയോ ഈശ്വരവിശ്വാസമോ എന്തുതന്നെയായാലും യുക്തിയുടെ ഉരകല്ലിൽ പരീക്ഷിച്ചു നോക്കിയല്ലാതെ,അഭ്യാസം സ്വീകരിക്കാറില്ല. ഏതു തത്ത്വത്തെയായാലും അന്ധമായി ആരാധിക്കുന്നതു അഭ്യാസം ചെയ്യുക്കുന്നു. മനുഷ്യന്റെ നന്മയും തിന്മയും തുല്യവൈദഗ്ദ്ധ്യത്തോടു കൂടി അഭ്യാസം ചിത്രീകരിക്കുന്നുണ്ട്.

യശ്പാൽ, അജ്ഞേയ് എന്നീ കഥാകാരന്മാർ മാർക്സ് വാദം ആധാരമാക്കി നല്ല നല്ല ചെറുകഥകൾഎഴുതുന്നവരാണു്. പരിതഃസ്ഥിതി മനുഷ്യനെ കുറ്റംചെയ്യാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നുവെന്നും, അതിലവർ നിർദ്ദോഷിയാണെന്നും ഇന്നത്തെ എഴുത്തുകാർ വാദിക്കുന്നു. വ്യക്തിയെക്കാളും സമുദായമാണു് കുറ്റം ചെയ്യുന്നതു് എന്നവർ തെളിയിക്കുന്നു. പാപപുണ്യങ്ങൾക്കിടയിലുള്ള അതിസൂക്ഷ്മരേഖ നിർമ്മാർജ്ജനം ചെയ്യപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണു്.

ഈ യുഗത്തിലെ കഥാസാഹിത്യം ജീവിതത്തിന്റെ എല്ലാവശത്തിലുള്ള വിഷമതകളും സംഘട്ടനങ്ങളും പ്രശ്നങ്ങളും ഉള്ളിലാക്കിക്കൊണ്ടു പുരോഗമിക്കയാണു്. സമുദായനീതി, രാഷ്ട്രനീതി, ധർമ്മനീതി തുടങ്ങിയ 'സദാചാര, ശൃംഖലകളുടെ ബന്ധനം സ്വാതന്ത്ര്യപ്രിയരായ മനുഷ്യനു ചെറുത്തുതുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. എല്ലാത്തരത്തിലുള്ള പഴമയോടും അവൻ പൊരുതുകയാണു്. ഇന്നത്തെ ചെറുകഥകളിൽ ഈ എല്ലാവിപ്ലവങ്ങളുടേയും വിവരണങ്ങളുണ്ടു്. ആദർശം, ഭോഗ്യം, ദൈവം ഇവയെല്ലാംതന്നെയും അവന്റെ പുരോഗതിയെ തടുത്തുനിർത്താൻ സാധ്യമല്ല.

മറന്നുകൊള്ളു.

ശങ്കർജി മറാഠി.

വാടിയ പൂവുകൾമാത്രംവിരിഞ്ഞിട്ടും
വാടിയാമെൻചെറുമാനസത്തിൽ
ഓമൽച്ചിറകു വിരിച്ചുപറന്നിട്ടും
കോമളചിത്രശലഭമേ, നീ
പൂന്തേൻകഴമ്പു നുകരുവാനാണെങ്കി-
ലെന്തിനിതിൽത്താഴ്ട്ട കുതിച്ചുപോന്നു.
ഇഷ്ടപുഷ്പവാടിയിലാടൽചൂടാൻ നെടു-
വീർപ്പുവിട്ടുമനേ കുഡ്മളങ്ങൾ
നിത്യം വിരിഞ്ഞിടാറുണ്ടുപക്ഷെ മധു-
വിത്തിരിപോലും ലഭിക്കയില്ല.
സ്വല്പം ചിലതിലുണ്ടായിടാമായതോ
കയ്പുകൊണ്ടാരും കുടിക്കയില്ല.
പുത്തൻ പരാഗവും തേനും നുകർന്നിനി
ചിത്തം കളിക്കണമെന്നിരിക്കിൽ.
ചെറുതും സമയം കളയാതെയിക്ഷണം
മറുവല്ലേടവും പോയിനോക്കു.
പുഞ്ചിരി തൂകിടും പൂക്കളും, പൂക്കളിൽ
തഞ്ചിടും തേനും, തണൽപ്പരപ്പും
മുറ്റുമൊരു സുമവാടിയിൽ നിന്നിളം
കാറ്റുനിന്നെത്തിരഞ്ഞെത്തിടുന്നു.
വല്ലിക്കുടിലിലൊളിച്ചിരുന്നാൻ കയിൽ
ചെല്ലമേ നിന്നെ വിളിച്ചിടുന്നു.
ഒട്ടും മടിക്കാതവിടേയ്ക്കു നീയെന്നെ
വിട്ടുപറന്നു ഗമിച്ചുകൊള്ളു.
ജീവിതം ഹാ! ഹാ! സുഖിക്കുവാനാണെങ്കിൽ
ദേവീ നീയെന്നെ മറന്നുകൊള്ളു.

പുലമാടത്തിൽ

മുതുകുളം ശ്രീധർ.

പുലയന്റെ മാടത്തിലാടിക്കാലത്തിന്റെ
കട തെല്ലു പൊട്ടി വിരിഞ്ഞു ചിങ്ങം
മുടിതുള്ളിത്തുള്ളിത്തുടിക്കയാണാമഞ്ഞു
വയലിന്റെ നെൻമുത്തണിക്കുലകൾ!
ഇളവെയിലോളം പുതച്ചുപുലരുമീ-
പുലരിക്കു പൂമണം പൂശിപോലെ,
കുളർതെന്നൽത്തൊട്ടിലിലാടിയാടിപ്പൂ-
കുസുമങ്ങളെല്ലാം കുണുങ്ങിടുമ്പോൾ,
ദിവസവും വള്ളോനണ്ണനാലുടൻതന്നെ
വയലിൻ വരമ്പത്തു ചെന്നു നോക്കും.
അയവിറക്കും തെല്ലൊരാനന്ദമാമനം
വയലിനോടൊത്തു രോമാഞ്ചമേലും.
നുഴഞ്ഞു വാരി വിതച്ചതും നെൻമുള-
ത്തളിരു "കാറാടി"യാം നാടുമുതൽക്കെ,
പുതുമയിൽ മംഗള ദേവത പൂണുമീ-
ക്കതിർമുത്തുമാലയാം നാടുവരെയ്ക്കും
പരിചയമാർന്നുള്ള കഷ്കായോധന—
പരിപാടി പാട്ടും പ്രഥിതചിത്രം
കണികണ്ട ഭാഗ്യനാലാസ്യ വിലാസമാം
"ഫിലി"മിൽ പ്രതി നയോന്മേഷപോഷം.
നെടുക കുനിച്ചുമച്ചുണ്ടു പഴുത്തതാം
ചെറു ചമ്പാവിൻ നെൽ വിളഞ്ഞുകാണ്കെ,
കനിയാൻ കൈയാൽ തഴുകിത്തലോടിയാ-
വയലിന്നഴകിനെ യോമനിക്കും.
കുളിരിളം തെന്നലിലിക്കിളിക്കൊള്ളുമാ
വയലിനോടൊത്തു വള്ളോനുമപ്പോൾ.
അരുമകണ്ടാനന്ദലോലലുളിതനാ-
യൊരു പുത്രവാത്സല്യമാർന്നുനില്ക്കും.
മിഴിയിൽ നിന്നാനന്ദബാഷ്പക്കണമോരോന്നാ-
യഴകിൻ മുളപ്പിൽ പൊഴിഞ്ഞുവീഴും
അതുകണ്ടു പൊൻകതിർത്തുമ്പത്തു മഞ്ഞുനീ-
രതുലിതാനന്ദമടർന്നുവീഴും.
തിറമായ് ചിലപ്പോളകമഴിഞ്ഞിങ്ങനെ
പറയും പുലക്കള്ളിയോടു വള്ളോൻ—
"ചെറുകണ്ടം കൊയ്യുമ്പോളീയുള്ളോൻ നോ
ക്കിക്കോ
നിറകറ്റയൊന്നിങ്ങു കൊയ്തെടുക്കും!"
"അതിനൊരുങ്ങേണ്ടഞാൻ തെല്ലുംതരില്ലതെ"-
ന്നവളോതിടുമ്പോൾ വഴക്കുകൂടും.
കുടിലിലോട്ടെപ്പോൾ തിരിച്ചു വന്നാലവൻ
വയലിലോട്ടൊന്നു തിരിഞ്ഞുനോക്കും!
മലകളും മാടവും പാടവുമെല്ലാമൊ—
രഴകിൽ കഴുകി മുഴുകി നില്പൂ,
ചെറുകണ്ടം കൊയ്തുപോയ്; വള്ളോനറിഞ്ഞതി
മുഴുമിപ്പൊരാശ തകർന്നപോലെ. [ല്ല;—

* * * *

കുടിലിലിന്നിറമ്പത്തു നില്പുണ്ടായവൻ
വയലിലോട്ടപ്പൊഴും നോക്കിനോക്കി.
ഹൃദയം വിവശമായ് നീറും നിരാശയിൽ
കദനം നിറഞ്ഞവൻ കണ്ണുരണ്ടും.
ഇടറടങ്ങാഞ്ഞൊരപ്പാടത്തിൻ കണ്ണുനീ-
രുതിർമണിയോരോന്നുതിർന്നുവീണു.
ഇരുളിന്റെ നീരാളമൂർന്നുപോയ്; കണ്മുന-
ക്കതിരു നീട്ടാറായ് പുലരിമങ്ക
കതിരോൻ കനിഞ്ഞ പൂവാടയാൽ മാമരം
കനകം പുതച്ചു പുളച്ചുനില്പൂ,
കിളികളരുളുന്ന വള്ളോനെ നോക്കി നീ-
യുണരുക തെല്ലും വിളംബമെന്യേ.
അണിയിട്ടൊരുങ്ങതിവേഗം പ്രതീകാര-
മണിരവം കേൾപ്പൂ പടയ്ക്കൊരുങ്ങൂ!

ശവപ്പെട്ടിക്കാരൻ

മി. ചന്ദ്രശേഖരൻ.

(സുപ്രസിദ്ധ റഷ്യൻകഥാകൃത്തായ അലക്സാണ്ടർ പുഷ്കിന്റെ
ഒരു ചെറുകഥയുടെ പരിഭാഷ—കാഥികൻ)

ആന്ദ്രീയൻ പ്രൊക്കൊറോഫ് തന്റെ ഒട്ടുവിലത്തെ ആഭ്യുദയത്വസ്തുവും യാഥനത്തിൽകയറ്റി. അഞ്ചാമത്തേ പ്രാവശ്യവും ആ ചായാലികതിരകൾ മുന്നോട്ടു നീങ്ങി. ബാസ്മാന്നയാ തെരുവിൽനിന്നും നിക്കിത്സ്കായാ തെരുവിലേക്ക്. പ്രൊക്കൊറോഫ് അവിടേക്കാണ് കുടുംബസമേതം താമസം മാറ്റിയത്.

പ്രൊക്കൊറോഫ് തന്റെ പീടിക വളരെ ഭംഗിയായി പൂട്ടിയശേഷം അവിടെ ഒരു ബോർഡു തൂക്കി. 'അതു് വാടകയ്ക്കു കൊടുക്കുവാനോ വില്ക്കുവാനോ തയാറാണെന്നു്.' അയാൾവളരെ ക്ഷീണശരീരനായി കാണപ്പെട്ടു. വളരെനേരം നടന്നയാൾ പുതിയ താമസസ്ഥലത്തു് എത്തി. മഞ്ഞയും ചുവപ്പും ഇടകലർന്ന ചായമടിച്ച ആ മനോഹരമായ മന്ദിരം വളരെനാളത്തെ അശ്രയുടെ പരിണതഫലമാണു്. പക്ഷേ ഏതാണ്ടു് ഒരു വീടിനോടു് സമീപിച്ചപ്പോൾ തനിക്കു തെല്ലും സന്തോഷമില്ലെന്നു് അയാൾ ഉൽക്കണ്ഠയോടെ ചിന്തിച്ചു.....

അയാൾ പുതിയവീടിന്റെ വരാന്തയിൽ കയറിനിന്നു ഒരു സിംഹാവലോകനം നടത്തി. അതോടെ എല്ലാം തകരാറിലായിയെന്നൊരു തോന്നൽ കഴിഞ്ഞ പതിനെട്ടുസംവത്സരങ്ങളോളമായി ജീവിതം ക്രമമായും ശാന്തമായും ഒഴുകിക്കൊണ്ടിരുന്ന ആ പഴയവീടിനെക്കുറിച്ചു ചിന്തിച്ചു് അയാൾ നെടുവീർപ്പിട്ടു. രണ്ടു പുത്രിമാരേയും വേലക്കാരനേയും ശാസിച്ചുകൊണ്ടു് അയാൾ അവർക്കു സഹായം നല്കി. അലങ്കരിച്ച നല്ല നല്ല ചേതോഹരങ്ങളായ ശുപക്ഷ്ടം, പാത്രങ്ങൾ അടുക്കുചെയ്തിട്ടുള്ള മേശകളും കിടക്കകളും എല്ലാം പിൻഭാഗത്തുള്ള സങ്കുചിതമായ മുറിയിൽ കുത്തിത്തിരുകി. പിന്നെ ഇരുപ്പുമുറിയിലും അടുക്കളയിലുമുള്ള സാധനങ്ങളെല്ലാം സജ്ജീകരിക്കുവാനായി അയാൾ അങ്ങോട്ടുചെന്നു. അനന്തരം വ്യാപാരസാധനങ്ങൾ ക്രമപ്പെടുത്തുകയാണു്. പല പല വർണ്ണത്തിലും ആകൃതിയിലും വലിപ്പത്തിലുമുള്ള ശവപ്പെട്ടികൾ; ദുഃഖസൂചകങ്ങളായ കൊടികൾ, തൊപ്പികൾ, ശരീരാവരണങ്ങൾ എല്ലാം ക്രമപ്പെടുത്തി.

ഒരു കാമദേവന്റെയും തലതിരിച്ചുവെച്ച ഒരു തീക്കൊള്ളിയുടെയും മുദ്രയുള്ള ഒരു പരസ്യപ്പലക വീട്ടിനുമുന്നിൽ തൂക്കി ഇട്ടിട്ടു് ഒന്നു പുഞ്ചിരിച്ചു; ശവപ്പെട്ടിക്കാരൻ. അതിൽ ഇങ്ങനെ രേഖപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. "ഇവിടെ മിനുസമേറിയ ശവപ്പെട്ടികൾ വില്ക്കുകയും പഴയവ റിപ്പേയർ ചെയ്തു കൊടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാണു്."

പെൺകുട്ടികൾ അവരവർക്കായി തിരഞ്ഞെടുത്തിരുന്ന കൊച്ചു കൊച്ചു മുറികളുടെ ഉള്ളിലേക്കു വലിഞ്ഞു. പ്രൊക്കൊറോഫ് ചെറിയൊരു ജനാലക്കുമ്പിൽ ഇരുന്നശേഷം ചായയും 'ഷാഫ്ബായിൽ' ചെയ്ത മുട്ടയുംകൊണ്ടു വരുവാനാവശ്യപ്പെട്ടു.

നമ്മുടെ ഭാവനയ്ക്കു നേരേ വിപരീതമായി ഗമിച്ചിട്ടുള്ള ഷേക്സ്പീയരും—വിറ്റുമാനും—ഹ്യൂഗോയും എല്ലാം ശവപ്പെട്ടിക്കാരെ പ്രസന്നാത്മകതപ്പത്തോടും, വിനോദശീലത്തോടുമാണ് ചിത്രീകരിച്ചിട്ടുള്ളതു്. എന്നാൽ അവരുടെ ആ മായകയെ പിൻതുടരാൻ നമുക്കു തെല്ലും നിവൃത്തിയില്ല. സത്യത്തെമാത്രം ആധാരമാക്കി നമ്മുടെ ശവപ്പെട്ടിക്കാരന്റെ മനസ്ഥിതി തികച്ചും അയാളുടെ വിഷാദമയമായ കച്ചവടത്തെ പ്രതിനിധാനംചെയ്യുന്നുവെന്നു സമ്മതിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

പ്രൊക്കൊറോഫ് വളരെ മടിയനും-വ്യാകുലചിത്തനും കർക്കശനുമായിരുന്നു. വഴിയേപോകുന്ന യുവകോമളന്മാരേക്കാണുവാൻ ജനാലയിലൂടെ പുറത്തേക്കു നോക്കുന്ന പുത്രിമാരെ ശാസിക്കുവാനും, ഇടപാടുകാരുടെ പക്കൽനിന്നും കൂടുതൽ പണം യാചിക്കുവാനും മാത്രമേ അയാൾ നിശ്ശബ്ദതയെ ഭഞ്ജിച്ചിരുന്നുള്ളു. ജനാലയുടെ സമീപമിരുന്ന 'കേക്കർ ബോയി' നല്കിയ ചൂടുചായയും പുഴുങ്ങിയ രണ്ടു മുട്ടയും തിന്നപ്പോൾ പ്രൊക്കൊറോഫ് ദുഃഖകരമായ ചിന്തകളിൽ ലീനനായി.....ഉദ്ദേശം ഒരാഴ്ചയ്ക്കുമുമ്പു് ആ നാട്ടിലെ ബ്രിഗേഡിയർ മരിച്ചപ്പോൾ നടത്തിയ ഘോഷയാത്രയേക്കുറിച്ചും, അയ്യു് പട്ടണം തീർത്തികടക്കുംമുമ്പെ കുത്തിയൊലിച്ചുവന്ന പേമാരിയേക്കുറിച്ചും അയാൾ ചിന്തിച്ചു. പ്രൊക്കൊറോഫിന്റെ ദുഃഖവസ്ത്രങ്ങളിൽ പലതും നിറം മങ്ങി ദുരുപയോഗ്യങ്ങളായി തുടങ്ങി. തൊപ്പികൾ പലതും ചേരാതയായി—തന്റെ ദുഃഖവസ്ത്രങ്ങൾ അങ്ങനെ ചീത്തയായിപ്പോയതു് ഒഴിച്ചുകൂടുവാനാവാത്തതും ഭീമമായതുമായ ചെലവിനു കാരണമായേക്കുമോ എന്നും അയാൾ ഭയപ്പെട്ടു. അയാളുടെ ഭാര്യ—ടൈയുമിനാ-ഒരുസംവത്സരക്കാലമായി കഴിയിലേക്കു് കാലുംനീട്ടി ഇരിക്കുകയാണു്. ഇന്നോ നാളെയോ എന്നമട്ടിൽ. ഭാര്യ മരിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ അവളേക്കൊണ്ടു് കുറേ ലാഭമുണ്ടാക്കാമെന്നു കരുതി. റാസ്പ്ലുയിയിൽവെച്ചു മരിച്ചാൽ അയാൾക്കുവേണ്ടി അവളുടെ ബന്ധുക്കൾ ഇത്രയും ദൂരം ആൾ അയയ്ക്കുമോ? അവർ യാഗ്ഗത്തംചെയ്യ. ശരി തന്നെ. എങ്കിലും.....

പക്ഷേ അടുത്തുള്ള വല്ല പണിക്കാരുമായി ആ ഇടപാടു നടത്തിക്കളഞ്ഞാൽ? പെട്ടെന്നു പ്രൊക്കൊറോഫിരുന്ന മുറിയുടെവാതിൽ ആരോ മുട്ടുന്നതായി തോന്നി. ഉടൻ ചിന്തയുടെ കഠിനതന്ത്രിയും പൊട്ടി. "ആരയ്?" ശവപ്പെട്ടിക്കാരൻ ചോദിച്ചു.

വാതിൽ ശവപ്പെട്ടിക്കാരൻ തുറന്നു. ഒരു ഒഴുക്കൻ നോട്ടത്തിൽ ഒരു ജർമ്മൻകച്ചവടക്കാരന്റെ പ്രതീതിയുണ്ടാകുന്ന ഒരാൾ കടന്നുവന്നു ശവപ്പെട്ടിക്കാരനെ വന്ദിച്ചു.

"പ്രിയ അയൽക്കാരാ..."

മുറിഞ്ഞ റഷ്യൻഭാഷയിൽ അയാൾ സംഭാഷണം തുടർന്നു.

"....ബുദ്ധിമുട്ടിച്ചതിൽ ക്ഷമിക്കണം. താങ്കളുമായി—വളരെ വേഗം പരിചയപ്പെടുവാൻ ഞാനാശിച്ചു. ഞാനൊരു ചെരുപ്പുകുത്തിയാണു് പേരു് "ഗോട്ട്ലീബ് സ്കൽട്സ്" എന്നായ്! എതിരേകാണുന്ന ചുവന്ന മന്ദിരത്തിലാണെന്റെ താമസം. നാളെയാണെന്റെ വിവാഹബ്രിലി. നവാതിഥേയരായി താങ്കളേയും പുത്രിമാരേയും അതിനായി—ഞാൻ ക്ഷണിച്ചുകൊള്ളുന്നു....."

ആ ക്ഷണം വളരെവേഗം വിനയപൂരസ്സരം സ്വീകരിക്കപ്പെട്ടു. ശവപ്പെട്ടിക്കാരൻ പറഞ്ഞു

"ഇരിക്കണം"

അയാൾ ഇരുന്നു.

ഒരുപാത്രം പുതിയ ബീയർ ശവപ്പെട്ടിക്കാരൻ ചെരുപ്പുകുത്തിക്കു പകർന്നുകൊടുത്തു. അവർ വളരെ വേഗം പരിചിതരായി.

"നിങ്ങളുടെ കച്ചവടമെങ്ങനെ ഇരിക്കുന്നു?"

ആഗ്രീയൻ കുശലപ്രശ്നമാരംഭിച്ചു.

"ഓ-അതെല്ലാമങ്ങനെ നടക്കുന്നു. അല്ലാതെ നുപറയുവാൻ. എനിക്കു പരാതിപറയുവാൻ

നിവൃത്തിയില്ല. ഒരാൾക്കു് ജീവിതത്തിൽ ചെരുപ്പുകുടാതെകഴിക്കാം. എന്നാൽ ശവപ്പെട്ടി നീക്കികളയുവാനാവാത്തൊരു സംഗതിയാണു്." ശവപ്പെട്ടിക്കാരൻ അതിനുമുപടിയായി പ്രതിയുചിച്ചു.

"...പക്ഷേ എല്ലാം ഒന്നുപോലെയാണു്. ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന ഒരാളിനു് ചെരുപ്പുവാങ്ങാൻ പണമില്ലെങ്കിൽ അയാൾ നഗ്നപാദങ്ങളാൽ നടക്കുമ്പോൾ നിങ്ങൾ വ്യാകുലപ്പെടുകയില്ല. പക്ഷേ!.....എന്റെ കാര്യത്തെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കു ഒരു യാചകൻ തെരുവിൽവീണു മരിക്കുമ്പോൾ അയാൾ ഒരു ശവപ്പെട്ടി വെറുതേ കൊടുക്കാതെ നിവൃത്തിയുണ്ടോ?"

ഉദ്ദേശം ഒരു മണിക്കൂർകൂടി അവരുടെ സംഭാഷണം നീണ്ടുനിന്നു. ഒടുവിൽ ചെരുപ്പുകുത്തി പ്രൊക്കൊറോഫിനോടു് യാത്രചോദിച്ചു പിരിഞ്ഞു.

അടുത്തദിവസം പ്രഭാതമായി—പ്രൊക്കൊറോഫും പെൺമക്കളും ആ പൊക്കംകുറഞ്ഞ യാതവിൽക്കൂടി ചെരുപ്പുകുത്തിയുടെ വീട്ടിലേക്കു പ്രയാണമാരംഭിച്ചു. പ്രത്യേകസന്ദർഭങ്ങളിൽമാത്രം പുറത്തെടുക്കാറുണ്ടായിരുന്ന കറുപ്പും മഞ്ഞയും ഇടകലന്ന 'നൈഹിൽ' പൂവും ഇളം കറുപ്പുമായിൽസാരിയും ഭംഗിയേറിയ ചട്ടയുമാണു് പെൺമക്കളുടെ ഡ്രസ്സു്. വെളുത്ത പാടുകവും ഭംഗിയേറിയതും നേർത്തതുമായ കാലുറയും. പാതിരിമാരും മറ്റും സാധാരണയായി ധരിക്കാറുള്ള നീളമേറിയ 'ലാംഗ്''ഷട്ട്' പൈജാമാസുമായിരുന്ന ശവപ്പെട്ടിക്കാരന്റെ വേഷവിധാനങ്ങൾ. ചെരുപ്പുകുത്തിയുടെ വീടിന്റെ സിംഹഭാഗവും റഷ്യൻ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരെക്കൊണ്ടു് പൂരിതമായിരുന്നു. യാർക്കോ എന്നു പേരായ ഒരു എസ്റ്റോനിയൻവാച്ചർ അതിഥിയായ പ്രൊക്കൊറോഫിന്റെ വിശേഷാലാദരവിനു പാത്രമായി. അഡ്രിയൻ പ്രൊക്കൊറോഫുമായി വളരെവേഗം അയാളും അടുത്തു. തീൻമേശക്കരികിൽ അവർ തൊട്ടുതൊട്ടിരുന്നു.

സ്കൂൾട്സും ഭാര്യയും അവരുടെ പതിനേഴുവയസ്സുമാത്രം പ്രായമുള്ള മിസ് മോട്ടിയും അതിഥികളെ സൽക്കരിക്കയും വിഭവങ്ങൾ വിളമ്പുവാൻ വാല്യക്കാരേ സഹായിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. നേരം വൈകിയതോടെ സംഭാഷണത്തിന്റെ മധുരിമകൂറുകയും, അതു ശബ്ദമേറിയതും പരുപരുത്തതുമാകയും, ചെയ്തു. ബിയർ അനർഗ്ഗളമായി ഒഴുകി.

"എന്റെ വിലയേറിയ ലൂയിസായുടെ ആരോഗ്യത്തിനു്."

"നമ്മുടെ ബഹുമാനപ്പെട്ട അതിഥികളുടെ ആരോഗ്യത്തിനു്."

"റഷ്യയുടെ ആരോഗ്യത്തിനു്."

"ഡോഗ്ജിഞ്ചിന്നിന്റെആരോഗ്യത്തിനു്."

"ഫാദറിന്റെ ആ....."

"മതറിന്റെ....."

"വൈഫിന്റെ....."

മദ്യചഷകങ്ങൾ ഉയർത്തിപിടിച്ചുകൊണ്ടു ഓരോരുത്തരും ആരോഗ്യാശംസകളും പുറപ്പെടുവിച്ചു പാനം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ശീമമദ്യങ്ങൾ നിറച്ചിരുന്ന കുപ്പികളുടെ കോർക്കുകൾ വലിച്ചുരുന്ന ശബ്ദത്താൽ ആ കൊച്ചാലയം മുഖരിതമായി ഒന്നിനു പുറകേ ഒന്നായി അനേകമനേകമാശംസങ്ങൾ പുറപ്പെട്ടു! ഒരാൾ മോസ്സോയുടെ ആരോഗ്യത്തിനും, മറ്റു ചിലർ അവരവരുടെ തന്നെ ആരോഗ്യത്തിനും വേണ്ടിതന്നെ കുടിച്ചു. അഡ്രിയൻ അവിശ്രാന്തമായി കുടിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അയാൾ ഉന്മത്താനന്ദംകൊണ്ടു തുള്ളിച്ചാടി ആനന്ദാതിരേകംകൊണ്ടു് ഏതൊരാശംസയാണു പുറപ്പെടുവിക്കേണ്ടതെന്നറിയായ്കയാൽ അയാൾ വളരെ വിഷമിച്ചു.

"നമ്മുടെ ഇടയാട്ടുകാരുടെയെല്ലാം ആരോഗ്യത്തിനു്."

ഒരു തടിയനും വികൃതിയുമായ ആട്ടുകാരൻ പറഞ്ഞു മറുള്ളവയെന്നപോലെ ഈ ആശംസയും നന്ദിപൂർവം സ്വീകരിക്കപ്പെട്ടു. അതിഥികളിൽ പലരും പരസ്പരം പിണങ്ങു

യാൻ തുടങ്ങി. എല്ലാപേരുടെയും കണ്ണുകൾ ചുവന്നു. തുന്നൽക്കാരൻ ചെരുപ്പുകുത്തിയുടെ നേർക്കും അപ്പക്കച്ചവടക്കാരൻ ഇയർരണ്ടാൾക്കും. ഇങ്ങനെയുള്ള ഒരു ബഹളത്തിനിടയ്ക്കു ആരോ! ആന്ദ്രീയനെ നോക്കി—"എടാ" വയസ്യാ! നിങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ മരിച്ചുപോയ ഉടയാടകാരുടെയെല്ലാം ആരോഗ്യത്തിനായ് കുടിക്കുന്നു!!... ഇല്ലേ—ഹാ!" എല്ലാപേരും ഇതുകേട്ടു പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. എന്നാൽശവപ്പെട്ടിക്കാരനു് അതു് ഒരപമാനമായിട്ടാണു തോന്നിയതു്. അയാളുടെ കപോലങ്ങൾ തുടുത്തു. അധരങ്ങൾ വിറച്ചു. എന്നാൽ ആ ബഹളത്തിനിടയിൽ ആരുമതു ശ്രദ്ധിച്ചില്ല. സന്ധ്യാപ്രാർത്ഥനയ്ക്കായി പള്ളിമണി അടിച്ചുപ്പോൾ തീൻമേശയ്ക്കുചുറ്റുനിന്ന എല്ലാ പേരുമെഴുന്നേറ്റു.

അതിഥികൾ പിരിഞ്ഞതോടെ അപമാനവും പേറിക്കൊണ്ടു് കോപാകുലനായി പ്രൊക്കോറോഫുമെഴുന്നേറ്റു. ബുക്കുബൈൻറരുടെയും അപ്പക്കച്ചവടക്കാരന്റെയും കണ്ണുകൾ ചുട്ടപഴുപ്പിച്ച ഇരുമ്പിൻറെയുപോലെ ഇരുന്നു. ശപിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു ശവപ്പെട്ടിക്കാരൻ.

"അതെന്താണു് അങ്ങനെയായതു്?" എന്നു വീട്ടിൽ എത്തിയ ഉടനേ സ്വയം ചോദിച്ചു.

"ഹും!.....എന്റെ തൊഴിൽ മറ്റുള്ളവരിൽ നിന്നും താഴ്ന്നതാണോ? ഛേയ്. ഒരിക്കലുമല്ല. ഒരു ശവപ്പെട്ടിക്കാരൻ ആരാച്ചാരുടെ അളിയനാണോ? ആ അവിശ്വാസികൾ—ദുർഭൂതങ്ങൾ—പിശാചുകൾ... എന്തിനുഞാനിരിക്കുന്നു."ദീർഘമായ ഒരു നെടുവീർപ്പിനുശേഷം.

"...ഒരു ശവപ്പെട്ടിക്കാരൻ കടിയന്നാരുടെ ഇടയിൽ വെച്ചുപമാനിതനാവുകയോ?

കൊള്ളാം...അവരേ ഇങ്ങോട്ടു വിളിച്ചൊരു സദ്യ നടത്തിക്കളഞ്ഞാലെന്തു്. ഒരു നല്ല സദ്യ. ആ തടിയൻ അപ്പക്കച്ചവടക്കാരനും ചപ്പനായ യൂർക്കോയ്ക്കും നല്ലതിനുമണ്ണം ഞാൻ ബീയർകൊടുക്കാം.....

വേണ്ട...വേണ്ട...അല്ലെങ്കിലും അവർക്കു കൊടുത്തുകൂടാ? ശപ്പനായ യൂർക്കോ ഞാനിനി എന്റെ കണ്ണുകൾകൊണ്ടു കാണുകയില്ല. എന്നാൽ...ഞാൻ ആർക്കുവേണ്ടി പണിയെടുക്കുന്നുവോ?—ഞാനാരെ സേവിക്കുന്നുവോ? എന്റെ ഇടപാടുകാർ ആരല്ലാമോ അവരേ ഞാൻ ക്ഷണിക്കും. എന്റെ യഥാസ്ഥിതികന്മാരായ മരിച്ച ഇടപാടുകാരേ! നിങ്ങൾക്കു സ്തുതി! ഛേ! വഷളനിലും വഷളനായയൂർക്കോ! നീ നോക്കിക്കൊള്ളു. എന്റെ മരിച്ചുപോയയാഥാസ്ഥിതികരായ ഇടപാടുകാരേ ഞാൻ ക്ഷണിക്കും.....

"അങ്ങനെതാണിപ്പറയുന്നതു്?..."

അയാളുടെ പുത്തൻ ഷൂസ് അഴിക്കാൻ വന്ന വാലിയക്കാരൻ അത്ഭുതപ്പെട്ടു.

"—എന്തൊരു ഭയങ്കരകാര്യമാണിപ്പറയുന്നതു്. മരിച്ചവരേ സദ്യയ്ക്കു ക്ഷണിക്കയോ? പറയാൻ കൊള്ളരുതാത്തൊരു സംഗതി..."

"ദൈവം സാക്ഷിയായിട്ടും ഞാനതുനടത്തും." ആന്ദ്രിയൻ അലറി. അതും ഞാൻ നാളെത്തന്നെ നടത്തും. എന്റെ ഉപകർത്താക്കളെ യശു...യശു...നാളെ എന്റെ കൂടെ വന്നിരുന്നു ലഘുഭക്ഷണം കഴിക്കു..."

ഇത്രയും പറഞ്ഞശേഷം പ്രൊക്കോറോഫ് കിടക്കറയിലേക്കുപോയി. അയാളുടെ കൂർക്കം വലി കേട്ടുതുടങ്ങി.

അന്നുരാത്രി ടൈയൂഷിനു മരിച്ചു. പ്രൊക്കോറോഫിനോടു് ആ വാർത്ത പറയുവാൻ ഒരാൾ ഓടിഎത്തി. അവിടെയെത്തിയ ആ യുവാവിനു് പ്രൊക്കോറോഫ് സത്തു് * കോപ്പക് നൽകി. പ്രൊക്കോറോഫ് ഉടൻ വസ്ത്രം മാറി റസ്സ്യക്കു തിരിച്ചു.

മരിച്ച സ്ത്രീയുടെ വീടിനു ചുറ്റുക്കും ഒരു പോലീസുകാരൻ കർത്തവ്യബദ്ധനായെന്നപോലെ നില്പുണ്ടായിരുന്നു. കച്ചവടക്കാർ വന്നും പോയുമിരുന്നു. എങ്ങും നിറഞ്ഞ ശൂന്യതാമൂകത.

* ഒരു റഷ്യൻ നാണയം.

പ്രശാന്തരശ്മി

ശ്രീവരാഹം ഇ. വി. പിള്ള.

മൂന്നു്.

പുലർന്നേറെ സമയംപോയ്നിഴലുകൾകുകുകുന്ന
നിലയിട്ടുള്ളഴലേല്പ്പം ഭൂമിദേവിയാകം
ജനമോരോ വൃത്തികളിൽ ജനിതകുതൂഹലരായ്
ജനപഥങ്ങളിൽ ചുറ്റിച്ചുറിച്ചിട്ടുന്നു.
അഴകേറുമപ്പുരത്തിൻതെക്കുദിക്കിൽ വിസ്താരമാ-
ണ്ടെഴുമൊരു രാജവീഥിക്കിടംഭാഗത്തിൽ,
ഒന്നരയാകംപ്പൊക്കം കെട്ടിനീളമേകും വെണ്മ
[തിലിൽ
നന്നായ് മദ്ധ്യേ,ശില്പമാണ്ണാ'രാച്ചീ'ന്നുള്ളി
[ലായ്,
നന്ദനവനത്തിൻ ശോഭയൊന്നിച്ചിങ്ങുപകർന്ന
പൊന്നുപോലെയിരുഭാഗത്തുദ്യാനങ്ങളിൽ [പോ
നിന്നു, മല്ലംപിന്നിൽമാരിമണമെഴുംമലർചേർന്ന
കുന്ദ, മുല്ല, പിച്ചി, റോസ ചുറ്റും നില്പതിൻ
മദ്ധ്യേ,മെന്നുംമന്നിൻ മണിദീപതുല്യംമിന്നിടു
സ്ഥിരമായൊരേഴുനിലമണിമന്ദിരം. [ന്നു,
താഴികകുംഭം തിളങ്ങുന്നിതേഴു സൂര്യഗോളങ്ങളും
ലേഴുനിലയ്ക്കുഴകാന്നോരടയാളമായ് [പോ-
വെണ്മതിതൻ കതിരെതിർ ചുവരിലെകളിർക
[ല്ലിൽ
'മിന്നലൊളിക്കുമിളകും' മിന്നുങ്ങിടുമ്പോഴും
നീരദമകന്ന താരാനിരയാലെ പരിപൂർണ്ണ
ശാരദാഭ്രശകലത്തിൻ ശങ്കുജനിപ്പു.
നീലവേണിമാക്കുടയ ചെഞ്ചൊടിയോടെതിർ
തോറ-
ങ്ങാലയത്തിൻ നിലത്തായ പത്മരാഗംപോൽ
ഒന്നിനൊന്നുമുകരംകോർത്തിണങ്ങിപാടലമാ
മിന്നിടുന്ന ചതുഷ്കോണ ശിലകളിലായ് [യ്
സ്ഫടികാശ്മശരറൗന്തൽ സൂരനാരീചിത്തുങ്ങളും
സ്ഫടതരം നിഴലിപ്പു പരസഹസ്രം.

മുറ്റു മതിൻ കീഴ്നിലയിൽ വിസ്തൃതമായ്
[മദ്ധ്യഭാഗ-
മെത്തി നിന്നു സ്ഫുരിച്ചിടും 'ഹാളി'നുള്ളി
[ലായ്,
പുരന്ദരധനുസ്സണിഞ്ഞുയന്നൊരു മുകിൽപോലെ
നിന്നെ കമ്പളംചേർന്നകുളിർ നിലത്തായ്,
സൽപദ്മഴച്ചാർത്തണിഞ്ഞു നൽക്കുമിള പതി
[ച്ചെങ്ങും
പൊൽക്കസവുമേലാപ്പൊഴും മണിമഞ്ചത്തിൽ,
നീലസൂര്യപടമെത്തയതിൻമേലിൽ തലയ്ക്കലായ്
ചേലെഴും മന്തളിർപെട്ട ചായ്പ്പുയിലായ്
അന്തരാന്തരാ,ന്തരംഗമന്തരായ ചിന്തയെന്തി-
യന്തസ്സാരമന്തരിച്ചനവസ്ഥിതനായ്
ഒരുവശം ചാഞ്ഞു യാമകരണ്ഡം യീശിയിട-
മൊരുയിന്മേൽ വലം തുടനീട്ടിയുലച്ചും
യങ്കോലം തങ്കിടും കുത്തുരുണ്ടമേനിയിലായ്
തങ്കപ്പട്ടിഴയാൽ തീർത്തോ രങ്കിയണിഞ്ഞും
ചെന്തൊങ്ങി തൻ കാന്തിച്ചിന്തും പട്ടുചേലക്ക
[സയിനാൽ
ചന്തമായ് കാൽനഖാവലി മുഴുക്കാപ്പിട്ടും
കാതിൽ കതിർ പാടും വെള്ളക്കടുക്കനണിഞ്ഞും
[ധൈര-
മോതിരത്തിൻ മിന്നുക്കത്താൽ മിന്നലണിഞ്ഞും
കുത്തുകൊഴുത്തുനീണ്ടമീശയൊരുചാണിൻനീളം
മുക്കി തേർവാലുപോലെ വളച്ചുയച്ചും
പിൻകുടുമകെട്ടിവച്ചും, കുങ്കുമത്താൽ പൊട്ടണി
ചെങ്കതിർ നേർമിഴികളിൽ മയ്യെഴുതിയും [ഞ്ഞും
മന്ദഹാസം താംബൂലമൊതുക്കിയും കവളിലൊരു
യണിഗീശനിരിക്കുന്ന യീശ്വരസുന്ദരൻ
ധനപതിസമനാമീ രസികനെയറിയാത്ത
മനുജരില്ലൊരുത്തരു മുപ്പുരഞ്ഞിലായ്

ളെളിയിലെ വ്യാതിൽവഴിയൊരുമതിമുഖിയതാ-
യൊളിവീശിയണയുന്ന മലർമങ്കപോൽ
അലങ്കരണങ്ങളേയു മണിഞ്ഞിട്ടില്ലെന്നാകിലും
പൊലിമചേരുന്നൊരക്കായം കാമനീയകം
പലനാളായ് കൊതിപൂണ്ട പലഹാരംകണ്ടിട്ട
നിലവിട്ട് തുടിച്ചിട്ടും ചെറുകുട്ടിപോൽ[പ്പോഠം
ഉഴറിമഞ്ചത്തിൽനിന്നുമെഴുനേറ്റുപാതി;
വ്യഥിതയാവിഭ്രമത്തിൽ യണിഗീർശനം. [വീണ്ടും
വിറയ്ക്കുന്ന സജ്വരനായ്മുളയ്ക്കുന്ന രോമാഞ്ചവു-
മറയ്ക്കുന്ന കാർച്ചകണ്ണിൽ ജലപീഡപോൽ
വിളറുന്ന മുഖ,മതായിടുന്ന മൊഴിസ്വേദം
തെളിയുന്ന ഭയമയാഠംക്കണ്ണ വില്ലതാൻ
ചെറുതൊരു ചിരിപൂണ്ടങ്ങുരയ്ക്കുന്നസോപചാരം
ഉറയ്ക്കുന്ന ധീരഭാവം നടിച്ചു മാത്രം.
"തളർന്നുപോതളിരതിർമുട്ടുമേനി നടന്നതിൽ
ളെളിയിലായ് നില്പതെന്തേ? പരിജനംപോൽ
കരുകപ്പനൊളിച്ചുകളിച്ചുപോരാഞ്ഞി
[പ്പോഠം
തരത്തിലായ് തകർത്തിടാൻ തിരിച്ചതാമോ?
യരിക, യരിക! മമ ഹൃദയമിമോഹിനീ! നീ-
യിരുന്നിട്ടസാധ്യമെന്ന,ലങ്കരിക്കു."
യിടകേസരികളുടെ മട്ടുമൊഴികളെയോർത്തു
കൊട്ടം തപസ്വിനിയുള്ളാൽഹസിച്ചുപോയി!
പരമദുസ്സാഹമത്രേ പരാശ്രയ ജീവിതം; മേൽ
ടുരയിതിൽ പരമുണ്ടോ നരക്കു പാരിൽ
പരതന്ത്രതയാൽ മർത്ത്യൻ പട്ടിയെപ്പോൽ കഴിയു
വരമിങ്ങെത്രയും വേഗം മരിക്കനല്ല. [തിൽ
മനമാടിയുഴറുമക്കാമിയുടെ നികടത്തിൽ
മനസ്വിനി ഗതഭയമുരച്ചുമന്ദം
ഫലിച്ചിതു പ്രഭോ തവ്യഭിലാഷതരുവിന്നീ
വിലകെട്ടമണലെഴും മരുതടത്തിൽ
അണഞ്ഞിതുഗ്രഹത്തിലെൻഗുരുവരനിന്നുശിഷ്യ
ഗണമൊന്നിച്ചുതിഥിയായ് പരംപുരുഷൻ
ഗുരുപൂജകഴിക്കുവാനൊരു കഴിവില്ലാഞ്ഞു മേൽ
മരുവുന്നതിനു മനംകൊതിയില്ലൊട്ടും
കനിഞ്ഞൊന്നനുഗ്രഹിക്കിൽ, തിരിച്ചിങ്ങണ
ഞ്ഞിടാം ഞാൻ ജനമെല്ലാമകന്നീടും നിശാതന്നിലായ്.
മതിമാനാം മനുഷ്യനെ മാടാക്കീടും ദാരിദ്ര്യമേ!
സതികളിലെത്രപേരെ പ്പതിപ്പിച്ചു നീ!
മിതഭാഷിണിമതങ്ഗിയെയുമുരച്ചില്ലംനില്പ്പേ
മതിയിട്ടു യണിഗചരൻ യിസ്മയിച്ചുപോയ്.
"യിചിത്രം! യിചിത്രമിയു സപ്തമോയെന്മതി
സുചരിത്രയിവളുടെ മാനസാന്തരം [ഭ്രാന്തോ
അധികപ്രയത്നത്താലുമസാധ്യമാണെന്നുറച്ചെ-
ന്മതിമങ്ങിയരണ്ടെത്ര യിയശനായി
യശംയദയിവളെന്നെറവിലയറിഞ്ഞതുമിപ്പോഠം
നിശാതന്നിലണഞ്ഞീടാ മെന്നല്ലേചൊന്നു!
മധുരസംചൊരിയുന്നെൻ സുകൃതമാംവല്ലിപൂത്തു
മധുകരംപോലെനിക്കും സുധനകരാൻ"
കട്ടയിഷകഠോരമാം കുഞ്ഞിരക്കനിതൻഭംഗി
'മടയനെ' മയക്കീടാം മധുഫലമായ്.
ധനധാന്യയിഭവങ്ങളും, പ്രതാപങ്ങളിയലെ
മനമേറേമദംകൊള്ളും നരകിടങ്ങളും
സ്മരിക്കുന്നില്ലഹോ! തെല്ലും നരകങ്ങളിഹത്തി
പരിമോഹാലേറാമനുഭവിച്ചിടിലും [ലെ
പലവിധയിഭവമാഘത്തകനെറയൊരുചില്ലീ-
ചലനത്താലവളുടെ പിറകെയെത്തി.
ചതുർവിധഭോജനങ്ങളൊരുക്കിത്തൻഗുരുവിനെ
നതിപൂവ്വം മഹാഭക്ത നിന്നേദിക്കുന്നു.
ആനന്ദാശ്രുചൊരിയുമേയിരുകരംകൂപ്പിനിന്നാ-
യനഘനെറ പദപത്മം പണിഞ്ഞിടുന്നു.
അമൃതവുമെതിർതോല്പുമശനത്താൽമുദമാന്നീ
ശമധനരസംഖ്യമായാശീർവ്വദിച്ചു.
നാഴികപതിനഞ്ചുപോയ് പതംഗനും പ്രതീചി
വഴിനോക്കി പടമൂന്നിത്തുടങ്ങുകയായ്. [തൻ
എരിപൊരിപാവും പുരവീഥിയുടെയറ്റത്തായി-
ട്ടൊരുകൈയ്യണികുണിതം മുഴങ്ങിടുന്നു.
അടുത്തടുത്തണയുമേ ഹരിഗീതകോലാഹല-
മിടയ്ക്കിടയ്ക്കുയരുന്ന കളരവത്തിൽ
ഉത്തമാങ്ഗം ചുററിക്കെട്ടിമറച്ചൊട്ടിപിൻപേ
മുത്തരിയും കാററിലാടിത്തഴകിടയേ [തുങ്ങു-
നെററിയിലെനാമരേഖ കതിന്നിട്ടുചാഞ്ചിച്ചുറെ
പ്പുററിടുന്ന യിയല്പുയിരിററിറുവീഴ്ത്തി

അസ്ഥിമാത്രശരീരത്തിൽ കീറയൊരുസോമൻ
യിസ്തുതമാമോലക്കുട മുമലിലേന്തി [ചാത്തി
അക്ഷമാല്യത്തോളംനീണ്ടുയലംതോളിൽകനം
താവും
ഭിക്ഷവാങ്ങാൻ മിനുങ്ങുന്ന മൊന്തയുംതൂക്കി
അന്തണനൊരുവ്യനതായണയുന്നുണ്ടാത്മാനന്ദൻ
ബന്ധുരാംഗിമതങ്ഗിതൻ മങ്ഗല്യസൂത്രം.
പാടിക്കുഴഞ്ഞാടിവരും പാവ്ണേന്ദുമുഖിമാരിൽ
ക്ഷുടിക്കുടുകിടയുള്ളമാടിടാത്തോനൊ
മാലോകരെമനംമാറും നന്മാണിക്യമഹാമണി
മാലയേയുമോലപോലെമതിപ്പവനൊ
പുലയച്ചെറുക്കനെയും പുരത്തിന്നധീശനെയും
വിലയൊരേനിലയിലായ് കരുതുവോനൊ

പത്മസുന്ദരൻ.

(അതിമനോഹരമായ ഡിറ്റക്ടീവ് നോവൽ)

തമിഴിൽ 80-ൽപരംനോവലുകൾ എഴുതിയിട്ടുള്ള ശ്രീ. എം. കോതനായകിഅമ്മാളുടെ കൃതികളിൽ ഒന്നാണ് "പത്മസുന്ദരൻ." ഈ അനഘമായ സാഹിത്യസമ്പത്തിന്റെ വൈഭവം മലയാളികൾക്കുടി ആസ്വദിക്കണമെന്നുകരുതി, ഞങ്ങൾ അതു തർജ്ജിമചെയ്തു ഇതാ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരിക്കുന്നു.

രണ്ടു വലിയഭാഗങ്ങളടങ്ങിയ ഒരു ഒന്നാന്തരം നോവൽ. ഓരോ ഭാഗത്തിനും വില രൂപാ 2.

റെഡ്യാർ പ്രസ്സ്-തിരുവനന്തപുരം.

യിശിഷ്ടനപ്പുരുഷനെ, യിശ്വാസാംഗുരുവിനെ
യിശാലാത്മാ യിപ്രൻ വീണ നമസ്കരിച്ചു.
ഭിക്ഷയുടെവിഭവങ്ങളക്ഷിതിസുരാഗ്ര്യൻകേട്ട-
ങ്ങക്ഷമിഴിച്ചുല്പനേരം നിന്നുപോയിയു
സദനത്തിനകംപുക്കു സാധ്വമ്മിണിസമീപം
സദയമീസമാചാരം ചോദിച്ചുയോഗം:
അവികലതപോധന്യയവനീസുരേശപത്നി
അവനതമുഖിയായിട്ടഖിലംചൊന്നാൾ
കോപംകൊണ്ടു ശപിക്കുവാൻ ഗൌതമനോ
ഭ്രസുരേന്ദ്രൻ
പാപഹീനമതങ്ഗിയുമഹല്യയാണോ!
ജായയിങ്കൽശങ്കതോന്നാൻ ജമദഗ്നിയാണോ യി
മായയെജയിച്ചസതി, രേണുകയാണോ! [പ്രൻ
ആനന്ദാമൃതാബ്ധിയിലെയലകളിൽതാണൊ
യാനന്ദനന്ദനഭക്തൻ മദിച്ചുരച്ചാൻ [ങ്ങി
ധന്യനഹമിന്നുതന്നെ, കൃതകൃത്യയായിനിയു-
മിന്നുതാൻ നിൻജ്ഞാനശിഖിതെളിഞ്ഞുയന്നു.
ഗുരുരൂപധാരിയാം ശ്രീനാരായണനൊരാളല്ലേ
പുരുഷനായുള്ളഭഗേ ഭ്രജംഗശായി
ഏഴുനിലമണിമേടയ്ക്കുകംപുക്കുയസിച്ചോക്കും
ഏഴകളാമെരുത്തിലെ പുലയക്കുമേ,
ഒരുത്തനേയുള്ളുഭത്താ സകലപ്രകൃതികൾക്കും
പൊരുത്തമില്ലാതെന്തുനീ വരുത്തമാളാൻ!
എള്ളിന്നുള്ളിലെണ്ണപോലെ യെങ്ങുംനിറഞ്ഞെ
ന്നുമേയെ-
ന്നുള്ളിലുള്ളിരുളിൽമിന്നും പരംപൊരുളേ
ളൺമയമിത്തനുവിലെ യഭിമാനമററിന്നിവിടം-
ക്കുൺമയിൽ മനംലയിച്ചു ധന്യധന്യൻ ഞാൻ!
ഇദമോത്തമാനന്ദാശ്രുനേത്രനാമജ്ജീവന്മുക്തൻ
സാദരം സഹചരിതൻ കരംഗ്രഹിച്ചു.
ദേശികൻതൻതിരുമുൻപിലണഞ്ഞെല്ലാമുണത്തി
ങ്ങാശയററിട്ടീശരായോക്കേതവിജ്ഞാതം! [പ്രി-
പദപത്മങ്ങളിലശ്രുധാരയാലെയഭിഷേകം
മുദമാർന്ന ചാത്തും ഭക്തമിഥുനത്തിനെ
കരുണാകടാക്ഷങ്ങളാൽ കഴുകിസുസ്മിതപൂവ്വം
കരതളിരാലദ്ദേവൻ തഴുകിനിന്നു.
ഭക്തജനത്തിനപരും പരവശതയെപ്പാത്തു
ഭക്തപരായണനുണ്ടോ പരിമോദിപ്പൂ!!

(തുടരും)

അവരുടെ ഓണം

കയിയൂർ എം. എസ്.

ചിങ്ങമാസം—ഒന്ന്!

ഗോപാലന്റെ ഹൃദയത്തിനു ചൂടുപിടിച്ചു. യല്ലാത്ത ഒരു പുകച്ചിൽ. അനേകമനേകം ആവശ്യങ്ങളുടെ മുമ്പിൽ ഒഴിഞ്ഞ കൈയുമായി നിസ്സഹായനായി നില്ക്കുമ്പോൾ ഹൃദയത്തിനുണ്ടാകുന്ന ഒരുണ്ണം. അതു ചുടുചുടുക്കുന്നതെന്തു വീർപ്പുകളായങ്ങനെ പുറത്തുവന്നു.

കാരണമുണ്ട്!

ഓണത്തിനു് ഇനിയും കുറച്ചു ദിവസങ്ങളേയുള്ളൂ. എങ്ങും ഒരു നവചൈതന്യത്തിന്റെ പ്രസരിപ്പു കാണാറായി. ഓണമഹോത്സവം ആഘോഷിക്കുവാനുള്ള ഒരുക്കം. അതൊക്കെ കണ്ടപ്പോൾ ഗോപാലന്റെ ഹൃദയവും വെമ്പൽകൊണ്ടു. അവനുമുണ്ടു് ഒരു കുടുംബം. മാതാവും പിതാവും ഭാര്യയും കുട്ടികളും എല്ലാമുള്ള ഒരു കുടുംബം. അവരും മനുഷ്യരാണു്, മാനുഷികമായ ആശകളും ആഗ്രഹങ്ങളും അവർക്കുമുണ്ടു്. ഓണത്തെപ്പറ്റി കേൾക്കുമ്പോൾ അവർക്കും ചിലതൊക്കെ ആശിക്കാനും, പിന്നെ അനുഭവിക്കാനുമുള്ള അവകാശമുണ്ടു്. അവരും കേരളത്തിലെ മണ്ണിൽ ജനിച്ചുവളർന്ന ആ പരിസരത്തിലല്ലെ ജീവിക്കുന്നതു്.

പക്ഷെ...!!

പക്ഷെ ഗോപാലൻ എന്തുചെയ്യും! അവന്റെ കൈയിൽ ഒരു പൈസാപോലുമില്ല. പട്ടണത്തിലെ ഒരു ഫാക്ടറിയിൽ ജോലിചെയ്യുന്ന അവനു കിട്ടുന്നതു വെറും തുച്ഛമായ ഒരു കൂലിയാണു്. മാതാപിതാക്കളും ഭാര്യയും മക്കളും അവനുമുൾപ്പെടെ ഏഴംഗങ്ങളുള്ള അവന്റെ കുടുംബത്തിനു അതു നിത്യവൃത്തിക്കുപോലും മതിയാകുന്നതല്ല. പിന്നെ എങ്ങനെ സമ്പാദിക്കും! ഇത്തരം ആവശ്യങ്ങൾക്കുവേണ്ടി സസന്തോഷം ചെലവിടുവാൻ അവന്റെ കൈയിൽ എങ്ങനെ പണമുണ്ടാകും!

കൂലികിട്ടിയാൽ...!

ഓരോ ആഴ്ചയുടേയും അവസാനം കണക്കുതീർത്തു കൂലി കൈയിൽ കിട്ടും. കിട്ടുന്നസമയത്തു ഒന്നു കാണാമെന്നല്ലാതെ അതുകൊണ്ടു പറയത്തക്ക യാതൊരാശ്വാസവും ഗോപാലനുണ്ടാകുന്നില്ല. കിട്ടുന്നതും അതിന്റെ നാലിരട്ടിയും കൂടി ചെലവുചെയ്താലും തീരാത്തആവശ്യങ്ങളും അത്യാവശ്യങ്ങളുമാണു് അവനു ചുറ്റും കുന്നുകൂടികിടക്കുന്നതു്. ഉണ്ണണം, ഉടുക്കണം, കിടക്കണം. മനുഷ്യരായ അവർക്കും ജീവിതത്തിനു ഇതൊക്കെ കൂടിയേ കഴിയൂ. പക്ഷെ ഈവക ആവശ്യങ്ങളുടെ 'പ്രാഥമികാവസ്ഥ'പോലും നിറവേറ്റുവാൻ അവർക്കു കഴിയില്ല. പാവങ്ങളെ കൊല്ലാതെകൊല്ലുന്ന ഈ റേഷൻകാലത്തു പിന്നെ പറയാനുമില്ലല്ലോ. അരിയാങ്ങണം, തുണിവേണം, വീടുമേയണം. ഇതെല്ലാം അത്യാവശ്യങ്ങളാണു്. അതും പോരാ! രോഗിണിയായ മാതാവു—വൃദ്ധനായ പിതാവു—അനാരോഗ്യത്തിന്റെ മൂർത്തീകരണങ്ങളായ ശിശുക്കൾ—അങ്ങനെയും കിടക്കുന്നു ചില പ്രശ്നങ്ങൾ. അവർക്കു ദിവസവും മരുന്നുവേണം. ഒന്നിനുമാറുമ്പോൾ മറ്റൊന്നിനു്. 'മരുന്നും മന്ത്രവും' ഒഴിഞ്ഞിട്ടു നേരമില്ല. മരുന്നു കടിക്കുന്നവർക്കു അതിനനുസരിച്ചുള്ള ക്ഷീണം വേണം. കുട്ടികൾക്കു മരുന്നു കൊടുക്കാൻ മിക്കപ്പോഴും പഴുവിൻപാലും ചെറുതേനും അത്യാവശ്യമാണു്. എല്ലാറ്റിനും

പണം വേണം. സമ്പാദിക്കാനല്ല. വെറും അന്നന്നത്തെ ജീവിതാവശ്യങ്ങളെങ്കിലുമെങ്കിലും പണം വേണം. അതാണ് ഗോപാലന്റെ ആവശ്യം. എന്നാൽ...!

എന്നാൽ എന്താണ് ഫലം? അവൻ പണിയെടുക്കുന്നുണ്ട്. എല്ലുമുറുങ്ങെ പണിയെടുക്കുന്നുണ്ട്. ദേഹം വിയർക്കെ അദ്ധ്വാനിക്കുന്നുണ്ട്. ഒന്നുമാത്രമില്ല. അവന്റെ അദ്ധ്വാനത്തിനുതക്ക പ്രതിഫലം. ജീവിതാവശ്യങ്ങൾക്കെങ്കിലും മതിയാകുന്ന കൂലി. അങ്ങനെ അവനും അവന്റെ കുടുംബവും പട്ടിണിയുടെ പട്ടടയിൽ ദഹിക്കുകയാണ്. അവന്റെ കുടുംബം നരകത്തിന്റെ തനിപ്പകർപ്പായി മാറിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. നരകത്തിലേക്ക് പോകുക എന്നു പറഞ്ഞാൽ ഗോപാലൻ കണക്കാക്കുന്നതു ജോലികഴിഞ്ഞു കമ്പനിയിൽനിന്നും അവന്റെ കുടിലിലേക്ക് പോകുക എന്നാണ്. അവിടെ: അവന്റെ ഹൃദയസമാധാനത്തേയും സൈ്വരതയേയും പറിച്ചുകീറുന്ന നരകപ്പിശാചുക്കൾ പല്ലിളിച്ചു കണ്ണുംമിഴിച്ചുങ്ങനെ ഇരിക്കുന്നുണ്ടാവും. പട്ടിണി, നഗ്നത, രോഗം എന്നിവയുടെ ക്രൂരരംഗങ്ങളായ കുടുംബാംഗങ്ങൾ "കൊണ്ടാ, കൊണ്ടാ" എന്നു പറഞ്ഞു നിസ്സഹായതയുടെ നീണ്ട നിലവിളിയുമായിട്ടങ്ങനെ ഇരിക്കുകയാണ്. അതൊക്കെ കാണുമ്പോൾ—! അതൊക്കെ കേൾക്കുമ്പോൾ—!! ഗോപാലന്റെ ഹൃദയം പൊട്ടിത്തെറിയും. ഒരു തൊഴിലാളി കുടുംബനായകനാകുക! ഒരു ദരിദ്രനായ ഭർത്താവും കുട്ടികളും ഉണ്ടാകുക! ഗോപാലൻ പറയും അതൊക്കെ ഇന്നത്തെ സമുദായത്തിൽ അവശ്യമില്ലാത്ത സംഗതികളാണെന്നു. അവന്റെ അനുഭവം അതാണ് അവനെ പഠിപ്പിച്ചതു. "ഭഗവാനെ!" ജീവിതത്തിന്റെ പരുപരുത്ത യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളുമായിട്ടേറ്റുമുട്ടുമ്പോൾ അവശ്യങ്ങളുമായിട്ടേറ്റുമുട്ടി നിരാശനായി പിന്മടങ്ങുമ്പോൾ ഗോപാലൻ സകല സങ്കടവും സമർപ്പിക്കുന്നതു ആ നാമത്തിനു മുമ്പിലാണ്. അതു അവനേറെയും അവനേപ്പോലെയുള്ളപട്ടിണിപ്പാവങ്ങളുടെയും പാരമ്പര്യമാണ്.

കഴിഞ്ഞ കൊല്ലവും!

ഗോപാലന്റെ ഹൃദയം അങ്ങനെ ഭൂതകാലത്തിലേക്കു തിരിഞ്ഞു. കഴിഞ്ഞകൊല്ലവും ഓണം വന്നപ്പോൾ അവന്റെ കുടുംബം അതിനുമുമ്പേ കണ്ണടച്ചു മൌനം ദീക്ഷിക്കുകയായിരുന്നു. അവനന്നു സുഖമില്ലാതെ കിടപ്പായിരുന്നു. ഒന്നു തിരിഞ്ഞുനോക്കാൻപോലും ആരും ഉണ്ടായില്ല. അവനും അവന്റെ കുടുംബവും അന്നു 'കണ്ണുനീരും കൈയു'മായി കഴിഞ്ഞു. തന്റെ നാടിനേറെയും നാട്ടുകാരുടേയും സുഭിക്ഷതയും സുഖാവസ്ഥയും കണ്ടു സന്തോഷിക്കുവാൻവന്ന മഹാബലിപോലും ആ വഴിക്കൊന്നു തിരിഞ്ഞുനോക്കിയില്ല. ഒരു പക്ഷെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലം മുതലേ ഇതൊക്കെ നടപ്പിലിരുന്നിരിക്കണം. ഭരണാധികാരികൾക്കുപോലും പാവങ്ങളുടെനേരെയുള്ള പുച്ഛമനോഭാവം അന്നു—!

കഴിഞ്ഞ ഓണത്തിനു—അയൽവാസികളെല്ലാം ഓണമഹോത്സവം കൊണ്ടാടിയപ്പോൾ അവനും അവന്റെ കൊച്ചു കുടുംബവും കണ്ണുനീരും നെടുവീർപ്പുമായി കഴിയുകയായിരുന്നു. അയൽവാസികളായ കൊച്ചുകുട്ടികൾ വിഭവസമൃദ്ധമായ ഊണും കഴിഞ്ഞു. ഊഞ്ഞാലാടി പാട്ടുംപാടി കളിച്ചു രസിച്ചു നടന്നപ്പോൾ അവന്റെ കുഞ്ഞുങ്ങൾ കത്തിക്കയറുന്ന വിശപ്പിന്റെ ആധിക്യത്താൽ അശക്തരായി അവനുചുറ്റുമിരുന്നു കരയുകയായിരുന്നു. മറ്റുള്ള കുട്ടികൾ പുതിയ വസ്ത്രങ്ങൾ ധരിച്ചു ആഹ്ലാദിച്ചു നടന്നപ്പോൾ അവന്റെ കുഞ്ഞുങ്ങൾ നാണം മറയ്ക്കാനുള്ള കീറത്തുണിപോലുമില്ലാതെ കടിലിനകത്തു കുത്തിക്കുനിയിരിക്കുകയായിരുന്നു. എല്ലാ വീടുകളിലുമുള്ള സ്ത്രീകൾ വിഭവസമൃദ്ധമായ ഊണിനുള്ള 'ചട്ടവട്ടങ്ങൾ' കൂട്ടുമ്പോൾ അവന്റെ ഭാര്യ മണൽക്കിഴിയുണ്ടാക്കി രോഗക്കിടക്കയിൽ കിടക്കുന്ന അമ്മയുടെ ഉത്തരവിനു കൂടുപിടിക്കുകയായിരുന്നു. അവൻ ഒരു തൊഴിലാളിയാണെങ്കിലെന്തു? ഒരു മനുഷ്യനല്ലേ? ഒരു

ത്തായല്ലേ? മൂന്നു പിഞ്ചുകുഞ്ഞുങ്ങളുടെ പിതാവല്ലേ? വൃദ്ധരായ മാതാപിതാക്കളുടെ രക്ഷിതാവായിത്തീർന്നിരിക്കുകയല്ലേ? അവരെല്ലാം അവനെ നോക്കിയല്ലേ ജീവിക്കുന്നതു്. അവരുടെ അഭ്യർത്ഥനം നിറവേറ്റുവാനുള്ള ഭാരം അവന്റെ മേലല്ലയോ.

എങ്കിലും—!

എങ്കിലും അവക്കൊരുനേരത്തെ ഭക്ഷണം എങ്കിലും ഉണ്ടാക്കി കൊടുക്കുവാൻ—ഒരു കഷ്ണം തുണിയെങ്കിലും വാങ്ങിച്ചു കൊടുക്കുവാൻ അവനു കഴിഞ്ഞതില്ല. ആ കിടപ്പിൽ കിടന്നുകൊണ്ടു് അവൻ എന്തുചെയ്യും? അവൻ ജോലിചെയ്യുന്ന കമ്പനിയിലേക്കു ഒരാളെ പറഞ്ഞയച്ചു. തനിക്കു സുഖമില്ലെന്നു മാനേജരെ അറിയിച്ചു ഒരു സഹായത്തിനപേക്ഷിക്കാൻ. രണ്ടു മൂന്നു ദിവസം ജോലിചെയ്തതിന്റെ കൂലി അവനു കിട്ടുവാനുണ്ടായിരുന്നു. അതുടെ അവസാനം കണക്കുതിക്കുന്നതിനുമുമ്പാണു് അവൻ കിടപ്പായിപ്പോയതു്. ആ രണ്ടു മൂന്നു ദിവസത്തേക്കുലിയും അയച്ചുകൊടുത്തെ കുറെ പണം അഡ്വാൻസായും കൊടുത്തു തന്നെ സഹായിക്കണമെന്നു പറഞ്ഞാണു് ഗോപാലൻ മാനേജരുടെ അടുത്തു ആളിനെ അയച്ചതു്. എന്നാൽ കഷ്ടതയെന്തന്നറിഞ്ഞിട്ടില്ലാത്ത ആ കൽക്കുഹൃദയൻ—പട്ടിണിയെന്തെന്നറിഞ്ഞിട്ടില്ലാത്ത ആ പരമദുഷ്ടൻ ഒരു പൈസാപോലും കൊടുത്തയച്ചില്ല. സുഖക്കേടാണെന്നു കള്ളംപറഞ്ഞു വീട്ടിൽ കുത്തിയിരുന്നു സുഖമെടുക്കുന്നവർക്കു കൊടുക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൈയിൽ പണമില്ലപോലും! ഗോപാലൻ അയാളെ കബളിപ്പിച്ചു മറേറതോ കമ്പനിയിൽ ജോലി സ്വീകരിച്ചുപോലും! 'ആ കാക്കോടകൻ' വിചാരിച്ചു. പല വ്യക്തികളും അങ്ങനെ തങ്ങളുടെ അളവുകോലുകൊണ്ടുതന്നെ മറുള്ളവരേയും അളന്നുനോക്കുക പതിവാണല്ലോ. ഏതായാലും ചെയ്തുകഴിഞ്ഞ ജോലിയുടെ കൂലിപോലും ഗോപാലൻ ചെന്നാൽ മാത്രമേ കൊടുക്കുമെന്നു അയാൾ തീർത്തുപറഞ്ഞു. അങ്ങനെ രോഗക്കിടക്കയിൽ കിടന്നുകൊണ്ടു ഗോപാലൻ കഴിച്ചുകൂട്ടിയ ദിവസങ്ങൾ വിശേഷിച്ചും വിഷമകരമായിത്തീർന്നു. അവന്റെ അവസാനത്തെ ആശയും പൊയ്പ്പോയി. എന്തിനധികം. അങ്ങനെ കഴിഞ്ഞുകൊള്ളാം ഓണം വന്നപ്പോഴും ഗോപാലനും കുടുംബവും പട്ടിണിയുടേയും രോഗത്തിന്റേയും നരകയാതനയനുഭവിച്ചു വെന്തുനീറുകയായിരുന്നു.

രോഗക്കിടക്കയിൽ തന്റെ അടുത്തിരുന്നു കണ്ണുനീരൊഴുക്കിയ തന്റെ ഓമനമക്കളോടു ഹൃദയം തകർന്ന ഗോപാലൻ അന്നു പറഞ്ഞു:—"എന്റെ പൊന്നു മക്കൾക്കു് അച്ഛൻ അടുത്ത കൊല്ലം എല്ലാം ശരിയാക്കിത്തരാം. നല്ല ഉടുപ്പും നിക്കറും പാവാടയും ബ്ലൗസ്സുമെല്ലാം." അവന്റെ ആ പ്രതിജ്ഞയിൽ കുരുന്നുകളായ കുട്ടികൾ അന്നുമുതൽ അടുത്ത ഓണത്തിനുവേണ്ടി കാത്തിരിക്കയാണു്.

കാലം എത്രവേഗം കടന്നുപോകുന്നു! ചുറ്റുപാടുകളെല്ലാം പ്രതികൂലമായാലും അതിനുശ്രദ്ധയില്ല. യാതൊരു ക്ലേശവുമില്ല. ഈ ഗതിവേഗതയിൽ മാത്രമാണതിന്റെ ശ്രദ്ധ. അതേ! അങ്ങനെ ഈ കൊല്ലവും ഇതാ ചിങ്ങമാസം വന്നിരിക്കുന്നു. ഓണമഹോത്സവക്കാലം.

പക്ഷേ—!

പക്ഷേ ഇക്കൊല്ലത്തെ സ്ഥിതി കഴിഞ്ഞകൊല്ലത്തേതിലും മോശമാണു്. കൈയിൽ ഒരു പൈസാപോലുമില്ല. ഒരുമണി അരിയെങ്കിലും കിട്ടാനുള്ള മാർഗ്ഗമില്ല. ഒരു കഷണം തുണിയേ ണമെങ്കിൽ സൂചിമുനയിൽ തപസ്സുചെയ്യേണ്ടതായിട്ടാണിരിക്കുന്നതു്. പരിതഃസ്ഥിതികഠം എത്ര മോശം! എത്ര വ്യത്യാസപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു! ഗോപാലന്റെ ഹൃദയം ഉരുകാൻ തുടങ്ങി.

കൊച്ചുകുട്ടികഠം!

അവക്കു നല്ല ഓർമ്മശക്തിയാണു്. അവരുടെ ഹൃദയത്തിൽ എന്തു പതിഞ്ഞാലും അതു പെട്ടെന്നു മാഞ്ഞുപോകുകയില്ല. ഗോപാലന്റെ കുട്ടികഠം പട്ടിണിപ്പാവങ്ങളാണെങ്കിലും നല്ല

ഒരുമ്മശക്തിയുണ്ട്. അയാളുടെ അച്ഛൻ കഴിഞ്ഞ യജ്ഞം ചെയ്ത ആ പ്രതിജ്ഞയും മനസ്സിൽവെച്ചു പുലർത്തിക്കൊണ്ട് അതു സാധിതപ്രായമാകുന്ന ആ സുദിനത്തിനുവേണ്ടി അയാളുടെ കാത്തിരിക്കുകയാണ്. മാതാപിതാക്കളുടെ യിഷ്ടമണ്ടും പ്രയാസങ്ങളും കുട്ടികൾ അറിയുന്നുണ്ടോ? അവർക്ക് അതറിയാൻ ശക്തിയുണ്ടോ? അഥവാ അറിഞ്ഞാൽതന്നെ എന്തുഫലം! അവരുടെ മുമ്പിൽ ലോകം എപ്പോഴും സുഖസമൃദ്ധമാണ്.

എന്തുചെയ്യും!

ഗോപാലൻ ചിന്തിച്ചു. പ്രായമുള്ളവരുടെ കാര്യം പോകട്ടെ. കുട്ടികളെയെങ്കിലും രക്ഷിപ്പെടുത്തണമല്ലോ. വർഷത്തിലൊരിക്കൽ ഇങ്ങനെയുണ്ടാകുന്ന ഒരു വിശേഷാവസരത്തിലെങ്കിലും തന്റെ കുഞ്ഞുങ്ങളുടെ മിതമായ ആഗ്രഹങ്ങളെ സാധിച്ചുകൊടുക്കാൻ കഴിയാത്ത ഒരാൾ എന്തിനു പിതാവാണെന്നു പറഞ്ഞു ജീവിച്ചിരിക്കണം?

* * *

ഗോപാലൻ നേരേ നടന്നു. ഗീവറീച്ചന്റെ കടയിലേക്കു. അയാൾ അന്നാട്ടിലെ ഒരുപ്രധാന കച്ചവടക്കാരനാണ്. ഒന്നാംതരം ഒരു ജൌളിക്കട—അതിനോടു ചേർന്ന ഒരു റേഷൻകട. ഇതു രണ്ടും അയാളുടെ സ്വന്തമാണ്. സാധുക്കളെ കൊള്ളയടിച്ചു ധാരാളം പണം അയാൾ സമ്പാദിക്കുന്നുണ്ട്. അരിയുടേയും തുണിയുടേയും റേഷൻ വ്യാപാരത്തിനുള്ള ലൈസൻസ് കിട്ടിയിട്ടുള്ള ആ പ്രദേശത്തെ ഏകവ്യാപാരിഅയാളാണെന്നുള്ളതാണ് അതിന്റെ പ്രധാനകാരണം. ഇക്കാലത്തു ഇതു രണ്ടും കിട്ടുന്ന ആൾ മഹാഭാഗ്യവാനല്ലേ. പണം "തുരുതുരാന്ന്" വന്നുകൊണ്ടിരിക്കും. വന്നില്ലെങ്കിൽ അവർ വരുത്തും. അതിനുള്ള "ഞൊട്ടിക്കുവേലകൾ" ഒക്കെ അയാൾക്കറിയാം. ഗീവറീച്ചനും അക്കാര്യത്തിൽ ഒട്ടും പിന്നോക്കമല്ല. എന്നു തന്നേയുമല്ല സൂത്രത്തിൽ പണമടിക്കാനുള്ള "പൊടിക്കൈകൾ" ഒക്കെ അയാളുടെ കൈയിൽനിന്നു പോയതേയുള്ളു. എന്നാലും ആൾ വലിയ ദയാശീലനാണ്. പ്രത്യേകിച്ച് സാധുക്കളോട്. അയാൾക്ക് എന്തു സഹായവും ചെയ്തുകൊടുക്കും. പക്ഷെ ഒരുകാര്യം ഗീവറീച്ചനു വലിയ നിർബ്ബന്ധമാണ്. എന്തെങ്കിലും പണയം വെയ്ക്കാനെങ്കിലും കൈയിലുള്ളവർ മാത്രമേ ഈ വക കാര്യങ്ങൾക്കൊക്കെ തന്നെ സമീപിക്കാവൂ എന്നു. കഴിയുന്നതും ഈതൊക്കെ സമ്പന്നപണ്ടങ്ങൾതന്നെ ആയിരിക്കുകയും വേണം.

ഏതായാലും ഗോപാലൻ അയാളെ സമീപിച്ചു. അവനു കുറച്ചു തുണിയും അരിയുമാണ് അത്യാവശ്യം. വളരെ വളരെ സങ്കോചത്തോടുകൂടെയാണെങ്കിലും അവൻ കാര്യം അയാളെ അറിയിച്ചു. ഗീവറീച്ചൻ വളിച്ച ഒരു പല്ലിളിയോടുകൂടി പറഞ്ഞു.

"നീയൊക്കെ ഇതു വല്ലതും അറിയുന്നുണ്ടോ? ഒരൊറ്റരക്ഷണം തുണിയോ ഒരു മണി അരിയോ ഇപ്പം യരുന്നില്ല. ഓണത്തിനെങ്കിലും വല്ല സ്പെഷ്യൽ കോട്ടാ യരുമെന്നു കരുതിയാ ഇരിപ്പു."

"എനിക്കന്നാ വേണ്ടതു." ഗോപാലൻ വിനീതനായി പറഞ്ഞു.

"ങ്ഹാ! എന്നാ നോക്കാം." ഗീവറീച്ചന്റെ ഹൃദയം അലിഞ്ഞു.

"പക്ഷെ..." അതു പറഞ്ഞു മിടാൻ ഗോപാലനു ധൈര്യം യരുന്നില്ല. എന്നാലും മടിച്ചു നിന്നാൽ സാധ്യമാണോ? അവൻ ഒരു പ്രകാരം ധൈര്യം അവലംബിച്ചു.

"പക്ഷെ അതിന്റെ കാശു കൊറച്ചു കഴിഞ്ഞേ തരാനൊക്കും. അതിനു ദയവുണ്ടാകണം." അതു പറയുമ്പോൾ ഗോപാലനെ വിറയ്ക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

"അതു മതി! അന്നു നീ വാങ്ങിക്കാൻ യരുമ്പം തന്നാമതി."

"അല്ല! ഒരു രണ്ടു മാസം കഴിഞ്ഞു."

"ആ ഏഴ്പ്പാട്ട മാത്രം ഇയിടില്ല. കടം എടു

പാട്ട്.'' വറീച്ചൻ തീർത്തു പറഞ്ഞു. ഗോപാലൻ അവന്റെ ആവശ്യവുമായി അയാളുടെ ഏടയകവാടത്തിന്റെ മുമ്പിൽ മുട്ടിയപേക്ഷിച്ചു. ഒടുവിൽ ആ കവാടം ഒരു പ്രകാരം തുറക്കപ്പെട്ടു.

"ഒരു കാര്യം ചെയ്. എന്തെങ്കിലും ഒരു പണയം കൊണ്ടുവാ. അല്ലാതെ ഇതൊക്കെയെടുത്തു വെറുതെയങ്ങു തന്നാൽ ഞാൻ വല്ല സ്ഥലത്തു നിന്നും കഴിച്ചെടുത്തോണ്ടു വരുന്ന മുതലാണോ?'' വറീച്ചന്റെ അഭിപ്രായം അങ്ങനെ പുറത്തു വന്നു.

പണയം! പണയം!! പണയം!!!

ഗോപാലൻ നിന്നു വിയർത്തു. അവന്റെപക്കൽ എന്താണു പണയം വക്കാനുള്ളതു്. അവന്റെ ചിന്ത ആ ചെറുകുടിലിലേക്കു പാഞ്ഞു. അവിടെ എന്താണു പണയം വയ്ക്കാനുള്ള സാധനം. ഏടയടച്ചിട്ടുകൊണ്ടു അവൻ കുടിലിനകമെല്ലാം ഒന്നു പരിശോധിച്ചുനോക്കി. ഒന്നുമില്ല! വിലപിടിപ്പുള്ള മുതൽ ഒന്നുമില്ല!!..... അയ്യോ!...അയ്യോ!!...അ...യ്യോ...!! അവന്റെ ഏടയം ഒരു സ്ഥലത്തു പതിഞ്ഞു. അവന്റെ ഭാര്യയുടെ കഴുത്തിൽ. അവനും അവർക്കും ആ കുട്ടം ബന്ധത്തിനും ഇനിയും പറയത്തക്കതായുള്ള ഒരേയൊരു സമ്പാദ്യമാണതു്. ഒരു താലി. അവന്റെ ഭാര്യ ജീവനെപ്പോലെ കാത്തു സൂക്ഷിക്കുന്ന ഒരേയൊരു താലി. അവന്റെ ഏടയടച്ചിട്ടു അയളുടെ ഗളത്തിൽ തന്നെ പതിഞ്ഞു. അതു കിടന്നങ്ങനെ മിന്നിത്തിളങ്ങുന്നു. കാര്യനടപ്പിനു് അതു മതി. എന്നാൽ—!എ...ന്നാ...ൽ!! അവർ അതു തരുമോ?!! ആ ചോദ്യം ഉരുവിട്ടുകൊണ്ടു ഗോപാലൻ കുടിലിലേക്കു നടന്നു. അനേകമനേകം ചിന്തകൾ അയവിറക്കികൊണ്ടു. പല പല മോഹനസ്വപ്നങ്ങൾ കണ്ടുകൊണ്ടു. എന്തായാലും ഈ വർഷമെങ്കിലും തന്റെ കുഞ്ഞുങ്ങളെ ഒന്നു ഉപ്പിപ്പെടുത്തണമെന്നുള്ള ദൃഢപ്രതിജ്ഞയോടെ.

* * *

നാളെ ഉത്രാടം. ചിന്നം തിരുവോണം. ആ ദിവസങ്ങൾ എത്ര പെട്ടെന്നു വന്നു കഴിഞ്ഞു. എങ്ങും ഒരുണർവ്. ഒരു പ്രസരിപ്പിന്റെ അലതല്ലൽ. എല്ലാ വീടുകളിലും ഓണം ആഘോഷിക്കാനുള്ള തിടുക്കം. പ്രായമായവർ ഓരോരോ പുറപാടുകൾ ശരിയാക്കാൻ അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും ഓടുന്നു കൊച്ചുകുട്ടികൾ ഓണക്കളികളിൽ ബദ്ധശ്രദ്ധരായി. ഒരു കൂട്ടർ ഊഞ്ഞാലാടി രസിക്കുന്നു. വേറൊരു കൂട്ടർ പന്തുകളിക്കുന്നു. മറെറാരു കൂട്ടർ തുമ്പിതുള്ളുന്നു. അങ്ങനെ ഓരോ കൂട്ടരും.

ഗോപാലന്റെ ഗൃഹത്തിലും കുട്ടികൾ വളരെ ആനന്ദമായി കഴിയുന്നുണ്ടു്. മുറത്തു നില്ക്കുന്ന തൊപ്പായിൽ അവരുടെ അച്ഛൻ കെട്ടികൊടുത്ത ഊഞ്ഞാലിൽ അവരും ആടിരസിക്കുകയാണു്. കഴിഞ്ഞകൊല്ലത്തെ കേട്ടു തീർത്തു് ഇക്കൊല്ലം ഓണം കൊണ്ടാടുവാൻ അവർ തയ്യാറാകുകയാണു്. അവരുടെ മുഖത്തും ആകപ്പാടെ ഒരു പ്രസരിപ്പുണ്ടു്. വരുവാൻ പോകുന്ന ഭാഗ്യത്തെക്കുറിച്ചുള്ള സന്തോഷം. ഓരോരുത്തരും ഓരോരോ വീരവാദങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിച്ചു തുടങ്ങി. കൊതിയുടേയും അത്യാർത്തിയുടേയും പ്രതിധ്വനികൾ. അവർ അങ്ങനെ ഒരു സ്വർഗ്ഗലോകത്തിലാണിപ്പോൾ കഴിയുന്നതു്.

ഭാര്യയുടെ മുമ്പിൽ ഒരാശ്വാസവാക്കുപോലുമപേക്ഷിച്ചതിന്റെ ഫലമായി കിട്ടിയ താലിയും കൊണ്ടു ഗോപാലൻ വീറച്ചന്റെ കടയിൽ പോയിരിക്കയാണു്. അമ്പതുരൂപാ വിലയുള്ള ഒരു ഉരുപ്പടിയാണതു്. ഇരുപത്തഞ്ചുരൂപായെങ്കിലും വാങ്ങിക്കണമെന്നുള്ളതാണു ഗോപാലന്റെ ഉദ്ദേശം. അങ്ങനെ ഇരുപത്തഞ്ചുരൂപായ്ക്കുള്ള ഒരു "ബഡ്ജറും" തയ്യാറാക്കികൊണ്ടാണു് അവൻ പോയതു്. അതുതന്നെ ആവശ്യത്തിനു തികയുന്നതല്ലെങ്കിലും നിവൃത്തിയില്ലാത്തതുകൊണ്ടു തൽക്കാലം അതുകൊണ്ടു തൃപ്തിപ്പെടാമെന്നുള്ളതായിരുന്നു അവന്റെ വിചാരം. പക്ഷെ വീറച്ചൻ വിട്ടുകൊടുക്കുമോ? അയാൾക്കറിയാം

അയൻ അയുസ്സുള്ളകാലം ഇനിയും അതു തിരിച്ചെടുക്കുകയില്ലെന്നു. അയന്റെ അന്നന്നത്തെ ആവശ്യം നടന്നു കഴിഞ്ഞിട്ടു വേണ്ടേ അതു തിരികെയെടുക്കാൻ. അതുകൊണ്ടു കഴിയുന്നതും "ചുരുവിൽ" തട്ടിയെടുക്കണമെന്നുള്ളതാണു് അയാളുടെ "പ്ലാൻ."

ഗോപാലൻ കാര്യം എല്ലാം അറിയിച്ചു് ഇരുപത്തഞ്ചു രൂപായ്ക്കു് ആവശ്യപ്പെട്ടു. ഗീവറീച്ചൻ സാധനം വാങ്ങിച്ചു് ഒരു പരിശോധന നടത്തിയശേഷം പത്തുരൂപാ കൊടുക്കാമെന്നു പറഞ്ഞു. ആവശ്യംപറഞ്ഞുഗോപാലൻ കേണു വീണപേക്ഷിച്ചു. പത്തു രൂപായിൽ ഒരു പൈസാകുറയാതലാണെങ്കിൽ അയാൾക്കു വേണ്ടെന്നു ഗീവറീച്ചനും. അവസാനം പതിനഞ്ചുരൂപാ കൊടുക്കാമെന്നു് അയാൾ ഒരു പ്രകാരം സമ്മതിച്ചു. അതും പണമായി കൊടുക്കുകയില്ല. അതിനുള്ള സാധനങ്ങൾ അയാളുടെ കടയിൽനിന്നും വാങ്ങിച്ചുകൊള്ളണം. ഗോപാലനു എന്തായാലും സമ്മതിക്കാതെ തരമില്ലല്ലോ.

അങ്ങനെ ആ കുടിലിൽ ഗോപാലന്റെ ഭാര്യയും കുഞ്ഞുങ്ങളും മാതാപിതാക്കളും അവന്റെ വരവും കാത്തുകാത്തു വലിയ കലത്തിൽ വെള്ളവുമിട്ടുകൊണ്ടു് ഇരിക്കുകയാണു്.;

"അച്ഛനിപ്പം വരുമോമ്മേ?" വാസുവിന്റെ ചോദ്യമാണതു്.

"വരും." ഗൌരി മകനെ സമാധാനപ്പെടുത്തി.

"ഓണം ഇന്നാണോ നാളെയാണോ?" കൊച്ചുഗോവിന്ദന്റെ സംശയമാണതു്. ഓണമെന്നുവിശേഷങ്ങളറിയാൻ അവനുള്ള തിടുക്കം.

"അമ്പേ! ഈ പിള്ളാരുടെ ഒരു ദിവുതിയേപ്പിന്നെ...!!" പാറുക്കുട്ടി മൂത്ത സഹോദരിയെന്ന നിലയിൽ അവരെ ശാസിക്കുവാൻ തുടങ്ങി.

"ചേച്ചിയോടുമുതേ ഇരിക്കാൻ പറേമ്മേ!" വാസു അമ്മയുടെ അടുത്തു പരാതിപ്പെട്ടു.

"അച്ഛൻ ഉടുപ്പും നിക്കറുമൊക്കെ മേടിക്കും. ഇല്ലേമ്മേ!" കൊച്ചുഗോവിന്ദന്റെ ആശ! ഒരു പുതിയ നിക്കറും ഉടുപ്പും ധരിക്കാനുള്ള അവന്റെ ആശ! അതൊരു വലിയ കാര്യമായിട്ടാണു് അവൻ കരുതുന്നതു്.

"ഓണത്തിനുവല്യപ്പടോം ഉപ്പേരീം കാണുമേമ്മേ!" വാസുവിന്റെ വകയിൽ വെള്ളമൂറി. അവൻ തുള്ളിച്ചാടി. ഗൌരിയമ്മയുടെ കണ്ണിൽ സന്തോഷാശ്രുനിറഞ്ഞു. തന്റെ കുഞ്ഞുങ്ങളുടെ ആഹ്ലാദം കണ്ടിട്ടു് അവൾക്കു് ഇതൊക്കെ സാധിച്ചുകൊടുക്കാൻ പോകയാണല്ലോയെന്നുള്ള സംതൃപ്തികൊണ്ടു അവൾ ഭർത്താവിന്റെ വരവും കാത്തു അക്ഷമയായി കഴിയുകയാണു്. പ്രതീക്ഷകൊണ്ടു നിറഞ്ഞ പതുങ്ങിയ കണ്ണുകൾ ആ കുടിലിനകത്തു നായകന്റെ വരവിനെനോക്കിനോക്കി അക്ഷമയോടെ കഴിയുകയാണു്.

ഗോപാലൻ ഗീവറീച്ചന്റെ കടയിൽനിന്നും അരിയും തുണിയും എല്ലാം കൂടി പതിനഞ്ചുരൂപായ്ക്കു വാങ്ങിച്ചു. സാധനങ്ങൾ കിട്ടിക്കഴിഞ്ഞപ്പോഴേക്കും സമയം വളരെ ഇരുട്ടി. ഓണക്കാലമല്ലേ. എല്ലാ സ്ഥലത്തും തിക്കും തിരക്കുമുള്ള കാലമാണു്. ഏതായാലും വീട്ടിലെത്തണമെന്നുള്ള തിടുക്കത്തോടെ ഗോപാലൻ അവിടെ നിന്നും യാത്ര തിരിച്ചു. പകുതി വഴി എത്തിയപ്പോൾ അപ്രതീക്ഷിതമായ ഒരു കാറ്റും മഴയും ആരംഭിച്ചു. ഈ ഓണക്കാലത്തു് അങ്ങനെ ഒരു കാറ്റും മഴയും ഉണ്ടായതിൽ എല്ലാവരും ആശ്ചര്യപ്പെട്ടു. എന്നാൽ പ്രകൃതിയല്ലേ? അതിന്റെ വികൃതികൾ ചിലപ്പോൾ അസമയത്തും അസ്ഥാനത്തും പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടെന്നുവരാം.

ഭയങ്കരമഴ—കൊടുങ്കാറ്റു—കൂരിരുട്ടു. ഗോപാലൻ വിഷമിച്ചു. കൈയിൽ കുറെ സാധനങ്ങളുമുണ്ടു്. എന്തുചെയ്യും! അയാൾ ഏതായാലും അടുത്തു കണ്ട ഒരു വീടിന്റെ ഉമ്മറത്തു ശരണം പ്രാപിച്ചു. മഴയും കാറ്റും അടങ്ങുന്നതുവരെ അവിടെ കഴിയാമെന്നുള്ള ആശയോടെ.

* * *

ഗീവറീച്ചന് അന്നു വലിയൊരു "പ്ലാൻ" ഉണ്ടായിരുന്നു. കുറെ അരിയും തുണിയും അയിടെ നിന്നും ഇരുപതു മൈൽ അകലെയുള്ള ഒരു സ്ഥലത്തു എത്തിക്കുക. അയിടെയാണു് അയാളുടെ പുത്രിയെ വിവാഹം ചെയ്തയച്ചിരിക്കുന്നതു്. അയിടെ എത്തിച്ചാൽ "ബ്ലാക്കിൽ." വിറ്റു കൊള്ളാമെന്നു് അവർ സമ്മതിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ഒരു രാത്രികൊണ്ടു് ആരും അറിയാതെ ചരക്കു് അയിടെ എത്തണം. നേരത്തേ ഒരു ലോറി അയാൾ പറഞ്ഞു ശരിയാക്കി വെച്ചിരുന്നു. മഴയും കോളും എല്ലാം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഗീവറീച്ചൻ ചരക്കുമായി തിരിച്ചു. എത്രയും പെട്ടെന്നു ഉദ്ദേശസ്ഥലത്തെത്താനുള്ള മോഹത്തോടെ ഡ്രൈവർ കഴിയുന്നത്രയും വേഗത്തിൽ വണ്ടി ഓടിച്ചു. ഗീവറീച്ചൻ അയാളുടെ അടുത്ത 'സീറ്റിൽ' സ്ഥലം പിടിച്ചിരുന്നു.

കാറ്റും മഴയും ഒഴിഞ്ഞുമാറിയപ്പോൾ ഗോപാലൻ അക്ഷയസ്ഥാനത്തുനിന്നും ഇറങ്ങി റോഡിൽകൂടി യാത്ര തുടർന്ന വീട്ടിലേക്കു്. അയിടെ അയാളെ കാത്തു ഭാര്യയും മക്കളും മാതാപിതാക്കളും അത്യുത്കണ്ഠയോടെ ഇരിക്കുകയാണു്. അയാൾ വേഗത്തിൽ നടന്നു. കഴിയുന്നതും പെട്ടെന്നു വീട്ടിലെത്താനുള്ള ആശയോടെ. അങ്ങകലെ ഒരു പ്രകാശം!—ഒരു മോട്ടോർ വണ്ടിയുടെ പ്രകാശം—!! ഗോപാലൻ അതിശയിച്ചു. ഈ അസമയത്തു വണ്ടി വരാൻ കാര്യമെന്താണു്? എവിടെ നിന്നു വരുന്നു?? അവൻ ചിന്തിച്ചു. എങ്ങനെയായാലും അയാൾ സാധനങ്ങളുമായി വേഗം നടന്നു. വണ്ടിയും അതിവേഗതയിൽ ഓടിവരുന്നു. തൊട്ടരെ 'സ്റ്റീടിൽ' അതു് അടുത്തു. എത്രപെട്ടെന്നു അടുത്തുകഴിഞ്ഞു. ഗോപാലൻ പ്രാണഭയത്തോടെ ഒരു വശത്തേക്കു ഓടി മാറി. പക്ഷെ.....! പക്ഷെ...!! മഴ പെയ്തു നനഞ്ഞൊലിച്ചു ചളിയടിഞ്ഞു കിടന്ന ആ നാട്ടുവഴിയിൽ—അധികാരികളെഭയന്ന പ്രാണഭയത്തോടെ വിറച്ചുവിറച്ചു നിന്ന. വണ്ടിഓടിക്കുന്നഡ്രൈവറുടെ നിയന്ത്രണത്തിൽ വണ്ടി നിന്നില്ല. ഗോപാലൻ മാറിയ വശത്തേക്കു വണ്ടിയും മറിഞ്ഞു. റോഡിനു മറുവശത്തുള്ള കഴിയിലേക്കു മറിഞ്ഞ വണ്ടിയുടെ ശബ്ദത്തെയും ഭേദിച്ചുകൊണ്ടു "അയ്യോ! എന്റെ കുഞ്ഞുങ്ങളേ" എന്നുള്ള ഒരു ശബ്ദം മാത്രം വായുവിൽ അലയടിച്ചു. വണ്ടി മറിഞ്ഞ സ്ഥലം ചളിയും വെള്ളവും നിറഞ്ഞു കിടന്ന പാടമായിരുന്നതുകൊണ്ടു അകത്തിരുന്ന വ്യക്തികൾക്കു അപായം വരുന്ന രീതിയിൽ യാതൊന്നും സംഭവിച്ചില്ല. പക്ഷെ ഗോപാലൻ ലോറിയുടെചക്രത്തിനടിയിൽപെട്ടു ചളിയിൽ താഴ്ന്നുപോയി. ഗീവറീച്ചനും ഡ്രൈവറും 'രായ്ക്കുരാമാണം' സ്ഥലം വിട്ടു.

പിറേറ ദിവസം രായിലെ പോലീസ്സുകാരികൾ ഗോപാലന്റെ മജസ്റ്റർ തയ്യാറാക്കുവാൻ വന്നപ്പോഴും അവന്റെ ഭാര്യയും മക്കളും ഓണക്കോപ്പും കാത്തു അവന്റെ വരവും പ്രതീക്ഷിച്ചു പടിക്കലേക്കു നോക്കി അത്യുത്കണ്ഠയോടെ ഇരിക്കുകയായിരുന്നു. ലോറിയുടെ അടിയിൽപെട്ടു ചതഞ്ഞു മുറിഞ്ഞ ശവശരീരമാണു് അവർക്കു കിട്ടിയ ഓണക്കോപ്പു. അവരുടെ ഓണം ഈ വർഷം അങ്ങനെ കഴിയട്ടെ പിന്നെ—!

(പകർപ്പവകാശം കഥാകർത്തൃ.)

കടൽത്തീരത്തിൽ.

റവ. എസ്സ്. പൊന്നമ്മ, കോഴഞ്ചേരി.

നീരവരജനിയി-
ലേകയാ,യലകടൽ-
ത്തീരത്തി,ലഴകേറും
മാമര നിഴൽപററി,
നീല കന്തളച്ചുരു-
ളൊഴുകിയിറങ്ങും തൻ
ലോലമാം ഫാലം വലം
കൈത്തലത്തിനാൽ താങ്ങി,
അളവെന്നിയേ മേന്മേ-
ലുയരും വിചിന്തക-
ളിളകും ഹൃദയത്തി-
നൊട്ടു ശാന്തിയേകിടാൻ
സന്തതം മുട്ടുവിപ്പി-
ന്നാവിയാൽ തൻ മുറവിലു-
മന്തരീക്ഷത്തിന്നുള്ള-
മെമ്പാടുമുരുളിയും,
അകതാർ തുള്ളുമ്പെത്തൻ
മിഴികളും വഴിത്തുവും
കടനക്കടുനീരിൻ
ധാരയാലെന്നേരവും
കോമളകളേബര
ഭാരവാഹിയാം കരി-
മ്പാറയിൽ നയമൊരു
നീരരുണ്ടാക്കിയും,
വേദന മനോജ്ഞമാം
വന്നിതാകാരംചൂണ്ട
മതിരിയൊരു ചെറു
പെൺകൊടിയിരിക്കുന്നു.
മുറവിലും,മണൽത്തരി
പുതുപൂനിലാവതിൽ
മുത്തുകൾപോലെ തിള-
ങ്ങീടുന്നു തെളുതെളെ.

പാദപദ്മള നിക-
രത്തിലൂടരിക്കുപ്പ-
ട്ടീടിനപോൽ ജ്യോത്സ്നയി-
ബ്ഭൂമിയിൽ പതിക്കുന്നു.
അംബരം മുംബിച്ചീട്ടു-
മുമ്മികളെഴുമബ്ധി-
യമ്പിളിയലിഞ്ഞൊഴു-
കുന്നപോൽ ലസിക്കുന്നു.
നിദ്രിതമഹീരുഹ
വല്ലരീ നികരത്തെ-
ത്തെത്തെന്നൽ സൌഗന്ധ്യത്തിൻ
കുമ്പളം പുതപ്പിപ്പൂ.
അബ്ധിയിലസംഖ്യമായ്-
ത്തോന്നീടുംനിജച്ഛായ
നക്ഷത്രനിരനോക്കി
സംതൃപ്തിയടയുന്നു.
രക്ഷികം ഭടക്കൊപ്പം
നില്പ്പുയാണൊരുവരി
മുക്കുവക്കുടിലുകൾ
നിശയിൽ മൂകങ്ങളായ്.
അഴകിൽ വിളഞ്ഞൊരു-
മാനന്ദമാക്കും നൽകും
മധുരോദാരങ്ങളാം
ദൃശ്യങ്ങളിവയിലും
നിമിഷംപോലും തന്റെ
ദൃഷ്ടികളയയ്ക്കാതെ
സുമുഖീമണി ചിന്താ
ന്തയായ് മരുവുന്നു.
അന്തരംഗത്തെ ദ്രവി-
പ്പിച്ചീടും വിചിന്തക-
ളെന്തായാം നമ്മൾ കൂടി
യൊന്നു ചെന്നാരായുക

ശൂന്യത ഭേദിച്ചൊരു
ലക്ഷ്യമേതുമില്ലാതെ
മുന്നോട്ട് പായും യന-
ജായുതനേത്രദ്വയം.
കരം കാന്നീട്ടുന്നതാം
കഥകം പഠിച്ചീടാ-
നതകം മഹാർത്ഥമാം
മഞ്ജുളകാവ്യങ്ങളിതാൻ
ലിപിയിൽ നിബദ്ധമ-
ല്ലക്കാവ്യം, സങ്കല്പത്തിൻ
തിരശീലയിൽ മറ-
ഞ്ഞന്തികമണഞ്ഞാകിൽ
മാധുര്യം ചൊരിഞ്ഞെന്നും
മഹിയിൽവിളങ്ങേണ്ടും
മോഹനസുമം യാട്ടം
കാരണമറിഞ്ഞീടാം
"പുരുഷത്സരത്തിന്റെ
പുണ്യസാമീപ്യത്തിനാൽ
കുതുകം കരകളിൽ
കുമളിക്കയാൽ ലോകർ
തനിലാവിനാൽ വെള്ളി
പൂശിയ ഗേഹങ്ങളിൽ
മറ്റൊക്കെയൊഴിഞ്ഞേറ്റം
മോദമാസ്വദിക്കുന്ന
മല്ലികാ മനോജ്ഞമാം
ശുഭ്രചന്ദ്രിക, യോഗ-
മുല്ലസൽ രജനിയെ-
പ്പ്യയാടയണിയിക്കെ,
ഞാനിങ്ങു പരിതപ്ത-
യായിതാ നെടുവീർപ്പിൻ-
ചൂടിനാൽ ചുരണ്ടോരു
കരളോടിരിക്കുന്നു.
പ്രാണനെക്കാളും സ്നേഹി-
ച്ചീടുന്നതാരെ ഞാന-
പ്രാണേശൻ പോലും ദയാ-
ഹീനനായ് ഭവിച്ചല്ലോ.
എങ്കിലും നിരാശതൻ
പാഴ്ക്കണ്ണിൽ പതിച്ചുഞാൻ
പങ്കിലമാക്കില്ലെന്റെ
ജീവിത മുദ്ദേശം.
ഏകനായ് സമർപ്പിച്ചൊ-
രെൻ കൊച്ചു ഹൃദയമീ
ലോകത്തിനായിത്തന്നെ
ബലിയർപ്പിച്ചീടുമേൻ
ദുരിതം വരിക്കുന്ന
കോടാനുകോടിക്കായി
ഏതേസ്ഥിതം സ്നേഹം
യിഭജിച്ചിടുമീ ഞാൻ.
ഇപ്പരാജയത്തെ ഞാൻ
നിസ്തുല്യ വിജയമായ്
ഏത്തിലോത്തനുദിനം
കർമ്മമാചരിച്ചീടും.
സ്വാർത്ഥവുമഹന്തയു-
മാകെയംബുധി തന്നെറ
ചീത്തോരിയുദരത്തിൽ
വീണുടൻ മറയട്ടെ!
മുന്നം ഞാൻ വിചാരിച്ചീ-
യാരിരാശിതൻ തിര-
ക്കൈകളിലെൻ ശുഷ്കമാം
ജീവിതം സമർപ്പിക്കാൻ.
ഒന്നോടിടുരിതങ്ങൾ-
ക്കാകെയും സമാപ്തി കൈ-
വന്നീടാൻ മായാലോക-
മുക്തിസമ്പാദിച്ചീടാൻ.
ഞാനിങ്ങു സ്വയം ഹത്യാ
പാപമേല്ക്കയില്ല
ഹീനമാംവിധം ധൈര്യം
കൈവെടിയുമില്ല
കണ്ണീരിൽ കഴിയുന്ന
കോടാനുകോടിക്കായി
പുണ്യസേവനംചെയ്യ
ധന്യയായ്ത്തീർന്നീടും ഞാൻ.
സ്വാർത്ഥജന്യമാം ഭാവം
സർവ്വമുപേക്ഷിച്ചു
സർവ്വമംഗളപ്രദ
കർമ്മമാചരിക്കുമേൻ.
ഭാവന തന്നിൽ പണ്ടു
ഞാൻ ദർശിച്ചിരുന്നൊരെൻ
ഭാവി ജീവിതമേ, പോ-
ക്കീടട്ടെ; നമസ്കാരം!"

ബീഭത്സരസം

(V. V. SHARMA, Lecturer, University College, Trivandrum)

ദേവദേവനായ പരമപുരുഷന്റെ നിയോഗമനുസരിച്ചു ബ്രഹ്മാവു പ്രപഞ്ചത്തെ സൃഷ്ടിച്ചു. പ്രപഞ്ചത്തിലുള്ളവർ രസിക്കുവാനായി നന്ദികേശ്വരന്റെ അപേക്ഷയനുസരിച്ചു ബ്രഹ്മദേവൻ ഈശ്വരന്റെ ചരിതത്തെ കഥാവസ്തുവാക്കി വെവ്വേറെനാലു രൂപകസന്ദർഭങ്ങൾരചിക്കുകയും, അവയെ നടന്മാർ അഭിനയിച്ചു താണ്ഡവത്തിൽ കൂടിയവരും കാണികളായി കാണുകയും നാലുവിധമായ രസാനുഭൂതിക്കു പാത്രമാവുകയും ചെയ്തു. ഇങ്ങനെ അനുഭവവിഷയമായിത്തീർന്ന രസങ്ങൾ ശൃങ്ഗാരം, രൌദ്രം, വീരം, ബീഭത്സം ഇവ നാലുമാകുന്നു. ഇവനാലും മറ്റു രസങ്ങളുടെ ഉത്പത്തിക്കു ഹേതുക്കളാകുന്നു. ഹാസ്യം ശൃങ്ഗാരത്തിന്റെയും, കരുണം രൌദ്രത്തിന്റെയും, അദ്ഭുതം വീരത്തിന്റെയും, ഭയാനകം ബീഭത്സത്തിന്റെയും ജന്യമായതിനാൽ അവ നാലും അപ്രധാനങ്ങളാകുന്നു.

"ശൃങ്ഗാരാദി ചതുഷ്ടയമേവ മുഖ്യാ രസാഃ, അന്യസ്യാ ചതുഷ്ടയസ്യാ തത്സംസേർഗ്ഗാദ്ഗൌണാധികം രസതാമിതിനിർണ്ണയഃ."

ശ്രീപരമേശ്വരന്റെ പ്രലയകാലചേഷ്ടിതങ്ങൾ അഭിനയിച്ചു കണ്ടപ്പോൾ ആസ്വാദയോഗ്യമായിത്തീർന്നതാണ് ബീഭത്സരസം. അഘോരതീവൃത്തിയിൽനിന്നും നാനുഖന്റെ ഉത്തരമുഖത്തിൽനിന്നും ജനിച്ചതായും കങ്കാളശൂരനാടികളെ സേവിക്കുന്ന അസ്വസ്ഥാത്മകനായ മഹാകാലമൂർത്തി അതിന്റെ അധിദൈവതമായും നൈല്യം വർണ്ണമായും പറയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

"യദാഽഭിനീതം കല്പാന്ത-
കർമ്മ ശംഭോസ്താണ്ഡവം;
ഭാരതീവൃത്തിതോ ജജ്ഞേ
ബീഭത്സോത്തരാനനാത്."

ബീഭത്സത്തിൽനിന്നു ഭയാനകത്തിന്റെ ഉത്പത്തി ഇങ്ങനെ പറയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു—

"ദുഷ്ടാനാമാദിദേവാനാ-
മസ്ഥിന്യാമുച്യ ഭൈരവേ
രുച്ഛ്വാസാനമയിഷ്യായ
തദ്ഭസ്മാലിപ്യ യത്യതി.
പ്രമഥാ ഭൂതസങ്ഘാസ്തു-
മയേക്ഷ്യ ഭ്രാന്തചേതസഃ
തമേവ ശരണം ജഗ്മുസ്തതോ
ഭയവിമോഹിതാഃ
തസ്മാദ് ഭയാനകോ ജാതോ
ബീഭത്സാദിതി കഥ്യതേ."

ഇപ്പറഞ്ഞ രസങ്ങളിൽ കരുണരൌദ്രബീഭത്സഭയാനകങ്ങൾ നാലും ദുഃഖപര്യവസ്ഥങ്ങൾ. എങ്കിലും അവ കാവ്യത്തിലും നാട്യത്തിലും വിഷയമായി അലൌകികമാംവണ്ണം ആസ്വാദ്യമായി സഹൃദയന്മാർക്ക് ആനന്ദത്തെ നല്കുന്നു.

അരോചകമായതിനാൽ മറ്റു രസങ്ങളെപ്പോലെ ബീഭത്സം കാവ്യവും പ്രചുരവും അല്ല. ഭാസകാളിദാസാദിപ്രസിദ്ധകവികളുടെ കൃതികളിൽ ബീഭത്സവർണ്ണന വളരെ ചുരുക്കമാണ്. കോപം ശമിക്കുന്നതുവരെ ബീഭത്സപ്രവൃത്തി തുടരുന്ന

By kind permission of the station Director, All India Radio, Trivandrum.

Vide letter No. P6 (PT) / 976, dated 13—7—1951.

യുകൊണ്ടും, അതിന്റെ കാഴ്ച ഭയജനകമായതു കൊണ്ടും വീരബീഭത്സഭയാനകരസങ്ങളും തമ്മിൽ അനുബന്ധിക്കുകയും.

ബീഭത്സശബ്ദം ബധധാതുവിന്റെ സ്വാർത്ഥ സന്നന്തരൂപമാകുന്നു. ബീഭത്സത്തിന്റെ സ്ഥായിഭാവം ജുഗുപ്സയാണു്. ഗർഹ്യം നിന്ദ്യം ബീഭത്സ ഇവ പര്യായങ്ങളും. ഗർഹ്യവും നിന്ദ്യവും കുത്സനീയവും ആയ ഭാവം ബീഭത്സം. നിന്ദ്യമായ അതായതു അഹൃദ്യവും അപ്രശസ്തവും അപ്രിയവും അമംഗളവും ആയ അമനോജ്ഞങ്ങളായ വിഷയങ്ങളെ കണ്ടും കേട്ടും ബീഭത്സരസം ഉണ്ടാകുന്നതിനാൽ അവയെല്ലാം അതിന്റെ വിഭാവങ്ങളാകുന്നു. ധാതുദോഷത്താൽ അപ്രിയം ഉണ്ടാവാം. ശ്ലേഷ്മദൂഷിതനു ക്ഷീരം അപ്രിയമാണല്ലോ. സ്വയം ജുഗുപ്സാമയായതു മലാദിസമ്പർക്കത്താൽ അജുഗുപ്സാമാകുന്നു. ശത്രുപ്രശംസയും ബീഭത്സത്തിന്റെ വിഭാവം തന്നെ. എന്തെന്നാൽ ദോഷദർശനം നിമിത്തം അതു തനിക്കു അരോചകമായിത്തീരുന്നു. വിണ്മൂത്രമാംസരുധിരമേദോമജ്ജാദികളും പിശാചാദികളും ആലംബനവിഭാവങ്ങളും.

ബീഭത്സം നീചപ്രകൃതികമാണു്. അനഭിമതദർശനവും ചിത്തത്തിനു ഉദ്വേഗത്തെ ജനിപ്പിക്കുന്നവയും ബീഭത്സഹേതുക്കൾ. താഡനം, പാടനം, പീഡനം, ശിരഃകർത്തനം, കബന്ധനർത്തനം, ജീർണ്ണഗൃഹാരണ്യദർശനം മുതലായവ ഉദാഹരണങ്ങളും. ദ്രൗപദീകചാംബരാകർഷണം, ഹരിശ്ചന്ദ്രന്റെ ചണ്ഡാലദാസ്യം, രോഹിതാശ്വന്റെ ദുർമരണം, മാലതിയെക്കൊല്ലുവാനൊരുക്കം, മാധവന്റെ മഹാമാംസവിക്രയവ്യാപാരം, വധിക്കാനായി ശൂലത്തിൽ കയറുക, ധീരോദ്ധതനായ ഭീമസേനൻ രുധിരപാനം ചെയ്യുന്നതു്, കുംഭകർണ്ണാദിയുദ്ധം തുടങ്ങിയുള്ളവ ബീഭത്സവിഷയങ്ങളും.

ദുർഗന്ധം, വ്രണം ചീഞ്ഞു കൃമിച്ചുഴലിക്കുക, മൃതശരീരം ഛിന്നഭിന്നമായി നിണത്തിൽമുങ്ങിക്കിടക്കുക, ചിതയിൽ ശവം കത്തുമ്പോൾ അസ്ഥികൾ പൊട്ടിത്തെറിക്കുക, ചിത്രവധം, ശ്മശാനത്തിൽ കടപൂതനാദികളായ വികൃതസത്വങ്ങളുടെ സഞ്ചാരവും ചേഷ്ടകളും, കശാപ്പു്, നരകയാതനകൾ, മുതലായവയെല്ലാം ബീഭത്സോദ്ദീപകങ്ങളും. ഇങ്ങനെ നിന്ദിതങ്ങളും നീചങ്ങളും ബീഭത്സവിഭാവങ്ങളാകുന്നു.

നിഷ്ഠീവനം, ആസ്യവലനം, നേത്രസങ്കോചം; സർവ്വാംഗസംഹാരം, ഹല്ലേഖനം, നാസാപ്രച്ഛാദനം, ആസ്യായനമനം, അവ്യക്തപാദപതനം, മുതലായവ അനുഭാവങ്ങളും. അസ്ഥികങ്കാലാദ്യാകുലമായ പിതൃവനത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ പാദപതനങ്ങൾ ഭയം നിമിത്തം അസ്തടങ്ങളാകാറുണ്ടു്. പ്രളയം ഒഴികെ സ്തംഭാദികളായ ഭാവങ്ങളെല്ലാം ബീഭത്സാനുഭാവകങ്ങളും തന്നെ.

ഭ്രമം, ഭയം, ദ്വേഷം, അപസ്മാരം, ഉദ്വേഗം, ആവേഗം, മോഹം, വ്യാധി, ഗ്ലാനി മുതലായവ ബീഭത്സത്തിന്റെ സഞ്ചാരിഭാവങ്ങളാകുന്നു.

കാവ്യത്തിലും നാട്യത്തിലും ഇപ്പറഞ്ഞ വിഭാവാനുഭാവവ്യഭിചാരികളുടെ ഉചിതമായ സാങ്ഗത്യത്താൽ പരിപോഷത്തെ അല്ലെങ്കിൽ രഞ്ജനാധിക്യത്തെ പ്രാപിച്ച ജുഗുപ്സ എന്ന സ്ഥായിഭാവം ബീഭത്സമായിപരിണമിച്ചുസഹൃദയന്മാരെ ആനന്ദമഗ്നരാക്കിത്തീർക്കുന്നു.

"ജുഗുപ്സാ പോഷമാപന്നാ-
ബീഭത്സതേന രസ്യതേ."

"നിന്ദിതാ യേ വിഭാവാഃ സ്യുഃ
സേതരൈഃ സഹകാരിഭിഃ
യദാ സ്ഥായിനി വർത്തന്തേ
തൈസ്തൈരഭിനയൈഃ സഹ
തദാ മനഃ പ്രേക്ഷകാണാം
ബുദ്ധ്യവസ്ഥമസത്ത്വയുക്
ചിദമ്പയീ ച തത്രത്യോ
വികാരോ യഃ പ്രവർത്തതേ.
സ ബീഭത്സരസാഖ്യാം യു
ലഭതേ രസ്യതേ ച തൈഃ."

"അക്ഷീണി ദോഷൈ നിമീലന്തി
യേഭ്യോ ന സ്പൃഹയന്തി ച
തേ ഭയാ നിന്ദിതാഖ്യാഃ സ്യുർ
ബീഭത്സോല്ലാസകാരകാഃ
നിന്ദിതാകൃതിവേഷാശ്ച
നിന്ദ്യാചാരാങ്ഗരോഗിണഃ
ബീഭത്സാലം ബനാഭാവാസ്തേ
പിശാചാദയോ/പിച."

സത്ത്വഗുണം തമോഗുണത്തിൽ ലയിച്ച ചിത്തവൃത്തി ബീഭത്സത്തെ ഭാവനചെയ്യുന്നതാണു്.

നാട്യശാസ്ത്രത്തിൽ ഭാവരാഗതാലാഭിജ്ഞനായ ഭരതമുനി സ്ഥായിഭാവത്തെ മനസ്സിലാക്കിത്തരുന്നതിനായി ഭയാനകം കഴിഞ്ഞു ബീഭത്സത്തെ പഠിക്കുന്നു. അതിനു കാരണം ബീഭത്സത്തിനും ഭയാനകത്തിനും വിഭാവം തുല്യമാകുന്നതു തന്നെ.

"ബീഭത്സദർശനം യത്ര ശ്രോതയഃ സത്ര ഭയാനകഃ—യദേവ ബീഭത്സസ്യ ദർശനം വിഭാവാദിരൂപം സ ഏവ ഭയാനകഃ തദ്വിഭാവതാദൂപചാരസ്യ സ്ഥായിഭാവപ്രതീതിഃ ഫലം."

ഭയാനകത്തിനു വിഭാവങ്ങൾ കൂടുതലായി ഉണ്ടാകാമെന്നു മാത്രം വിശേഷം. ബീഭത്സത്തിന്റെ ഭാവങ്ങളായ രുധിരശൂന്യാദികളും വ്യഭിചാരികളായ ഉദ്വേഗാവേഗമോഹാപസ്മാരാദികളും മുഖവികൂണനാദ്യനുഭാവങ്ങളും ഭയത്തിനുള്ളതുതന്നെയല്ലോ. വേണീസംഹാരത്തിൽ, ദുശ്ശാസനരക്തം കുടിച്ചു ബീഭത്സവേഷനായിരിക്കുന്ന വൃകോദരനെക്കണ്ടു സൈന്യങ്ങൾ ഭയപ്പെട്ടു ഓടുന്നതായി,

"സംസ്മൃത്യൈതാം നിഹതദുശ്ശാസനപീതശേഷശോണിതപീതബീഭത്സവൃകോദരദർശനവൈക്ലബ്യസ്ഖലിതപ്രഹരണാനി രണംദ് വിദ്രവന്തി ബലാനി."

എന്നിങ്ങനെ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതു നോക്കുക. രൌദ്രമാകട്ടെ ശത്രുസംഹാരത്തെ ഫലമായി കരുതി വർണ്ണിക്കപ്പെടുന്നു. ശത്രുദുഃഖത്തിൽ താൻ സന്തോഷിക്കുക സാധാരണമാണല്ലോ.

ഭയം സാത്ത്വികന്മാരുടെ ജുഗുപ്സയ്ക്കു വിഷയമാകുന്നതിനാൽ ഭയാനകത്തിൽനിന്നു ബീഭത്സവും, ബീഭത്സം വിസ്മയത്താൽ നശിക്കുന്നതിനാൽ ബീഭത്സത്തിൽനിന്നു് അദ്ഭുതവും ഉണ്ടാകുന്നതായി അഭിപ്രായക്കാരും ഉണ്ടു്.

ബീഭത്സം രണ്ടുവിധം. അതിൽ ഒന്നാമത്തേതു ക്ഷോഭകാരി. രുധിരാന്ത്രാദികളുടെ ദർശനസ്പർശനാദികളാൽ ക്ഷോഭകാരിയായ ബീഭത്സാനുഭൂതി ഉണ്ടാകുന്നു. കൃമികർദ്ദമപൂതിവിഷ്ഠാദികളിൽനിന്നും ഉണ്ടാകുന്ന ബീഭത്സം ഹൃദയത്തെ വല്ലാതെ ചലിപ്പിക്കുന്നതിനാൽ ഉദ്വേഗകാരി എന്ന രണ്ടാമത്തേതാകുന്നു. അമേധ്യങ്ങളായ വിഭാവങ്ങളെ ആശ്രയിച്ചുണ്ടാകുന്നതിനാൽ ഉദ്വേഗകാരിയായ ബീഭത്സം അമേധ്യമാകുന്നു.

അമേധ്യമായ ജുഗുപ്സ ശാന്തരസത്തിന്റെ സ്ഥായിഭാവമാകുന്നു. മോക്ഷത്തെ ആഗ്രഹിക്കുന്നവനു വിഷയവൈരാഗ്യലക്ഷണമായ അല്ലെങ്കിൽപ്രപഞ്ചത്തോടു ജുഗുപ്സാരൂപമായ ശമംകൊണ്ടു സാധ്യമായതാണല്ലോ ശാന്തരസാനുഭൂതി. അവിദ്യമുള്ള അമേധ്യമായ ജുഗുപ്സ ആസക്തിലക്ഷണവും അമേധ്യലക്ഷണവും മിഥ്യാപ്രതിപത്തിലക്ഷണവും ആയ രാഗദ്വേഷമോഹങ്ങളുടെകൂടെ സാംസാരികഭാവങ്ങൾക്കു പ്രതിപക്ഷമായി മോക്ഷത്തിനു സാധനമായിരിക്കുന്നു. ശാന്തനായ വീതരാഗൻ സംസാരത്തിൽ നിർവിണ്ണനായി സപ്താംഗത്തെപ്പോലും നിന്ദിക്കുന്നു. "ശോകാത് സപ്താംഗാം ജുഗുപ്സതേ." എന്നിങ്ങനെ വചനമുണ്ടു്. "കർമ്മനിമിത്തം ജന്മം." എന്നസിദ്ധാന്തപ്രകാരം ശരീരധാരണം മാത്രം നിർവഹിക്കുന്ന അവൻ ബാഹ്യലോകത്തിൽ എല്ലാംകൊണ്ടും സ്പൃഹണീയമായ പ്രമദാദിയായ വിഷയസാമഗ്രിയോടു വെറുപ്പുള്ളവനായി കാണപ്പെടുന്നു. സ്വാത്മാതിശയലാഭത്താൽ വിസ്മയാനന്ദപരവശനായും ഇരിക്കുന്നു.

"മുഖം ശ്ലേഷ്മാഗാരം, സ്തനൌ മാംസഗ്രന്ഥീ,
ഉരോ മൂത്രക്ലിന്നം."

"ദേഹോ രോഗനിധിർ ജരാവശഗതോ
ഛിന്നാന്തകാധിഷ്ഠിത"

തുടങ്ങിയുള്ള വർണ്ണനകൾ പ്രസിദ്ധങ്ങളാണല്ലോ. എന്നു ചിലർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു.

ജുഗുപ്സ ബീഭത്സത്തിന്റെ സ്ഥായിഭാവം തന്നെ. ശാന്തത്തിന്റെ സ്ഥായിഭാവമല്ല. എന്നാൽ ശാന്തത്തിന്റെ വ്യഭിചാരിഭാവമായി ജുഗുപ്സ കരുതപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

"ശാന്തേ ജുഗുപ്സാ കഥിതാവ്യഭിചാരിതയാ."

എന്നാണല്ലോ മമ്മടഭട്ടൻ പറയുന്നതു്. ചില രസങ്ങളിൽ ചില വ്യഭിചാരിഭാവങ്ങൾ പ്രധാനമായി ഭാസിക്കുന്നു. ദിവ്യലോകത്തിൽ നായികാനായകന്മാരുടെ ഔൽസുക്യവും, സംഭോഗത്തിൽ അസമാപ്തോത്സവമായ പ്രേമവും, രൌദ്രത്തിൽ ഉഗ്രതയും, കരുണവീരഭയാനകാദ്ഭുതങ്ങളിൽ നിർവേദധൃതിത്രാസഹർഷങ്ങളും പ്രധാനമായി ഭാസിക്കുന്ന വ്യഭിചാരിഭാവങ്ങളാകുന്നു. അതുപോലെ ശാന്തത്തിൽ രാഗാദിപ്രതിപക്ഷമായ ജുഗുപ്സ എന്ന വ്യഭിചാരിഭാവം പ്രധാനമായി ഭാസിക്കുന്നു. മത്തവിലാസപ്രഹസനത്തിൽ കാപാലികവൃത്താന്തവും,

"പേയം സുരാ പ്രിയതമാമുഖമീക്ഷിതവ്യം
ഗ്രാഹ്യം സ്വഭാവലലിതോ വികൃതശ്ചവേഷഃ
യേനോദ്വിജാമൃതഗൃഹാദമരാക്ഷവർത്ത
ദീർഘായുരസ്തു ഭഗവാൻ സ പിനാകപാണിഃ"

'കുടിക്കാനുള്ളതു സുരയാണു്. കാണാനുള്ളതു കാന്തവദനമാണു്. ഗ്രാഹ്യമായതു ഏറ്റവും ഉജ്ജ്വലവും ആയ വേഷമാണു് ഇവ്വണ്ണമെല്ലാം മോക്ഷമാർഗ്ഗത്തെ ദർശിച്ച ഭഗവാനായ പിനാകപാണി ചിരജീവിയായിരിക്കട്ടെ.'

ഇത്യാദി ഭാഗങ്ങളും സനാതനധർമ്മസമ്പ്രദായമനുസരിച്ചു ജുഗുപ്സാവഹമാണു്. മഹാവ്രതനായ ഒരാൾക്കു കപാലധാരണവും മദ്യമാംസാദിസേവയും സത്സമ്പ്രദായവിരുദ്ധമാണല്ലോ.

വീരബീഭത്സരൌദ്രങ്ങളിൽ ഓജോഗുണം യഥോത്തരം അതിശയവത്തായിരിക്കണം.

ഒരു ദുർരോഗി യാചകനായി നഗരവീഥിയിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നു. ശരീരമാസകലം വ്രണം ചീഞ്ഞു ഒലിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. തന്റെ പാപപരിശേഷങ്ങളെപ്പോലെ തന്നെ ഈച്ചകൾ അവനെ ചുറ്റിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അവൻ പഴയ വസ്ത്രഖണ്ഡത്താൽ വ്രണത്തെ തുടയ്ക്കുന്നു. ജനങ്ങൾ അവനെക്കണ്ടു മൂക്കുപൊത്തി വേഗത്തിൽ അവനെ വിട്ടകലുന്നു.

"അംഹഃശ്ലേഷൈരിവ പരിവൃതോ
മക്ഷികാമണ്ഡലീഭിഃ
പൂയക്ലിന്നം വ്രണമളിമുശൻ
വാസസാ ഖണ്ഡകേന
രഥ്യോപാന്തേ ദ്രുതമുപസൃതം
സങ്കുചന്നേത്രകോണം
ഘ്രന്നദ്ഭ്രാണം രചയതി ജനം
ദുർരോഗീ ദരിദ്രഃ."

ഈ പദ്യത്തിൽ യാചകനും നഗരജനങ്ങൾക്കുള്ള ജുഗുപ്സ, മക്ഷികാമണ്ഡലം പൂയക്ലിന്നമായ വ്രണം മുതലായവയാൽ ഉദ്ദീപിതമായി ത്രാസാദികളാൽ പോഷിതമായി നേത്രസങ്കോചാദികളാൽ അഭിവ്യക്തമായിരിക്കുന്നു.

"പായം പായം തവാരീണാം
ശോണിതം പാണിസന്നുടൈഃ
കൌണപാഃ സഹ നൃത്യന്തി
കബന്ധൈരസൃഗുക്ഷണാഃ"

ഇവിടെ രാജവർണ്ണന പ്രകൃതം. 'അല്ലയോ രാജാവേ' കൌണപന്മാർ നിന്റെ ശത്രുക്കളുടെ രക്തത്തെ കുടിച്ചു കുടിച്ചു മദിച്ചുവരായി കുടൽമാലയാകുന്ന ഭൂഷണത്തോടുകൂടി കബന്ധങ്ങളൊപ്പം നർത്തനം ചെയ്യുന്നു.' ഇവിടെ കൌണപന്മാർ ആലംബനവിഭാവം അവരെ ആശ്രയിച്ചു ശത്രുവിജയശംസിയായ ഒരുവനു ഉണ്ടായ

ജുഗുപ്സാസ്ഥായിഭാവം ശിരശ്ഛേദത്താൽ ഒഴുകുന്ന രുധിരധാരയോടുകൂടി നൃത്തംചെയ്യുന്ന കബന്ധം ആന്ത്രഭൂഷണം ശോണിതപാനം മുതലായവയാൽ ഉദ്ദീപ്തമായി ഭയാവേഗശങ്കാദികളാൽ പ്രവർത്തിതമായി ബീഭത്സരൂപത്തിൽ പരിണമിക്കുന്നു.

"അന്ത്രപ്രോതബൃഹത്കപാലനലക-
ക്രൂരകൃണത്കബന്ധ-
പ്രായപ്രേങ്ഖിതഭൂരിഭൂഷണരവൈ-
രാഘോഷയന്ത്യമ്ബരം
പീതച്ഛർദ്ദിതരക്തകർദ്ദമഘന-
പ്രാഗ്ഭാരഘോരോല്ലസ-
ദ്ഭ്യാലോലസ്തനഭാരഭൈരവവപുർ-
ബ്രഹ്മോദ്യതം ധാവതി."

ഈ പദ്യം ക്ഷോഭണമായ ബീഭത്സത്തിനു ഉദാഹരണമാകുന്നു.

"നിഷ്ഠാപസ്ഫിഗ്ഭൃദസ്ഥിനഃകൃഥനപരിണമ-
ന്മേദസഃ പ്രേതകായാൻ
കൃഷ്ട്വാ സംസക്തധൂമാനപി കണപടലജോ
ഭ്രയസീർധ്വക്ഷിതാഭ്യഃ
ഉത്പക്വാസ്രംസി മാംസപ്രചയമുഭയതഃ
സന്ധിനിർമ്മുക്തമാരാ-
ദേതേ നിശ്ശൂഷ്യ ജങ്ഘാനലകമുദയിനീ-
മ്മജ്ജുധാരാഃ പിബന്തി."

ഇതു അഹൃദ്യദർശനം നിമിത്തമുണ്ടായ ജുഗുപ്സയ്ക്കു ദൃഷ്ടാന്തമാകുന്നു.

"മേദോമജ്ജാശോണിതൈഃ പിച്ഛിലേഽന്ത-
സ്ഥക്പ്രച്ഛന്നേ സ്നായുബദ്ധാസ്ഥിസന്ധൗ
സാധ്വേഷേ കർമ്മചണ്ഡാലഗേഹേ
ബധ്നന്മൃത്യുഃ പൂതിഗന്ധേ രതിം കഃ?"

'മേദസ്സ്' മജ്ജ രക്തം ഇവയാൽ പങ്കിലവും തൊലിയാൽ മൂടിയതും സ്നായുക്കളാൽ തമ്മിൽ ബന്ധിക്കപ്പെട്ട അസ്ഥികളോടുകൂടിയതും നാറുമുള്ളതും കർമ്മചണ്ഡാലന്റെ വാസസ്ഥലവും ആയ ശരീരത്തിൽ സാധുവായ ആരു രമിക്കും?' ഈ പദ്യത്തിൽ വേദാന്തശ്രവണവസ്തുവിചാരതത്പരജ്ഞാനാദികളാൽ ഒരു സാധുവിനു ഉണ്ടായ ജുഗുപ്സ വ്യക്തമാകുന്നു.

ബീഭത്സവും ശൃങ്ഗാരവും തമ്മിൽ വിരുദ്ധങ്ങൾ. എങ്കിലും കവികൌശലത്താൽ അവ ഒരേ കാവ്യത്തിൽ വർണ്ണ്യങ്ങളായി ഭവിച്ചു ശോഭാതിശയത്തെ നല്കുന്നു.

"രാമമന്മഥശരേണ താഡിതാ
ദുസ്സഹേന ഹൃദയേ നിശാചരീ
ഗന്ധവദ്രുധിരചന്ദനോക്ഷിതാ
ജീവിതേശവസതിം ജഗാമ സാ."

താടകാവധം പ്രകൃതം. രാമനാകുന്ന മന്മഥൻ പ്രയോഗിച്ച ദുസ്സഹമായ ശരം ഹൃദയത്തിൽ ഏറ്റു ഗന്ധവത്തായ രക്തമാകുന്ന ചന്ദനക്കുഴമ്പിൽ പൂരണ്ടവളായി നിശാചരിയായ ആ ഘോരരാക്ഷസി ജീവിതേശനായ യമന്റെ വസതിയിലേക്കു ചെന്നു.

സുരതൈഷിണിയായ നായിക കാമുകനാകുന്ന കാമന്റെ ശരപ്രയോഗമേറ്റു ദുസ്സഹമായ വിരഹതാപത്താൽ മണമുള്ള രക്തചന്ദനവും മറ്റും ശരീരത്തിൽ പൂശിയവളായി നിശാസമയം നോക്കി പ്രാണനായകന്റെ ഗൃഹത്തിലേയ്ക്കു ചെല്ലുന്നു—എന്നിങ്ങനെ ശൃങ്ഗാരവ്യഞ്ജകമായ അഭിസാരികാവൃത്താന്തംകൂടി ഈ കാവ്യത്തിൽനിന്നു വ്യക്തമാകുന്നു. ഇവിടെ ശ്ലേഷസാമർത്ഥ്യത്താൽ അപാരമാർത്ഥികമായ ശൃംഗാരം പാരമാർത്ഥികമായ ബീഭത്സത്തോടു സംസൃഷ്ടമായിരിക്കുന്നു.

പിശാചം, മാംസം അധികമുള്ള ശവാവയവങ്ങളെ ആദ്യമായി ഭക്ഷിക്കുന്നതും, പിന്നെ എല്ലുകളെ പൊട്ടിക്കുന്നതും, രക്തംകുടിക്കുന്നതും, ചിതകളിൽ പ്രേതങ്ങളെ കത്തുന്നതും, ദുർഗന്ധധൂമം പൊങ്ങിവരുന്നതും, അസ്ഥികൾ സഞ്ചിന്നമാകുന്നതും, മാംസം പചിക്കപ്പെടുന്നതും, ഇതെല്ലാം കണ്ടു മാധവൻ ബീഭത്സിതനാകുന്നതും മറ്റും ശൃങ്ഗാരപ്രധാനമായ മാലതീമാധവത്തിൽ അങ്ഗാമങ്കമായ ശ്മശാനാങ്കത്തിൽ

കപാലകുണ്ഡല അഘോരഘണ്ടൻ മുതലായപാത്രങ്ങളുടെ പ്രവേശനത്തോടുകൂടി വർണ്ണിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതു മാധവന്റെ രത്യുത്കർഷത്തിനു അവിരുദ്ധമായിട്ടാണു്. ഇതിനെപ്പറ്റി മങ്ഖകൻ സാഹിത്യമീമാംസയിൽ പറയുന്നതു ഇങ്ങനെയാണു്—

"വിരുദ്ധാ അപി യോജ്യന്തേ
കടാചിത്കവികൌശലാത്.
ആശ്രയാന്തരസംബന്ധാ-
ച്ഛോഭം ദധതി ഭ്രയസീം.
മാധവസ്യ രതിം യദ്വ-
ദ്വിരുദ്ധൈരപ്രബാധിതാം
ഭവഭൂതിഃ ശ്മശാനാങ്കേ
ജഗാദ രസികപ്രിയേ."

"ഉഷ്ട്രസ്യേവ മുഖം കഡാരകടിലാഃ
പ്രാദേശമാത്രാഃ കചാഃ
കക്ഷാർദ്ധാന്തരിതേവ കോപി കുചയോഃ
സ്ഥൂലഃ ക്രശീയാൻ പരഃ
ബാഹ്വോ വ്യാഘ്രസടാർദ്ധഗൌ ഗജപതേ-
രങ്ഘ്രീ യഥാങ്ഘ്രീ തഥാ"

'ഒട്ടകത്തിന്റെ മുഖം, ചെമ്പിച്ചു ചുരുണ്ട ഒറ്റച്ചാൺ തലമുടി, സ്തനങ്ങളിൽ ഒന്നു അതിസ്ഥൂലം മറ്റൊന്നു അതികൃശം, മലമ്പാമ്പുപോലുള്ള കൈകൾ, മുന്തിരിപോലുള്ള യയൂ, ആനക്കാലു്, എന്നിങ്ങനെയുള്ള രാക്ഷസീവർണ്ണന ജുഗുപ്സാജനകമാകുന്നു.

രാമായണത്തിൽ യേടനാൽ കൊല്ലപ്പെട്ട ക്രൌഞ്ചപക്ഷി രക്തപങ്കത്തിൽ കിടക്കുന്നതും, യുദ്ധകാണ്ഡത്തിൽ പർവ്വതംപോലെ മഹാകായനായ കുംഭകർണ്ണൻ തുടങ്ങിയുള്ള രാക്ഷസപ്രധാനികളെ ശ്രീരാമൻ അസ്ത്രയുഗാന്തോടും ഛേദിച്ചു വധിക്കുന്നതും ആയ വർണ്ണനാഭാഗങ്ങൾ വളരെ ബീഭത്സങ്ങളാകുന്നു.

"ദുഷ്പാരിവിജയേ രാജൻ!
സാധനം സുമഹത്തവ."

"അല്ലയോ രാജാവേ! മദോദ്ധതന്മാരായ ശത്രുക്കളെ ജയിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ അങ്ങയുടെ സാധനം വലുതാകുന്നു."

ഇവിടെ സൈന്യം എന്ന അർത്ഥത്തിൽ പ്രയോഗിക്കപ്പെട്ട സാധനശബ്ദം മേഢ്രവ്യഞ്ജകമായതിനാൽ ശ്രോതാവിനു ജുഗുപ്സയെ ജനിപ്പിച്ചു രാജവിഷയമായ രതിഭാവത്തിനു പ്രതിബന്ധകമായിരിക്കുന്നു.

ചണ്ഡകൌശികം നാലാമങ്കത്തിൽ വിശ്വാമിത്രമഹർഷിയുടെ ദക്ഷിണാകടം തീർപ്പാൻവേണ്ടി ചണ്ഡാലഭാസ്മം കൈയേറുവിക്രതനും മലിനനും ആയ സത്യഹരിശ്ചന്ദ്രൻ രായും പകലും മണികർണ്ണികാഘട്ടത്തിലുള്ള തെക്കേ മഹാശ്മശാനം കാത്തുകൊണ്ടു വന്നുചേരുന്ന ശവങ്ങളുടെ മൃതവസ്ത്രം കൂലിയായി വാങ്ങിക്കുന്നതും, വേതാളപിശാചങ്ങൾക്കും നിന്ദ്യങ്ങളായ പൂജോപകരണങ്ങളാൽ പ്രീതയും വൃക്ഷകോടരത്തിൽ വസിക്കുന്നവളും ആയ ചണ്ഡകാത്ത്യായനിയുടെയും അധിവാസമായ ശ്മശാനത്തിന്റെ വർണ്ണനയും മറ്റും ബീഭത്സത്താൽ ഭയങ്കരമാകുന്നു.

ഭാരതയുദ്ധത്തിൽ കൌരവപക്ഷക്കാരായ പ്രധാനികൾ യുദ്ധരംഗത്തിൽ മരിച്ചുപോയ വൃത്താന്തം സൂചിപ്പിക്കുവാനായി വേണീസംഹാരം മൂന്നാമങ്കത്തിൽ ആദ്യമായി പ്രവേശകം ഉപനിബന്ധനം ചെയ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. വസാഗന്ധരുധിരപ്രിയൻ എന്ന രണ്ടു നീചപാത്രങ്ങളെ കവി പ്രവേശകത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കുന്നു. അവർ മാംസം കടിച്ചുതിന്നു ചുടുചോരയുംകുടിച്ചുകൊണ്ടു യുദ്ധക്കളത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നു. വീരന്മാർ മരിച്ചുഅവരുടെ ശരീരം ഛിന്നഭിന്നമായി കിടക്കുന്നു. ചോരപ്പുഴ ഒഴുകുന്നു. വസ രക്തം മാംസം തലച്ചോറു് മുതലായവ ധാരാളം സംഭരിച്ചു ആഹാരകാര്യം കുറെ ദിവസത്തേയ്ക്കു ഭദ്രമാക്കുവാൻ അവർ രണ്ടുപേരും മുതിരുന്നു. ഓരോ പ്രധാനിയുടെയും പ്രേതത്തെ മനസ്സിലാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഭാര്യയായ ഭീമന്റെ രുധിര

കലാകാരൻ

പള്ളിച്ചൽ കെ. വേലായുധൻ ബി. ഏ.

(നതോന്നത)

പലപല നാളുകൊണ്ടു
വരച്ചു തീർത്തൊരച്ചിത്രം
വിലയ്ക്കു നല്കുവാനയൻ
തെരുവിലെത്തി.
കഠിനരോഗാർത്തയായി
ശ്രുതനീയയായ തന്റെ
ഇഷ്ടരാഗവധുവിന്നൊ
രൌഷധം വാങ്ങാൻ.
കലാകാരൻ—കമനീയ
ചിത്രകാരൻ—സ്വയം മൂക—
നിഴലിനു ജീവൻ നല്കു-
മനുഗ്രഹീതൻ,
കാവ്യരസകണികകൾ
കാഴ്ചവയ്ക്കുംസഹൃദയൻ-
ഭവനത്തിൽ തിരയുന്നു
വെള്ളിനാണ്യങ്ങൾ...!
അവനുമുണ്ടല്ലൊ ഒരു
ചാൺ വയറും തുടിക്കുന്ന-
ഹൃദയവും തണൽ തേടും
ധർമ്മദാരവും.
മധുകാല രാത്രികളിൽ
മലരണി മെത്തകളിൽ
വധുവുമായ് നിറകൊള്ളും
ഭാഗ്യവാന്മാരേ!
ഒന്നു നിങ്ങളുണർന്നാലും
ഒന്നു കണ്ണു തുറന്നാലും
വന്നുനില്പൂ കലാകാരൻ
നിങ്ങൾതൻമുന്നിൽ.
ഭിക്ഷചോദിക്കുവാനല്ല;
തന്റെരക്തധാരകൊണ്ടു
ചെങ്കുങ്കുമച്ചായമിട്ട
ചിത്രണം വില്പാൻ...
രാഗലോലയായ തന്റെ
പ്രാണാധികപ്രേയസിക്കു
രോഗബീജം കൊയ്തുമാറാ-
നൌഷധം വാങ്ങാൻ...
ഇല്ല നിങ്ങൾതുറക്കുന്ന-
തില്ലകഷ്ടം! പടിവാതിൽ
കല്ലുകളിലെങ്ങുനിന്നാ-
ണാർദ്രതധാര...?
ഒന്നറിയൂ ധനികരേ!
നിന്റെ മുന്നിൽ നിരക്കുന്ന
മന്നിലെ സുഖങ്ങൾ വെറും
നൈമിഷികങ്ങൾ...

പാനപ്രവൃത്തിയെ സൂചിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഈ പ്രവേശകം ബീഭത്സരസപ്രധാനമാകുന്നു.

അതുപോലെ ഹരിശ്ചരിതം മൂന്നാം ഉച്ഛ്വാസത്തിൽ ഖേചരീവിദ്യ സിദ്ധിക്കുവാനായി ഭൈരവാചാര്യന്റെ പുഷ്പഭൂതിയുടേയും അനുചര പരിവ്രാജകന്മാരുടേയും സഹായത്തോടുകൂടി അർദ്ധരാത്രിയിങ്കൽ ശ്മശാനത്തിൽ ചിതയിലുള്ള പ്രേതത്തിന്റെ മീതെ കയറിയിരുന്നു അതിന്റെ ആസ്യത്തിൽ ഹോമിക്കുന്നതും, നാഗാനന്ദം നാടകത്തിൽ, കർത്തീരത്തുള്ള മലയപ്പുറത്തിൽ ഗരുഡന്റെ ഭക്ഷണശിഷ്ടങ്ങളായ നാഗാസ്ഥികൾ കണ്ടുപോലെ കുമിഞ്ഞു കാണുന്നതും, ഗരുഡപുരാണത്തിൽ പാപികൾ അനുഭവിക്കേണ്ട നരകദുഃഖങ്ങളും മറ്റും പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഭാഗങ്ങൾ ബീഭത്സത്തിനു വിഷയമായ പ്രകരണങ്ങളാകുന്നു.

നിന്റെ മഞ്ചമണിയിക്കാൻ
നിന്റെ മുന്നിലഴകിന്റെ
രത്നരഥമൊരുക്കുവാൻ
കലാകാരന്മാർ
പട്ടിണിയിൽ—കണ്ണുനീരിൽ—
നെഞ്ചിടിപ്പിൽ—കാമനിതൻ-
ദുഷ്ടരോഗവിഷത്തിൽ വീ-
ണടിയുന്നല്ലോ...
നേരമേറെയായി ചിത്ര-
കാരനൊരു തിരഞ്ഞിട്ടും
മാരനേ വാങ്ങുവാനില്ല
മധുരചിത്രം.
കലയുടെ മഹിമ ഹാ!
വെറുമൊരഭിക്ഷുവിന്റെ
കരത്തിലെശൂന്യതപോ-
ലധഃപതിച്ചു.

പിൻതിരിഞ്ഞു ചിത്രകാരൻ;
നിൻകരഭാരമായ് മാത്രം
തീർന്നുവല്ലോകലാകാരാ!
നിന്റെ 'സായുജ്യം'...!
തൻ കുടിലിലെത്തിയവൻ;
ഹാ! കൊഴിഞ്ഞുതാഴെ വീണ
പൂംകുലപോൽ കിടക്കുന്ന
നിജ വധൂടി...
പ്രജ്ഞയറ്റു ഹൃദയത്തിൻ
സ്പന്ദനങ്ങളും നിലച്ചുള്ളോ-
രസ്ഥിമാടം കിടക്കുന്ന
ണ്ടിരുളിൽ മൂടി.
ഹാ! കലാകാരന്റെ ഭാര
മൊഷധമില്ലാതെ ഘോര-
ക്രൂരരോഗവിഷപ്പാമ്പി
ന്നിരയായല്ലോ...

(പകർപ്പവകാശം)

"പ്രശ്നാനുഷ്ഠാന പദ്ധതി"

(ഒരു വിശിഷ്ട ഫലിത ജ്യോതിഷ ഗ്രന്ഥം)

ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങളിൽവച്ച് പ്രാചീനവും ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ അവശ്യം ഗ്രഹിച്ചിരിക്കേണ്ടതും ഗ്രന്ഥങ്ങളായ പല തത്വങ്ങളും അടങ്ങിയിട്ടുള്ളതും പ്രശ്നമാർഗ്ഗം മുതലായ ഇതര ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ഇല്ലാത്തതുമായ മുഷ്ടിപ്രശ്നം, സാദ്ധ്യപ്രശ്നം മുതലായ പല രഹസ്യ വിഷയങ്ങളടങ്ങിയിട്ടുള്ളതും ജ്യോതിഷവിദ്യാർത്ഥികൾക്കും ജ്യോത്സ്യന്മാർക്കും എന്നു മാത്രമല്ലാ, എഴുത്തറിയാവുന്ന ഏവർക്കും പരസഹായംകൂടാതെതന്നെ ഇതിലെ തത്വങ്ങളെ ഗ്രഹിക്കുന്നതിന്, 'ഗണിത വിദ്വന്മണി' പുലിയൂർ ബ്രഹ്മശ്രീ പുരുഷോത്തമൻ നമ്പൂതിരി അവർകളുടെ "ദൈവജ്ഞതോഷിണി" എന്ന ലളിതമായ ഭാഷാവ്യാഖ്യാനത്തോടുകൂടിയതുമായ ഈ പുസ്തകത്തിനു വില 8 ക. മാത്രം.

റെഡ്യാർ പ്രസ്സ് & ബുക്ക്ഡിപ്പോ, തിരുവനന്തപുരം.

തെമ്മാടിത്തരം

ആനപ്പുഴയ്യൽ രാഘവൻ.

"ഒരു പേനാക്കത്തി തരുമോ? നല്ല മൂച്ചുള്ള ഒരു പേനാക്കത്തി." അവൾ ആ വീഥിയുടെ വക്കിലുള്ള കടയിൽ ഒരു കണ്ണാടിപ്പെട്ടിക്കകത്തു് മിനുങ്ങുന്ന വായ്ത്തലയുള്ള പേനാക്കത്തികൾ നിരത്തിവച്ചിരിക്കുന്നതു കണ്ടപ്പോൾ, അങ്ങോട്ടു ചെന്നു ചോദിച്ചു.

മുതലാളി പെട്ടി തുറന്നുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു: "ഏതുവേണം?"

"ഏതായാലും മതി. നല്ല മൂച്ചുള്ളതായിരിക്കണം."

ഒരെണ്ണം അയാൾ എടുത്തുകൊടുത്തു.

"ഉപകാരം." അവൾ പതുക്കെ നടക്കാൻ തുടങ്ങി.

"വിലയെവിടെ?" മുതലാളി ആശ്ചര്യത്തോടെ ചോദിച്ചു.

"അയ്യോ, എന്റെ കൈയിൽ കാശില്ല." അവൾ തിരിഞ്ഞുനിന്നു.

"പിന്നെ!" അയാൾ ആ പേനാക്കത്തി പിടിച്ചുവാങ്ങി. അവളെ അയാൾ തുറിച്ചുനോക്കി.

ആ തലമുടി അഴിഞ്ഞുലഞ്ഞുകിടക്കുകയാണു്. കീറിപ്പറിഞ്ഞ ഒരു മുണ്ടും മുഷിഞ്ഞ ഒരുടുപ്പും അവൾ ധരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഒരു ഭ്രാന്തിയെപ്പോലിരിക്കുന്നു.

ആ പട്ടണത്തിന്റെ നടുവിലൂടുള്ള തെരുവീഥിയിലൂടെ അവൾ നടന്നുപോയി.

ഒരു വലിയ ഇരുമ്പുകട്ട തലയിൽവച്ചു് അതിനകത്തൊരു പാരക്കോലും, കൈയിലൊരു പെട്ടികത്തിയുമായി വേറൊരാൾ അവളുടെ നേരേ വന്നു. അയാളെങ്ങോ തേങ്ങ പൊതിക്കാൻ പോവുകയാണു്.

"ആ പെട്ടികത്തി ഇങ്ങു തരുമോ ചേട്ടാ?" അവൾ അയാളെ കണ്ടപ്പോൾ കൈനീട്ടിക്കൊണ്ടു ചോദിച്ചു.

അയാൾ സംഭ്രമത്തോടെ അവളെ തെല്ലിട നോക്കിനിന്നു. ആ ചോദ്യത്തിന്റെ അർത്ഥം അയാൾക്കു മനസ്സിലായില്ല. അവളുടെ ഭാവവും ആ ചോദ്യത്തിന്റെ രീതിയും കണ്ടപ്പോൾ അയാളും അവളൊരു ഭ്രാന്തിയാണെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തി.

അവൾ വീണ്ടും മുന്നോട്ടുനടന്നു.

അവൾക്കൊരു മാരകമായ ആയുധംവേണം. അങ്ങനെ അവൾ നടക്കുകയാണു്. ആരെക്കണ്ടാലും ഒരു പേനാക്കത്തിയോ ഒരു പെട്ടികത്തിയോ അവരിൽനിന്നും വാങ്ങാൻ വഴിയുണ്ടോ എന്ന മട്ടിലാണു് അവൾ അവരെ നോക്കുന്നതു്.

രാത്രിയെ അവൾ ആ പാതയിലിറക്കിയതാണു്.

ഇന്നലെ രാത്രി അവൾ തീരെ ഉറങ്ങിയിട്ടില്ല.

മിനഞ്ഞാന്നോ?.....

അവൾ ഒരങ്ങുന്നും ഒരു കൊച്ചുമകളുമുള്ള ഒരു വീട്ടിലെ വേലക്കാരിയായിരുന്നു. പാവം.

അവൾ അടുക്കളയിലെ വേലയെല്ലാം തീർത്തിട്ടു് കളിമുറിക്കകത്തുവന്നു മേലു് കഴുകുകയായിരുന്നു.

അവളുടെ കൊച്ചുമകൾ ഒന്നു രണ്ടു മുണ്ടുമായി അങ്ങോട്ടുചെന്നു്, 'പാറൂ ഇതുടെ ഒന്നു കഴുകിട്ടേരെ' എന്നു് പറഞ്ഞുകൊണ്ടു കളിമുറിയുടെ കതകിന്റെ പാളി ഒന്നു മന്ദം തുറന്നു.

അയാൾ ഒരു കൊച്ചുതോത്തുമുടുത്തു നിന്നു കളിക്കുകയായിരുന്നു.

കൊച്ചമ്മ ഇടിയേറ്റതുപോലെ ഒന്നു നിന്നു പോയി. അവർ അവളെ അടിമുടിയൊന്നുനോക്കി. ആശ്ചര്യം അതിന്റെ അതിരുകവിഞ്ഞു. കോപവും വെറുപ്പും അവരെ കിടുകിടുപ്പിച്ചു. നിമിഷം അവിടെ നില്ക്കാതെ അവർ തിരിച്ചുവന്നു മുറിക്കകത്തുകയറി ഇരുന്നു.

പാറുവിന്റെ അടിവയർ വല്ലാതെ, വീർത്തിരിക്കുന്നതു് അന്നാണു് ലളിതക്കൊച്ചമ്മ കാണുക.

'ഒരഞ്ചുമാസമായ വയറുണ്ടു്.' അവർ തന്നത്താനെ പറഞ്ഞു.

തെളിഞ്ഞിരുന്ന ആകാശത്തിൽ കാർമേഘങ്ങൾ ഇരച്ചുകേറി. ഒരു കൊടുങ്കാറ്റു് എങ്ങുനിന്നോ ആഞ്ഞുവീശി. ഭയങ്കരമായ ഒരു പേമാരിക്കുള്ള ലക്ഷണം.

പാറു കളിച്ചുതീർന്നു.

ആഫീസിൽനിന്നു വന്ന അങ്ങുന്നു് മുറിക്കകത്തു് ഒരു ചാരുകസേരയിൽ അങ്ങനെ കിടക്കുകയായിരുന്നു, ഒരു പത്രവും നോക്കിക്കൊണ്ടു്. ലളിത കളിമുറിയുടെ വാതുക്കൽനിന്നു് നേരേ പോന്നു് അതിനകത്തു് ഒരു സോഫായിൽ ഇരിക്കുകയായിരുന്നു. ലോകം മുഴുവൻ സംഹരിച്ചുകളയാനുള്ള അമർഷത്തോടുകൂടി.

പാറു കളിച്ചുതീർന്നു് അടുക്കളയിലേക്കു പോകുന്നതു് അവർ കണ്ടു

"ഒന്നു രണ്ടു മാസമായി തുടങ്ങിയതാണെന്നിക്കീസംശയം" പല്ലുകടിച്ചുപിടിച്ചുകൊണ്ടു് മുഖത്തിന്റെ രൌദ്രഭാവം കൂട്ടിക്കൊണ്ടു് ലളിത പറഞ്ഞു.

ഭർത്താവതു കേട്ടതായി നടിച്ചില്ല.

ലളിതയുടെ ശ്വാസോച്ഛ്വാസത്തിനു വേഗം കൂടി.

"ഈ നശിച്ച പരിഷകളെ കുറെ പ്രായമായാൽ വീട്ടിൽ നിറുത്തരുതെന്നു" ഞാൻ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതാണു്. കേൾക്കണ്ടേ. യീണ്ടുമവർ പറഞ്ഞു.

"ഉം, എന്താണു്?" ഭർത്താവന്വേഷിച്ചു.

ആ അന്വേഷണത്തോടെ ലളിതയുടെ ഭാവം കുറേക്കൂടി ഭീകരമായി.

"ഒന്നുമറിയാതെ ജീവിച്ചോളണം" ഭർത്താവിന്റെ മുഖത്തുചെന്നടിക്കുംവിധം അവളതു പറഞ്ഞിട്ടു മുഖം തിരിച്ചു.

"എനിക്കു മനസ്സിലാകുന്നില്ല." അയാൾ കസേരയിൽ നിവർന്നിരുന്നു.

"എടീ പാറൂ, പാറൂ" ലളിത പാറുവിനെ വിളിച്ചു.

അവൾ തോർത്തിയ തലമുടി പിന്നിയിട്ടു് കൂളിച്ചുകേറിയവേഷത്തിൽതന്നെ ആ മുറിയുടെ വാതുക്കൽവന്നു.

ലളിത സോഫായിൽനിന്നു ചാടിയെഴുന്നേറ്റു് പാറുവിന്റെ അടുത്തേയ്ക്കുചെന്നു് അവളിട്ടിരുന്ന ബ്ലൌസ് പിടിച്ചുയർത്തി ആ വീർത്തിരിക്കുന്ന ഉദരം ഭർത്താവിനെ കാണിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു: "കണ്ടോ, അവൾ രഹസ്യമായി പൊതിഞ്ഞുവച്ചിരിക്കുകയാണു്. തേവിടിശ്ശിപ്പെണ്ണുങ്ങളെ വീട്ടിൽ നിറുത്തരുതെന്നു് എത്ര തവണ ഞാൻ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു?"

അയാളുടെ ഹൃദയത്തിലൂടെ ഒരു മിന്നൽ പാഞ്ഞുപോയി.

പാറു വല്ലാതെ അമ്പരന്നുനിന്നു.

'യീട്ടി വേലയ്ക്കുനിന്നപ്പെണ്ണു് പിഴച്ചു ഗർഭിണിയായെന്നുവന്നാ അതിന്റെ കുറ്റം തീർത്താൽ തീരുന്നതാണോ?"

ലളിത യിടർതയിലെങ്ങോ നോക്കിയിരുന്നു.

കസേരയിലിരുന്ന ഭർത്താവിന്റെ സകല ജീവനാഡികളും ചലനമില്ലാത്തതായതുപോലെ അയാൾക്കൊരനുഭവം. ഇങ്ങനെയൊക്കെ വരുമെന്നൊന്നും അയാൾ പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നില്ല. ഒന്നും പറയാൻ അയാൾക്കു കരുത്തില്ല. ജീവച്ഛവംപോലെ അയാൾ കസേരയിലേയ്ക്കു കിട

ന്നും. അ നെറ്റികളിൽ, തണുത്തകാറ്റടിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോഴും വിയർപ്പുതുള്ളികൾ പൊടിച്ചു.

പാറു ഉമ്മരപ്പടിയിൽതന്നെ നിന്നു.

"ഇറങ്ങിക്കോണം തേവിടിശ്ശി ഉടനെ ഇവിടെനിന്നും" കൊച്ചുമ്മ അലറി.

പാറു അതു വ്യക്തമായികേട്ടു.

മാധവൻനായർ അതു കേട്ടോ എന്നു സംശയമാണു്. അയാൾ വല്ലാത്തൊരു വിഭ്രാന്തിയിലൂടെ നാലഞ്ചുമാസങ്ങൾക്കു മുമ്പുള്ള ചില രംഗങ്ങൾ ഓർമ്മിച്ചു പോവുകയായിരുന്നു.

ഒരു ദിവസം—

"അങ്ങുന്നേ, ആരോരുമില്ലാത്ത ഒരു പെൺകുട്ടിയാണു് ഞാൻ. എനിക്കു വല്ലതും വന്നുപോണെങ്കിൽ അതോടെ എന്റെ ജീവിതം നശിക്കുകയാണു്." പാറു പറഞ്ഞു.

"ഒന്നുമില്ലെടീ പാറൂ. ഒന്നും വരാൻ പോകുന്നില്ല."

"അറിയാംനൊക്കത്തില്ല!"

"അല്ലെങ്കിൽത്തന്നെന്താ നിനക്കു് ഞാനില്ലേ?"

"വേണ്ടങ്ങുന്നേ, അതൊക്കെ അബദ്ധമാ"

"ഒന്നുമില്ലെടീ പാറൂ"

"അങ്ങുന്നെ ഒരു പാവപ്പെട്ട പെണ്ണിനെ വെറുതെ നശിപ്പിക്കരുതേ."

"അങ്ങനെ വല്ലതും വന്നാ നിനക്കു് ഞാൻ കാണുമെന്നല്ലേ പറഞ്ഞതു്?"

പാറു അയാളുടെ അടുത്തേയ്ക്കു ചെന്നു. അവളെ അയാൾ മാറോടുചേർത്തു് കെട്ടിപ്പിടിച്ചു.

കസേരയിൽ കിടന്ന മാധവൻനായർ ഞെട്ടിപ്പോയി. അഴിഞ്ഞുലഞ്ഞ തലമുടിയുമായി, ഉടഞ്ഞുവാരിയ ബ്ലൗസുമായി മുന്നിൽനില്ക്കുന്ന പാറുവിനെ മാധവൻനായർ കണ്ടു. "അങ്ങുന്നേ ഒരു പുരുഷൻ എന്നെ ആദ്യമായി തൊടുന്നതു് അവിടുന്നാണേ" ആ വാചകവും ആ ചെയ്തികളിൽ മുഴങ്ങി.

അയാൾ വേഗം വേഗം ശ്വാസോച്ഛ്വാസം ചെയ്തുകൊണ്ടു് ആ കസേരയിൽ കിടന്നു. അയാളുടെ വെപ്രാളംചേർന്ന ഏടയത്തിൽ പിന്നെയും കഴിഞ്ഞ നാളുകളിലെ രംഗങ്ങൾ ഓർമ്മകൾ രേഖപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

എന്തെല്ലാം വിധത്തിലുള്ള രംഗങ്ങൾ!

ഒരു തളർന്ന ശരീരവുമായി, നീട്ടി നീട്ടി ശ്വാസോച്ഛ്വാസം ചെയ്യുമ്പോൾ ഉയർന്നു താഴുന്ന മാറിടവുമായി അയാളുടെ മുറിക്കകത്തുള്ള കട്ടിലിൽ അവൾ കിടക്കുന്ന കാഴ്ച അയാളുടെ ഓർമ്മയിൽ തെളിഞ്ഞുവന്നു.

ആ കട്ടിലിലേയ്ക്കയാൾ നോക്കി.

മാധവൻനായർ ഞെട്ടിപ്പോയി. ലളിത തീയെരിയുന്ന കണ്ണുകളുമായി അവിടിരുന്നവളുകയാണു്. "ഒരൊറ്റ നാഴിക ഈ നാലുവേലിക്കകത്തു് ഇവളിനി നിന്നുകൂടാ. ഉടനെ പുറത്തുകടന്നോണം."

അയാൾ പതുക്കെ പാറുവിന്റെ മുഖം കാണാറാകുംവിധം തല തിരിച്ചു. ആ കണ്ണുകളിലേയ്ക്കു് ഒന്നു നോക്കാനേ അയാൾക്കു കഴിഞ്ഞുള്ളൂ. ഇമയടയ്ക്കാതെ അവളങ്ങനെ നില്ക്കുന്നു. ആ മുഖത്തിനു് എന്തൊരു ഭാവമാണു്. പെട്ടെന്നയാൾ മുഖം തിരിച്ചുകളഞ്ഞു.

ഒരു രംഗംകൂടി അയാളോർത്തുപോയി—

"അങ്ങുന്നേ" പാറു വിളിച്ചു.

"ഞാൻ കഴിഞ്ഞമാസത്തിൽ കളിച്ചില്ല." അവൾ പറഞ്ഞു.

ആ വിവരം കേട്ടപ്പോൾ ഒരു പതിനഞ്ചുമിനിട്ടുനേരത്തേയ്ക്കു് അയാൾ നിശ്ചലനായി നിന്നുപോയ സംഗതിയും മാധവൻനായർ ഓർമ്മിച്ചു.

അന്നും, ഇങ്ങനെയൊരവസാനം ഇതിനെല്ലാം വന്നുചേരുമെന്നു് അയാൾ വിചാരിച്ചില്ല. എങ്കിലും, ലളിത പാറുവുമായി അല്പം ഈർഷ്യയോടെ സംസാരിക്കുന്നതു മാധവൻനായർ കേൾക്കുമ്പോൾ അയാളുടെ ഏടയത്തിൽ വല്ലാത്തൊരു ഭീതി ഇരച്ചുകയറുമായിരുന്നു. അതു പിന്നാവുന്നതു് സംസാരത്തിന്റെ കാരണമറിയുമ്പോഴാണു്.

ഇന്നിതാ കാരണമറിഞ്ഞിട്ടും ആറാത്തമട്ടിൽ ആ ടീതി അയാളുടെ മനസ്സിൽ ഇരിപ്പുകയറിയിരിക്കുന്നു

അയാൾ പാറുവിനെ നോക്കി.

മുഖത്തുനിന്നു കണ്ണെടുക്കാതെ അവൾ അയാളെത്തന്നെ തുറിച്ചുനോക്കി നില്ക്കുകയായിരുന്നു.

"പോടീ തേയിടിശ്ശി അപ്പുറത്തു്. നാളെ രാവിലെ ഇയിടെനിന്നിറങ്ങി വഴിതന്നേക്കണം" ലളിത പാറുവിന്റെ നേരേ അലറി.

"എയിടാ പോണ്ടതെന്നുകൂടി പറയണം." പാറു പയുക്കെപ്പറഞ്ഞു.

"ഛെ, അറുവാണീ! നിന്നു തെറിപറയാതെ പോകാനപ്പുറത്തെന്നു്."

"കൊച്ചമ്മയെന്തിനാ ചീത്തപറേണതു്?"

"എനിക്കു മനസ്സായിട്ടാ. നീ ആരാ ചോദിക്കാൻ?"

"എന്നാ എന്നെ ചീത്തപറയരുതു്."

"ഓ ഉത്തരവു്!"

"അതു, കൊച്ചമ്മേടെ നെഞ്ചുതകർന്നുപോകത്തക്കവിധം എനിക്കൊന്നും ചെന്നുപോയില്ല. ഞാൻ ഗർഭിണിയായെങ്കിൽ ഞാൻ പെറേറാളാം. ആ കൊച്ചിനു് അതിന്റെ തന്ത അന്വേഷിച്ചു കൊട്ടത്തുകൊള്ളും." പാറു അടുക്കളയിലേയ്ക്കു പോയി.

അവൾ ആ വാക്കുകൾ പറഞ്ഞപ്പോൾ കസേരയിൽകിടന്ന മാധവൻനായക്കു പത്തിവിരിച്ചു നില്ക്കുന്ന ഭയങ്കരസ്പ്രിങ്ങുകളുടെ നടുവിൽ അകപ്പെട്ട ഒരാളുടെ സംഭ്രമവും ഭയവുമുണ്ടായി.

ലളിത അന്നുരാത്രി നേരം വളരെയാകുന്നതുവരെ കൂടെക്കൂടെ പാറുവിനെ ചീത്തപറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു.

മാധവൻനായർ ഒന്നും മിണ്ടിയില്ല.

നേരംവെളുത്തു. അമ്മുമ, ആറുമണിയേ ആയുള്ളൂ. ലളിത ഒരു പെട്ടിതുറന്നു് ഒരലക്കിയമുണ്ടും ഒരു ബ്ലൗസ്സും ഒരു തോർത്തുമെടുത്തു് വെളിയിൽകൊണ്ടുവന്നു.

"ദാ ഇരിക്കുന്നൊടീമുണ്ടു്. എടുത്തുടുത്തോണ്ടു് എയിടെയോ പൊയ്ക്കോം. ഇയിടിനിപ്പിവരില്ല. ദാ ഇരിക്കുന്നു ഒരു പത്തുരൂപായും." മുണ്ടിന്റെ മുകളിൽ ഒരു പത്തുരൂപാനോട്ടു വച്ചുകൊടുത്തു.

അന്നുരാത്രി ഉറങ്ങാതെകിടന്ന പാറുവിനു് ഉണരേണ്ട ആവശ്യമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ആ രാത്രി മുഴുവനും അവൾ മാധവൻനായരെപ്പറ്റി ഓർമ്മിക്കുകയായിരുന്നു. അന്നോളംവരെയുള്ള അവളുടെ ജീവിതത്തിലെ സകല അനുഭവങ്ങളും അവൾ ഓർത്തുനോക്കി. ഒരനാഥത്വം അവൾ അങ്ങോളമിങ്ങോളം കണ്ടു. അവൾ അവളെ മറന്നൊന്നും പ്രവർത്തിച്ചതായി കണ്ടില്ല. എല്ലാം അവൾ അങ്ങുന്നിനോടു പറഞ്ഞതാണു്. ഒന്നും അപ്പോൾ മറന്നുകാണുകയില്ലെന്നു് അവൾക്കുമറിയാം. ഏതായാലും നേരം വെളുക്കട്ടെ എന്നു കരുതിയും അവളും കിടന്നതു്.

അവൾ വെളിയിലിറങ്ങിവന്നു.

"ഞാനെന്തോചെയ്യേണം?" അവൾ ചോദിച്ചു.

"നീ ഇയിടുന്നിറങ്ങിത്തരണം." ലളിത പറഞ്ഞു.

"ഇറങ്ങിത്തരാം അതിനുമുൻപു് എനിക്കു് അങ്ങുന്നിനെക്കൂടി ഒന്നു കാണണം."

"എന്തിനു്?"

"ഒന്നു കാണണം. പോവുകയല്ലേ? അപ്പോഴും എന്തുപറയുമെന്നറിയാമല്ലോ?"

മാധവൻനായർ ഒരു ടീരുവിനെപ്പോലെ ഉണ്ണൻ കട്ടിലിൽ കിടക്കുകയായിരുന്നു. വെളിയിലത്തെ സംഭാഷണം അയാൾ കേട്ടു.

ലളിത അകത്തേയ്ക്കുകയറിച്ചെന്നു.

"ഇറങ്ങിയാലുടനെ നമ്മുടെ കുഞ്ഞമ്മയെ ഒന്നു യാത്രയാക്കണമെന്നു്."

പാറു അതുകേട്ടു. അവൾ മാധവൻനായർ എന്താണു് പറയുന്നതെന്നറിയാൻ ശ്രദ്ധയെല്ലാം ആ മുറിക്കകത്തേയ്ക്കു് കേന്ദ്രീകരിച്ചു നില്ക്കുകയായിരുന്നു.

മാധവൻനായർ ഉറക്കത്തിൽനിന്നുണർന്ന അസ്വസ്ഥതയോടെ പറഞ്ഞു: "നിനക്കവളിവി

ടെ നിന്നുകൂടെങ്കിൽ പറഞ്ഞയയ്ക്കണം അതിനു ഞാനെന്തോചെയ്വേണം?"

പാറു അതുകേട്ടു. ആ പുരുഷൻ അങ്ങനെ പറയുമെന്നായിരുന്നില്ല പാറു പ്രതീക്ഷിച്ചതു്. അവൾ നെടുതായൊന്നു നിശ്വസിച്ചു.

"ഇനി ഒരുങ്ങു്. അച്ഛൻ അനുമതിതന്നു." ലളിത പുറത്തുവന്നു പറഞ്ഞു.

"എനിക്കച്ഛനെ ഒന്നു കാണണം" പാറു പറഞ്ഞു.

"ആഞ്ഞാ! പെണ്ണിനെന്തൊരഭിമാനസ്ഥാ!"

"എന്തുവേണം?" മാധവൻനായർ എഴുന്നേറ്റുവന്നു ചോദിച്ചു.

"ഒന്നും വേണ്ടുങ്കുന്നോ?" അവൾ അയാളുടെ മുഖത്തേയ്ക്കുനോക്കി. അയാൾ വേറെങ്ങോ നോക്കിക്കൊണ്ടു നില്ക്കുകയായിരുന്നു.

"എന്താ പിന്നാങ്ങോട്ടിറങ്ങിയാട്ടെ. ബാക്കിയുള്ളവരെക്കാണ്ട ശപസംയിടണം"

പാറു പിന്നൊന്നും പറഞ്ഞില്ല. ആ നിന്ന വേഷത്തോടെ അവൾ അവിടെനിന്നിറങ്ങി നടന്നു. ലളിതയും മാധവൻനായരും അതു നോക്കികൊണ്ടുനിന്നു.

പാറുവിനു് ഈ പുരുഷലോകത്തെ മുഴുവനും കൂടെ മാറിപ്പിച്ചുകളയാനുള്ളൊരു വൈരാഗ്യബുദ്ധി ആ ഹൃദയത്തിൽനിന്നു് ഉയർന്നുപൊങ്ങി.

അവൾ വഴിയിലിറങ്ങി എങ്ങോട്ടെന്നില്ലാതെ നടന്നുപോയി.

അഞ്ചുമാസം ഗർഭമുണ്ടായിരുന്ന ആ സ്ത്രീക്കു് അധികദൂരമങ്ങനെ നടക്കാനുള്ള കഴിവുണ്ടായിരുന്നില്ല. അവൾക്കു വല്ലാത്ത ക്ഷീണംതോന്നി. പാരവശ്യം കൂടിയപ്പോൾ അവൾ റോഡരുകിൽ തണലുകണ്ട ഒരു ഭാഗത്തായി കുത്തിയിരുന്നു. ഹൃദയവേദനയും പാരിച്ച ക്ഷീണവുംകൂടി അവളുടെ ശാരീരികവും മാനസികവുമായുള്ള സകല കഴിവുകളും നശിപ്പിച്ചുകളഞ്ഞു. ഒന്നുകിടന്നാൽ കൊള്ളാമെന്നവൾക്കുതോന്നി. ആ റോഡരുകിൽ അങ്ങനെ കിടന്നാൽ! ഒന്നുമില്ല. അവൾ ആരുമില്ലാത്തവളല്ലെ? അവൾ അവിടെ കിടന്നു. തലേദിവസം ഉറക്കമിളച്ചതുകൊണ്ടും വഴിനടന്നു ക്ഷീണമുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടും ആ ഗർഭിണി അവിടെക്കിടന്നുറങ്ങിപ്പോയി.

ഒരു ഗർഭിണിയായ സ്ത്രീ തനിച്ചു് ആകാശമദ്ധ്യത്തിൽ സൂര്യൻ കനകനാ എരിഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന പകൽസമയം തുരുതുരാ ആളുകളും വണ്ടികളും മോട്ടാർവാഹനങ്ങളും അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരു രാജവീഥിയുടെ പാർശ്വത്തായി കിടന്നുറങ്ങുകയാണു്.

മാധവൻനായർ തന്നെ അതിനെ കടന്നുപോയിട്ടില്ലെന്നും, അവളെ കണ്ടിട്ടില്ലെന്നും ആരറിഞ്ഞു.

എന്തായാലും സ്വാർത്ഥതാൽപര്യത്തിൽ വ്യഗ്രരായി നീങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്ന ലോകം അവളെപ്പറ്റി അന്വേഷിച്ചില്ല. അവളുടെ ഉറക്കത്തിനു് ആരും ശല്യമുണ്ടാക്കിയതുമില്ല. ക്ഷീണം തിരുവോളം അവളുറങ്ങി.

സമയം ഏതാണ്ടൊരഞ്ചുമണിയാകുമ്പോൾ അവൾ ഞെട്ടിയുണർന്നു. വല്ല ദുസ്വപ്നങ്ങളും അവൾ കണ്ടിരിക്കണം. എഴുന്നേറ്റിരുന്നപ്പോൾ അവൾക്കു വല്ലാതെ വിശപ്പുതോന്നി. തലേദിവസം ഉച്ചയ്ക്കുണ്ടോ അവൾ വല്ലതും കഴിച്ചതല്ലെ.

അവൾ നാലുപാടും നോക്കി. നേരം ഇരുളുവീണുതുടങ്ങുന്നു.

എന്താണു ചെയ്യുക? ആലോചിച്ചു ചെയ്യാനായി ഒന്നും അവൾക്കു തോന്നിയില്ല. എഴുന്നേറ്റുചെന്നു് അടുത്തൊരു പൈപ്പിൽനിന്നു് അവൾ കുറെ വെള്ളം കുടിച്ചു. ആ തണുത്തുപച്ചവെള്ളം അതിനാലാകുന്ന ആശ്വാസം ആ ക്ഷീണഗാത്രിക്കു നല്കി. അവൾ വെള്ളംതൊട്ടതുവഴി ആ പാറിക്കിടക്കുന്ന തലമുടിയും ഒന്നു ശരിയാക്കിവച്ചു. എന്നിട്ടു് മുന്നിൽ നീണ്ടുകിടക്കുന്ന വഴിയേ പതുക്കെനടന്നു.

കടകളേയുള്ളൂ റോഡിന്റെ ഇരുവശങ്ങളും. ഒരു വീടുമില്ല. നഗരത്തിലുള്ളവരെല്ലാം കച്ചവടക്കാരാണെന്നു് അവൾ അപ്പോൾ വിചാരിച്ചിരിക്കണം. അവൾ വീഥിയിട്ടു് ഒരുപമാത്തിലൂടെ നടന്നു. ഒരു വീടുകാണണമവൾക്കു്. യിശുപ്പിനു വല്ലതും തരുമോ എന്നു് ചോദിക്കാനാണു്.

കാണുന്നവീടുകളുടെയെല്ലാം കൊട്ടിയമ്പലം അടച്ചിരിക്കുകയാണു്. അവൾ എന്തോചെയ്യും! യിശുപ്പു് ഒരിടത്തെങ്കിലും മുട്ടിയിരിച്ചുകൊള്ളാൻ അവളെ പ്രേരിപ്പിച്ചു.

"അമ്മാ...!" ആ ശബ്ദംതന്നെ എങ്ങനെയോ ഉണ്ടായി.

വളക്കിലുക്കങ്ങളോടെ ആ കതകു തുറക്കപ്പെട്ടു.

"എനിക്കു വല്ലാതെ യിശുക്കുന്നു. ഒത്തിരി കഞ്ഞിവെള്ളം തരുമോ?" ആർദ്രമായി അവൾ തെണ്ടുകയായിരുന്നു. ആ കണ്ണുകളിൽ ഏതോ നേരത്തെ കണ്ണുനീരായി ഒലിച്ചിറങ്ങി.

കതകുതുറന്ന പെൺകുട്ടി അകത്തുപോയി ഒരു പാത്രത്തിൽ ഏതോ അവൾക്കു കൊണ്ടുകൊടുത്തു. ആർത്തിയോടെ അവളതെടുത്തുതിന്നു.

"കുഞ്ഞേ, എനിക്കിന്നിയിടെങ്ങാനും ഒന്നു കിടക്കാൻ സൌകര്യംതരുമോ?"

"ഞാൻ അമ്മേടടുത്തു ചോദിക്കട്ടെ"

ആ കുട്ടി അകത്തുപോയി ഒട്ടുകഴിഞ്ഞു് തിരിച്ചുവന്നു പറഞ്ഞു: "ഒക്കത്തില്ല" എങ്കിലും ആ പെൺകുട്ടി അനന്തരാപമുള്ളവളെപ്പോലെ അവിടെത്തന്നെനിന്നു.

"എന്നാ പോട്ടെ" അവളിറങ്ങി.

'ആരുമെങ്ങും എന്നെകയറ്റാകിടത്തത്തില്ല.' അവൾക്കങ്ങനെതോന്നി. പിന്നെയിടാണു് രാകഴിക്കുക! അപ്പോഴവളേശിച്ചിരിക്കണം ഒരിക്കലും നേരമിരുട്ടാതിരിക്കുന്നതാണു് നല്ലതെന്നു്.

അവൾ വീണ്ടും നടന്നു. ലക്ഷ്യമില്ലാത്ത നടത്തം.

നേരം നല്ലതുപോലിരുട്ടി. നഗരവീഥികളിൽ വിളക്കുകാൾ കത്തി. അവൾ അലഞ്ഞലഞ്ഞു് അങ്ങനെ നടന്നുപോയി.

ഒരു കവലയ്ക്കു് ഒരു മരത്തിന്റെ മോട്ടിൽ അവൾ ചെന്നിരുന്നു. എന്തിനാണവിടെ അങ്ങനെ ചെന്നിരുന്നതെന്നു ചോദിച്ചാൽ ആ കവലയും ആ മരവും കണ്ടപ്പോൾ അവൾക്കങ്ങനെതോന്നിയതുകൊണ്ടാണെന്നേ പറയാനുള്ളു. അപ്പുറത്തൊന്നും അവൾക്കു ചെയ്യാനുമില്ലല്ലോ.

വീഥിയിലെ ആൾസഞ്ചാരം കുറഞ്ഞുകുറഞ്ഞുവന്നു. പക്ഷെ അതൊന്നും അവൾ നേരെ അറിഞ്ഞില്ല. അവൾ അവളെക്കുറിച്ചു ചിന്തിക്കുകയായിരുന്നു. അനുഭവങ്ങളുടെ സുഖസുഖങ്ങളാണല്ലോ മനുഷ്യരെ മിക്കപ്പോഴും ചിന്തിപ്പിക്കുക.

അങ്ങനെ അങ്ങനെ നേരംകഴിഞ്ഞു.

അപ്പോൾ പകലുറങ്ങിപ്പോയതു് അബദ്ധമായിപ്പോയെന്നവൾക്കുതോന്നി. കാരണം അവൾക്കു് ലേശവും ഉറക്കംവരുന്നില്ല. അതുകൊണ്ടു് അവൾക്കു് ഓരോന്നു ചിന്തിക്കാതിരിക്കാൻ കഴിയാതെവരുന്നു. മനസ്സിൽ കടന്നുകൂടുന്ന ചിന്തകളോ മുഴുവനും വേദനാകരങ്ങളും.

സമയം ഏറെയായി. അവൾ അവിടെത്തന്നിരുന്നു.

പെട്ടെന്നു് നഗരവീഥിയിലെ വിളക്കുകളെല്ലാം കെട്ടു. എങ്ങോ ഒളിച്ചിരുന്ന ഇരുട്ടുകളെല്ലാം അവിടേയ്ക്കൊലിച്ചുവന്നു. എന്തൊരു ഭയങ്കരത.

പിന്നെ വെളിച്ചമുള്ളതു് അങ്ങകലെ ആകാശത്തിന്റെ അനന്തതയിലാണു്. അവിടെ ചില വെള്ളിനക്ഷത്രങ്ങൾ മിന്നുന്നു. അവൾ അങ്ങോട്ടേയ്ക്കുനോക്കി. ഒരു രക്ഷയുമില്ല. അതങ്ങു വളരെ ദൂരെയാണു്. അവളുടെ ചുറ്റുമുള്ള ഇരുട്ടിമാറ്റാൻ ആ താരങ്ങൾക്കു കഴിവില്ല.

താരങ്ങളിൽനിന്നു് കണ്ണെടുത്തു് ഇരുളിനെ

അന്നെ തുറിച്ചുനോക്കിക്കൊണ്ട് അവൾ അവിടിരുന്നു.

നഗരം ശാന്തമായിരിക്കുകയാണു്.

അങ്ങനെയിരിക്കുമ്പോൾപെട്ടെന്നു രണ്ടാളുകൾ അങ്ങോട്ടു നടന്നുചെല്ലുന്നതുപോലെ അവൾക്കുതോന്നി. അവൾ കണ്ണെടുക്കാതെ നോക്കിയിരുന്നു. മനുഷ്യർതന്നെയാണു്. രണ്ടു ബീറുപോലീസുകാർ. അവർ ആ കവലയിൽ വന്നു് ഒരു വശത്തേയ്ക്കു തിരിഞ്ഞുപോയി.

പിന്നേയും നേരംകഴിഞ്ഞു.

അതാ വേറൊരുവഴിയിൽനിന്നും രണ്ടുപേർ വരുന്നു. അവരും ബീറുപോലീസുകാരാണു്. അവരാ കവലയിൽ വന്നപ്പോൾ അവളെ കാണാനിടയായി.

"ആരാ അതു്?" അങ്ങനെ ചോദിച്ചുകൊണ്ടു് അവർ അവളുടെ അടുത്തേയ്ക്കുചെന്നു.

ആ അരക്ഷിതാവസ്ഥയിൽ അവൾ അവരെത്തന്നെ മിഴിച്ചുനോക്കി.

പെട്ടെന്നു് ആ പോലീസുകാർ തങ്ങളിൽ നോക്കിയൊന്നുചിരിച്ചു. ഉള്ള മനുഷ്യത്വംകൂടി അവർ ചിരിയിലൂടെഉതിർക്കുകയായിരുന്നു.

"എഴുന്നേരെടീ അവിടുന്നു്" ഒരാൾ പറഞ്ഞു.

"അയ്യോ എനി....."

"മിണ്ടരുതു്"

ഒരാൾ ഒരു കൈയ്യുപിടിച്ചു് അവളെ ഉയർത്തി. അവൾ എഴുന്നേറ്റുനിന്നു.

"വാ ഇങ്ങോട്ടു്" അവർ അവളെ പിടിച്ചുകൊണ്ടു നടന്നു.

അവൾ കിടുകിടാ വിറച്ചു.

അല്പദൂരം ചെന്നപ്പോൾ അവൾ പറഞ്ഞു: "എനിക്കു നടക്കാൻവയ്യാ"

"ആങ്ഹാ"

അവൾക്കു നിലവിളിക്കാൻ തോന്നി.

"എടൊ ഉവ്വേ അങ്ങു്." ഒരാൾ പറഞ്ഞു. അപ്പോഴേക്കും മറ്റേ ആൾ അവളെ തൂക്കിയെടുത്തു. അവൾ നിലവിളിക്കാൻ യാതൊന്നും. ഉടനെ ഒരു കൈലേസ്സു് അവളുടെ വായിലേയ്ക്കു കുത്തിക്കേറ്റി. അതോടെ അവളുടെ കരങ്ങളും പുറകുവശത്തുനിന്നുകെട്ടിയിരുന്നു.

വേഗം ഒരിടുക്കുവഴിയിലേക്കു് അവർ അവളേയുംകൊണ്ടുപോയി. അന്നേരമെല്ലാം അവളുടെ പ്രാണൻ മരണത്തിനുവേണ്ടി തുടിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

ഇരുട്ടു് സാക്ഷിനിന്ന കിരാതകൃത്യത്തിന്റെ വൃത്തികേടു പര്യവസാനിച്ചു. ഒരു ചെറിയചലനംമാത്രം ശേഷിക്കുന്ന അവളുടെ ശരീരം അവിടെകിടന്നു. അവളെ അങ്ങു കൊന്നുകളയാനുള്ള കാരുണ്യം അവർക്കുണ്ടായില്ല. ജീവിതത്തിന്റേയും മരണത്തിന്റേയും മദ്ധ്യത്തുള്ള യാതനത്തു് അവളെ വച്ചിരിക്കുകയാണവർ.

ആ കൈകളുടെ കെട്ടഴിച്ചു. വായിലെ തുണിയും എടുത്തുകളഞ്ഞപ്പോൾ അവൾ ആദ്യം കാണിച്ചു ഇത്തിരി വെള്ളം കുടിക്കണമെന്നു്. അതിരുണ്ടാലികം' അടുത്തൊരു പൈപ്പിൽ ചെന്നു് രണ്ടു കൈനിറയെ വെള്ളംകൊണ്ടുവന്നു അവളുടെ വായിലൊഴിച്ചുകൊടുത്തു.

അഞ്ചുമാസം ഗർഭമുള്ള സ്ത്രീ!

അവൾക്കുറക്കംവന്നു.

നേരം വെളുത്തപ്പോൾ ആ കിടപ്പിൽകിടന്നുകൊണ്ടുതന്നെ തലേ ദിവസത്തെ സംഭവങ്ങളെല്ലാം അവൾ ഓർത്തുനോക്കി. എല്ലാം ഒരുവ്യക്തതയിലൂടെ അവൾ കണ്ടു. എല്ലാസംഭവങ്ങൾക്കും അനുഭവങ്ങൾക്കും അപ്പുറം അവൾ കണ്ടതു് ആ മാധവൻനായരെയാണു്. ആ ആദ്യത്തെദിവസം ചലിത അവിടെ ഇല്ലായിരുന്നപ്പോൾ ഒരു മുഴുത്തയിടനേറ മാംസദാഹത്തോടെ അവളുടെ സമീപത്തേയ്ക്കു ചെന്ന അയാളെ അവൾ ഓർമ്മയിൽ ദർശിച്ചു.

ഒരരിശം അവളുടെ സിരകളിലൂടെ പടർന്നുകേറി. അവൾ എഴുന്നേല്ക്കുമോ എന്നുനോക്കി. ശരീരത്തിൽ സന്ധികൾതോറും സൂചികുത്തും

പോലുള്ള വേദനതോന്നിയെങ്കിലും അവർ എഴുന്നേറ്റു.

എഴുന്നേറ്റു അവിടെ നിന്നുകൊണ്ടുതന്നെ അവർ ആരോടെ എന്നപോലെ യിളിച്ചുചോദിച്ചു: "പേനാംക്കത്തിയുണ്ടോ നാട്ടുകാരേ ഒരെണ്ണംതരാൻ?"

അവർ വീഥിയിലേയ്ക്കിറങ്ങി.

അവർക്കൊരു മാരകമായ ആയുധംവേണം. കച്ചവടക്കാരോടും വഴിയിൽകണ്ട പലരോടും അവളതാവശ്യപ്പെട്ടു. ആരും കൊടുത്തില്ല.

ഒടുവിൽ ഒരെണ്ണമവർ എങ്ങുനിന്നോ മോഷ്ടിച്ചു. അതുകണ്ടു് അതിന്റെ ആവശ്യം അവർക്കു കൂടിയിരുന്നു.

അയുമായി അവർ തലേദിവസം ഇറങ്ങിപ്പോന്ന വീട്ടിനെ ലക്ഷ്യമാക്കി നടന്നുചെന്നു. ആ വീടിന്റെ പടിക്കൽ അവർ കുത്തിയിരുന്നു.

നേരം അഞ്ചുമണിയായി.

മാധവൻനായർ ആഫീസിൽനിന്നും വരികയായിരുന്നു.

തീയെരിയുന്ന കണ്ണുകളോടും, പാറിപ്പറന്ന തലമുടിയോടും, വിളറിയിരിക്കുന്ന മുഖത്തോടുംകൂടി പാറുവിനെ ആ പടിക്കൽവച്ചു വീണ്ടും മാധവൻനായർ കണ്ടപ്പോൾ അയാളുടെ ഹൃദയത്തിന്റെ അടിത്തട്ടിൽനിന്നും ഒരിളൽ ഉയർന്നുപൊങ്ങിവന്നു.

അയാൾ പടിപ്പുരയോടടുത്തു.

"ഒന്നു നില്ക്കണമെന്നുണ്ടോ അവിടെ" പാറു ഗൗരവത്തോടെ പറഞ്ഞു.

ആ പറച്ചിലിന്റെ മൂർച്ചകൊണ്ടു് മാധവൻനായർ അവിടെ നിന്നുപോയി.

"ഞാനും ഈ എന്റെ വയറ്റിൽകിടക്കുന്ന നിങ്ങളുടെ കുട്ടിയും എന്തുവേണം?"

"അയ്യോ അന്നേരം..." ആയു ലളിതയുടെ ശബ്ദമായിരുന്നു. പടിപ്പുരയുടെ കതകുതുറന്നു് അവർ വെളിയിലേയ്ക്കുവന്നു.

"പോടീ തെമ്മാടിത്തരം പറയാതെ" ലളിതയെ കണ്ടപ്പോൾ ഭാവംമാറിയ മാധവൻനായർ പാറുവിന്റെ നേരേനോക്കി ജല്പിച്ചു.

പക്ഷെ അയാളതു പറഞ്ഞുതീർന്നപ്പോഴേയ്ക്കും പാറുവിന്റെ കയ്യിലിരുന്ന പേനാക്കത്തി അയാളുടെ നെഞ്ചത്തു് താഴ്ന്നിരുന്നു. "തെമ്മാടിത്തരം" അവളലറി.

ഓമനക്കുഞ്ഞുങ്ങളെ ഹഠാദാകർഷിക്കുന്ന

ശിശുപാഠം

ഒന്നാംതരം മേനിക്കടലാസ്സിൽ

അനേകം ചിത്രങ്ങളോടുകൂടി രണ്ടുകള്ളറിൽ

കമനീയമായി അച്ചടിച്ചു തയ്യാറായിരിക്കുന്നു

വില രണ്ടണ മാത്രം. എല്ലാ സ്ഥലത്തും കിട്ടുന്നതാണു്.

യാത്രയയപ്പ്.

എസ്. അർജ്ജുനൻ, വെള്ളായണി.

ജീവിതപ്പൂങ്കാവിങ്കലൂയലാടീടും പ്രേമ-
പ്പൂവിന്റെ മധുമോന്താൻ പോക നീ പരിമളേ

മധുരം പാടിപ്പാടി,
പ്പുളകം ചൂടിച്ചൂടി,
മംഗലാനന്ദം പൂണ്ടു
ദേവനർത്തനമാടി;

രാഗപുഷ്പരിണിതൻ
കനകത്തിര തോറും
നാകകന്യപോൽ സ്വപ്ന-
ത്തോണിയിൽവിളയാടി

കൈകൊട്ടിക്കളിയാടി,
പ്രേമലീലകളാടി,
കാന്തന്റെ കരളായി
മത്സഖീ വിലസീടു...

ചിത്തവല്ലിയിൽപ്പൂത്ത
സൌഹൃദപ്രസൂനങ്ങ-
ളർപ്പിച്ചു നിനക്കു ഞാ-
നരുളുന്നാശംസകൾ!

മാനസസരസ്സിലെ
പൊൻമരാളമാതിരി,
മായവമാസം ലാസ്യം
ചെയ്തിടും വനിപോലെ.

നീ നിത്യം ലസിപ്പതു
കണ്ടു ഞാൻ നിതാന്തമാം
നിർവ്വാണനീലത്തിര-
മാലയിൽ മുങ്ങിപ്പൊങ്ങും...!

മാമകമനമാകും
മാനത്തു മായാത്തൊരു
മാരിവില്ലായിട്ടെന്നും
മാധുരീ നീ മിന്നിടും...!!

ജീവിതപ്പൂങ്കാവിങ്കലൂയലാടീടും പ്രേമ-
പ്പൂവിന്റെ മധുമോന്താൻപോകനീ, പരിമളേ.

സ്നേഹത്തിൻ സുരദീപ-
പ്രഭയേൻ മുമ്പിൽ മഥ-
ജീവിതഗ്രന്ഥത്തിലെ
യൌവന പ്രേമാദ്ധ്യായം,

വായിച്ചു രസിച്ചു നീ
ലസിച്ചു, കദനത്തിൻ-
വാക്കുകളൊന്നും കാണാ-
താനന്ദ ലഹരിയിൽ!

മംഗളം വിളങ്ങുന്ന
തായക സുഖ ശ്രീ-
രംഗങ്ങൾ കണ്ടെന്നും ഞാൻ
സസ്മിതം വസിച്ചീടാം...

ജീവിതപ്പൂങ്കാവിങ്കലൂയലാടീടും പ്രേമ-
പ്പൂവിന്റെ മധുമോന്താൻ പോക നീ പരിമളേ

സാഗരങ്ങൾക്കുമപ്പു-
റത്തെ കരയിൽ നിന്നീടിലും
രാഗാർദ്ര ഹൃദയങ്ങൾ
തമ്മിൽ മറക്കീലാ!!

(ഹിന്ദിയിൽ നിന്നു)

സ്വർണ്ണമോതിരം

കെ. വി. കെ. വാരിയർ.

വിചിത്രമായി അലംകൃതമായ ആ സ്വയം വരമണ്ഡപത്തിന്റെ മദ്ധ്യത്തിൽവെള്ളപ്പട്ടുവിരിപ്പിൽ ജയദേവൻ അങ്ങനെ ഇരിക്കയാണു്. പാരാന്ധാരതുല്യമായ ജനതതി അതിന്നുചുറ്റും ഇളകിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

വർണ്ണക്കടലാസ്സുകൊണ്ടു വെട്ടിയുണ്ടാക്കിയ അലുക്കുകളും, കലവാഴ മുതലായവയും യഥാസ്ഥാനങ്ങളിൽ വിലസുന്നുണ്ടു്. ഇളംമഞ്ഞപ്പട്ടുകൊണ്ടു വിതാനിച്ചിരിക്കുന്ന ആ മണ്ഡപം കലാസ്വാദകരും, സൌന്ദര്യാരാധകരുമായ പ്രേക്ഷകരെ ആനന്ദിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. വിചിത്രവർണ്ണങ്ങളും ഉളവാക്കുന്ന വൈദ്യുതബിംബുകളും വിതാനസ്സിൽ നക്ഷത്രജാലങ്ങളെന്നപോലെ, ആ സ്വയംവരവേദിയിൽ സംശോഭിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. സ്വയംവരവേദിയിൽ നിന്നു നാലുഭാഗത്തേയ്ക്കും ഉച്ചൈശ്രവണിയന്ത്രങ്ങൾ ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

തിരുവനന്തപുരത്തെ പ്രഖ്യാതനായ രാമലിംഗമുതലിയാരുടെ ഏകപുത്രി സരളാദേവിയുടെ വിവാഹസുദിനമാണന്നു്. വരനായ ജയദേവൻ മുതലിയാരുടെ സ്വന്തം കമ്പനിയിലെ പ്രധാന ഉദ്യോഗസ്ഥനാണു്.

മംഗളകർമ്മം നടക്കേണ്ട മുഹൂർത്തമായി. പുഞ്ചിരിപ്പൂ തിരളുന്ന മുഖങ്ങളോടുകൂടി ഒരു സംഘം സ്ത്രീകൾ സരളാദേവിയെ വരന്റെ സന്നിധാനത്തിലേക്കു് ആനയിച്ചു. വാദ്യഘോഷങ്ങൾ ഒന്നിച്ചു മുഴങ്ങി. മോതിരമാറ്റത്തിനു ശേഷം പുരാണപുരുഷനായ ശ്രീകൃഷ്ണന്റെവന മാലയെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്ന രണ്ടു മാല്യങ്ങൾ വധൂവരന്മാർ പരസ്പരം ഗളങ്ങളിൽ സമർപ്പിച്ചു. തുടർന്നു പലരുടേയും കണ്ണഞ്ചിപ്പിക്കുന്ന സമ്മാനങ്ങൾ അവർക്കു ലഭിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. സമ്മാനദാനം കഴിഞ്ഞുവെന്നു ബോദ്ധ്യം വന്നപ്പോൾ, നവവധൂവരന്മാർ എഴുനേറ്റു പോകുവാൻ ഭാവിച്ചു. പെട്ടെന്നു്, പ്രസന്നവദനനായ ഒരു ബാലൻ ധൃതിയിൽ നടന്നുവന്നു് കാഴ്ചയിൽ വളരെ ചെറുതായ ഒരു സമ്മാനം വരനു നല്കി. മുസ്ലിൻ തുണികൊണ്ടുള്ള ചുരുട്ടിക്കെട്ടിയ ഒരു കൈലേസ്. സാശ്ചര്യം ജയദേവൻ അതു തിരിച്ചും മറിച്ചും നോക്കി, കെട്ടഴിച്ചു. അതാ, ഒരു സ്വർണ്ണമോതിരവും; ഒരു എഴുത്തും അയാളുടെ കൺമുമ്പിൽ കാണുമാറായി. വെട്ടിത്തിളങ്ങുന്ന ആ കനകാംഗുലീയകത്തെ അയാൾ തുറിച്ചുനോക്കി. ആ കുറിപ്പു് അയാൾ മനസ്സിൽ വായിച്ചു.

"നവവധൂവരന്മാർക്കു് : ഈഹിതഭാഗ്യമംഗളം നേരുന്നു. ജാനകി."

അയാളുടെ മുഖം വിവർണ്ണമായി. ആ ആനനത്തിൽ ഒരു സംഭ്രാന്തി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. തന്റെ നയനങ്ങൾക്കു കാഴ്ചയറുപോകുന്നതായി അയാൾ സംശയിച്ചു. അയാളുടെ മസ്തിഷ്കത്തിൽ ഒരു ഇടിമിന്നൽ ഉൽഭൂതമായി. എന്തോ സംസാരിപ്പാനെന്നപോലെ അയാളുടെ കണ്ണുകൾ അവിടമെല്ലാം ആ ബാലനെ അരിഞ്ഞു. പക്ഷെ അവനെ ആ അവശനേത്രങ്ങൾക്കു കാണുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

അല്പം ഭീതിയും, സങ്കടവും ഇടകലർന്ന ഒരു വികാരത്തോടെ അയാൾ തന്റെ ഇടത്തുഭാഗത്തു നില്ക്കുന്ന കോമളാംഗിയെ ഒന്നുനോക്കി. ഇന്നു— ബിംബപ്രധാനമായ ആ മുഖബിംബത്തിൽ, ആ അരുണാധാരങ്ങൾക്കിടയിൽ, ഒരു പുഞ്ചിരിവിടർന്നു നിന്നിരുന്നു. അവനുമുഖിയായി നില്ക്കുന്ന ആ സ്വർലോകതേജഃപുഞ്ജത്തെ ഒരു നിമി

ഷം മാത്രമെ അയാൾ നോക്കിനിന്നുള്ളു. തന്റെ മസ്തിഷ്കം നാനാവിധവികാരവിചാരങ്ങളാൽ കറങ്ങുന്നതായി അയാൾക്കു തോന്നി.

അയാളുടെ സ്മരണമണ്ഡലം തെളിഞ്ഞതോടെ അതിൽ ഭൂതകാലസ്മരണകൾ മിന്നിത്തെളിഞ്ഞു. അയാളുടെ സ്മരണകൾ പ്രശാന്തസുന്ദരമായ ഒരു ഗ്രാമപ്രദേശത്തിലേക്കു ഞൊടിയിടകൊണ്ടു പ്രവേശിച്ചു. ആ നിസർഗ്ഗസുന്ദരമായ ഗ്രാമത്തിലെ മന്ദസ്മേരം പൊഴിക്കുന്ന നെൽവയലുകൾ, സന്ധ്യകളിൽ സഹജമധുരമുതിരുന്ന പച്ചപ്പുൽപ്പരപ്പുകൾ, വളഞ്ഞും തിരിഞ്ഞും വയലുകൾക്കിടയിൽക്കൂടെ പോകുന്ന ചെമ്മൺതോടുകൾ, ഇവ ഓരോന്നായി തന്റെ മുമ്പിൽ കാണപ്പെടുന്നതായി അയാൾക്കു തോന്നി. ഒരു നിമിഷത്തിനകം വടക്കുഭാഗം അതിമനോഹരമായി കളിർകാറ്റിൽ ചാഞ്ചാടുന്ന നെൽവയലുകളും, തെക്കുഭാഗം ആകർഷണീയമായ വലിയ ഒരു പുൽമൈതാനവും, അവയ്ക്കിടയിലായി പ്രകൃതിരമണീയകത്തിന്റെ നൃത്തരംഗമായി വിലസുന്ന ആ കൊച്ചു ഭവനവും തോട്ടവും ജയദേവന്റെ മനോനേത്രങ്ങൾക്കു മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷമായി. ആ കൊച്ചുഗൃഹത്തിന്റെ തെക്കുഭാഗത്തെ മുറിയിൽ തന്റെ വരവും പാർത്തിരിക്കുന്ന ഒരു കോമളതരുണിയേയും അയാൾ ദർശിച്ചു. ദാസനുവേണ്ടതൊക്കെ പൂരിച്ചിയതല്ലെങ്കിലും സമൃദ്ധമായി വളർന്ന പിൻഭാഗത്തെ ഒട്ടുമുക്കാലും മറയ്ക്കുന്ന ആ കറുത്ത വാർകന്തളവും, കാഞ്ചനദ്യുതിതിരളുന്ന ആ മുഖപത്മവും, ദന്തമുകുളങ്ങൾ പുറത്തു കാണത്തക്കവണ്ണംഅല്പം വിടർന്ന മാന്തളിർസദൃശമായ ലോലാധരങ്ങളും, കരിമീനുകളെ വെല്ലുന്ന അത്രുപൂണ്ണങ്ങളായ ലോചനങ്ങളും, അസഹ്യതയും അപാരമായ കദനവും ദ്യോതിക്കുന്ന ആ മുഖഭാവം അയാളുടെ മനോമുകുരത്തിൽ പ്രതിഫലിച്ചു. വാടിത്തളർന്ന ആ തനുവല്ലിയുടെ ദർശനമാത്രയിൽ അയാളുടെ നേത്രങ്ങളിൽ ബാഷ്പകണങ്ങൾ നിറഞ്ഞു. അയാളുടെ സ്മരണകൾ മൂന്നു സംവത്സരങ്ങൾ പിന്നോട്ടുനീങ്ങി. താനും, തന്നെപ്പിരിഞ്ഞ ദിനങ്ങളും കഴിക്കുന്ന ആ യുവതിയും കൂടി ആ പുൽമൈതാനത്തിൽ ഒരു പാറയുടെ മുകളിലിരുന്ന് ഉദിച്ചുയരുന്ന അമ്പിളിയെ നോക്കിക്കൊണ്ടു നില്ക്കുന്ന ആ രംഗം പലവുരു അയാളുടെ മനോനേത്രങ്ങൾക്കു മുമ്പിൽ ദൃശ്യമായി.

* * *

അതെ; ആ സംഭവം നടന്നിട്ടു വർഷങ്ങൾ ചിലതു കഴിഞ്ഞു. ജയദേവൻ ബി. എ. ബിരുദവും നേടി വീട്ടിൽ സ്വസ്ഥമായി കഴിഞ്ഞുകൂടുകയാണ്. ധനുമാസത്തിലെ ഒരു മോഹരസായാഹ്നത്തിൽ തന്റെ ഗൃഹത്തിൽനിന്നും രണ്ടുമൂന്നു നാഴികദൂരെയുള്ള ഒരു സ്നേഹിതന്റെ വസതിയിൽ പോയി അയാൾ മടങ്ങിവരുകയായിരുന്നു. ഒരു ഇടവഴിയിൽ നിന്ന് അയാൾ മകരയിള വിളഞ്ഞുനില്ക്കുന്ന ഒരു വയലിൽ പ്രവേശിച്ചു. സായാഹ്നഭാസ്കരൻ തലോടിക്കൊണ്ടിരുന്ന ആ വയൽപ്പരപ്പ് ഒരു അസാധാരണമായ കാന്തിവൈശിഷ്ട്യംകൈക്കൊണ്ടിരുന്നു. അകം നിറയുന്ന സംതൃപ്തിയോടെ അയാൾ മുന്നോട്ടു നീങ്ങി. സഹജം വിസ്മൃതിച്ചു മനോമോഹനമായ ഒരു സ്വപ്നലോകത്തിലൂടെയെന്നപോലെ സാവധാനം നടന്നുകൊണ്ടിരുന്ന ആ യുവകോമളനെ ഒരു ലാവണ്യധാമം സമീപിക്കുന്നതും പെട്ടെന്നാണ് അയാളുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ പെട്ടത്. സന്ദർഭമാഹാത്മ്യം കൊണ്ടു വല്ല ദേവസ്ത്രീകളും തന്നെ സമീപിക്കയാണോ എന്നയാൾക്കു സംശയംതോന്നി. പോക്കുവെയിലിൽ പൊന്നുപോലെ തിളങ്ങുന്ന ആ കുശാംഗം അയാൾ ഒന്നു നല്ലവണ്ണം നോക്കി. അനാഡംബരമായ വസ്ത്രങ്ങൾ മാത്രം ധരിച്ച ആ ഗ്രാമീണകന്യക അയാളെ പിന്നിട്ടു. അല്പം കൂടി നേർവരമ്പിലൂടെ നടന്നതിനുശേഷം അയാൾ തെക്കോട്ടു തിരിഞ്ഞു നടന്നു. തന്നിൽനിന്നും അകന്നകന്നുപോകുന്ന ആ ലാവണ്യധാമത്തെ അയാൾ അല്പനേരം വിസ്മയത്തോടെ നോക്കിനിന്നു. അയാൾ ചെന്ന് ഒരു ഓയിറ്റിറിൽ പ്രവേശിച്ചു മറഞ്ഞപ്പോൾ തന്റെ വഴിക്കു തിരിഞ്ഞു നടന്നു.

അയാൾ പ്രത്യേകമായി യാതൊന്നുംസംഭവിച്ചിട്ടില്ലെന്നു ഭാവിച്ചുവെങ്കിലും, തന്റെ മനസ്സിൽ സൌന്ദര്യവതിയായ ഒരു തേജഃപുഞ്ജത്തിന്റെ പ്രതിബിംബം തങ്ങിനില്ക്കുന്നതായ് അയാൾക്കു മാച്ചുകളവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ജയദേവൻ തന്റെ ഭവനത്തിൽ ചെന്നു പൈകുന്നേരത്തെ ഭക്ഷണം കഴിച്ച് ഉറങ്ങാൻ കിടന്നു. അയാൾക്ക് ഉറങ്ങാൻ അല്പം അയാസം തോന്നി. തന്റെ ഹൃദയത്തിൽ താനറിയാതെ എന്തോ ഒന്നു തങ്ങിനിൽക്കുന്നതായി അയാൾ ഗ്രഹിച്ചു. അപ്പോഴും, തന്റെ മനോനേത്രങ്ങൾക്കു മുന്നിൽ ഒരു കോമളാംഗിയുടെ പ്രതിച്ഛായ അയാൾക്കു കാണ്മാൻ കഴിഞ്ഞു. ആ അഴിഞ്ഞുലഞ്ഞ കേശപടലവും, അനന്യസാധാരണലാവണ്യം നിറഞ്ഞു യഴിഞ്ഞുള്ള നിഷ്കളങ്കമായ കുശാഗ്രവും തന്റെ മനോഭിത്തിയിൽ ഒരു മായാത്ത ചിത്രം വരച്ചു വെച്ചിരിക്കുന്നതായി അയാൾ അറിഞ്ഞു.

പിറേറന്നു നേരം പുലർന്നു. അയാളിൽ ഒരു ജിജ്ഞാസ കിടന്നു ഓളം വെട്ടുകയാണു്. അവളാരെന്നു അയാൾക്കറിഞ്ഞേ തീരൂ! തന്റെ വാത്സല്യനിധിയായ മാതാവോടു് അതേപ്പറ്റി ചോദിച്ചപ്പോൾ അയാൾക്കു കിട്ടിയ ഉത്തരം ഇങ്ങനെയായിരുന്നു: ''ശരി, ആ കുറിയവയലിന്റെ തെക്കുവശത്തായുള്ള വീടല്ലേ? അതു നമ്മുടെ മരിച്ചു വലിയമ്മാവന്റെ ഭാര്യവീടായിരുന്നു. ഇപ്പോൾ അവിടെ വലിയമ്മാവന്റെ രണ്ടു മക്കളും, അമ്മാവന്റെ മകളുടെ മകളായ ഒരു പെൺകുട്ടിയും മാത്രമേയുള്ളുവെന്നാണു് കേൾവി. വലിയമ്മാവൻ മരിച്ചതിൽ പിന്നെ —അന്നു നിനക്കു വയസ്സഞ്ചു ആയിട്ടുള്ളൂ!— അവരാരും ഇങ്ങോട്ടു വരാറില്ല.'

ജയദേവന്റെ ഹൃദയം അല്പം ആനന്ദം അനുഭവിച്ചു.

അങ്ങനെ മാസങ്ങൾ രണ്ടോ, മൂന്നോ കഴിഞ്ഞു. ഒരു ദിവസം ഒരു അടിയന്തിരക്കാര്യം സംബന്ധിച്ചു താൻ പഠിച്ചിരുന്ന കോളേജിൽ പോയി ജയദേവൻ തിരിച്ചുവരുകയായിരുന്നു. അയാൾ വിശാലമായ കുറിവയലിൽ പ്രവേശിച്ചു. അയാൾ അറിയാതെതന്നെ അയാളുടെ നയനങ്ങൾ ആ ഗെയിററിലേയ്ക്കു പാഞ്ഞു. മന്ദസമീരണനിൽ തലയാട്ടിനിന്ന തെങ്ങുകളും, കവുങ്ങുകളും തനിക്കു സ്വാഗതമോതുകയാണോ എന്നു് അയാൾ സന്ദേഹിച്ചു. അവയുടെ ഇടയിൽക്കൂടെ ഒടേട്ടി ഒരു മനോഹരഗൃഹം അയാൾ ദർശിച്ചു. പക്ഷെ യാതൊരു മനുഷ്യരൂപങ്ങളേയും ആ ഗെയിററിലോ, പരിസരങ്ങളിലോ അയാൾ കണ്ടില്ല. അയാളുടെ കണ്ണുകൾ വിസ്മൃതമായ ആ വയൽപ്പരപ്പിലേക്കു തിരിഞ്ഞു. നട്ടുച്ചവയലിൽ വെട്ടിത്തിളങ്ങുന്ന ആനഗ്നമായ വയലിൽ വല്ല മനുഷ്യരുമുണ്ടോ എന്നയാൾ നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അയാളുടെ മുഖം നിരാശകൊണ്ടെന്നപോലെ അല്പം മങ്ങി. പെട്ടെന്നു്, ഒരു ബാലൻ തനിക്കു നേരെ വരുന്നതു ജയദേവൻ കാണുവാനിടയായി. അയാളുടെ ഹൃദയത്തിൽ ആശ്വാസത്തിന്റെ സുമധുരിമ നിറഞ്ഞു. ആ ബാലനെ അടുത്തേയ്ക്കു വിളിച്ചു് അയാൾ അവനോടു ചോദിച്ചു. 'ഏ, കുട്ടി! ആ വയലിലേക്കു് ഗെയിററായിട്ടുള്ള വീട്ടിൽ ഒരു സ്ത്രീയുണ്ടായിരുന്നതു് അവിടെയില്ലേ?'

താൻ ചോദിച്ചതിനു യാതൊരുത്തരവുംലഭിക്കാതിരിക്കുന്നതുകണ്ടു് അയാൾ വീണ്ടും അവന്റെ മുഖത്തേയ്ക്കു നോക്കി. തന്റെ മുഖത്തേക്കു അല്പം വിസ്മയത്തോടെ തുറിച്ചുനോക്കുന്ന ബാലനോടു് അയാൾ ചോദ്യം ആവർത്തിച്ചു. അവൻ അനുകൂലഭാവത്തിൽ തലയാട്ടിക്കൊണ്ടു മറുപടി നൽകി. ''ഉണ്ടു്. പക്ഷെ, അവൾക്കു വലിയ ജ്വരമാണു്. ബോധമില്ലാതെ കിടക്കുന്ന അവരെ അമ്മയും, അമ്മാവനും ശുശ്രൂഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കയാണു്.''

ജയദേവന്റെ ഹൃദയത്തിൽ ഒരു വല്ലാത്ത വേദന. അയാൾ അല്പനേരം അവിടെ തരിച്ചു നിന്നു. അനന്തരം, എന്തുവന്നാലും വരട്ടെയെന്ന നിശ്ചയത്തോടെ ധൈര്യമവലംബിച്ചു് അവിടേയ്ക്കു് കയറിച്ചെന്നു. ആ ഗൃഹത്തിന്റെ

മുറത്തേക്കു കാൽവെച്ചപ്പോൾ അയാളുടെ പാദങ്ങൾ വിറയ്ക്കുവാൻ തുടങ്ങി തനിക്ക് അപരിചിതമായ ഒരു വീട്ടിലേയ്ക്ക് അയാൾ ആദ്യമായി കടന്നു ചെല്ലുകയാണ്. പൂമുഖത്തിൽ ഒരു സ്ത്രീയും, മദ്ധ്യവയസ്കനായ് ഒരു പുരുഷനും ഇരിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അവർതന്റെ അമ്മായന്റെ മക്കളായിരിക്കുമെന്ന് അയാൾ ഊഹിച്ചു. അപരിചിതനായ ഒരു യുവാവിന്റെ അപ്രതീക്ഷിതമായ ആഗമനം അവരെ വല്ലാതെഅന്ധാളിപ്പിച്ചു. ജയദേവൻ പൂമുഖത്തെത്തിയപ്പോൾ അയാളെ ഇരിക്കുവാൻ ക്ഷണിച്ചുവെങ്കിലും, അയാളുടെ ആഗമനോദ്ദേശമോ ആളെത്തന്നെയോ അവർക്ക് മനസ്സിലാക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അത്ഭുതസ്തബ്ധരായി മുഖത്തോട് മുഖംനോക്കുന്ന അവരോട് ജയദേവൻ പറഞ്ഞു:—"ഞാൻ കിഴക്കെ വീട്ടിലെയാണ്. അമ്മാവനും ചെറിയമ്മയും എന്നെ അറിയില്ലായിരിക്കും."

ഇതു കേട്ടപ്പോൾ അവരുടെ മുഖങ്ങളിൽ ആനന്ദത്തിന്റെ ദീപ്തിവിശേഷം വ്യാപിച്ചുവെങ്കിലും, അവരുടെ ആശ്ചര്യദ്യോതകമായമൗനഭാവം സ്വല്പസമയം കൂടി നീണ്ടു നിന്നു. അല്പനേരം ശ്വസിച്ച് ആലോചിച്ചശേഷം ജയദേവന്റെ അമ്മാവന്റെ മകനായ കരുണാകരൻ നായർ ആഹ്ലാദത്തോടും, ആശ്ചര്യത്തോടും കൂടി ചോദിച്ചു 'ആരു്? ജയനോ?'

'അതേ' എന്നു ജയദേവൻ ഉത്തരം നൽകിയതോടെ അവരിരുവരുടേയും മുഖങ്ങൾ ശരദാകാശംപോലെ തെളിഞ്ഞു.

തങ്ങളുടെ മുന്നിൽ നില്ക്കുന്ന സുന്ദരയുവാവിന്റെ ശരീരം കരുണാകരൻ നായരും, മുഖം കല്യാണിയമ്മയും ആനന്ദത്തോടെ നിന്നിമേഷരായി നോക്കി നിന്നു.

"ജയൻ ആദ്യം വളരെയധികമായി സ്വല്പനേരം നീണ്ടുനിന്ന നിശ്ശബ്ദതയെ ഭഞ്ജിച്ചു കരുണാകരൻ നായർ ഒരു അഭിപ്രായം പുറപ്പെടുവിച്ചു.

ഒരു മന്ദസ്മിതത്തോടെ കല്യാണിയമ്മ ജയനോടു ചോദിച്ചു: —ജയൻ പഠിക്കുകയാണെന്നു കേട്ടു. പഠിപ്പു ഏതുവരെ എത്തി?"

"ബി. എ. പാസ്സായി." ജയദേവൻ ഒരുലഘുവായ ഉത്തരം നൽകി.

'എന്റെ മകനും ജാനകിക്കുട്ടിയെ അയച്ചിട്ട് ഒരു പഠനം. ജയൻ അവളെ അറിയുമോ, ആവോ?" കല്യാണിയമ്മ ഒരു വല്ലായ്മയോടെ പറഞ്ഞു.

"തേടിയ വള്ളി കാലിൽതടഞ്ഞാലെന്നപോലെ" ജയദേവന്റെ മുഖം സന്തോഷാധിക്യംകൊണ്ടു വികസിച്ചു. ഒരു നിമിഷത്തിന്നകം അതിൽ ശോകച്ഛായ പരക്കുകയും ചെയ്തു. 'എവിടെയാണു കിടക്കുന്നതു്?' എന്ന ചോദ്യം കേട്ട ഉടനെ കല്യാണിയമ്മ ജയദേവനെ ഒരു ചെറിയ മുറിയിലേക്ക് ആനയിച്ചു. ആ മുറിയിൽ ഒരു വലിയ കട്ടിലിൽ വെള്ളക്കിടക്കയിൽ ബോധശൂന്യയായി കിടക്കുന്ന ജാനകിയെ ഒരു നിമിഷത്തിലധികം നോക്കുവാൻ അയാളുടെ കണ്ണുകൾക്കു ശക്തിയുണ്ടായില്ല. വാടിത്തളർന്നു കിടക്കുന്ന ആ പൂവൽമേനിയുടെ ദർശനമാത്രയിൽ അയാളുടെ കണ്ണുകൾ ബാഷ്പപൂരിതമായി. ഹൃദയത്തിന്റെ അടിത്തട്ടിൽനിന്നും വേദന കിളർന്നുപൊങ്ങി. അസഹ്യമായ സങ്കടത്തോടും, ഉദ്വേഗത്തോടും കൂടി അയാൾ കല്യാണിയമ്മയോടു പറഞ്ഞു. 'ദീനം അല്പം അധികമാണ്. ഞാൻ വേഗം പോയി ഡോക്ടരേയും കൊണ്ടു തിരിച്ചുവരാം.' മറുപടിക്കു കാത്തു നില്ക്കാതെ ജയദേവൻ അവിടെ നിന്നും ധൃതിയായിനടന്നു.

ഒരു മണിക്കൂർ ഇഴഞ്ഞു നീങ്ങി. ജാനകിയുടെ സമീപം ആകുലമനസ്കരായി ഇരിക്കുന്ന ആ ഗൃഹനായകനും, അയാളുടെ സഹോദരി കല്യാണിയമ്മയും ഇടക്കിടെ പുറത്തു പോയി നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ധൃതിയിൽ നടന്നടുക്കുന്ന ജയനേയും, ഡോക്ടരേയും കണ്ട് അവരുടെ മനം കുളിർത്തു. ഡോക്ടർ രോഗിയെ പരിശോധിച്ചു. ഡോക്ടരുടെ മുഖത്തേയ്ക്ക് അവർ മൂന്നുപേരും

ഉൽക്കണ്ഠയോടെ നോക്കി. അവരുടെനേരെതിരിഞ്ഞു് ഡോക്ടർ പറഞ്ഞു. 'ഭയപ്പെടാനൊന്നുമില്ല. പക്ഷെ, പ്രജ്ഞ വീണ്ടുകിട്ടുവാൻ രണ്ടുദിവസം താമസിച്ചെന്നുവരും. രോഗിക്കു് നൽകുവാനുള്ള ഭക്ഷണവും മറ്റും നിർദ്ദേശിച്ചു് ഡോക്ടർ മടങ്ങി.

ഡോക്ടർ തിരിച്ചുപോയി ഒരുരണ്ടു നിമിഷംകഴിഞ്ഞപ്പോൾകരുണാകരൻനായർ ജയനെ പുമുഖത്തേക്കു് വിളിച്ചു പറഞ്ഞു. "ജയൻ പത്തുദിവസം കഴിഞ്ഞു പോയാൽ മതി. ജയൻ ഇവിടെയുണ്ടെന്നു അറിയിക്കുവാൻ ഞാൻ കിഴക്കേ വീട്ടിലേല്പു് ആളെ പറഞ്ഞയച്ചുകൊള്ളാം."

പിറേറന്നു മദ്ധ്യാഹ്നമായി. ജാനകി അപ്പോഴും അങ്ങനെ തളർന്നു കിടക്കുകയാണു്. അവിടം കിടക്കുന്ന കട്ടിലിന്റെ തലയ്ക്കലായി കരുണാകരൻ നായരും, കാൽക്കൽ ഭാഗത്തു കല്യാണിയമ്മയും, പാർശ്വഭാഗത്തായി കുനിഞ്ഞുകൊണ്ടു ജയദേവനും അവളെ ഉറ്റു നോക്കിക്കൊണ്ടു നില്ക്കുകയാണു്. അവരുടെ മൂന്നു പേരുടേയും മുഖങ്ങളും ശോകാധിക്യംകൊണ്ടു മങ്ങിയിരുന്നു. കല്യാണിയമ്മ അശ്രുപൂർണ്ണനയനങ്ങളോടെ അവളെ പരിചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അല്പനേരം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ജാനകിയുടെ നിമീലിതങ്ങളായിരുന്ന നയനങ്ങൾ അല്പാല്പം വിടരുവാൻ തുടങ്ങി. സമീപസ്ഥരുടെ മുഖഭാവം പ്രസാദാത്മകമായി പരിണമിച്ചു. ജാനകിയുടെ ക്ഷീണിച്ച മീഴികൾ ആദ്യം പതിഞ്ഞതു ജയദേവന്റെ മോഹനകളേബരത്തിലാണു്. അവൾ ലജ്ജുകൊണ്ടോ, പരിഭ്രമം കൊണ്ടോ എന്തോ പൊടുന്നനെ കണ്ണുകളടച്ചു. തന്റെ മുമ്പിൽ നില്ക്കുന്ന കോമളയുവാവിനെ അവൾ തിരിച്ചറിഞ്ഞിരിക്കണം. തന്റെ ഹൃദയം ആദ്യമായി കൊതിച്ച പുരുഷരത്നം തന്നെയാണതെന്നു് അവൾനിസ്സംശയം തീരുമാനിച്ചു. സപ്രയാസത്തോടെ ജയദേവനും, കരുണാകരൻനായരും മുറിവിട്ടു പുറത്തേക്കു പോന്നു. അതറിഞ്ഞ ജാനകി അമ്മയോടു് അകം നിറഞ്ഞ ജിജ്ഞാസയോടെ ചോദിച്ചു.

"അമ്മേ, അദ്ദേഹമേതാണു്?"

ആ മാതാവിന്റെ മുഖം പൂർവ്വാധികം പ്രസന്നമായി. അവർ സസന്തോഷം മറുപടി നൽകി. 'അവൻ നിന്റെ മുത്തച്ഛന്റെ വീട്ടിലെയാണു്. അവനെറ്റെഅമ്മയുമായി ഞാൻ എത്ര സ്നേഹത്തിലായിരുന്നു! ഞങ്ങൾ ഒന്നിച്ചു കളിച്ചുവളർന്നു .....' കല്യാണിയമ്മയുടെ നിഷ്കളങ്കമാനസം ഭൂതകാലസ്മരണകളിൽ നീന്തിത്തുടിച്ചു. ആ വിടർന്ന കണ്ണുകളിൽ രണ്ടു കണ്ണീർ കണങ്ങൾ തുളുമ്പിനിന്നു.

ആ വത്സലമാതാവിന്റെ ശ്ലാഘ്യപൂർവ്വമായ പരിചരണത്താൽ ജാനകിയുടെ രോഗം അത്ഭുതാവഹമാംവണ്ണം ഭേദപ്പെട്ടുവന്നു. ആ മുഖാംബുജത്തിൽ നഷ്ടമായിരുന്ന ഓജസ്സും, തേജസ്സും വീണ്ടും ഒളിഞ്ഞു നോക്കി. യൌവനത്തിന്റെ കാന്തിവൈശിഷ്ട്യം ആ മുഖാരവിന്ദത്തിൽ വർദ്ധിച്ചുവന്നു. ഡോക്ടർ വന്നു നാലുദിവസം കഴിഞ്ഞതോടെ ജാനകിപൂർണ്ണമായും സുഖപ്പെട്ടു.

ജയനു എല്ലാവിധസഹായത്തിനും അവിടെ അനുവദിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. ദീനം ഭേദമായതിന്റെ രണ്ടാംദിവസം സന്ധ്യയ്ക്കു ജയനും ജാനകിയും ആ ഗൃഹത്തിന്റെ തെക്കുഭാഗത്തുള്ളപൂന്തൊടിയിൽ ചെന്നിരുന്നു. അവർക്കു പരസ്പരം പലതും പറയാൻ ആഗ്രഹമുണ്ടു്. പക്ഷെ, തിങ്ങിവിങ്ങുന്ന വികാരങ്ങൾ അവരെ അതിനു അനുവദിച്ചില്ല.

പശ്ചിമാകാശത്തിൽ അമ്പിളി ഉദിച്ചുപൊങ്ങി. പൂനിലാവു് അവരുടെ യുവത്വം നിറഞ്ഞുവഴിയുന്ന ശരീരങ്ങളും തഴുകിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ജയദേവൻ ജാനകിയുടെ മുഖത്തേയ്ക്കൊന്നുനോക്കി. ആ മുഖം ലജ്ജുകൊണ്ടു താണിരുന്നു. ഒരുനേരിയ പുഞ്ചിരിയോടെ അയാൾ അവളോടു ചോദിച്ചു:—"എന്താണു് എന്റെ മുമ്പിൽ ഇത്ര ലജ്ജിക്കുവാനുള്ളതു്?" തന്നോടുണ്ടായ ചോദ്യം കേട്ടു് അവളുടെ മുഖം ഒന്നുകൂടി തുടുത്തു തിക

സിച്ചു. താൻ ലജ്ജിക്കുന്നതിന്റെ ആവശ്യമെന്തെന്നു് അയാൾ സ്വയം ചിന്തിച്ചുനോക്കി. അയാൾക്കു താൻ ലജ്ജിക്കുന്നതിന്റെ രാതൊരാവശ്യവും കാണുവാൻ സാധിച്ചില്ല പക്ഷെ, അയാൾ ലജ്ജിക്കുന്നു! ഒരു അന്യപുരുഷന്റെ മുമ്പിൽ സ്ത്രീ ലജ്ജിക്കുന്നതിന്റെ ഉദ്ദേശം എന്തായിരിക്കാം?

ദിവസങ്ങൾ പിന്നേയും നീങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ജയദേവൻ വീട്ടിലേയ്ക്കു മടങ്ങുന്നതിന്റെ തലേ ദിവസമാണന്നു്. അന്നും അവർ ആ പുൽത്തകിടിയിൽ ചെന്നിരുന്നു.

ചില നിമിഷങ്ങൾ അതിവേഗം പൊയ്ക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഗൃഹത്തിലേയ്ക്കു മടങ്ങുവാൻ അവരിരുവരും എഴുന്നേറ്റു. ഇപ്രാവശ്യം അവർക്കു് വല്ലാത്തൊരു വേദന അനുഭവപ്പെട്ടു. പിറേറന്നു് ആ വേളയിൽ തന്റെ പ്രിയനായ ആ പുരുഷൻ തന്റെ അരികിൽ ഉണ്ടാവുകയില്ലെന്നോർത്തപ്പോൾ അപാരമായ സങ്കടം അവളുടെ ലളിതഹൃദയത്തെ ഗ്രസിച്ചു. അവൾ വളരെ പ്രയാസപ്പെട്ടും, പതറിയസ്വരത്തിലും പറഞ്ഞു:—"ഞാൻ എന്റെ ജീവിതം അങ്ങയുടെപാദങ്ങളിൽ സമർപ്പിക്കുന്നു."

ജയദേവൻ തെല്ലിട നിശ്ശബ്ദനായി നിന്നശേഷം പറഞ്ഞു:—'ഞാൻ അതു സസന്തോഷം സ്വീകരിച്ചാദരിക്കുന്നു."

അടുത്ത ദിവസം പ്രഭാതത്തിൽ ജയദേവൻ അവരോടു യാത്രാനുവാദം വാങ്ങി സ്വവസതിയിലേക്കു തിരിച്ചു

ആ രണ്ടു യുവഹൃദയങ്ങളേയും വേദനിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു സംഭവബഹുലമായ ദിനങ്ങൾ പതിനഞ്ചു കടന്നു പോയി. ജയദേവൻ തിരുവനന്തപുരം ഒരു പ്രശസ്തകമ്പനിയിലേയ്ക്കു് ഒരപേക്ഷ അയച്ചിരുന്നു. ചിന്താഗ്രസ്തനായി ഇരിക്കുന്ന അയാളുടെ മുമ്പിൽ ഒരു വലിയ കവർകൊണ്ടുവച്ചു ഭൃത്യൻ അകത്തേയ്ക്കുപോയി. അയാൾ ഉൽക്കണ്ഠയോടെ അതെടുത്തു തുറന്നു വായിച്ചുനോക്കി. അപ്പാദം ആ സുന്ദരവദനത്തിൽതിരതല്ലി! ആ മംഗളയാത്ത ആ ഭവനത്തിലെ അംഗങ്ങൾക്കാകമാനം നവോല്ലാസം നൽകി.

ജയദേവന്നു പ്രസ്തുതകമ്പനിയിൽ ഗവർമെണ്ടുദ്യോഗം കിട്ടിയതിന്റെ തലേ ദിവസം കാലത്തു് അയാൾ വീട്ടുവിട്ടു. ഹൃദയത്തിൽ കടികൊള്ളുന്ന ആ മോഹനവിഗ്രഹത്തെ ഒന്നുകൂടി കണ്ടു മനം കുളുപ്പിക്കുവാനും, കരുണാകരൻ നായരോടും കല്യാണിയമ്മയോടും യാത്രാനുമതി വാങ്ങുവാനുമായി ജയദേവൻ ജാനകിയുടെ ഗൃഹത്തിൽ പോയി. അയാൾ പൂമുഖത്തെത്തിയപ്പോൾ കരുണാകരൻ നായർ അവിടെ ഒരു കസേരയിൽ ഇരിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ജയദേവന്റെ ദർശനമാത്രയിൽ അയാൾ അകത്തേയ്ക്കു വിളിച്ചു പറഞ്ഞു. 'കല്യാണി, ജയൻ വന്നിരിക്കുന്നു.' അതു കേട്ട ഉടനെ കല്യാണിയമ്മ പൂമുഖത്തേക്കു വന്നു. ജയദേവൻ തനിക്കു് ഒരു ഉദ്യോഗം ലഭിക്കുവാൻ പോകുന്നുവെന്നും, അങ്ങോട്ടുപോകുവാൻ യാത്രാനുമതി വാങ്ങാനാണു് താനവിടെ വന്നിരിക്കുന്നതെന്നും പറഞ്ഞതോടെ കരുണാകരൻ നായരും, കല്യാണിയമ്മയും ആനന്ദസാഗരത്തിൽ ആറാടി. പക്ഷെ, വാതിൽ മറഞ്ഞു നിന്നു് അതെല്ലാം സശ്രദ്ധം കേട്ടിരുന്ന ജാനകിയുടെ ഹൃദയംവേദനിയ്ക്കുവാൻ തുടങ്ങി. പിന്നീടധികനേരം അവിടെ നില്ക്കാൻ കെല്പില്ലാതെ അവൾ തന്റെ മുറിയിൽ പോയി കിടന്നു.

കല്യാണിയമ്മ ജയദേവന്നു് ഒരു ചെറിയ ചായസൽക്കാരം നൽകി. ജയദേവന്നു് അവിടെ നിന്നു തിരിക്കേണ്ട സമയമായി. അയാളുടെ കണ്ണുകൾ ജാനകിയെ ഒന്നു കാണുവാൻ ഉഴറി. അവളെത്തിരിഞ്ഞു് അയാൾ അവളുടെ മുറിയിലെത്തി. തന്റെ മുറിയിൽ ആരോ പ്രവേശിച്ചുവെന്നറിഞ്ഞു മുഖംസാരിത്തുമ്പുകൊണ്ടുതോർത്തി അവൾ എഴുന്നേറ്റു നിന്നു. ജയദേവൻ അവളെയുറ്റുനോക്കി. ആ വാർകുന്തളം അഴിഞ്ഞു ചിതറിയിരുന്നു. നയനങ്ങൾ അശ്രുപൂർണ്ണമായും, കലങ്ങിമറിഞ്ഞുമിരുന്നു. അവർ അങ്ങനെയാതൊന്നും സംസാരിക്കാൻ സാധ്യമാകാതെ അല്പ

നേരം നിന്നു. അതിനുശേഷം ജാനകി മറ്റു വല്ലവരും വരുന്നുണ്ടോ എന്നറിയാൻ വാതിലിലേക്കു നോക്കി ആരും വരുന്നില്ലെന്നറിഞ്ഞു അവൾ ധൈര്യമവലംബിച്ചു ജയദേവന്റെ സമീപം ചെന്നുനിന്നു. വിഭ്രമവും, വ്യാകുലതയും ഇടകലർന്ന മുഖഭാവത്തോടെ തന്റെ സമീപം വന്നു നിന്ന ജാനകിയെ ജയദേവൻ ഒന്നു നോക്കി. അവൾ അയാളോട് അല്പം പതറിയ സ്വരത്തിൽ അപേക്ഷിച്ചു. "ഞാൻ അങ്ങയ്ക്കുവേണ്ടിയാണ് ജീവിക്കുന്നതെന്ന് അങ്ങ് എന്നും മറക്കരുതേ."

അവളുടെ നിഷ്കളങ്കഹൃദയം അവളുടെ കണ്ണിൽ നിറഞ്ഞ പളുങ്കുമണികൾപോലെയുള്ള കണ്ണുനീർത്തുള്ളികളിൽ പ്രതിഫലിച്ചു. ജാനകിയുടെ പേലവമൃദുലമായ കരം അയാൾ ഗ്രഹിച്ചു. അയാളുടെ മേനിയിൽ ഒരു കോരിപ്പുത്തരിണ്ടായി. അതോടൊന്നിച്ച് ജാനകിയുടെ ശരീരത്തിലും. അന്യാദൃശമായാണ് ഒരു പരസ്ത്രീയെ ജയദേവൻ സ്പർശിക്കുന്നത്! അതുപോലെതന്നെ അന്ന്, ഇദം പ്രഥമമായാണ് ജാനകി ഒരു പരപുരുഷന്റെ സ്പർശനാനുഭവിക്കുന്നതും. ജയദേവൻ തന്റെ വിരലിൽ കിടന്ന തിളങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്ന ഒരു പൊൻമോതിരമൂരി അവളുടെ കൈവിരലിൽ അണിയിച്ചു. അനന്തരം അയാൾ സാന്ത്വനസ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു:—"ജാനകി! നീ വ്യസനിക്കാതിരിക്കൂ. നീ കരയുന്നതു കാണുവാൻ എന്റെ കണ്ണിനും, കരളിനും ശക്തിയില്ല. ദൈവം നമുക്കിരുവർക്കും നന്മ വരുത്തും."

അവളുടെ കണ്ണുനീർ നിറഞ്ഞിരുന്ന കണ്ണുകളിൽ ഒരു പ്രകാശം വ്യാപിച്ചു അവൾ അല്പം പ്രസന്നതകൈക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞു —"എന്നാൽ അങ്ങു പോയി വരിക; ദൈവം അങ്ങയെകാത്തു രക്ഷിക്കട്ടെ!"

ജയദേവന്റെ ബാഷ്പായിതനയനങ്ങളിൽ ഒരു ചൈതന്യം എത്തിനോക്കി. അയാൾ സന്തുഷ്ടനായി അവിടെ നിന്നു തിരിച്ചു.

അങ്ങനെ തനിക്ക് പ്രിയപ്പെട്ടവരുടെയെല്ലാം ആത്മാത്മവും ഹൃദയംഗമവുമായ ആശംസകളോടെ ജയദേവൻ നിശ്ചിത ദിവസം തിരുവനന്തപുരത്തെത്തി. കമ്പനിമാനേജരുമായുള്ള ഒരു അഭിമുഖസംഭാഷണത്തിനുശേഷം ജയദേവൻ ജോലിയിൽ പ്രവേശിച്ചു.

അയാൾ തിരുവനന്തപുരത്തു എത്തിയ മുതൽ കമ്പനി മാനേജർ രാമലിംഗമുതലിയാർ അയാളോട് സൌഹാർദ്ദപൂർവം പെരുമാറിവന്നു. ഒരു ദിവസം പ്രഭാതത്തിൽ രാമലിംഗമുതലിയാർ അയാളോട് തന്റെ പുത്രിയെ അയാൾ വിവാഹം കഴിയ്ക്കണമെന്ന് അറിയിച്ചു. അതുകേട്ട ഉടനെ അയാളുടെ ഹൃദയം ദുസ്സഹമായ വേദന അനുഭവിക്കാൻ തുടങ്ങി. അയാൾ ദീർഘമായി ആലോചിച്ചു താനെന്തുചെയ്യണമെന്ന്. അയാളുടെ നീറുന്ന ഹൃദയത്തിനു യാതൊരു സമാധാനവും ലഭിച്ചില്ല. വിവാഹത്തിനു സമ്മതം നൽകാത്തപക്ഷം, തന്റെ ജോലി തനിക്ക് നഷ്ടപ്പെടുമെന്ന് അയാൾ ഗ്രഹിച്ചു. അങ്ങനെ, തന്റെ പതറുന്ന മനസ്സു തന്നെ വിവാഹത്തിനു സമ്മതം നൽകുന്നതിൽനിന്നും വിലക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നിട്ടും, ജയദേവനു അതിനു് അനുമതിനൽകാതെ ഗത്യന്തരമില്ലെന്നു വന്നു.

* * *

ഏതാദൃശങ്ങളായ സംഭവങ്ങളും അയാളുടെ പുകയുന്ന മസ്തിഷ്കത്തിൽ വരിവരിയായി നിരന്നുനിന്നു.

ജയദേവൻ തന്റെ ഇടത്തുഭാഗം നില്ക്കുന്ന സരളാദേവിയെ അല്പം സംഭ്രമവും, അസഹ്യമായ സന്താപവും സ്ഫുരിക്കുന്ന നയനങ്ങളോടെ ഒന്നുനോക്കി. ആ സൌന്ദര്യദേവതയുടെ അധരങ്ങൾക്കിടയിൽ അപ്പോഴും ഒരു നേരിയ പുഞ്ചിരി തങ്ങിനിന്നിരുന്നു.

അയാൾ കണ്ണുകൾ പിൻവലിച്ചു. തന്റെ മുമ്പിൽ അശ്രുപൂർണ്ണലോചനങ്ങളോടെ ജാനകിയുടെ മോഹനരൂപം വന്നു നില്ക്കുന്നതായി അയാൾക്കുതോന്നി.

ഉദ്ബോധനം.

വിദ്വാൻ, സി. ഒ. മോഹനമേനോൻ, വിലങ്ങൽ.

പരിചിതമല്ലാത്ത ജീവിതാദ്ധ്വാവിൽ നാം
കരുതിത്താൻവേണമേ കാലു വെപ്പാൻ.

ജലകം വിരുത്തിയങ്ങൊളിവിലങ്ങാരാനും
പതിയിരുപ്പുണ്ടാമിരുപിടിപ്പാൻ
കഴിഞ്ഞൊന്നു വഴുതുകിൽ കഥ തീരും നമ്മുടെ
കഴിയില്ല കര കേറാൻ കരുതിയാലും.
'ക്ഷണികമീജ്ജീവിതം' പരമാർത്ഥമിതു നമ്മ-
ളൊരുനാളെങ്കാനും മറന്നു പോയാൽ
മറയിതൻലഹരിയിൽ തലകുത്തിവീഴും നാം
നെറികെട്ട ജീവിതപ്പാഴ്ക്കുഴിയിൽ.

പരിചിതമല്ലാത്ത ജീവിതാദ്ധ്വാവിൽ നാം
കരുതിത്താൻവേണമേ കാലു വെപ്പാൻ.

ഇതുനോക്കുകവിളിണമിഴിനീരിൽ കുതിർക്കൊ-
ണ്ടുദിതനിശ്വാസക്കുഴലിലൂടെ
ഹൃദയത്തിലെരിയുന്ന കനലൂതിക്കത്തിക്കും
കടനാഭിഭ്രതന്മാർ ക്രീതദാസർ.
ഉരിയരിച്ചോറിനു കൊതികുത്തിപ്പൊരുഷം
പണയപ്പെട്ടുള്ളുന്ന കാഴ്ച കണ്ടോ?
ഇതുകൊണ്ടും തീർന്നില്ല; മറുപുറമിതിനേക്കാൾ
അതിനീചമെന്നേ പറയാനുള്ളൂ
എളിയോർക്കു വലിയോരാം തുണയെന്നൊരാദർശം
വിളയാ ഇപ്പുളിനത്തിൽ മണ്ണിട്ടാലും.

പരിചിതമല്ലാത്ത ജീവിതാദ്ധ്വാവിൽ നാം
കരുതിത്താൻവേണമേ കാലുവെപ്പാൻ.

മിളിതസൌന്ദര്യത്തിൽ മദമാർന്നിക്കമനികും
ലളിത ചമയുന്നതെന്തിനെന്നോ?
ഒരു പൊട്ടക്കിണർപോലാം ഹൃദയത്തെപ്പൊതി
പ്പതുമോടിയല്ലാതെന്തുണ്ടുവേറെ? [വാനി-
കുട്ടകോളം കനിവേശാതതിമാത്രമീവക
കപടവിലാസംകൊണ്ടെന്തു കായ്യം?
ചിരിവരുമോക്കുമ്പോളിവരുടെയാശ്ലേം
ഹരി! ഹരി! ജനകജയാണപോലും!
മുദമാർന്നക്കരിമിഴിക്കടയിലെത്തെളിനോട്ടം
മദിരോത്സവങ്ങളായ്ക്കരുതീടുന്ന
ഹതവീര്യർ, പൂരുഷർ,—അയരാടിക്കാണിക്കു-
മപഹാസ്യനാടകമാണുലകം!

പരിചിതമല്ലാത്ത ജീവിതാദ്ധ്വാവിൽ നാം
കരുതിത്താൻവേണമേ കാലുവെപ്പാൻ.

"ഞാൻ അങ്ങയ്ക്കു വേണ്ടിയാണു ജീവിക്കുന്നതെന്നു് അങ്ങു് എന്നും മറക്കരുതേ."

അയാളുടെ നിഷ്കളങ്കഹൃദയത്തിന്റെ അന്തർഭാഗത്തിൽ നിന്നും ഉയർന്നു വന്ന ആ അഭ്യർത്ഥന അയാളുടെ തപ്തമസ്തിഷ്കത്തിൽ പലവുരു മാറ്റൊലി സൃഷ്ടിച്ചു. തന്റെ കരതലത്തിലിരുന്നു തിളങ്ങുന്ന ആ പ്രേമോപഹാരത്തെ അയാൾ തുറിച്ചു നോക്കി.....

ജയദേവന്റെ ഹൃദയം തുടിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. കാലുകൾ വിറയ്ക്കുന്നു. നിറഞ്ഞ കണ്ണുകളോടെ ഗദ്ഗദസ്വരത്തിൽ അയാളുടെ ലോലാധരങ്ങളിൽ നിന്നും മൂന്നക്ഷരം അവ്യക്തമായി അടർന്നു വീണു. 'ജാ...ന...കീ!' ഒരു നിമിഷത്തിനകം അയാൾ ബോധരഹിതനായി നിലംപതിച്ചു.

[പ്രകൃത്യകാശം കഥാകൃത്തിനു്.]

വസ്തു അഥവാ മാറ്റർ.

പി. രാമോദരൻപിള്ള, ബി. എ.

ഒരു പറയിൽ 20 റാത്തൽ മാവുകൊള്ളുമെങ്കിൽ, ഇടിച്ചുമക്കിയാൽ, അതേ പറയിൽതന്നെ 40 റാത്തൽ മാവു കൊണ്ടെന്നുംവരും. ഇതിനർത്ഥം മാവിലെ പൊടികൾതമ്മിൽ ഉള്ള അന്തരം ഇടിച്ചുമക്കുമ്പോൾ വളരെ കുറയുന്നുഎന്നാണ്. അഥവാ, മാവിലെ പൊടികൾതമ്മിലുണ്ടെന്നുതോന്നുന്ന നിരന്തരത വെറും ഒരു തോന്നൽമാത്രം. വസ്തു എന്നു പറയപ്പെടുന്ന സകലത്തിന്റേയും കഥ ഇതുതന്നെയാണ്. അവ അണുകങ്ങളും, അണുകങ്ങൾചേർന്ന രേണുകങ്ങളും (മോളിക്യൂൾസ്)കൊണ്ടാണ് നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതെന്നു് ഇതിനുമുൻപുതന്നെ നാം കണ്ടിട്ടുണ്ട്. മാവിലെ പൊടിയുടെ സ്ഥാനത്തു് അവയിൽ രേണുകങ്ങളെയും, അണുകങ്ങളെയും കാണുന്നു. ഒരു കഷണം പലക, സ്വർണ്ണക്കട്ട, ഇടങ്ങഴി വെള്ളം, ഒരു ഘനയടി വായു—എല്ലാം അണുകങ്ങളും, രേണുകങ്ങളും കലർന്നവതന്നെ. ഒരു പറ മാവുകുണുമ്പോൾ അതു് നിരന്തരമാണെന്നു തോന്നുന്നതുപോലെ പലക, സ്വർണ്ണം, വെള്ളം, വായു എന്നിവയും നിരന്തരമാണെന്നുതോന്നുകമാത്രമാണ്‌ചെയ്യുന്നതു്. മാവിനെ ഇടിച്ചുമക്കുമ്പോൾ അതിലെ പൊടികൾ തമ്മിൽ ഉള്ള അന്തരം കുറയുന്നതുപോലെതന്നെ വായു, വെള്ളം മുതലായവയെ യന്ത്രശക്തിപ്രയോഗിച്ചു് ഇടിച്ചുമക്കിയാൽ, അവയുടെ രേണുകങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള അന്തരവും കുറയും. അങ്ങനെ ഒരുറാത്തൽ സ്വർണ്ണത്തിനു് ഇടിച്ചുമക്കിക്കഴിയുമ്പോൾ വളരെ ചുരുങ്ങിയസ്ഥലം മതിയെന്നു യരുന്നതാണ്.

വസ്തുക്കളുടെ അണുകങ്ങൾ തമ്മിൽ അകലമുണ്ടെന്നുള്ളതിനു മറ്റൊരു തെളിവു് അവയെ പരസ്പരം കലർത്താമെന്നുള്ളതാണ്. വെള്ളത്തിൽ പഞ്ചസാരകലർത്തിയാൽ ആ വെള്ളത്തിന്റെ ഏതു ഭാഗത്തിലും മധുരിക്കും. സ്വർണ്ണത്തിൽ ചെമ്പുകലർത്തിയാൽ, ആ സ്വർണ്ണത്തിന്റെ ഏതു് അംശത്തിലും ചെമ്പു കാണുകയും ചെയ്യും. അത്രമാത്രമല്ല, വെള്ളത്തിൽനിന്നു പഞ്ചസാരയും, സ്വർണ്ണത്തിൽനിന്നു് ചെമ്പും വീണ്ടും വേർതിരിച്ചെടുത്തു് പഞ്ചസാരയും, ചെമ്പുമായി ഉപയോഗിക്കാവുന്നതുമാണ്. ഇതിൽനിന്നു് വീണ്ടും തെളിയുന്നതു് വെള്ളത്തിന്റെ അണുകങ്ങൾക്കിടയിൽ പഞ്ചസാരയുടെ അണുകങ്ങളും, സ്വർണ്ണത്തിന്റെ അണുകങ്ങൾക്കിടയിൽ ചെമ്പിന്റെ അണുകങ്ങളും കലരുന്നു എന്നാണല്ലോ. അത്രതന്നെയുമല്ല, വെള്ളത്തിന്റെ അണുകങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള അന്തരത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്ന പഞ്ചസാരയുടെ അണുകങ്ങൾ തമ്മിലും അകലമുണ്ട്. ഈ അകലത്തിൽ വെള്ളത്തിന്റെ അണുകങ്ങളും പ്രവേശിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെയാണ് വസ്തുക്കൾ തമ്മിൽ കലരുക എന്ന ക്രിയ നടക്കുന്നതു്.

ഇതുമും പറഞ്ഞതിൽനിന്നു്, നാം കാണുന്ന പലക, സ്വർണ്ണം മുതലായവയൊന്നും നിരന്തരമായ വസ്തുവ്യാപ്തിയല്ലെന്നും, കണ്ണുകൊണ്ടു് കാണാൻവയ്യാത്തത്ര സൂക്ഷ്മമായ അന്തരങ്ങൾ അവയുടെ അണുകങ്ങൾ തമ്മിലുണ്ടെന്നും സിദ്ധമാണ്. അഥവാ വസ്തു എന്നതു് ഒരിക്കലും നിരന്തരമല്ല, സാന്തരമാണ്. മറ്റൊരുകാര്യംകൂടി ഇതിൽനിന്നു വെളിപ്പെടുന്നുണ്ട്. ഒരു വസ്തു എന്നുവച്ചാൽ, ആ സ്ഥലത്തിൽ വ്യാപ്തമായതെന്നു

എന്നാണർത്ഥം. വസ്തു ഉണ്ടായിരിക്കണമെങ്കിൽ അതിനു് ഒരു ഇടം വേണം. ഇടം എന്നതില്ലെങ്കിൽ വസ്തുവും ഇല്ല. വസ്തുക്കൾതമ്മിൽ മേൽപ്രകാരം കലരുന്നതുതന്നെയും അവയുടെ അണുകങ്ങൾക്കു മദ്ധ്യത്തിൽ പിന്നെയും ഇടം ശേഷിക്കുന്നു എന്നുള്ളതുകൊണ്ടാണു്. ഈ ഇടത്തിൽ അപരവസ്തുവിന്റെ അണുകങ്ങൾ പ്രവേശിക്കുന്നതിനെയത്രേ വസ്തുക്കളുടെ യോഗം അഥവാ കലർപ്പു് എന്നു നാം പറയുന്നതു്. ശാസ്ത്രത്തിൽ ഇതിനു് "രാസസങ്കരം" എന്നും "രാസയോഗം" എന്നും പറയുന്നു.

വസ്തു എന്നതു് സ്ഥലവ്യാപ്തമാണു്; അതിൽ നിരന്തരത എന്നൊന്നില്ല—ഇതുതന്നെയും വ്യക്തമായി. നിരന്തരമല്ലാത്ത വസ്തു നിരന്തരമായിരിക്കുന്നതു് എന്തുകൊണ്ടാണു്? അണുകങ്ങൾ രേണുകങ്ങളായും, അവ വസ്തുക്കളായും ചേർന്നാണു് ഈ പ്രപഞ്ചം ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതു്. അണുകങ്ങൾ രേണുകങ്ങളായിത്തീരുന്നതിനു കാരണമെന്തു്? അണുകങ്ങൾ എല്ലാം പരസ്പരം ആകർഷിക്കുന്നു. ഒരണുകം അതിന്റെ ചുറ്റിനും ഒരു കാന്തശക്തി പ്രസരിപ്പിച്ചുകൊണ്ടാണിരിക്കുന്നതു്. അതിന്റെ വ്യാസത്തോളമോ, അല്പം കൂടുതലോ അകലത്തിൽ ഇരിക്കുന്ന മറ്റു അണുകങ്ങളെയെല്ലാം ഈ കാന്തശക്തിമൂലം അതു് ആകർഷിക്കുന്നു. കാന്തശക്തി എന്നതു് അണുകത്തിന്റെ ചുറ്റിനുമുള്ള ഒരു ചുഴിയാണു്. അണുകം തന്നെ ആകാശത്തിന്റെ അതിസൂക്ഷ്മമായ ഒരു ചുഴിയാണെന്നു് നേരത്തെ ഈ പംക്തികളിൽ വിവരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഒരു ചുഴിയുടെ അടുക്കൽ വരുന്ന വസ്തുക്കളെയെല്ലാം അതു് തന്റെ ഉള്ളിലേയ്ക്കു് പിടിച്ചുവലിക്കുക പതിവാണു്. ഇതിനു ആകർഷണം എന്നു പറഞ്ഞുവരുന്നു. ഇങ്ങനെയാണു് രേണുകങ്ങളും ഉണ്ടാകുന്നതും, അവചേർന്നു് ഓരോ വസ്തുവായിത്തീരുന്നതും. തന്നിമിത്തം ഓരോ വസ്തുവും നിരന്തരമാണെന്നനുമുക്കു് കാഴ്ചയിൽ തോന്നുന്നു.

അങ്ങനെ രേണുകങ്ങളും പരസ്പരം ചുഴികളിലകപ്പെട്ടാണിരിക്കുന്നതെങ്കിൽ അവസാനമായൊന്നു വരുന്നതെങ്ങനെ? വായു, വെള്ളം മുതലായവയെ എത്രതന്നെ യന്ത്രശക്തിപ്രയോഗിച്ചു് ഇടിച്ചുമുക്കിയാലും ഒരു ക്ലിപ്തപരിധിയിലെയ്ക്കാതെ അതിലേറെ അവയെ അമക്കാൻ സാധിക്കയില്ല. അതിനാൽ, അവയിൽ പ്രയോഗിക്കുന്ന സമ്മർദ്ദശക്തിയെ എന്തോ വിരുദ്ധശക്തി എതിർക്കുന്നുണ്ടെന്നുള്ളതിൽ സംശയമില്ല. ഈ വിരുദ്ധശക്തിയെയാണു് വികർഷണം എന്നു പറയുന്നതു്. ഏതു ചുഴിയും ചക്രാകൃതിയിലാണു് കറങ്ങുന്നതു്. ഈ കറക്കത്തിൽ വെളിയിൽ ഏറ്റവും വിസ്താരത്തിലും ഉള്ളിലേയ്ക്കു് ചെല്ലും തോറും ക്രമേണ കുറഞ്ഞുവരുന്നവിസ്താരത്തിലും പല പല വളയങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കപ്പെടുന്നു. ഈ വളയങ്ങളെ ഭേദിക്കുക എന്നതു് അത്ര എളുപ്പമല്ല. അവയെ ഭേദിക്കുമ്പോഴാണു് അണുകബാഹ്യപൊട്ടി ഭയങ്കരശക്തി പ്രസരിക്കുന്നതു്. ഒരു വളയത്തിൽനിന്നു മറ്റൊരു വളയത്തിലേയ്ക്കു് കടക്കാൻ ഒരു വസ്തുവിനും സാധിക്കാത്തതു് അവയുടെ കറക്കത്തിന്റെ വേഗംകൊണ്ടാണു്. കറക്കത്തിനു് എത്രവേഗം കൂടിയിരിക്കുന്നോ അത്രത്തോളം മറ്റു വസ്തുക്കൾക്കു് അതിനുള്ളിലേയ്ക്കു് പെട്ടെന്നുള്ള പ്രവേശനം നിരോധിക്കപ്പെട്ടിരിക്കും. ഇങ്ങനെ ചുഴികൾ അടുത്തുള്ള മറ്റു അണുകങ്ങളെ ആകർഷിക്കുമ്പോൾതന്നെ, അവയെ ഉള്ളിലേയ്ക്കു് അടുപ്പിക്കാതെ വെളിയിലെ വളയങ്ങളുടെ ചുറ്റും ഇട്ടുകറക്കിക്കൊണ്ടുതന്നെയിരിക്കുന്നു. പ്രസ്തുത വളയം ഭേദിക്കുന്നതുവരെ ഒരു വസ്തുവിനും ഒരു അണുകവുമായി ഒരു ക്ലിപ്തപരിധിയിൽകവിഞ്ഞു് യോജിക്കാൻ സാധിക്കയില്ല. മനുഷ്യൻ പ്രയോഗിക്കുന്ന യന്ത്രശക്തികൊണ്ടാകട്ടെ, സാധാരണ പ്രകൃതിയിലാകട്ടെ അണുകാവർത്തവളയങ്ങളെ ഭേദിക്കത്തക്കതോ, അവയെ ഞെരുക്കത്തക്കതോ ആയ ക്രിയകളൊന്നും നടക്കാറില്ല. അതിനാൽ ആകർഷണത്തോടൊപ്പം വികർഷണവും നിലനിന്നിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന അണുകങ്ങൾ രേണുകങ്ങളായി ഒന്നു

ച്ചുചേരുമ്പോൾപോലും അവ തമ്മിൽ അന്തരം ശേഷിക്കുന്നു. അതേസമയം രേണുകങ്ങൾതമ്മിലും അന്തരം ശേഷിക്കുന്നു. ഇതുകൊണ്ടാണു് രേണുകങ്ങൾ ചേർന്നുണ്ടാകുന്ന വസ്തുക്കൾ നിരന്തരമാണെന്നുതോന്നുമ്പോൾപോലും സാന്തരമായിരിക്കുന്നതു്.

ഒരു റൊട്ടിക്കഷണം അസൂക്ഷ്മദൃക്കുകളായ നമുക്കു് ഏതാണ്ടു നിരന്തരമായ ഒരുതടിക്കഷണം പോലാണു് തോന്നുക. പക്ഷെ ഒരു ചെറിയ എറുമ്പിനു് അതിൽ ഒട്ടേറെ ശൂന്യപ്രദേശങ്ങൾ കണ്ടുപിടിക്കാൻ കഴിയും. എറുമ്പിനേക്കാൾ സൂക്ഷ്മമായ അനേകം ജീവികളുണ്ടു്. അവയ്ക്കു് ആ റൊട്ടിക്കഷണത്തിൽ ശൂന്യപ്രദേശങ്ങൾ കൂടുതലും വസ്തു കുറവുമാണെന്നാണു് തോന്നുക. ഒരു പലകക്കഷണം നിരന്തരമാണെന്നാണു് നമുക്കുതോന്നുന്നതു് നാം സൂക്ഷ്മജീവികളല്ലെന്നുള്ളതുകൊണ്ടാണു്. പലകയിലെ അണുകങ്ങളുടെ വലിപ്പം മാത്രമേ നമുക്കുള്ളു എങ്കിൽ, ആ പലക മുഴുവൻ നമ്മുടെ ചുറ്റും കാണുന്ന ആകാശംപോലെ ശൂന്യമാണെന്നു നമുക്കു് തോന്നുമായിരുന്നു. ഒരു സ്വർണ്ണക്കട്ടയിലൂടെ ഇലക്ട്രൺഎന്ന വൈദ്യുതകണത്തെ പായിച്ചാൽ അതു് മിക്കവാറും എങ്ങും തൊടാതെ മുഴുവൻദൂരവും എത്തും. നാം ഒരു വിമാനത്തിൽ കയറി ആകാശത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ ശൂന്യത കൂടുതൽ കാണുന്നതുപോലെ ആ ഇലക്ട്രൺ സ്വർണ്ണക്കട്ടയിൽ കാണുന്നതു് അധികവും തുറന്നപ്രദേശങ്ങളായിരിക്കും. സ്വർണ്ണം ഇടതിങ്ങിയ ഒരു വസ്തുവാണെന്നു തോന്നുന്നതു് നമുക്കാണു്. വാസ്തവത്തിൽ അങ്ങനെ ഇടതിങ്ങിയ യാതൊന്നും അവിടെയില്ല. കുറേയേറെ ശൂന്യാകാശവും, ബാക്കി അവിടവിടെ നക്ഷത്രങ്ങളേപ്പോലെ കുറെ അണുകങ്ങളുമാണു് സ്വർണ്ണക്കട്ടയിലുള്ളതു്. നമുക്കു് ഒരു അണുകത്തോളം ചെറുതാക്കാൻ സാധിക്കുമെങ്കിൽ ഇപ്പോൾ വിമാനത്തിൽ കയറി ആകാശത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നതുപോലെ, എങ്ങും തൊടാതെ, അകലെ പല സ്ഥാനങ്ങളിൽ ചില നക്ഷത്രങ്ങളെ കണ്ടുകൊണ്ടു്, ഒരു സ്വർണ്ണക്കട്ടയിലൂടെ നിർബാധം സഞ്ചരിക്കാൻ സാധിക്കുന്നതാണു്. പക്ഷെ അപ്പോൾ ഒരു ദോഷം! ഇന്നത്തേപ്പോലെ സ്വർണ്ണം വേണമെന്നോ, അതുകൊണ്ടു് മോതിരവും, വളയും, ഒഡ്യാണവുമൊക്കെ പണിയിക്കണമെന്നോ നമുക്കു് തോന്നുകയില്ല. അതു് ശൂന്യമാണെന്നു നമുക്കു് മനസ്സിലാകും. മിഥ്യയാണതു്, എങ്കിലും ആ മിഥ്യയിലല്ലേ നാമെല്ലാം ഭ്രമിക്കുന്നതു്? ഇക്കണ്ടതൊന്നും ഇല്ലാത്തതാണെന്നും, മായയാണെന്നും പറഞ്ഞവർ എത്രയോ വിവേകികളാണെന്നു മേൽവിവരിച്ച സ്വർണ്ണപരീക്ഷണം തെളിയിക്കുന്നു. ആ പരീക്ഷണം റതർഫോർഡ് എന്ന ശാസ്ത്രജ്ഞനേറ്റതാണെന്നുകൂടി പറഞ്ഞുകൊള്ളട്ടെ.

ഇനി മറെറാരുവിധത്തിൽ ഇതിനെത്തന്നെ പരിശോധിക്കുക. നാം സ്ഥൂലജീവികളാകയാൽ സ്വർണ്ണത്തിന്റെ സൂക്ഷ്മാന്തരങ്ങളിൽ പ്രവേശിക്കാനോ, അവയുടെ സ്ഥൂലത മനസ്സിലാക്കാനോ സാധിക്കുന്നില്ല. എന്നാൽ ചുറ്റിനുമുള്ള ആകാശത്തെസംബന്ധിച്ചിടത്തോളം നാം സൂക്ഷ്മജീവികളാണു്. അതുകൊണ്ടു് ഈ ആകാശം ആകപ്പാടെ ശൂന്യമാണെന്നും, കുറെ നക്ഷത്രങ്ങൾ അവിടവിടെ ആ ശൂന്യതയെ അല്പാല്പം ഭഞ്ജിക്കുന്നുണ്ടെന്നുമാണു് നമുക്കു തോന്നുക! ഈ പ്രതിഭാസത്തിലും വലിയ അത്ഭുതമൊന്നുമില്ല. അതും ഒരു കൊടും മായതന്നെയാണു്. പ്രപഞ്ചത്തെ ആകെക്കൂടി ഒരു സ്വർണ്ണക്കട്ടപോലെ കാണത്തക്ക വലിപ്പം നമുക്കുണ്ടാകുമെങ്കിൽ, അതു് നക്ഷത്രവിസ്തീർണ്ണമായ ശൂന്യാകാശമായിട്ടല്ല, നിരന്തരനിബിഡമായ ഒരു കട്ടയായിട്ടായിരിക്കും പ്രത്യക്ഷമാകുക. അതിനാൽ പിന്നെയും പറയാൻതോന്നുന്നു "ഇക്കണ്ടതൊന്നും കണക്കല്ല ബാലകാ" എന്നു്. സ്വർണ്ണക്കട്ടയിലെ അണുക്കൾതമ്മിലും, രേണുകങ്ങൾതമ്മിലും ഉള്ള അടുപ്പം കാളിദാസന്റെ ഭാഷയിൽ, "മൃണാളസൂത്രാന്തരമപ്യലഭ്യം" എന്നു പറഞ്ഞാൽപോലും കുറിയതാകയില്ല. അതേ അനുഭവംതന്നെയായിരിക്കും

പ്രപഞ്ചത്തേക്കാൾ സ്ഥൂലനായ ഒരുവൻ, ബഹുകോടി നക്ഷത്രങ്ങൾ അടങ്ങിയ ജഗത്തിനെ നോക്കുമ്പോഴും ഉണ്ടാകുന്നതു്.

ചുരുക്കത്തിൽ വസ്തുമയമെന്നുതോന്നുന്ന ഈ ജഗത്തു് വാസ്തവത്തിൽ അതു വസ്തുമയമൊന്നുമല്ല. നേരെ മറിച്ചാണെങ്കിൽ, അതു് ശൂന്യാകാശമെന്നുതോന്നുമ്പോൾപോലും ഇഷ്ടമേ സ്ഥൂലവസ്തുമയമാണു്. ഇതിൽ ഏതാണു് ശരി? രണ്ടും ശരിയായിരിക്കണം. സൂര്യൻ നമ്മുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ കത്തിയെരിയുന്ന ഒരു സ്ഥൂലഗോളമാണു്. പക്ഷെ ഒരു വിമാനത്തിലേറി സൂര്യമണ്ഡലത്തിലെത്താൻ കഴിയുമെങ്കിൽ അവിടെ യാതൊരുവസ്തുവും കാണുകയില്ല ഒരു പക്ഷി മേഘത്തിനിടയിൽക്കൂടി കടന്നുപോകുന്നതുപോലെ വിമാനത്തിനു സൂര്യനിലൂടെ അങ്ങേപ്പുറത്തു് എത്താവുന്നതാണു്. കഥയിതാണെങ്കിൽ വസ്തു എവിടെ? അവസ്തു എവിടെ? അഥവാ രണ്ടുമില്ലാത്തതെവിടെ? ഉപനിഷത്തുപറയും, അതു് അടുത്താണു്, അകലത്താണു്, അതു ചലിക്കുന്നു, ചലിക്കുന്നില്ല, എന്നൊക്കെ. അതുതന്നെയാണു് ശരിയും. പ്രപഞ്ചംതന്നെ വസ്തുവാണു്, അവസ്തുവാണു്, ചലിക്കുന്നു, ചലിക്കുന്നില്ല, എന്നിങ്ങനെ ഒരു ദ്വന്ദ്വതയിലാണു് നില്ക്കുന്നതു്. അതങ്ങനെ നിൽക്കട്ടെ.

മേല്പറഞ്ഞതെല്ലാം അനുസരിച്ചു് വസ്തു എന്നതു് പരസ്പരം ആകർഷിക്കുന്നതും വികർഷിക്കുന്നതുമായ അണുകങ്ങളുടെയും അവ ചേർന്നുണ്ടാകുന്ന രേണുകങ്ങളുടെയും സങ്കലനമാണു്. അണുകങ്ങൾ സ്വയം ചലിക്കുന്നുണ്ടോ? ഉണ്ടു്. ഒരു സുഗന്ധതൈലക്കുപ്പി ഒരു മുറിയിൽവച്ചു തുറന്നാൽ ആ മുറിമുഴുവൻ അതിന്റെ സൌരഭ്യം പരക്കുന്നതായി അനുഭവപ്പെടുന്നു. ഇതിനർത്ഥം തൈലാണുക്കൾ പെട്ടെന്നു് അവിടെയെല്ലാം വ്യാപിക്കുന്നു എന്നാണു്. യാതൊരു പ്രവാഹവും ഇല്ലാത്ത കഠിനപ്രായമായ വസ്തുവിൽ ഒരു തുള്ളി മഷി ഒഴിച്ചാൽ ക്രമേണ അതു് ആ വസ്തുവിലെങ്ങും വ്യാപിക്കുന്നതായി കാണാൻ കഴിയും. ഇതും അണുകങ്ങളുടെ പ്രസരത്തെത്തന്നെ കാണിക്കുന്നു. വായവ്യങ്ങളും, ദ്രാവകങ്ങളുമായ പദാർത്ഥങ്ങളിലാണു് ഈ പ്രസരണം കൊണ്ടുകൂടുതൽ കാണുന്നതു്. അവയുടെ അണുക്കൾ എപ്പോഴും സങ്കല്പാതീതമായ വേഗത്തിൽ അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും പാഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഇതിനു കാരണം ചൂടാണു്. അതിനാൽ അവ ചലിക്കാതിരിക്കണമെങ്കിൽ കേവലം പൂജ്യം ഡിഗ്രിയുടെ അടുത്തു കുറയണം. അങ്ങനെ സംഭവിച്ചിട്ടില്ല. സംഭവിക്കുന്നെങ്കിൽ അന്നു് സകല വസ്തുക്കളും മരവിച്ചുപോകുന്നതാണു്. വായവ്യങ്ങളുടെയും,

സാഹിത്യകുശലനും മഹാപണ്ഡിതനുമായ
കൊല്ലങ്കോട്ടു പി. ഗോപാലൻനായർ
അവർകളുടെ വ്യാഖ്യാനത്തോടുകൂടിയ

ശ്രീ മഹാഭാഗവതം

മുഴുവൻ; അറുത്തുകെട്ടി മുഴുക്കാലിക്കോ
ബയൻറുചെയ്തതു്. വില 60 ക.

അഡ്വാൻസില്ലാത്ത ഓർഡർ
സ്വീകരിക്കുന്നതല്ലാ.

റെഡ്യാർപ്രസ്സു് & ബുക്ക്ഡിപ്പോ,
തിരുവനന്തപുരം.

ദ്രവകങ്ങളുടെയും അണുകങ്ങളും ചലിക്കുന്നെങ്കിൽ ഘനവസ്തുക്കളുടെ അണുകങ്ങളും ഒരേ ഇരിപ്പിൽ ഇരുന്നു് തുടിക്കുന്നതേയുള്ളു. ഈ തുടിപ്പിന്റെ അഥവാ സ്പന്ദനത്തിന്റെ വേഗവും ഊഹാതീതമാണു്. പക്ഷെ അവ വായവ്യാണുക്കളെപ്പോലെ തുടിച്ചുകൊണ്ടു് പാഞ്ഞുനടക്കുന്നില്ല. അതിനാൽ അനേകം യുഗങ്ങൾക്കുമുൻപു് ചില ഇലകളുടെ പാടുകൾപതിഞ്ഞ കല്ലുരിയിൽ ഇന്നും ആ പാടുകൾ കാണ്മാനുണ്ടു്. കൽക്കരിയുടെ അണുകങ്ങളും വായവീയദ്രാവകാണുക്കളെപ്പോ

ലെ പറഞ്ഞുനടക്കുമായിരുന്നെങ്കിൽ അവയുടെ പ്രസരണത്താൽ ഇലകളുടെ പാട്ടകം പണ്ടേ മാഞ്ഞുകഴിയുമായിരുന്നു.

ചില വസ്തുക്കളുടെ അണുകങ്ങളും ഒരേ തരത്തിൽ ഉള്ളവയാണു്. അവ സ്വതന്ത്രനിലയിൽ മറ്റു തരത്തിലുള്ള അണുകങ്ങളുമായി ചേരുകയില്ല. അതിനാൽ അത്തരം വസ്തുക്കളെ തനിവസ്തുക്കളെന്നോ മൂലപദാർത്ഥങ്ങളെന്നോ പറയാം. ഇവ മൂലപദാർത്ഥങ്ങളായിത്തീരാൻകാരണംമറ്റു വസ്തുക്കൾക്കെല്ലാം ഇവ മൂലകാരണങ്ങളായിത്തീരുന്നു എന്നുള്ളതാണു്. കരി, പ്രാണവായു, അമ്ലജനകം എന്നിങ്ങനെ 90—ൽ പരം മൂലവസ്തുക്കൾ ചേർന്നാണു് നാം കാണുന്ന മറ്റെല്ലാ വസ്തുക്കളും ഉണ്ടായിട്ടുള്ളതു്. അഥവാ മൂലവസ്തുക്കളും അവകൊണ്ടുള്ള സംസ്പൃഷ്ടവസ്തുക്കളുമാണു് പ്രപഞ്ചം. ഇതുകൊണ്ടുമാത്രം പ്രപഞ്ചമായെന്നു വിചാരിക്കാൻ വയ്യ. വസ്തുവും, അതിന്മേൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ശക്തിയും കൂടിച്ചേർന്നാൽ മാത്രമേ നാം കാണുന്ന പ്രപഞ്ചമാകയുള്ളൂ. തമോഗുണത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കാൻ എപ്പോഴും ശക്തി ആവശ്യമാണു്. പുറത്തു മണ്ണപററിക്കിടക്കുന്ന ഒരു പരമശിവനേയും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ നെഞ്ചത്തു നൃത്തം ചെയ്യുന്ന ഒരു കാളിയേയും പലരും പടത്തിൽകണ്ടിരിക്കും. സംഹാരമൂർത്തിയായ ശിവൻ തമോഗുണമാണത്രേ. കാളി ശക്തിയുമാണു്. ലോകത്തിൽ വസ്തുവും ശക്തിയും തമ്മിലുള്ളബന്ധം ആ ചിത്രത്തിൽനിന്നു മനസ്സിലാക്കാവുന്നതാണു്. വസ്തു വെറുതെ കിടക്കുകയേയുള്ളൂ. ശക്തി അതിന്മേൽ നൃത്തംചെയ്യുമ്പോഴാണു് പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ സ്വഭാവം പൂർത്തിയാകുന്നതു്. പാശ്ചാത്യനു് ശിവനും കാളിയുമൊന്നും മനസ്സിലാകയില്ലെങ്കിലും അതിലടങ്ങിയ തത്ത്വം സമ്മതമാണു്. അവനും പറയുന്നു ശിവൻ ശക്ത്യായുക്തനല്ലെങ്കിൽ കായ്മൊന്നും നടപ്പില്ലെന്നു്.

ഭാരതീയസങ്കല്പത്തിലടങ്ങിയ സൌന്ദര്യലഹരിമാത്രമേ പാശ്ചാത്യനില്ലാതെയുള്ളൂ. മേല്പറഞ്ഞ ചിത്രം കാളിയുടെ നൃത്തമെങ്കിലും ശമിപ്പിക്കാൻ വന്ന ശിവന്റേതാണെന്നു ഒരു ആക്ഷേപമുണ്ടായേക്കാം. എന്നാലും കാളിയാണു നൃത്തംചെയ്യുന്നതെന്നുള്ള വസ്തുത ശേഷിക്കുന്നു. അതും കൂടാതെ, ശിവനെ കർമ്മോദ്യുക്തനാക്കുന്നതിനുവേണ്ടി പാർവതി പ്രേരിപ്പിക്കുന്നതായി മറെറാരു ചിത്രവും ഓർമ്മവരുന്നു. ഇതെല്ലാം തത്ത്വത്തിൽ ഒന്നുതന്നെയാണു്. പൌരസ്ത്യൻ തത്ത്വജ്ഞാനികളാണെന്നുള്ളതിലല്ല, അവർ കവിഹൃദയവുംകൂടി ഉള്ളവരാണെന്നുള്ളതിലാണു് സകല കഴപ്പുവും കിടക്കുന്നതു്! പുരോഗമനത്തിന്റെ ഈ യുഗത്തിൽ ഇതിലേറെ അപരാധം ഒന്നും ഉണ്ടാകാനില്ലല്ലോ.

വസ്തുവിനപ്പുറമേ പ്രപഞ്ചത്തിൽ വ്യാപരിക്കുന്ന ശക്തി വസ്തുഭിന്നമല്ല എന്നു് ഈ പംക്തികളിൽതന്നെ മുൻപു് വെളിപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടു്. ചലനാത്മകമായ വസ്തു ശക്തിജനകമാണു്. പായുന്ന വെടിയുണ്ട ഉദാഹരണം. മുന്നു് ഒരു ശക്തിപ്രസരണമാണെങ്കിൽ അതിനു കാരണം വസ്തുവിലടങ്ങിയിരിക്കുന്ന അണുകങ്ങളുടെ പാച്ചിലാണു്. എന്നാൽ എല്ലാ ശക്തിയും വസ്തുവിനോടുകൂടിത്തന്നെ പ്രവർത്തിക്കണമെന്നില്ല. വസ്തുവിൽനിന്നു വളരെ അകന്നുപ്രവർത്തിക്കാൻ കഴിയുന്ന ഒരു ശക്തിയാണു് വെളിച്ചം. വെളിച്ചത്തെ ശാസ്ത്രീയഭാഷയിൽ റേഡിയേഷൻ അഥവാ രശ്മിവികിരണം എന്നാണു് പറയുന്നതു്. എല്ലാത്തരം രശ്മിവികിരണങ്ങളെയുംഇക്കൂട്ടത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്താമെന്നാണു് വന്നിരിക്കുന്നതു്. രശ്മിതന്നെ ഒരുതരം വികീർണ്ണശക്തിയാണു്. എന്നാൽ വികീർണ്ണശക്തിയെല്ലാം രശ്മിയല്ല. എങ്കിലും അവയ്ക്കു് രശ്മിയെന്ന പറഞ്ഞുവരാറുണ്ടു്. ഇതിനു് ഒരു ഉദാഹരണം "എക്സ് റേ" തന്നെ. അതിൽ "റേ" ശബ്ദത്തെ സാധൂകരിക്കത്തക്ക രശ്മിയില്ല. അഥവാ അത്തരം രശ്മിയല്ല ഉള്ളതു്. അതൊരു ശക്തിതരംഗംമാത്രമാണു്. കണ്ണുകൊണ്ടുകാണാത്ത പ്രകാശം എന്നാണു് പറയുന്നതെങ്കിൽ, മറെറനേകം സൂക്ഷ്മശക്തികളും പ്രകാശത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടിയിരുന്നു.

ഏതായാലും വസ്തുഭിന്നമായ ശക്തിപ്രസരം സങ്കല്പിക്കാവുന്നതാണെന്നും, കാണാത്തശക്തികൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ടെന്നും വന്നപ്പോൾമുതൽ സയൻസ് ഉറച്ചു ചവിട്ടിനിന്ന അടിത്തട്ട് ഇളകിപ്പോയെന്നു പറയാതെ ഗത്യന്തരമില്ല. കാണാൻവയ്യാത്ത ശക്തികൾ ധാരാളമുണ്ടെങ്കിൽ, സയൻസിനു് ഗമ്യമല്ലാത്ത ഒട്ടനേകം വ്യാപാരങ്ങൾ ഈ ലോകത്തിലുണ്ടെന്നു സമ്മതിക്കേണ്ടിവരുന്നതാണു്.

മേല്പറഞ്ഞ വസ്തുഭിന്നമായ ശക്തി വസ്തു ഇല്ലാതെ ഉത്ഭവിക്കുന്നു എന്നു വിചാരിക്കാൻ വയ്യാ. പൂട്ടും വെളിച്ചവും ഉത്ഭവിക്കാൻ അല്പം വസ്തു ആവശ്യമാണല്ലോ. വസ്തുഭിന്നം എന്നതുകൊണ്ടു തന്നിമിത്തം മനസ്സിലാക്കുന്നുള്ളതു് വസ്തുവിൽനിന്നു് ഉത്ഭവിച്ചാൽ തന്നെയും വളരെ അകന്നു പ്രവർത്തിക്കുന്നതെന്നു മാത്രമാണു്. പല ശക്തികളും, വൈദ്യുതിയുടെയും അതിന്റെ ശക്തിയുംപോലെ പരസ്പരം ചേർന്നുപ്രവർത്തിക്കുന്നു എന്നുള്ളതുകൊണ്ടാണു്, രശ്മി വസ്തുഭിന്നമായ ശക്തിയായതു്. ആദ്യം വസ്തുനിഷ്ഠമായ ശക്തിയാണു് പരീക്ഷണസാദ്ധ്യമായതെങ്കിലും, അടുത്തതായി വസ്തുവിൽനിന്നു അകന്നു വ്യാപരിക്കുന്ന ശക്തി പരീക്ഷ്യമായി. ഇതിനടുത്തപടി വസ്തു തീരെയില്ലാത്ത ശക്തി വ്യാപാരത്തിന്റെ പരീക്ഷണമായിരിക്കും. അപ്പോഴേയ്ക്കു സയൻസ് ഇന്നത്തെ നിലയിൽ സയൻസായിത്തന്നെ ശേഷിക്കുമോ എന്നു സംശയമാണു്. എന്തെന്നാൽ സയൻസിന്റെ കരുക്കളെല്ലാം വസ്തുനിർമ്മിതമാണു്. വസ്തുനിർമ്മിതമായ ഉപകരണംകൊണ്ടു് അവസ്തുശക്തികളെ അവഗമിക്കുകയെന്നില്ല. ഇപ്പോൾതന്നെ സയൻസ് ഇങ്ങനെ ഒരു ദുഷ്ടസന്ധിയിൽ ചെന്നു മുട്ടിയിരിക്കയാണെന്നുപറയാം.

നവ്യോദയം

ജി യം. പിണറായി.

നീലലോല യിമോഹനയീചി
നീന്തിയെത്തുമഴകെഴും പ്രാചി
വ്യംഗ്യഭാഷയിലെൻ കാതിലോതി:—
"വസ്തുനാതീതമാമനുഭൂതി
കാല്യത്തിന്റെ കളിത്തൊട്ടിൽ നവ്യ-
ലോകത്തിന്റെ പൊൻ കായടിയാടി;
നന്ദനത്തിന്റെ നിശ്വാസം വന്നു;
മന്ദമാരുതനുമകൊട്ടുത്തു;
മഞ്ഞപ്പട്ടണിപ്പാടത്തിൻമാറിൻ
കുഞ്ഞിക്കുഞ്ഞിപ്പൂക്കളുമേഞ്ഞു.
'മുന്നോട്ടേകുക, മുന്നോട്ടെ',ന്നോരം
മുദ്രാവാക്യം തിരകൾ മുഴക്കി
അന്ധകാരത്തിൽനിന്നുമുണർവിൻ
ബന്ധുരാഭയിലേക്കുള്ള ചാട്ടം.
'ഇന്നല'യുടെ സചിന്നമാം മറി-
'ലിന്നിൻ',യെല്ലിനക്ഷത്രം കറിച്ചു;
നൂറുനൂറുകൊല്ലങ്ങളായ് കാലം
കേറിച്ചുററിയ 'നീതിക'ളെല്ലാം
ഭൂതകാല തമോവൃതമാകും
യീഥിയിങ്കലടിഞ്ഞിടുകിടി;
വൃദ്ധയാഥാസ്ഥിതികതപം, കയ്യും
കെട്ടിമുട്ടിനു, പല്ലുമിളിച്ചു
പുത്തൻ ലോകത്തെപ്പാഞ്ഞുപിടിക്കും
മർത്ത്യതയുടെ പിന്നാലെ പാഞ്ഞാൽ
'ഇന്നിൻ' നീണ്ട കാൽവെപ്പിൽ, പഴമ-
യുന്നിയെയ്യും കഴൽ കഴഞ്ഞിട്ടും.

* * *

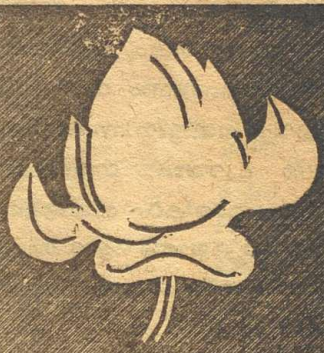
നീലലോല യിമോഹനയീചി
നീന്തിയെത്തുമഴകെഴും പ്രാചി
വ്യംഗ്യഭാഷയിലെൻ കാതിലോതി
വസ്തുനാതീതമാമനുഭൂതി.

അതിനു് ഒരു പുതിയ

സുഗന്ധമുണ്ടു്.

കാന്തി — നിങ്ങളുടെ പഴയ പ്രിയപ്പെട്ട ടായിലറു് സോപ്പു്.

ഇതാ ഒരു പുതിയ സുഗന്ധത്തോടു നിങ്ങളെ സമീപിക്കുന്നു. ത്വക്കിനു് ആനന്ദവും സുഖവും നല്കും.

അതിനു് ഒരു പുതിയ

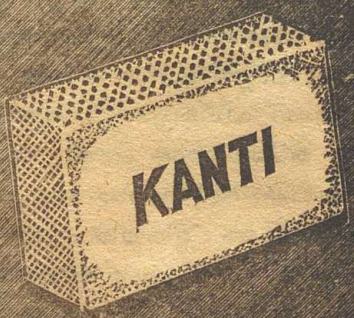
ലേബൽ.

കാന്തി സോപ്പിനെ രക്ഷിക്കുന്നതും വാസന പോകാതെ സൂക്ഷിക്കുന്നതുമായ പുതിയ ലേബലിൽ പൊതിഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

ഇതു നിങ്ങളുടെ പഴയ പരിചിതമായ സോപ്പുതന്നെ.

കാന്തി ടായിലറു് സോപ്പു്.

ഏഷ്യയിലെ ഏക സ്ഥാപനമായ സോപ്പ് പ്ലാന്ററിൽ സ്വസ്തിക് കമ്പനിയാൽ നിർമ്മിതം.

സ്വസ്തിക് നിർമ്മിതമായ

മറവില്ലാത്തങ്ങൾ.

മായാ ബ്യൂട്ടിസോപ്പു്;

777 വാഷിംഗ് സോപ്പു്;

സ്വസ്തിക് സുഗന്ധ ആവണക്കെണ്ണ,

ഗോവാലിൻ ബ്രാൻഡ് വനസ്പതി.

സ്വസ്തിക് ഓയിൽ മിൽസ് ക്ലിപ്തം

ബോം ബേ.

നൌഷദ്.

പി. കെ. വാസുദേവൻനായർ.

കോമനത്വവും ഓജസ്സും ഒഴുക്കുമുള്ള ഗാനമായുകകും രചിച്ചു ഭാരതത്തിലെ സംഗീതസംവിധായകന്മാരിൽ അഗ്രിമസ്ഥാനത്തേക്കു കുതിച്ചുയർന്നിട്ടുള്ള ഒരു അനുഗൃഹീതകലാകുശലനത്രേ നൌഷദ്ആലി. പുരുഷമയും ആസ്വാദ്യമാധുര്യവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗാനങ്ങളുടെ വ്യക്തിമുദ്രകളാണു്. സാമാന്യജനങ്ങളെ ആകർഷിക്കുവാൻ പര്യാപ്തമായ സംഗീതരീതി ഏതെന്നു് ആ കലാവല്ലഭൻ നല്ലവണ്ണം ഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ടു്. നൌഷദിന്റെ സംഗീതത്തിൽ സാധാരണക്കാരുടെ ഹൃദയം അലിഞ്ഞു ചേരുന്നു. ആകർഷകവും അനവദ്യങ്ങളുമായ ആ മധുരഗാനങ്ങൾ ആരേയും കോരിത്തരിപ്പിക്കും. തെരുവിലെ തെണ്ടിപ്പിള്ളേരും റിക്ഷാക്കാരുപോലും നൌഷദിന്റെ ഗാനങ്ങൾ ഇമ്പമായ രീതിയിൽ ആലപിക്കുന്നതു കേൾക്കാം. കൊട്ടാരത്തിലും കുടിലിലും ആ ഗാനങ്ങൾക്കു സ്വീകരണം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പരസഹായം സിനിമാപ്രേമികളുടെ ആരാധനാപാത്രമാണു് നൌഷദ്. "രത്തൻ" "അൻമോൽഘടി" "ദർദ്" "ദില്ലഗി" "മേല" "അന്ദാസു്" "ബാബുൽ" "ദാസ്താൻ" മുതലായ പ്രഖ്യാത ചലച്ചിത്രങ്ങളുടെ സംഗീതസംവിധായകനെന്നനിലയ്ക്കു് പ്രേക്ഷകരുടെ ഹൃദയത്തിൽ ശാശ്വതസ്മരണീയമായ സ്ഥാനം കരസ്ഥമാക്കിയിട്ടുള്ള നൌഷദ് ഇന്നത്തെ നിലയിലേക്കു് ഉയർന്നതു് എങ്ങനെയെന്നു ചിന്തിക്കുന്നതു് തികച്ചും രസാവഹമാണു്.

1921—ൽ ലക്നൌവിലെ ഒരു പാവപ്പെട്ട മുസ്ലിം കുടുംബത്തിലാണു് നൌഷദ് ജനിച്ചതു്. കഷ്ടിച്ചു ഹൈസ്കൂൾ വിദ്യാഭ്യാസം പൂർത്തിയാക്കിയിട്ടു് അദ്ദേഹം വിദ്യാലയത്തോടു യാത്രചോദിച്ചു. അതിനുശേഷം സംഗീതസാമഗ്രികൾ വില്പനനടത്തുന്ന ഒരു ഷോപ്പിൽ കേവലം തുച്ഛമായ ശമ്പളത്തിൽ ഒരു ജോലിയിൽ ഏർപ്പെട്ടു. ഒഴിവു ലഭിക്കുന്ന സമയത്തെല്ലാം അയുർവ്വേദം സംഗീതോപകരണങ്ങളിൽ പരിശീലനം സമ്പാദിച്ചു. പിയാനോ വായിക്കുന്നതിലാണു് നൌഷദ് കൂടുതൽ ഔത്സുക്യം പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്നതു്. സിനിമായും നാടകവും കാണുന്നതിലും അദ്ദേഹത്തിനു് അമിതമായ ഭ്രമമുണ്ടായിരുന്നു. അവയിലെ സംഗീതമാണു് നൌഷദിനെ ആകർഷിച്ചിരുന്നതു്. വാസനാസമ്പന്നനായിരുന്ന നൌഷദ് അതെല്ലാം ശ്രദ്ധിച്ചു മനസ്സിലാക്കുകയും അനുകരിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. മാതാപിതാക്കളുടെ എതിർപ്പുണ്ടായിരുന്നിട്ടും നൌഷദ് ഒരു സിനിമായും കാണാതെഉപേക്ഷിച്ചിരുന്നില്ല. ക്രമേണ നൌഷദ് ലക്നൌവിലെ കലാകാരന്മാരുടെ പരിചയവും സ്നേഹവും സമ്പാദിച്ചു. സ്കൂളുകളിലും കോളേജുകളിലും നടത്തിയിരുന്ന സംഗീതകച്ചേരികളുടെ മേൽനോട്ടവും നൌഷദായിരുന്നു വഹിച്ചിരുന്നതു്. താമസംവിനാ ലക്നൌവിൽ നൌഷദ് ഒരു സംഗീതപാഠശാല ആരംഭിച്ചു. പക്ഷേ പ്രതികൂലസാഹചര്യങ്ങളാൽ പ്രസ്തുത സംഗീതവിദ്യാലയത്തിന്റെ പ്രവർത്തനം ആറുമാസത്തിനകം സ്തംഭിച്ചുപോയി. അതിനുശേ

ഷം ബാലികാബാലന്മാർക്കു സംഗീതത്തിൽ പ്രൈവറ്റ് ട്യൂഷൻ കൊടുക്കുന്ന ജോലി അദ്ദേഹം സ്വീകരിച്ചു. പക്ഷേ ആ തൊഴിലിൽനിന്നു പ്രതീക്ഷാനുസരണമുള്ള വരുമാനം ലഭിച്ചില്ല. വികസിക്കുവാനും വളരുവാനുമുള്ള അവസരമന്വേഷിച്ചു് അന്യനാട്ടിൽ എവിടെയെങ്കിലും പോകുവാനുള്ള ആഗ്രഹം നൌഷദിൽ അങ്കുരിച്ചു. കലാപ്രേമികളായ ചില സുഹൃത്തുക്കളുടെ സഹകരണത്തോടുകൂടി ഒരു നാടകസംഘം രൂപവൽക്കരിച്ചു് അതിന്റെ മ്യൂസിക്കു് ഡയറക്ഷൻ നൌഷദു് ഏറ്റെടുത്തു. ആ നാടകസംഘം പല സ്ഥലങ്ങളിലും പര്യടനം നടത്തി കലാപ്രകടനങ്ങളും നടത്തിയെങ്കിലും ഒടുവിൽ കമ്പനി ശിഥിലീഭവിച്ചു. നിരാശാഭരിതനായ നൌഷദു് ഗത്യന്തരമില്ലാതെ നാട്ടിലേക്കു മടങ്ങിപ്പോന്നു തിരിച്ചെത്തിയ നൌഷദിനെ ബന്ധുക്കളുടെ പുച്ഛവും പരിഹാസശരങ്ങളുമാണു് സ്വാഗതം ചെയ്തതു്.

1937 ൽ ഉദ്യോഗമന്വേഷിച്ചു് നൌഷദു് ബോംബെനഗരിയിൽ എത്തിച്ചേർന്നു. തൊഴിൽ കിട്ടാതെ ഒരു മാസംഅലഞ്ഞുതിരിഞ്ഞു. അക്കാലത്തു റഷ്യക്കാരനായ മുസ്യോഫെൻറിഡാർവീച്ചു് "സൂപ്പർക്ലോഴ്സു്" എന്ന പേരിൽ ബോംബയിൽ ഒരു ചലച്ചിത്രനിർമ്മാണക്കമ്പനി സ്ഥാപിച്ചിരുന്നു. "ഉസ്താദ്ഝണ്ടേഖാൻ" ആയിരുന്നു ആ കമ്പനിയുടെ സംഗീതഡയറക്ടർ. പ്രതിമാസം 40 രൂപാ ശമ്പളത്തിൽ ആ കമ്പനിയിൽ നൌഷദിനെ ഒരു പിയാനോ വായനക്കാരനായി നിയമിച്ചു. ഉസ്താദ്ഝണ്ടേഖാൻ നൌഷദിന്റെ അനന്യസാധാരണമായ കഴിവുകൾ ഗ്രഹിക്കുകയും ആ ഉയരുന്ന കലാകാരനെ ഉള്ളഴിഞ്ഞു പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. താമസംവിനാ നൌഷദു് "ജനറൽ ഫിലിം സിറ്റി"യിൽ 60 രൂപാ ശമ്പളത്തിൽ ഒരു അസിസ്റ്റൻറു് സംഗീതഡയറക്ടറായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. ആ കമ്പനിയിലെ സംഗീതഡയറക്ടർമാർ "മുസ്താഖ്ഹുസൈയിനും", "ഏ. ആർ. കർദാറു" മായിരുന്നു. അവിടെ നിന്നിച്ചു "പതിപത്നി" "നിരാലാ ഹിന്ദുസ്ഥാൻ" എന്നീ ചിത്രങ്ങളുടെ അസിസ്റ്റൻറു് മ്യൂസിക്കു് ഡയറക്ടറായി നൌഷദു് സേവനം അനുഷ്ഠിച്ചു. അതിനുശേഷം "രഞ്ജിത്തു് മൂവിടോണിൽ" 75 രൂപാ ശമ്പളത്തിൽ അസിസ്റ്റൻറു് ഡയറക്ടറായി നൌഷദിനു ജോലിലഭിച്ചു. ഒരു കൊല്ലക്കാലം ജോലിനോക്കിയതിനുശേഷം ഉദ്യോഗം രാജികൊടുത്തിട്ടു് സൌത്തു്ബനത്തു്യാലയുടെ "റെയിൻബോറൈക്കാർഡിങ്ങു് കമ്പനിയിൽ." 100 രൂപാ ശമ്പളത്തിൽ ഒരു "ട്യൂണറായി" ജോലിയിൽ പ്രവേശിച്ചു. ഏഴുമാസത്തിനിടയിൽ അനന്യധീനല്ല ഗ്രാമഫോൺ റിക്കാർഡുകൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹായത്തോടുകൂടി പുറത്തുവന്നു. ആ കമ്പനിയുടെ പ്രയത്നവും നിർഗ്ഗുണത്താൽ നീണ്ടു നിന്നില്ല. കമ്പനിയുടെ പ്രയത്നം മന്ദീഭവിച്ചപ്പോൾ നൌഷദു് "ഭവാനിപ്രൊഡക്ഷനിൽ" ജോലി സ്വീകരിച്ചു. "പ്രേംനഗർ" എന്നൊരു ചിത്രത്തിന്റെ സംഗീതസംവിധാനം അദ്ദേഹം ആദ്യമായി സ്വതന്ത്രമായി നിർവ്വഹിച്ചു. അതിനുശേഷം "പ്രകാശ്പിച്ചേഴ്സിന്റെ" സംഗീത ഡയറക്ടറായി. അക്കാലത്താണു് നൌഷദു് "കഞ്ചൻ" എന്ന ചിത്രത്തിനു വേണ്ടിയുള്ള ഗാനങ്ങൾ രചിച്ചതു്. "ദർശൻ" "സ്റ്റേഷൻമാസ്റ്റർ" "ദുനിയാ" "ശാരദ" തുടങ്ങിയ ചിത്രങ്ങളുടെ ഗാനരചനയോടുകൂടി നൌഷദിന്റെ പ്രശസ്തിയും വർദ്ധിച്ചു.

നൌഷദിന്റെ കഴിവുകളെ അതിന്റെ പരമാവധി വികസിപ്പിക്കുവാനുള്ള പശ്ചാത്തലം ഒരുക്കിക്കൊടുത്തതു് ഡയറക്ടർ കർദാറാണു്. കർദാർ നൌഷദിന്റെ ഏറ്റവും വലിയഅഭ്യുദയകാംക്ഷിയാണു്. 1941—മുതൽ നൌഷദു് കർദാർ പ്രൊഡക്ഷൻസിന്റെ സംഗീതഡയറക്ടറായിത്തീർന്നു. ഇന്നും അദ്ദേഹം ആ കമ്പനിയിൽ തുടർന്നു പ്രവർത്തനം നടത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. നൌഷദിന്റെ സംഗീതത്തോടുകൂടി

കർദാർ പ്രൊഡക്ഷൻസ് നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള പ്രശസ്തചിത്രങ്ങളും "നമസ്തേ" "കാന്തൻ" "ഗീത" "പഹലെ ആപ" "സന്ന്യാസി" "ഷാജഹാൻ" "കീമത്തു" "നാടക" "ദർദ" "മില്ലഗി" "ദുലാരി" തുടങ്ങിയവയാണ്. ജൂനം പ്രൊഡക്ഷൻസിന്റെ "രത്തൻ" മെഹ്ത ബ്രദേഴ്സ് പ്രൊഡക്ഷൻസിന്റെ "അൻമോൽ ഘടി" "എലാൻ" "അന്ദാസ" ടാജ്മഹൽ പിക്ചേഴ്സിന്റെ "ചാന്ദ് നീ രാത്ത" എന്നീ ചിത്രങ്ങളിലും നൌഷദ് മ്യൂസിക്ക് ഡയറക്ടർ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. സണ്ണിയുടെ "മേല" "ബാബുൽ" തുടങ്ങിയ ചിത്രങ്ങളുടെ മ്യൂസിക്ക് ഡയറക്ടരും നൌഷദാണ്. "രത്തൻ" "അൻമോൻഘടി" "ദർദ" എന്നീ ചിത്രങ്ങളാണ് നൌഷദിനെ അത്യുച്ചകോടിയിലെ പ്രതിഭനം ചെയ്തത്. നൌഷദിന്റെ "ബീച്ചു ഭൈർവ" (ദർദ) "ഭുല നെയാലെ" (അനോഖി അദ) "ഗയെജ" (മേല) "തേരേകഞ്ചും" (മില്ലഗി) "ടുട്ടാനേ" (അന്ദാസ) ജീവൻ "സാഥി" "ബാബുൽ" തുടങ്ങിയവ മേലെക്കിടയിലുള്ള ട്യൂണുകളാണ്. കർദാറിന്റെ "നയ ജമാൻ" മെഹ്ത ബ്രദേഴ്സിന്റെ "ആൻ" എന്നീ ചിത്രങ്ങൾക്കും സംഗീതസംവിധാനംചെയ്യുന്നതു നൌഷദാണ്.

ഇന്ത്യൻ ചലച്ചിത്രങ്ങളിലെ സംഗീതം അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുത്തുന്നതിനു നൌഷദ് ചില പ്രായോഗിക നിർദ്ദേശങ്ങളും നൽകിയിട്ടുള്ളതു ശ്രദ്ധേയമാണ്. സിനിമായിലെ ചില പ്രസിദ്ധഗാനങ്ങളെല്ലാം സംഗീതസംവിധായകരുടെ അനവധി നാളത്തെ പ്രയത്നങ്ങളുടെ അനന്തരഫലമാണെന്നും അവ ഇപ്പോൾ പലരും നിർവിശങ്കം അപഹരിക്കുന്നുണ്ടെന്നും യഥാർത്ഥകലാകാരന്മാരുടെ പ്രവർത്തനസ്വാതന്ത്ര്യത്തിനും ഇതു ബാധകമാക്കി തീർക്കുന്നുണ്ടെന്നും അദ്ദേഹത്തിനു അഭിപ്രായമുണ്ട്. ഒരേ സമയത്തു ഒരു മ്യൂസിക്ക് ഡയറക്ടർ നിരവധി ചിത്രങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നാൽ പുതിയ പുതിയ ട്യൂണുകളും പുതിയ സംഗീതശൈലികളും സൃഷ്ടിച്ചെടുക്കുവാനുള്ള സാധ്യകാശം നഷ്ടപ്പെടുന്നതാണെന്നും നൌഷദ് ഉദ്ബോധിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഗാനങ്ങൾ രചിക്കുന്നതിൽ നൌഷദിന്റെ വൈദഗ്ദ്ധ്യത്തെ സമാദരിച്ചു "ഹിസ്സ് മാസ്റ്റേഴ്സ് വോയ്സ്" ഗ്രാമഫോൺകമ്പനിക്കാർ അദ്ദേഹത്തിനു ഒരു സ്വർണ്ണമെഡൽ പാരിതോഷികമായി നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഇന്ത്യയിലെ സിനിമാപത്രപ്രവർത്തകസംഘവും അദ്ദേഹത്തെ പ്രഥമസമ്മാനാഹ്നായ സംഗീതസംവിധായകനായി സമാദരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ശിശുഗണിതം

ഓമനക്കുഞ്ഞുങ്ങൾക്കു ഏറ്റവും ഇഷ്ടപ്പെടുന്ന ഈ കമനീയ മായ പുസ്തകം ഒന്നാം അണയ്ക്ക്

എല്ലാ പുസ്തകവ്യാപാരികളുടെ പക്കലും കിട്ടുന്നതാണ്.

റെഡ്യർ പ്രസ്സ് & ബുക്ക്ഡിപ്പോ, തിരുവനന്തപുരം.

രാക്ഷസനും കള്ളനും

ഒലിവർ ഗോൾഡ്സ്മിത്ത് (1728–74)

വിവ:—ടി. വി. കൃഷ്ണൻ എം. എ., ബി. ടി., അന്തിക്കാട്.

പണ്ടൊരിക്കൽ ഒരു രാക്ഷസനും ഒരു കള്ളനും ഉണ്ടായിരുന്നു. അവർ അന്യോന്യമൈത്രിയിലേപ്പെട്ടു; ഒരു കരാറും ചെയ്തു. ഒരിക്കലും തമ്മിൽ പിരിയരുതെന്നും സാഹസകൃത്യങ്ങൾ (Adventures) അന്വേഷിച്ചു പോകണമെന്നുമായിരുന്നു നിശ്ചയം. ടക്കോമാൻ വംശത്തിലെ രണ്ടു 'സാരസ'ന്മാരോടാണു് അവർ ആദ്യമായി ഏറ്റുമുട്ടിയതു്. വളരെ ധീരനായ കള്ളൻ അവരിലൊരു ചേമ്പിയനെ നല്ല ഒരടി അടിച്ചു; എന്നാൽ സാരസനു അതത്ര കായ്മയായില്ല. സാരസൻ ഒരു യാളെട്ടത്തു പാവം കള്ളന്റെ കൈയ്ക്കൊരുവെട്ടുകൊടുത്തു. കൈ അറ്റു നിലംപതിച്ചു കള്ളൻ ഇപ്പോൾ വിഷമാവസ്ഥയിലായി. അപ്പോഴേക്കും രാക്ഷസൻ അടുത്തെത്തി ആ രണ്ടു സാരസന്മാരെയും കൊന്നു വീഴ്ത്തി. കള്ളനു അവരോടു് അത്യധികം പകയുണ്ടായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു് അയാൾ തന്റെ യാളെട്ടത്തു മരിച്ചു കിടന്ന രണ്ടുപേരുടേയും തലവെട്ടി യോറെയാക്കി.

പിന്നെ അവർ മറ്റൊരു പരാക്രമമന്വേഷിച്ചു പുറപ്പെട്ടു. 'സറീർ' എന്നറിയപ്പെട്ടിരുന്ന ഒരു കാട്ടുജാതിക്കാരുമായാണു് പിന്നീടവർ ഏറ്റുമുട്ടിയതു്. അവർ മൂന്നു പേരുണ്ടായിരുന്നു. മൂന്നും ഭയങ്കരന്മാർ! ഒരു സുന്ദരിയെ തട്ടിക്കൊണ്ടുപോവുകയായിരുന്നു അവർ. കള്ളൻ

സൌഭാഗ്യകരമായ ഗാർഹിക ജീവിതമാണു് നൌഷദിന്റേതു്. അദ്ദേഹത്തിനു് ഒരു പുത്രനും ഒരു പുത്രിയും സന്താനങ്ങളായി ജനിച്ചിട്ടുണ്ടു്. കലാശാലാ ബിരുദങ്ങളൊന്നും നൌഷദ് സമ്പാദിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിലും അദ്ദേഹം സംസ്കാരസമ്പന്നനും സൌമ്യപ്രകൃതക്കാരനും ചിന്താശീലനുമാണു്. അദ്ദേഹം മദ്യത്തിന്റേയും മാനിനിയുടെയും ഒരു ആരാധകനല്ല. മുഖസ്തുതികേട്ടു് മനം മയക്കാറുമില്ല. തന്റെ അനാശ്വരകീർത്തിയിൽ അഹങ്കരിക്കാറുമില്ല. നാണയത്തുട്ടുകളുടെ ധ്വനി സംഗീതത്തിൽ വിഭ്രമം കൊള്ളാറുമില്ല. മാധുര്യസമ്പൂർണ്ണവും ശോകചൂർണ്ണവും കണ്ണാനന്ദകരവും പണ്ഡിതപാമരവൃത്ത്യാസമെന്യേ സകലരേയും ഇരുത്തി ചിന്തിപ്പിക്കുന്നതിനു കെല്പുള്ളതുമായ ഗാനങ്ങളും രചിക്കുന്നതിലാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വൈദഗ്ധ്യംപ്രകടമാകുന്നതു്. സ്വർഗ്ഗീയമാധുര്യം നിറഞ്ഞ സംഗീതം വിളയുന്നതിനു് പയ്യംപുമായ വിധം ഫലപുഷ്പമാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കണ്ഠങ്ങളിത്തല. തന്റെ നൂതനങ്ങളായ രാഗങ്ങളുടെ താളലയങ്ങൾകൊണ്ടു നാമറിയാതെ നമ്മുടെ ഹൃത്തന്ത്രികളിൽ പിടിക്കുന്നതിനുള്ള മാന്ത്രികശക്തിയും നൌഷദിന്റെ സംഗീതത്തിനുണ്ടു്. പാവപ്പെട്ട ഒരു പിയാനോവായനക്കാരൻ ഇന്ത്യയിലെ ഏറ്റവും മികച്ച പ്രഗല്ഭനായ സംഗീതസംവിധായകനായിത്തീർന്നതു് പലർക്കും ഒരതിശയമാണു്. ജനകീയ സംഗീതത്തിന്റെ അനുപമനായ രചയിതാവായ നൌഷദ് സർവ്വൽകർഷേണ വിജയിച്ചുവിരാജിക്കട്ടെ!

നു് ഇപ്പോൾ മുമ്പത്തെ ധൈര്യമുണ്ടായിരുന്നില്ല; എന്നാലും അയാൾ മുമ്പിൽച്ചെന്നു് ആദ്യത്തെ അടിയെടുത്തുകൊടുത്തു. ഉടനെ അയാൾക്കു് തിരിച്ചടിയും കിട്ടി. അതയാളുടെ ഒരു കണ്ണുകളഞ്ഞു. അപ്പോഴേക്കും രാക്ഷസൻ അവിടെ എത്തി. രാക്ഷസനെക്കണ്ടമാത്രയിൽ ഭ്രമപതിയായ ആ സ്ത്രീയേയും വെടിഞ്ഞു മൂന്നു സഹോദരന്മാരും ഓടി രക്ഷപ്പെട്ടു. യുദ്ധത്തിൽ നമ്മുടെ കൂട്ടുകാർ അത്യുത്സാഹിച്ചു. ആ സുന്ദരിക്കു രാക്ഷസനോടു് വലിയ പ്രണയംതോന്നി. അങ്ങനെ അവർ തമ്മിൽ വിവാഹവും ചെയ്തു.

അവർ പിന്നേയും പിന്നേയും പോയി;—ഏറെയേറെ ദൂരം. അപ്പോൾ ഒരു സൌധം കൊള്ളക്കാരെക്കണ്ടു. രാക്ഷസനാണു് ഇത്രയുണ്ടാക്കിയതു്; കള്ളനും അതു പിന്നിലല്ലായിരുന്നു. നീണ്ട ഒരു ഭയങ്കരസമരംതന്നെ നടന്നു. രാക്ഷസനോടേറ്റവരൊക്കെ വീണു. എന്നാൽ കള്ളൻ ഒന്നരണ്ടു തവണകൊല്ലപ്പെടേണ്ടപ്പെട്ടത്തിലെത്തുകയുണ്ടായി. അവസാനവിജയം നമ്മുടെ പരാക്രമികൾക്കുതന്നെ കിട്ടി; എന്നാൽ കള്ളനു തന്റെ ഒരു കാൽനഷ്ടപ്പെട്ടു.

ഒരു കൈ, ഒരു കാൽ, ഒരു കണ്ണു്—ഇത്രയുമുണ്ടായിരുന്നു കള്ളനു് ഇപ്പോൾ നഷ്ടമായിരുന്നു. രാക്ഷസനാകട്ടെ, ഒരു ചെറിയ മുറിവുകൂടിയുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഈ പ്രഹരത്തിൽ രാക്ഷസൻ തന്റെ കൊച്ചുകൂട്ടുകാരനോടിങ്ങനെ പറഞ്ഞു, "എന്റെ കൊച്ചുനേതാവേ, ഇതൊരു പ്രശസ്തവിജയമാണു്. നമുക്കൊരു വിജയംകൂടി വേണം. എന്നാൽ പിന്നെ ശാശ്വതകീർത്തിയായി. ചിരപരിചയംകൊണ്ടു ബുദ്ധിവിഭിന്നനായിരുന്ന കള്ളൻ ഇപ്പോൾ ഇങ്ങനെ മറുപടി പറഞ്ഞു, "ഇല്ല, ഞാനിനി ഒരു യുദ്ധത്തിനും ഇല്ല. ഏതൊരു സമരത്തിലും കീർത്തിയും സമ്മാനവും കിട്ടുന്നതു നിങ്ങൾക്കാണു്. ഇതൊക്കെ ഞാൻ കാണുന്നു. എനിക്കൊരകലവെട്ടം കണ്ടാൽ!"

പി. സി. എസ്. പണിക്കർ. (അമ്പലപ്പുഴ)

മദ്യപിച്ചു ബോധഹീനന്മാരായ രണ്ടുപേർ വൈക്കത്തു നിന്നും കോട്ടയത്തിനു കാൽനടയായിത്തിരിച്ചു. കോട്ടയം സമീപിച്ചപ്പോൾ ഒരാൾക്കു്, താൻ മുമ്പു വന്നപ്പോൾ എത്തിച്ചേർന്നതിനെ അപേക്ഷിച്ചു നേരത്തേ വന്നുചേർന്നിരിക്കുന്നു എന്നുകണ്ടു സംശയം ജനിച്ചു. അയാൾ സംഗതി അപരനോടു പറഞ്ഞു.

അയാൾ:—എന്റെ അനിയാ, ജനകീയമന്ത്രിമാരാണു് ഇപ്പോൾ നാടു ഭരിക്കുന്നതു്. അവർ ഒരു പുതിയപദ്ധതി ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ടു്. "വ്യയന്യൂനീകരണപദ്ധതി" അതിൻപ്രകാരം വൈക്കം-കോട്ടയം 25 മൈൽ എന്നുള്ളതു 20 ആയിക്കുറച്ചിരിക്കുന്നതായി ഉത്തരവു പാസ്സാക്കിയിട്ടുണ്ടു്.

* * * *

വക്കീൽ—വാദിയും പ്രതിയുമായി കലശൽ നടന്ന സ്ഥലം നിങ്ങളുടെ പട്ടി നിന്നിരുന്നതിനു സമീപമാണെന്നു ബോധിപ്പിച്ചല്ലോ; ശരി, പട്ടി നിന്നിരുന്നതിനു് എത്രയടി അകലെയാണു നിന്നിരുന്നതു്?

സാക്ഷി—വളരെ അടുത്തുതന്നെ. അതായതു് അങ്ങു പട്ടിയാണെങ്കിൽ ഞാൻ ഇതാ, ഇവിടെയാണു നിന്നിരുന്നതു്.

* * *

ഗേററിൽ നില്ക്കുന്ന ശിപായി—ഈ ടിക്കററിനു് ഒരാൾക്കുമാത്രമേ പാട്ടുകച്ചേരി കേൾക്കുവാൻ പാടുള്ളൂ. നിങ്ങളുടെ ഭാര്യയേയും അകത്തുവിടാൻ സാദ്ധ്യമല്ല.

യജമാനൻ—അതു സാരമില്ല. ഇവർക്കു കാര്യമായി കേൾക്കുകയില്ല. അതുകൊണ്ടു് ഇവളേയും അകത്തുവിടാം.

* * *

പൈലററു്—ഞാൻ ഒടിക്കുന്ന വിമാനമെല്ലാം കണ്ടല്ലോ, എങ്ങനെയിരിക്കുന്നു?

മോട്ടാർ ഡ്രൈവർ—വിമാനമെല്ലാം നന്നായിരിക്കുന്നു……, പക്ഷേ, ഇതിന്റെ ഹാറൺ എവിടെയാണു്?

* * *

ഭർത്താവു്—എടീ ഇത്രനേരം നീ എന്തു ചെയ്യുകയായിരുന്നു? ഞാൻ വന്നതിനു ശേഷം ദോശ ചുടാൻ തുടങ്ങിച്ചല്ലോ, ഇനി എപ്പോൾ കാപ്പി കുടിക്കും? പറഞ്ഞാൽ ദേഷ്യം വരും…

ഭാര്യ—ദോശ ചുട്ടുവച്ചിരുന്നാൽ തണുത്തുപോകയില്ലേ? അതുകൊണ്ടു് യാത്രക്കൽ നിങ്ങളുടെ തല കണ്ടയും തീ കത്തിക്കാമെന്നു വിചാരിച്ചു.

* * *

ഒരു റയിൽവേ സ്റ്റേഷനിൽ ഇങ്ങനെ ഒരു പരസ്യം പതിച്ചിരുന്നു.

"ഇതിനു മുകളിൽ കാണുന്ന കമ്പിയിൽ തൊട്ടാലുടനെ മരണം നിശ്ചയം. ഇതനുസരിക്കാതെ തൊടുന്നവർക്കു പിഴ രൂപാ 50."

* * *

ഡാക്ടർ—എടോ, തന്റെ യജമാനനു് എന്താണു സുഖക്കേടു്?

വന്ന വേലക്കാരൻ—നെഞ്ചുവേദന സഹിക്കാൻ വയ്യാ, 'ചരത്താലും തരക്കേടില്ലായിരുന്നു' എന്നുപറഞ്ഞുകൊണ്ടു് വിഷമിക്കുന്നു. യജമാനൻ വിഷമിക്കേണ്ടാ, ഞാൻ ഉടനെ ഡാക്ടറെ വിളിച്ചോണ്ടു വരാമെന്നു പറഞ്ഞിട്ടു് ഇങ്ങോട്ടോടി.

* * *

"എന്റെ രീതി എങ്ങനെയെന്നാൽ എന്നിൽ എളിയവനോടു സഹവാസം ചെയ്കയില്ലെന്നാണു്."

"ഞാനും അങ്ങനെ തന്നെ. പക്ഷേ, നിങ്ങളോടു മിണ്ടാതിരിക്കുമെന്നു ഭയപ്പെടേണ്ട."

* * *

അമ്മ—എടാ! അലമാരയിൽ രണ്ടു റൊട്ടിവച്ചിരുന്നു. ഇപ്പോൾ അവിടെ ഒന്നേയുള്ളല്ലോ?

പോർക്കളത്തിന്റെ പിന്നിൽ

കെ. എൻ. ഗോപാലപിള്ള.

തിരുവിതാംകൂർ ചരിത്രസംബന്ധമായ ഒരൊന്നാന്തരം ആഖ്യായിക.

വില 1 ക. 8 ണ.

റെഡ്യാർപ്രസ്സ്, തിരുവനന്തപുരം.

പയ്യൻ—അയ്യോ! രണ്ടെണ്ണമുണ്ടായിരുന്നോ? ഇരുട്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടു് ഞാൻ ഒരെണ്ണമേ കണ്ടൊള്ളൂ.

* * *

പ്രസാധകൻ—ഞാനയച്ച ചെക്കു കിട്ടിക്കാണുമല്ലോ?

ഗ്രന്ഥകർത്താ—ഓഹോ! രണ്ടുപ്രാവശ്യം കിട്ടി; ഒരു പ്രാവശ്യം നിങ്ങളയച്ചു. രണ്ടാംപ്രാവശ്യം ബാങ്കിൽനിന്നു തിരിച്ചയച്ചു.

To. നമ്പർ.

മാനേജർ, കലാനിധി,

റെഡ്യാർ പ്രസ്സ്", തിരുവനന്തപുരം.

മാന്യരെ,

കലാനിധി 4-ാം സുമം 12-ാം ദളത്തിൽ എനിക്ക് ഏററവും പ്രിയപ്പെട്ട ലേഖനങ്ങളുടെ പേരുവിവരം മുറക്ക് ചുവടെ ചേർത്തിരിക്കുന്നു.

ഗദ്യലേഖനത്തിന്റെ പേരു്

പദ്യകൃതിയുടെ പേരു്

പേരും മേൽവിലാസവും

തീയതി. ഒപ്പു്.

P T. O.

4-ാം സുമം 10-ാം ദളം സമ്മാനാർഹങ്ങളായ ലേഖനങ്ങൾ

ഗദ്യലേഖനം.

ഒന്നാം സമ്മാനം
"സൌന്ദര്യം"

രണ്ടാം സമ്മാനം
"അപരാധിനി"

പദ്യലേഖനം.

ഒന്നാം സമ്മാനം
"നാഹർസിംഹൻ"

രണ്ടാം സമ്മാനം
"പുലരികളുടെ പാട്ട്"

നറുക്കിട്ടെടുത്തതിൽ സമ്മാനാർഹങ്ങളായ നമ്പരുകളും പേരുകളും.

ഒന്നാം സമ്മാനം:—പ്രമീളാദേവി, ഒഴുനടക്കൽ വടക്കേപ്പുറമ്പിൽ, പുഴവായു, ചങ്ങനാശ്ശേരി, (ഫാറം നമ്പർ 15268.)

രണ്ടാം സമ്മാനം:—പി. ജെ. കെ. നംപൂതിരി, പാലത്തിങ്കര ഇല്ലം, കുട്ടംപേരൂർ, മാന്നാർ (ഫാറം നമ്പർ 17377.)

സമ്മാനങ്ങൾ യഥാകാലം അയച്ചുകൊടുത്തിട്ടുണ്ടു്.

നോട്ട്—ഈ ഫാറം വെട്ടം തിരുത്തും ഇല്ലാതെ തുലാം 15-ാംതീയതിക്കു മുമ്പ് ഇവിടെ കിട്ടത്തക്കവണ്ണം പൂരിപ്പിച്ചയയ്ക്കുക.

ഫാറങ്ങളുടെ നമ്പർ എഴുതി നറുക്കിട്ടെടുക്കുന്നതും അതിൽ ആദ്യം കിട്ടുന്ന നമ്പർകാരനു് ഒരു കൊല്ലത്തെ "കലാനിധി" മാസികയും, രണ്ടാമതു കിട്ടുന്ന നമ്പർകാരനു് ആറു മാസത്തെ കലാനിധി മാസികയും ഇനാമായി നല്കുന്നതാണു്.

N. B.—ഫാറം പൂരിപ്പിച്ചയയ്ക്കുമ്പോൾ കവറിന്റെ പുറത്തു് ഫാറത്തിന്റെ നമ്പർകൂടി കാണിച്ചിരിക്കണം.

ഹിന്ദി ഡിക്ഷണറികൾ.

		രൂപാ.	അണ.
ഭാർഗ്ഗവാ ആദർശഹിന്ദിശബ്ദകോഷ്	(ഹിന്ദി-ഹിന്ദി)	12	0
ഭാർഗ്ഗവാ സ്റ്റാൻഡേർഡ് ഡിക്ഷണറി	(ഹിന്ദി-ഇംഗ്ലീഷ്)	9	0
ഭാർഗ്ഗവാ സ്റ്റാൻഡേർഡ് ഡിക്ഷണറി	(ഇംഗ്ലീഷ്-ഹിന്ദി)	9	0
ഭാർഗ്ഗവാ കൺസൈസ് ഡിക്ഷണറി	(ഹിന്ദി-ഇംഗ്ലീഷ്)	4	0
ഭാർഗ്ഗവാ സംക്ഷിപ്ത ആദർശഹിന്ദിശബ്ദകോഷ്	(ഹിന്ദി-ഹിന്ദി)	6	0
പ്രാമാണിക് ഹിന്ദികോഷ്	(ഹിന്ദി-ഹിന്ദി)	10	10
ഹിന്ദിശബ്ദാർത്ഥപാരിജാത്	(ഹിന്ദി-ഹിന്ദി)	6	0
ഹിന്ദി-മലയാളം കോഷ്		4	0

റെഡ്യാർ പ്രസ്സ്, തിരുവനന്തപുരം.

TO INSURE
BUSINESS PROSPERITY
ADVERTISE
IN
KALENDORF
FOOD SPECIAL

Reg: No. T. 112. Reg. No. M. 5192.

TELE: Grame KALANIDHI.
Phone No. 2554.

TO ENSURE

BUSINESS PROSPERITY

ADVERTISE

IN

KALANIDHI

POOJA SPECIAL

BEST RESULTS GUARANTEED

K. BHASKARAN NAIR
PULIMOODU, TRIVANDRUM.
NEWS AGENT & BOOK SELLER

ADVERTISEMENT RATES

Full Page	Rs. 35	Half Page	Rs 20
Quarter Page	,, 12	Cover Page 3rd	,, 40
Cover Page 4th	,, 60	Cover Page 4th	
,, Trible Colour	120	Double Colour	,, 90

Advertisement charges are to be paid in advance.

THE MANAGER,
KALANIDHI,
Trivandrum

P. B. No. 4.

Printed and Published by T. Subbiah Reddiar.
The Reddiar Press, Main Road, Trivandrum.